

БАРБАРА ТЕЙЛЪР БРАДФОРД МОДНА КЪЩА

Превод от английски: Красимира Икономова, 1995

chitanka.info

ПРОЛОГ

ОДРА, КРИСТИНА И КАЙЛ

1978

Одра Краутър седеше на дивана във всекидневната при дъщеря си в Манхатън. Докато гледаше ту дъщеря си Кристина, ту внучката си Кайл, беше стиснала ръцете си така, че кокалчетата ѝ бяха побелели.

Двете по-млади жени бяха застанали в средата на стаята, втренчени една в друга. Гневните думи, които си бяха разменили няколко минути преди това, все още тежаха в топлия следобеден въздух.

Одра се почувства безпомощна. Знаеше, че ако се опита да им вдъхне разум, би било чиста загуба на време, поне в този момент. Всяка от тях беше убедена, че е права. Дори дрехите им подчертаваха собствените им различия и още повече ги разграничаваха — Кайл носеше джинси и гуменки на краката, а бялата муселинена блуза беше единствената проява на стил в облеклото ѝ. До известна степен тази комбинация ѝ придаваше някакъв раним детински вид, с чистото ѝ лице и дългата пусната коса. Кристина, облечена със скъпа, добре ушита рокля и жакет от подобна по тон сурова коприна, несъмнено демонстрираше собствения си дизайнерски усет — сребристосивата коприна прекрасно се съчетаваше с кестенявата ѝ коса, хвърляща червеникавозлатисти отблясъци, и подчертаваше красивите ѝ очи в същия цвят. Беше слаба и безупречно гледана жена, на която четирийсет и седемте години въобще не ѝ личаха.

„Магнат срещу студентка, модел срещу бунтарка, майка срещу дъщеря, мислеше си Одра, потискайки една въздишка. Не за пръв път две поколения се спречкват, това е проблем, стар колкото света.“

Внезапно Кайл наруши дългото мълчание, като каза остро:

— Има и още нещо, мамо, в което не би трябвало да въвличаш горката ми баба и да я влачиш чак от Англия, особено след като...

— Не съм аз! — изкрещя ѝ Кристина в отговор. — Баща ти е телефонира на...

— О да, как не, обвинявай татко! — срязва я Кайл с унищожителен тон.

— Именно баща ти е позвънил на мама — възрази Кристина. — Не е ли така, мамо?

Одра се обърна към внучката си:

— Тя е права, Кайл.

Кайл тръсна пухкавата си черна коса и предизвикателно пъхна ръце в джобовете на джинсите си. Големите ѝ кафяви очи, които обикновено гледаха меко, сега святкаха непокорно.

— Сигурно е сметнал, че имаме нужда от посредник. Е, нямаме. — Изведнъж тя се спря, извърна се към Одра и леко ѝ се усмихна. — Съжалявам, бабо, но не беше необходимо родителите ми да те карат да прекосиш половината земно кълбо само защото са открили, че вече не са в състояние да се справят с мен. — Кайл се изсмя непривично рязко. — Лошото е там, че те се отнасят към мен като към дете, бабо. Като че ли съм деветгодишна, а не деветнайсет. За бога, държанието им направо е нелепо!

Преди Одра да успее да каже каквото и да било, Кайл се изпречи пред Кристина. Гласът ѝ се извиси пронизително и тя продължи:

— Нищо не е в състояние да ме накара да променя решението си, мамо. Нищо. И никой. Даже и баба. Ще живея така, както аз искам. Животът си е мой и на никого друг. Ти и татко можете да ме разкъсате, но пет пари не давам за това. Ще си намеря работа и ще се издържам, докато следвам. Нямам нужда от вашата помощ!

— Нито баща ти, нито пък аз някога сме мислили да те оставим без издръжка — възкликна Кристина, разгневена, че Кайл може да предположи подобно нещо. — Твоят проблем се състои в това, че не можеш да разговаряш интелигентно и спокойно на тази тема. Всеки път, когато се опитваме да проведем смислен разговор с теб, ти кипваш.

— Чуваш ли ѝ тона? Ти да не би да говориш спокойно, мамо?

Кристина стисна устни, опитвайки се да обуздае надигащото се раздражение в себе си.

— Не е изненадващо, нали? — заяви тя хладно. — Построих огромна империя в световната мода, която ми струва милиони долари, а ти си единственото ми дете. Винаги съм смятала, че някой ден ще ме наследиш. Всички мислехме така. А сега изведнъж заявяваш, че компанията не те интересува. Изумена съм...

— Точно така! — изкрещя Кайл. — Още ли не можеш да го проумееш, мамо? Откога ти го казвам? Твоята глупава империя въобще не ме интересува! Да върви по дяволите, да се срине, не ме е грижа! Тя е твой проблем, а не мой!

Кристина се отдръпна и пое дълбоко дъх. Беше потресена от държането на Кайл толкова, колкото от думите ѝ.

Одра, която усети това, веднага се обади:

— По-спокойно, Кайл.

Кайл разбра, че е отишла твърде далеч и прехапа устни. Ярка червенина обля врата ѝ и плъзна по нежните ѝ скули. Погледна баба си и забеляза тъгата и разочарованието в откритите ѝ сини очи. Стана ѝ неудобно и се засрами. Даде си сметка, че се е показала в най-лошата светлина пред тази жена, която обожаваше, и не може да го издържи. Разплака се и избяга, като затръшна вратата след себе си.

Кристина безмълвно се загледа след нея.

Беше огорчена, ядосана и толкова напрегната, че раменете ѝ нервно изпъваха нагоре тънкия копринен жакет.

— Да не повярва човек! — избухна тя и направи една стъпка напред с явното намерение да последва дъщеря си.

— Недей, остави я — обади се с твърд глас Одра, като се изправи, хвана ръката на Кристина и я отведе до дивана. После нежно настоя дъщеря ѝ да седне до нея. — Няма смисъл да продължаваш. Само се дразните, а знаеш много добре, че когато човек е ядосан, казва излишни неща и после трудно взема думите си назад. Трябва да признаеш, че в момента и двете сте много възбудени.

— Да, сигурно си права. — Кристина се облегна на възглавниците, чувствайки се нещастна и обезсърчена. Но само след миг скочи и закрачи напред-назад пред камината.

Докато я наблюдаваше, Одра се разтревожи още повече. Не беше виждала Кристина в подобно състояние — до такава степен развълнувана, тъй нервирана и изчерпала търпението си. Обикновено тя се владееше, каквото и да се случеше. Никога досега обаче светът ѝ не се бе разклащал така, както днес. От друга страна Одра бе убедена и че Кайл бе изрекла много неща, без да мисли. И макар че не бе вложила в думите си истинска злоба, бе наранила майка си.

Одра започна успокоително:

— Кайл не искаше да каже това, Кристи. Не е вярно, че не я е грижа, ако бизнесът ти пропадне. Тя те обича, скъпа.

— И го показва по прекрасен начин — изсумтя Кристина, като продължаваше да крачи, а съзнанието ѝ още бе замъглено от болката, която ѝ причини дъщеря ѝ.

Одра въздъхна и замълча. Настани се в ъгъла на дивана, очаквайки Кристина да се успокои, и бе доволна, че виковете вече стихнаха. Сега в стаята цареше пълна тишина. Чуваше се само лекият шепот на коприната при движението на Кристина, тиктакането на поставения върху шкафа месингов часовник и приглушеният шум отвън, проникващ през френските прозорци, широко разтворени в този топъл майски ден. Одра погледна към терасата, обляна в слънчева светлина, и разсеяно си помисли колко добре биха стояли там розови азалии.

После обърна очи към вътрешността на стаята. За част от секундата напрежението ѝ се стопи, когато погледна как прекрасно е обзаведена в кремави тонове. Красотата я обгръщаше и поглъщаше... Тук имаше безценни произведения на изкуството — две картини от Сезан, една от Гоген, великолепни английски антични предмети от тъмно блестящо дърво, бронзова скулптура на Арп, цветя във високите кристални вази... И всичко това бе осветено от стари китайски порцеланови лампи с копринени абажури.

„Какъв великолепен вкус притежават Кристина и Алекс!“, помисли си Одра и изпита прилив на майчинска гордост към дъщеря си и зет си. Тя искрено се гордееше с тях като с хора, които сами са постигнали всичко в живота. В отношенията им имаше хармония, а от година на година бракът им се заздравяваше.

Мислите на Одра се насочиха към Алекс Нютън. Той беше мил човек, един от най-умните и мислещи хора, които беше срещала. Чувстваше го като любим син. Колко ѝ се искаше в този момент да е тук! Можеше и да не успее да усмири докрай разправията между жена му и дъщеря му, но с такта си и с вечното си добро настроение той винаги действаше успокоително.

Одра обърна глава и хвърли поглед към часовника. Той показваше едва пет без десет, а Алекс никога не се прибираще преди седем. Този ден обаче той можеше да се върне по-рано, тъй като в осем бяха канени на гости. Докато си мислеше за предстоящата вечер,

сърцето ѝ се сви. Ако през следващите няколко часа не настъпеше промяна в настроението на Кайл, вечерта нямаше да е от приятните.

В този миг, като че ли прочела мислите на Одра, Кристина каза:

— Не ми харесва особено идеята да отидем на вечеря у Джек и Бетси Морган. Колкото и да са приятни и да те обичат и теб, мамо, след като Кайл е в такова непримиримо настроение...

Най-после Кристина спря на едно място, погледна майка си и ѝ се усмихна тъжно. Забелязвайки умората по лицето на Одра, тя леко се намръщи.

— Сигурно още си страшно уморена от пътуването, миличка! — възкликна. — Колко егоистично се отнасяме с теб, откакто пристигна вчера! Не ти дадохме възможност да си поемеш дъх. По-добре да те оставя да си починеш, докато тръгнем за вечеря.

— Не, не още, Кристи. Добре съм, наистина нищо ми няма.

Кристина се приближи към дивана, седна до майка си и взе ръката ѝ. Стисна я и изгледа любимото набръчкано лице. После поклати глава и каза нежно:

— В някои отношения Кайл може и да преувеличава, но сигурно е права, като каза, че безпричинно сме те разкарали да изминеш целия този път... — Внезапно спря, почувствала се виновна. Майка ѝ беше седемдесетгодишна, почти седемдесет и една, и не биваше на тази възраст да я въвличат в проблемите си. Тя и Алекс трябваше да бъдат в състояние да се справят сами с непокорната си дъщеря. Ядосана при мисълта за собственото им поражение, Кристина извика:

— Не беше честно да те забъркваме в нашата каша, когато можеше да си останеш вкъщи, да се занимаваш с градината си и да си живееш спокойно. Сигурно смяташ, че Алекс и аз сме си загубили ума!

— Не бъди толкова глупава. — Одра стисна тънката ръка на Кристина, толкова различна от нейната, с изкривените от артрит пръсти. — Щях да дойда, щом имаш нужда от мен, дори бих извървяла пеша трите хиляди мили, за да стигна дотук. Обичам те, Кристи, обичам и внучката си, и Алекс. Не мога да ви гледам нещастни.

Кристина изрече напрегнато:

— Толкова глупаво е от страна на Кайл да зарече курсовете в Института по модата и с такова презрение да отхвърля моя бизнес. Винаги съм си мечтала някога тя да заеме моето място. — Последните няколко думи заседнаха на гърлото ѝ и ѝ трябваше време да се

успокои, за да продължи: — Мамо, за какво е всичко това? За какво съм работила толкова усилено, ако Кайл се откаже? — Очите на Кристина се напълниха със сълзи и тя извърна глава, примигвайки.

Одра изпита остра болка на съчувствие и съжаление. Опитвайки се да успокои дъщеря си, тя прошепна:

— Но Кристи, скъпа, ти изпитваш голямо удоволствие и удовлетворение от дизайнерството. Създаде си име в света на модата и работата ти винаги е била важна за теб, вечно си я приемала като предизвикателство. Онова, което си постигнала, успехите ти, всичко това те е радвало... — Одра не довърши изречението си, давайки си сметка колко неточни и незначителни понякога са думите...

„Само аз знам каква жертва направи Кристина, какво ѝ струваше, за да изгради този бизнес. Тя наистина плати висока цена! Затова толкова я боли и не може леко да приеме отказа на Кайл.“

Вече успокоила се, Кристина продължи:

— Последните две седмици с Кайл бяха същински ад, мамо. Страшно е упорита и неотстъпчивостта ѝ направо ме изумява. Никога не съм срещала човек като нея.

„Не си ли?“, помисли си Одра и изглежда изненадано дъщеря си, но благоразумно не отрони дума. Не беше сега моментът да се рови в стари събития. Така и така достатъчно бяха изживели в семейството.

— С Кайл винаги сме били приятелки, още откакто беше дете, и това е една от причините, поради които реших да дойда в Ню Йорк. — Одра добави с оптимистична нотка: — Сигурна съм, че тя иска да ми се довери и аз съм готова да я изслушам.

— Но нали и ще поговориш с нея? — добави Кристина. — Тя те слуша, иска да ти достави радост. Затова я накарай да бъде поразсъдлива. Нали ще го направиш, мамо?

Одра кимна, макар и да таеше съмнения, и каза примирително:

— Да, непременно. Все нещо ще измислим, Кристи.

За пръв път от дни насам Кристина почувства как част от напрежението я напуска. Тя целуна Одра по бузата, после отпусна глава върху рамото ѝ.

— Толкова се радвам, че си тук, мамче. Действаш ми успокоително и съм сигурна, че ще оправиш нещата, както винаги.

„Мамче“, мислено си повтори Одра. Като чу тази дума сега, след толкова години, тя трепна. „Мамче“ събуди в нея много спомени и не

всички бяха приятни. Вълна от любов я изпълни и задави, затова за миг не можа да проговори. Механично вдигна ръка и погали лъскавата коса на Кристина. „Вярно е, че старите навици трудно отмират, помисли си Одра, целувайки дъщеря си по главата. Тя има много пари, власт и слава, но си остава малкото ми момиче. Не мога да я гледам толкова покрусена. Но нещастieto на Кайл също не мога да издържа. Господи, откъде да намеря мъдрост и сила, за да помогна и на двете, без да засягам нито една от тях?“

Осъзнавайки, че дъщеря ѝ чака отговор, Одра се помъчи да не се тревожи.

— Мога само да опитам да уредя нещата, Кристи — каза тя меко. — Когато пристигнах, ти заявих, че няма да вземам страна. Както и да е, Кайл е права, че това е нейният живот. И има правото да го изживее така, както тя иска.

Кристина се изправи и кимна бавно.

— Разбирам какво искаш да кажеш. Но тя е много млада, няма опит и не би могла да знае какво иска. Все още. — Кристина се изправи, тръгна към френския прозорец и се загледа към терасата. После се обърна с пронизващ поглед към Одра. — Като се отказва от моя бизнес, тя проявява не само глупост, но и безотговорност, не е ли така?

— Е да, така е. — Одра беше принудена да се съгласи, но ѝ се прииска да защити внучката си, затова добави: — Все пак Кайл е интелигентна, има дух на независимо момиче. Намирам я доста умна за възрастта ѝ. — Одра спря за миг, дълбоко пое въздух и довърши твърдо: — Само бих искала да се опиташ да проумееш нейните нужди и желания, а също и твоите. Обещай ми, че ще го направиш.

Кристина се стресна и след кратко мълчание измърмори:

— Добре... Обещавам...

Одра усети неохота в тона на дъщеря си и много предпазливо изрече:

— Веднъж, много отдавна, ти казах, че детето ти се дава само за известно време, Кристина. Не го забравяй.

Кристина се взря в Одра и на лицето ѝ се изписа особен израз. Отвори уста, за да заговори, и пак я затвори. Отново се обърна към терасата и се замисли върху думите на майка си.

Одра отметна един кичур сребриста коса от лицето си и се облегна на канапето, наблюдавайки дъщеря си. Видя как тя отпусна тъжно рамене и си помисли: „Да, спомня си. За днес казах достатъчно. По-добре засега да оставя нещата така, както са“.

Опирайки се на ръкохватката на канапето, Одра се изправи малко несигурно. Изтощението вече ѝ личеше.

— Смятам преди вечеря да си почина, а може би и малко да поспя.

— Да, непременно — съгласи се Кристина, прегърна с обич Одра и я заведе до стаята ѝ.

След половин час Одра все още лежеше будна. Колкото и да се опитваше да заспи, не успя. Кристина я беше придружила до стаята за гости в дъното на апартамента, беше пуснала завесите, оправила възглавниците ѝ и се бе въртяла около нея, докато Одра не бе я отпратила. Доволна, че най-после е сама, тя се съблече и се изпъна с удоволствие върху леглото. Всички кости на тялото я боляха. Още не бе ѝ минала треската от летенето с реактивния самолет. Ръцете и коленете ѝ туптяха от артритата. Но в мига, в който главата ѝ докосна възглавницата, тя се разсъни.

Одра се безпокоеше най-вече от това, че направи грешка, като дойде в Ню Йорк. Нямахше ли да е по-благоразумно да беше ги оставила да разрешат проблема сами? Щеше да има борба, в това Одра беше съвсем сигурна. Предстоеше изпитание на силите. Отказвайки да приеме доводите на дъщеря си, Кристи ще го изживее тежко, но ще бъде неотстъпчива докрай. А Кайл ще се заинати, тъй като също е упорита и също решена да спечели, без значение какво щеше да струва това на другите. Летвата беше вдигната прекалено високо. Как щеше да свърши всичко това? С катастрофа, предположи тя. Не бе възможно и двете страни да спечелят. Победеният ще бъде огорчен и нещастен.

„Трябва да намеря някакъв начин да им помогна, си казваше Одра, но как? Щом Алекс, какъвто е дипломатичен и убедителен, не е в състояние да се справи с различията им, как бих могла аз? Необходимо е все пак да намеря начин.“

С уморена въздишка Одра отвори очи, като разбра, че няма да може да заспи. Голямата спалня беше тиха, а през завесите се процеждаше светлина. Обикновено синьо-белите ѝ тонове,

елегантните, разкошни и удобни мебели я изпълваха с настроение. Но не и тази вечер.

Одра потрепери. Ранният вечерен ветрец, който идваше по течението на Ийст Ривър, подухваше от прозореца. Беше хладен и острата му влага като че проникваше в ставите ѝ. Възрастната жена придърпа юргана върху себе си и се пресегна за хапчетата си. Спомни си, че сега ще вземе вече третото за деня. Докторът я беше предупредил да не прекалява с повече от четири на ден.

Понякога Одра се замисляше за артритата си и се чудеше дали трудният ѝ живот не е допринесъл за сегашното ѝ състояние. Доктор Финдли твърдеше, че не е, но щом тя си спомнеше за постоянното чистене, миене, пране и гладене — нещо, което години наред бе вършила, не можеше да отрече, че то бе оказало някакво влияние. Наистина, тези дни бяха отдавна отминали и на стари години тя живееше много по-лесно и по-комфортно.

Докато поставяше обратно чашата с вода върху ноцната масичка, погледът ѝ падна върху снимката, поставена близо до кобалтовосинята стъклена лампа. Одра се обърна настрани, облегна се на лакът и продължително се взря в нея. Оттам я гледаха три лица — на Кристина, Кайл и нейното собствено.

Снимката беше направена предната година, в градината ѝ с розите в Йоркшир. Какъв прекрасен и щастлив ден беше този... седемдесетият ѝ рожден ден. Времето беше великолепно, както си и личеше от снимката.

След като пиха чай на терасата, Алекс настоя да ги снима. „В чест на случая и за спомен“, както каза весело, докато ги подреждаше близо до стария каменен слънчев часовник, само на няколко стъпки от най-красивите ѝ чайни рози.

„Три поколения, промърмори си тя тихичко. Но сякаш нямаме нищо общо.“ Биха могли да минат и за непознати, тъй като коренно се различаваха. Но дълбоко в душите си те много си приличаха.

„Преди почти петдесет години ми бяха казали, че имам несломима воля, че съм непреклонна и че се ръководя от голяма вътрешна сила. Тогава се ядосах и се обидих. Но това беше самата истина. Дъщеря ми и внучката са наследили тази черта от мен. Когато Кристина беше още дете, проявих изключително силна воля и това промени изцяло живота ни. А после, като млада, тя направи нещо

подобно и демонстрира силна решимост, подобна на моята. Сега е ред на Кайл... Тя е на път да извърши същото. И както и в предишните случаи, животът ни вече няма да е същият.“

Одра поривисто се изправи, седнала в леглото, и изведнъж лицето ѝ се проясни.

— Аз съм виновна — изрече на глас в тишината на стаята, а после си помисли: „Ако бях постъпила по друг начин, сега всичко щеше да е различно. Всичко, което сега става, има връзка с времето, когато бях млада. Всяко действие, което извършваме — независимо дали е незначително или важно, води до неизбежни последици. Също като да хвърлиш камъче във водата и да гледаш как кръговете се разсейват — все по-далеч и по-далеч, където не можеш да ги стигнеш...“

Одра се облегна върху възглавниците и остана да лежи така, отнесена в мислите си. В центъра им беше изцяло Кайл.

Бавно болката в ръцете и коленете ѝ започна да отслабва и тялото ѝ се затопли под юргана. Най-накрая Одра затвори очи.

„Хиляда деветстотин дваисет и шеста, припомни си тя сънливо. Колко отдавна... Но не чак толкова, че да не си спомням как изглеждах тогава... Тогава, когато бях на възрастта на Кайл...“

ОДРА
1926 — 1951

ПЪРВА ГЛАВА

Днес беше рожденият ѝ ден.

На трети юни 1926 година тя навърши деветнайсет години.

Одра Кентън стоеше до прозореца на стаята си в болницата „Фибър“ в Рипън, Йоркшир, където работеше като медицинска сестра, и наблюдаваше унесено играта на светлосенки върху моравата в задния двор. Слънчевата светлина се процеждаше през короните на двата големи дъба, растящи близо до старата каменна ограда. Духаше лек ветрец, листата шумоляха и трептяха при движението му и блестяха в зелено на слънцето. Беше светъл, пълен с благоухания ден, който радваше сърцето.

По случай рождения на Одра ден старшата сестра я беше освободила от следобедни задължения. Проблемът се състоеше в това, че момичето нямаше къде да отиде и нямаше с кого да го прекара. Беше свършено сама на този свят.

Одра имаше само една приятелка — Гуен Торнтън, също медицинска сестра в болницата, но предишния ден я бяха извикали по спешност в дома ѝ в Хорсфорт. Майка ѝ се била разболяла и имала нужда от нея. Още преди седмици Гуен бе уредила да си размени свободния ден с друга сестра, за да може да бъде с Одра и да отпразнуват заедно важната дата. Но сега дълго кроените им планове се разбиха на пух и прах.

Облегнала глава на рамката на прозореца, Одра въздъхна, мислейки си за празните часове, които ѝ предстояха. Неочаквано гърлото ѝ се сви и тя усети сълзи да напират в очите ѝ. Но само след няколко секунди тя примигна и успя да се стегне. Решително отхвърли скръбните мисли, които я бяха обхванали, и реши да не се самосъжалява. Одра ненавиждаше това чувство, смятайки, че е проява на слабост. Майка ѝ винаги ѝ беше внушавала това, а тя едва ли някога е грешила.

Извърна се от прозореца, отиде до стола и се отпусна тежко върху него, чудейки се какво да прави със себе си.

Можеше да почете, разбира се, или да бродира, както и да довърши скицата за блузата, която си измисляше и възнамеряваше да си ушие, когато имаше възможност да си купи плата. От друга страна нито едно от тези занимания не ѝ се нравеше сега. Не и днес — на рождения ѝ ден.

Толкова дълго чакаше разходката с приятелката си, мечтаейки веднъж в живота си двете да прекарат няколко безгрижни часа. За Одра празничните случаи бяха останали далеч в миналото. Всъщност през последните няколко години съществуването ѝ се бе променило тъй основно, толкова рязко, че тя още не можеше да проумее дали това е нейният живот.

Изведнъж ѝ хрумна, че ако сега се отдадеше на някое от тези обикновени хобита, на които обикновено посвещаваше времето си в почивните дни, би било по-зле, отколкото просто да седи на стола си, бездействайки. Нищо не би могло да замести плановете, които крояха с Гуен.

Отдавна Одра се бе приучила да не обръща внимание на стаята в болницата, която обитаваше. Но сега, когато силната слънчева светлина я огряваше, тя с болка отбеляза грозотата ѝ и липсата на елементарни удобства. Тъй като беше родена в благородническо семейство, макар и обедняло, Одра беше възпитана в изтънчен и артистичен вкус. Строгите форми на мебелите и скучните им цветове изведнъж се набиха на наблюдателното ѝ око, наранявайки възприятията ѝ.

Стените бяха боядисани в мрачен бежов цвят, а подът беше постлан с тъмносив линолеум. Единственото, което свързваше железното легло, клатушкащото се нощно шкафче и скрина, беше, че и трите бяха стари и олющени от дълга употреба. Стаята ѝ винаги беше непоносимо студена, дори в такъв слънчев следобед. Одра трябваше да избяга от потискащото я помещение, макар и за малко!

Погледът ѝ падна върху роклята, метната на леглото. Цяла година беше спестявала седмично по един шилинг, за да може да си направи подарък за рождения ден.

Преди две седмици, в събота, с Гуен бяха отишли до Харогит с тази цел. Разхождаха се няколко часа, гледаха витрините и се възхищаваха на красивите неща, за които бяха сигурни, че никога няма

да могат да си ги позволят. Одра се преизпълни с топлота и привързаност към Гуен, спомняйки си за този ден.

Гуен особено се привличаше от бижутерските магазини и заради нея Одра бе принудена непрекъснато да се вира през стъклото към някоя дрънкулка, привлякла вниманието ѝ.

— Одра, виж това! — викаше Гуен, сочейки към брошка, пръстен или висулка. В един момент сграбчи ръката на приятелката си, стисна я силно и ѝ прошепна възторжено: — Виждала ли си някога поразкошна гривна, Одра? Камъните сигурно са истински, защото блестят като диаманти. Би ти отивала. Хайде да влезем... Нищо не се плаща, за да погледне човек.

Одра поклати глава, без да каже дума. Тя си мислеше за бижутата на майка си, които бяха много по-красиви от тези натруфени имитации.

Възбудените възклицания на Гуен и настойчивите ѝ ръчкания този следобед дойдоха на Одра малко в повече. Тя излезе от търпение и с остър тон накара приятелката си да млъкне. После съжали за проявената грубост и се извини на Гуен, като заобяснява за стотен път, че няма излишни пари за ненужни брошки и гривни, глупави шапки и шишета с одеколон „Девън Вайълитс“.

— Нали знаеш, че си купувам само дрехи? — ѝ припомни Одра, а после добави с рязък смях: — При това се старая да са практични. Неща, които съм сигурна, че ще издържат много дълго време.

Десетина минути след това Одра зърна роклята на витрината на магазина на мадам Стела. В същия миг се влюби в нея. Беше въздушна и феерична, от лек муселин. Ефектно поставена върху манекен в центъра на витрината, тя беше единственото ѝ украшение. До нея долу бяха пръснати аксесоари — кремава сламена шапка, чадърче от коприна и три реда перли. За Одра всичко това представляваше олицетворение на елегантността, и най-вече роклята. Тя съвсем не беше практична и явно бе скъпа. Но бе много, много красива... Момичето я съзерцава дълго, без да знае кога и къде би могла да я облече, но закопня да я има.

Проницателната Гуен забеляза израза на копнеж върху лицето на приятелката си и настоя да влязат и да попитат за цената. Без да обръща внимание на категоричния отказ на Одра да влезе в магазина, Гуен здраво я хвана под ръка и я въвлече вътре.

Момичетата очакваха роклята да бъде отчайващо скъпа, затова и двете се изумиха, когато научиха, че струва три лири. В същия миг Одра се втурна към изхода, но опасната Гуен я задържа и дори успя да я натика в пробната. Тъй като не искаше да прави сцени пред продавачката, за Одра не остана друг избор, освен да облече това ефирно произведение на изкуството.

Нямаше нужда Гуен да я уверява, че красивата синя рокля ѝ стои идеално. Сама Одра се виждаше в огледалото!

Този следобед тя се изуми от собствения си образ. За пръв път от години призна пред себе си, че изглежда хубава. Винаги се бе смятала за най-обикновено момиче. Но очевидно е била несправедлива към себе си.

Одра Кентън не беше красива в буквалния смисъл на думата. Но и не изглеждаше обикновено. Добре оформеното ѝ лице излъчваше упоритост. Това си личеше от формата на брадичката ѝ и от твърдата решителна уста. Най-хубавите черти на Одра бяха безупречният ѝ матов тен, лъскавата светлокестенява коса, която през лятото хвърляше златисти отблясъци, и прекрасните ѝ очи — големи, разположени раздалечено, с гъсти златистокафяви клепки и с фино извити вежди над тях. Независимо от дребния си ръст, девойката имаше хубава фигура и простичкият модел на роклята я подчертаваше. Късата рокля, стеснена на кръста и разширяваща се надолу, привличаше вниманието към добре оформените ѝ крака с тънки глезени.

И така, най-накрая, след известно колебание от своя страна и тревожния разговор с Гуен шепнешком, тя все пак купи роклята. Не ѝ достигаха три шилинга до необходимите три лири. Одра беше взела всичките си спестявания, състоящи се от две лири и дванайсет шилинга, плюс един шилинг, зает от Гуен.

— Не гледай толкова мрачно — прошепна Гуен, докато чакаха продавачката да опакова роклята. — Заслужава си цената. Освен това беше време да си купиш нещо хубаво.

Гуен дори и не подозираше, че за Одра тази рокля бе най-красивата ѝ дреха от детството ѝ насам. Тя си спомни как беше дошла да пазарува в Харогит с майка си и чичо Питър. Беше 1919 година, тъкмо след като той се бе върнал от Първата световна война. Беше дванайсетгодишна, а той ѝ беше донесъл онази разкошна розова рокля, която я беше замаяла така, както тази от синия муселин.

След като излязоха от магазина на мадам Стела, Одра разказа на Гуен за хубавата розова рокля и ѝ довери малко повече за миналото си. Гуен я слушаше с любопитство и непрекъснато ѝ задаваше въпроси. Одра, която беше сдържана по природа, отговори на някои от тях, тъй като не искаше да се прави на тайнствена. По-късно, хванати ръка за ръка, двете се разходиха в Стрей по зелената трева. После приятелките отидоха в Кафенето на Бети — елегантна чайна, откъдето се виждаше Стрей, и Гуен щедро плати сметката на двете, тъй като Одра вече бе похарчила всичките си пари. Гуен купи и автобусните билети до Рипън.

В края на дневната им екскурзия, по пътя към автобуса, двете минаха покрай Аркадиън, където в „Палм Корт“ всеки ден имаше чай с танци. Всички обичаха да ходят там. Това беше най-хубавото заведение в града, където „Синкопиращите скитници“ свиреха под диригентството на Стан Стантън, а местните контета танцуваха фокстрот и танго.

Момичетата отдавна изгаряха от желание да посетят „Палм Корт“, а най-вече Гуен, която бе научила чарлстон от брат си. Одра се изненада и зарадва, когато Гуен обяви, че на рождения ѝ ден двете ще отидат на чай с танци в „Палм Корт“.

— Това ще бъде подаръкът ми за твоя празник — обеща ѝ Гуен, грейнала. — Ще си облечеш новата рокля и всички ще ти се възхищават.

Оттогава двете приятелки започнаха да броят дните.

А сега... нямаше да има пътуване до Харогит. Никакъв чай с танци. Никой нямаше да се възхищава на новата ѝ рокля. Одра въздъхна. Би могла да облече роклята и за собствено удоволствие, но промени решението си. Щеше да бъде глупаво да рискува и да я измачка или изцапа. Много по-умно би било, ако я запази за някой друг специален случай. В бъдеще непременно ще се появи такъв, след като тя имаше приятелка като Гуен. Може би щяха да отидат на голямото градинско увеселение през август, а и рожденият ден на Гуен е през септември. Да, той трябва да бъде отпразнуван.

Одра имаше слънчев характер, беше весела, заредена с оптимизъм и тъкмо тези ѝ качества, съчетани със силната ѝ воля и интелигентност, ѝ помагаша да се справя с проблемите. Тя не си позволяваше грижите да я налягат дълго време, винаги се стремеше да

ги разрешава бързо. Ако това се оказваше невъзможно, поне се опитваше да не задържа мисълта си върху тях повече от необходимото.

Сега тя стана, вдигна синята рокля от леглото и я закачи в гардероба.

След като съблече униформата си на медицинска сестра и я прибра, тя се загледа в другите си дрехи, чудейки се какво да облече за разходка.

Макар че нямаше богат гардероб, дрехите ѝ винаги бяха в безупречно състояние. За да прави икономии, Одра сама шиеше летните си рокли. Повечето от тях бяха от леки материи в по-тъмни тонове. Това беше гаранция за по-дълга употреба. Най-накрая Одра се спря върху рокля в тъмосин цвят с ниска талия и моряшка яка. Извади я, намери черните си кожени обувки с ниски токове и започна да се облича.

Изведнъж тя се замисли за Гуен. „Каква егоистка съм! Седнала съм да се тревожа за рождения си ден, когато Гуен гледа болната си майка.“ На Одра ѝ се прииска да се отправи към Хорсфорт, за да помогне на приятелката си, но беше твърде далеч, за да отиде и да се върне за един следобед. После лицето ѝ светна, докато оправяше яката на роклята пред малкото огледалце, поставено върху скрина. Бащата на Гуен беше лекар, а брат ѝ Чарли следваше медицина в Университета в Лийдс. Мисис Торнтън е в добри ръце. Скоро ще се оправи и няма да мине много време, когато Гуен ще се върне в болницата.

След като излезе от стаята и тръгна по коридора, Одра си помисли колко се е привързала към приятелката си. Откакто преди една година Гуен дойде да работи в болницата, животът ѝ вече беше много по-поносим. Дотогава нито една сестра не се бе опитала да се сприятели с нея. Одра знаеше, че това се дължи главно на произхода ѝ, на възпитанието и на културния ѝ начин на говорене.

Останалите я смятаха за надута и недостъпна. Това обаче въобще не беше вярно. Поради срамежливостта си Одра просто се държеше настрана от всички.

Но щастливата, засмяна и весела Гуен не обърна ни най-малко внимание на резервираността ѝ. След като реши, че Одра ще е момичето, което ще ѝ бъде приятелка, тя прояви настойтелност и срина защитните стени, които Одра бе изградила около себе си. Още първата седмица, след като се запознаха, двете станаха неразделни.

„Не знам какво бих правила без Гуен“, мислеше си Одра, захлопвайки външната врата на болницата зад себе си. Освен нея тя си нямаше никого на света.

ВТОРА ГЛАВА

Одра нямаше намерение да ходи до „Хай Клъф“, но докато се осъзнае, вече почти бе стигнала. Когато излезе от болницата, тя механично пое към Шароу и Конт Хюик — две селца в покрайнините на Рипън. Гледката по пътя беше красива, пейзажът — пасторален и необикновено красив за това време на годината.

Когато пристигна в Конт Хюик, Одра тръгна бавно по павираната главна улица, мислейки си колко добре поддържано изглежда всичко. В малките градинки пред спретнатите къщички бяха нацъфтели ярки латинки, невени и далии, бели дантелени пердета блестяха зад чистите прозорци, праговете на вратите бяха излъскани, всяко стъпало — също.

Поглеждайки към кръчмата „Блекмур“, Одра забеляза, че и тя има спретнат вид. Белите ѝ стени и черните кепенци очевидно бяха скоро боядисани и даже фирмата, която се люлееше пред входната врата, беше артистично разкрасена с няколко цветни щриха.

Като стигна кръчмата, Одра се поколеба, тъй като там се срещаха няколко пътя и тя не знаеше дали да поеме по главния към Бороубридж или по второстепенния, който водеше към Пюби Хол и Скултън. Предпочете втория, макар че не го извървя до края. Щом стигна по средата, зави надясно по тясна алея, от двете страни на която се издигаха каменни стени.

Само след няколко крачки тя спря като закована, тъй като разбра накъде я водят краката ѝ. Обърна се с желанието да се върне, но откри, че просто не може да го направи.

„Хай Клъф“ я привличаше като магнит.

При всяка следваща крачка Одра Кентън си казваше, че прави грешка, че сърцето ще я заболи отново, особено в ден като днешния. Но въпреки всичко тя продължи да върви против волята си...

Когато стигна до края на дългата криволичеща алея, Одра вече не си мислеше, че греша. Беше овладяна единствено от копнежа си да види мястото, което обичаше най-много на света.

Покатери се на стъпалото на оградата, скочи върху поляната и се затича през високата трева, люляна и огъвана от вятъра като зелено море. Неочаквано две крави бавно тръгнаха срещу нея. Тя ги заобиколи, после се втурна напред. Лицето ѝ бе напрегнато от очакване, а дългата ѝ коса се развяваше на вятъра.

Одра не спря, докато не стигна огромния чинар в края на поляната. Запъхтяна, тя се наведе и пристъпи под клоните му, образуващи зелен навес, от който небето не се виждаше. Прилепи тялото си към дървото, притисна лице към ствола му и затвори очи. Беше останала без дъх от изтощение.

След няколко минути, когато се успокои, погали с ръка дървото и, почувствала грубата му кора, се усмихна на себе си. Това беше нейното дърво. Нейното местенце.

В себе си тя го бе нарекла Мястото на спомените. И то беше тъкмо това — място, където си спомняше, където миналото оживяваше.

Тук любимите ѝ хора идваха често: майка ѝ, братята ѝ Фредерик и Уилям, чичо Питър.

Одра отвори очи, примигна в хладната зелена тъмнина на чинара и излезе изпод клоните му. Заобиколи дървото и спря на края на лекия склон, спускащ се към бреговете на реката Юър, която течеше няколко крачки по-надолу. Най-накрая вдигна глава и се взря в гористата долина на отсрещния ѝ бряг. Тя беше там, закътана сред дърветата.

„Хай Клъф.“

Малката, но прекрасна стара къща, в която бе родена преди деветнайсет години. Къщата, където израсна и живя по-голямата част от живота си. Любимият ѝ дом допреди пет години.

Огледа я и, както винаги, се полюбува на простите ѝ и омекотени форми.

„Хай Клъф“ беше къща от осемнайсетия век — ниска и дълга. Симетрията ѝ придаваше несравнима хубост. Беше изградена от сив камък и имаше много прозорци с метални рамки, които сега блестяха на ярката слънчева светлина. Прозорците гледаха към тераса, изпънала се по протежението на къщата, постлана със същия камък. В центъра терасата бе прекъсната от много дълго стълбище, което минаваше през моравата и водеше към реката. Лъкатушещи широки цветни лехи

грееха пред къщата. Ярките им тонове красиво изпъкваха на фона на тъмния камък и зелената трева.

Но окото се привличаше най-вече от големите площи с делфиниуми. Те растяха в изобилие на края на поляната, близо до брега на реката. Цветовете им се преливаха във всички нюанси на синьото. Кобалтовото преминаваше в много светлосиньо — почти бяло, по-нататък то отстъпваше мястото на синчец, после на разкошно синьо-лилаво, което от своя страна граничеше с пурпурните тонове на беладоната.

Делфиниумите на майка й... Засадени с толкова любов и грижовно гледани в продължение на години. Сърцето на Одра се сви от горчиво-сладкото усещане на удоволствие и болка. Как си мечтаеше да бъде отново в градината! Съвсем лесно бе да се прехвърли от другата страна на реката. Трябваше само да следва пътеката покрай брега, докато стигне до каменните стъпала. Тези големи плоски камъни, изгладени от водата и времето, водеха направо до шубраците, граничещи с имението.

Но тя не можеше да отиде в „Хай Клъф“. То вече беше чужда собственост. Друго семейство живееше там.

Одра седна на пружиниращата трева, прибра колене до гърдите си, облегна брадичка върху тях и обви краката си с ръце. После дълго време гледа любимия дом.

Къщата като че ли бе безлюдна и спеше под слънчевите лъчи. В замрялата градина беше тихо. Нито едно стръкче трева, нито едно листо не помръдваше. Вятърът беше спрял. Чуваше се единствено лекото жужене на пчела някъде наблизо, както и бълбукането на водата върху пъстрите камъни.

Одра затвори очи, потъна във въображението си и започна да си припомня...

Беше в къщата.

Намираще се в антрето, чиито стени бяха боядисани в кайсиев цвят. Там имаше пейка, покрита с изтъркано зелено кадифе и палма в месингова саксия. Всичко беше потънало в мрак. Одра се заслуша в тишината. После пристъпи напред, а крачките й отекнаха по мрамора. Бавно се изкачи по стълбата, която се извиваше нагоре с изящен завой.

На първата площадка спря. Нейната стая беше там. Влезе, затвори вратата и въздъхна с облекчение.

Познатите светлозелени стени я обграждаха и, както винаги ѝ напомняха за морето през пролетта в мъглива йоркширска сутрин. Лакираният дървен под блестеше като стъкло под краката ѝ, докато тя пристъпваше към балдахина си. Протегна ръка, докосна нарисуваните лалета върху изтърканата кувертюра и прокара пръст по отдавна избелелите им червени листчета. Продължи към прозореца и чу шумоленето на завесите, които се развяваха от вятъра. Аромат на карамфили изпълваше летния въздух. Обърна глава и видя букет от рози като облак, положен в синята ваза върху дъбовия скрин. Мирисът им се носеше навсякъде — сладък и омайващ. Беше есен. Време за жътва.

Колко добре познаваше сезоните в тази къща...

Въздухът беше станал по-студен. Огънят пукаше зад решетката. С лицето си Одра почувства топлината на пламъка. Снежинки летяха зад стъклото на прозореца. Градината беше покрита с бял скреж.

Вече не беше сама в къщата.

Чу смеха на майка си и шумоленето на копринената ѝ рокля, когато се приближи към нея до огъня. Красивата Едит Кентън. Така я наричаха всички.

Сапфири блестяха на врата ѝ и върху хладните ѝ бели ръце. Сините пламъци хвърляха отблясъци върху прозрачната ѝ кожа. Русо — червеникавата ѝ коса се виеше като ореол около бледото ѝ лице с форма на сърце. Топли и любими устни се долепиха до момичешката буза. Мирис на гардени и пудра обгърна Одра. Една тънка и елегантна ръка хвана нейната и я изведе от стаята.

Фредерик и Уилям чакаха в антрето и пееха коледни песни. Нейните палави обични братя! Чичо Питър стоеше зад тях, на вратата на всекидневната. Той я прегърна с усмивка и въведе всички в стаята.

Одра застана на прага като замаяна.

В коледната нощ стаята беше изцяло преобразена. Предишната ѝ елегантност бе придобила нова хубост в приглушената златиста светлина. Върху малка елхичка горяха свещи. Дебели пънове съскаха в огнището и свистяха в комина. Елхови клончета украсяваха картините и камината, пред прозорците бяха закачени венци. От кристалния полилей се спускаше имел. Хартиени гирлянди висяха от тавана. Във

въздуха се долавяха нови аромати: на бор, на пушек от горящи дърва, на сочна патица и на кестени, които се печеха в огъня. Всички се събраха около камината. Пяха коледни песни, пиха питие от кристални купички, белеха горещите кестени и смеховете им се носеха из къщата.

Три червени чорапа висяха над камината. Бръкнаха в тях... тя, Фредерик и Уилям. В своя намери истински съкровища. Портокал, ябълка, торбичка с орехи, нова монета, завързана в парченце копринен плат, торбичка със сушени листа на цветя, сапун „Пеърс“, копринени панделки за коса и кутийка с египетски фурми, лавандулова вода и книжка със стихотворения със заглавие „Едит Кентън“, написано на първата страница с широкия почерк на майка ѝ. Дребни неща, които не струваха много, но чиято стойност беше безценна за нея.

Навън бе навалял дебел сняг.

В стъклата биеха суграшица и силен вятър. Настъпваше новата година. Коледната украса беше изчезнала. Къщата беше тиха и пуста, в нея не ехтеше смехът на майка ѝ. Време беше чичо Питър отново да тръгне. Колко тъжно бе лицето му, както и очите на майка ѝ — сини като сапфирите, които носеше...

Лицето на Одра беше мокро от сълзи... Не беше усетила кога се е разплакала. Тя отмести поглед от „Хай Клъф“, легна и зарови лице в хладната трева със сладък мирис. Сълзите ѝ отново напиреха, но сега тя не се постара да ги спре.

Плака за онези, които беше изгубила, и за онова, което беше едно време.

Постепенно сълзите ѝ пресъхнаха. Тя лежеше кротко, взираше се в порцеланово синьото небе, наблюдаваше движението на облаците, носени от вятъра, размишляваше за любимото си семейство и за всичко, което се бе случило през последните няколко години...

ТРЕТА ГЛАВА

За Одра баща ѝ беше мъглява фигура. Беше починал през 1909 година, когато е била на две години, и не си го спомняше.

Но майка ѝ, Фредерик и Уилям се открояваха много ясно в съзнанието ѝ, сякаш и тримата стояха до нея и я гледаха, легнала на тревата. Чичо Питър също беше незаличимо запечатан в сърцето ѝ.

Съдбите им бяха преплетени с неговата.

Питър Лейси почина през 1920 година, все още млад мъж. Като офицер в Британската армия, по време на Първата световна война се сражавал в окопите на Франция, където бил тежко отровен с бойни газове при битката за Сом. Дробовете му били тъй сериозно пострадали, че здравето му рязко се влошило и поради тази причина по-късно починал. Или поне така казваха.

Майката на Одра — красивата Едит Кентън, беше неутешима. Тя го последва в гроба след по-малко от година — през юли 1921-ва. Тогава тя беше на трийсет и седем години.

Фредерик, по-големият брат на Одра, ѝ беше казал, че майка им е починала от сърдечна слабост, но истината бе, че тя си бе отишла от сърдечна мъка. Когато порасна, Одра започна да вярва, че майка ѝ наистина е починала от мъка по Питър Лейси. Тогава вече можеше да разбере по-добре отношенията им и беше наясно с това, че са били любовници.

Като дете Одра никога не си задаваше въпроси относно присъствието на този мъж в дома им. Той беше техният чичо Питър — далечен роднина на баща им, трети братовчед, както ѝ бяха съобщили. Беше край тях, откакто тя се помнеше.

След като баща им Адриан Кентън бе починал от белодробна туберкулоза, чичо Питър бе станал техен чест посетител. Понякога стоеше при тях в „Хай Клъф“ в продължение на седмица или две. Поради финансовите си дела той се връщаше в Лондон, но винаги за кратко. А когато пристигаше обратно в имението, задължително носеше подаръци за всички.

— Не е ли чудесно, че чичо Питър толкова се грижи за нас! — беше й казала веднъж нейната майка. — Страхувам се, че съм голям товар за него. Той е толкова зает, но е добър и щедър и, което е много рядко, досетлив. Той иска да се грижи за мен, за теб и за братята ти. Настоява и не се отказва. — Едит беше въздъхнала, а после се бе усмихнала широко. — Беше много привързан към баща ти, разбира се. По тази причина се чувства отговорен за нас, Одра.

Но причината съвсем не бе в предаността към баща й, осъзна покъсно Одра. Питър Лейси обожаваше майка им и затова бе станал техен благодетел и защитник.

Щом разбра истината за съвместния им живот, Одра я прие такава, каквата е, и дълбоко в себе си никога не беше обвинявала или осъждала майка си и чичо си. Те се бяха обичали толкова много! Той обичаше и децата на Едит и се държеше като техен баща, грижеше се за семейство Кентън колкото можеше и колкото му позволяваха средствата. Казваха, че имал някъде жена и две деца — момче и момиче. С това Одра си обясняваше защо не се бяха оженили с майка й.

Одра и Уилям не разбираха положението, докато Едит и Питър бяха живи, а напоследък Одра се замисляше дали Фредерик не е подозирал нещо. Все пак той беше най-големият. Когато Едит бе починала, той бе на седемнайсет, Уилям — на петнайсет, а Одра предишния месец беше навършила четиринайсет.

Трите деца бяха преживели много тежко неочакваната смърт на майка си. В началото не бяха повярвали, тъй като се бе случило внезапно. После, само час, след като майка им бе положена в гроба, те бяха понесли още един ужасен удар.

Бяха научили, че Едит всъщност нямала никакви пари и че те не само били мизерстващи, но нямали и покрив над главите си. „Хай Клъф“ не била тяхна къща, както винаги смятали. Всъщност баща им никога не я бил купил. Той просто я бил наел от собственика — Питър Лейси. А от 1909 година Питър бил разрешил на Едит да продължи да живее в „Хай Клъф“ без да плаща наем.

Явно, че някоя точка в завещанието му бе защитила Едит след смъртта му, но не и тях. „Хай Клъф“ е трябвало да остане дом до края на живота й, а след това — да бъде предадена на собствениците.

За децата не се предвиждало нищо, най-вероятно защото Питър Лейси не е очаквал майка им да умре толкова млада. Очевидно и тя не го е подозирала, тъй като, независимо от голямата си скръб към него, не им бе оставила никакво завещание.

Алиша Дръмънд — братовчедка на майка им, бе разказала всичко това на трите сирачета. След службата в църквата „Сейнт Никълъс“ и погребението тя ги бе взела в своята къща. Бе ги въвела в библиотеката — мрачна стая, пълна с тъжни картини и тежки викториански мебели, където трябваше по-късно да сервираат чая. Съпругът на леля Алиша — чичо Пърсивал, дъщеря ѝ — братовчедката Унифред, и майка ѝ — леля Франсис Рейнолдс, бяха присъствали на погребението и по-късно се бяха присъединили към тях за чая.

Макар че децата Кентън не хранеха никакви симпатии към семейство Дръмънд, те обичаха единствено леля си Франсис, която винаги бе проявявала голяма привързаност към Едит — единствената ѝ племенница, както и към тях. Затова те механично бяха седнали един до друг на канапето, близо до нейния стол. И тримата бяха облечени в най-хубавите си дрехи, с черни траурни ленти. Седяха вдървено и сдържано и някак си успяваха да скрият мъката си зад безизразни физиономии.

Леля Алиша бе наляла чая от сребърен чайник в стил крал Джордж, а прислужницата бе подала изящни порцеланови чашки, после им бе поднесла сандвичи и кейк с ким. Те обаче не бяха в състояние да хапнат нищо.

Одра първа бе заговорила, след като леля Алиша им бе съобщила унищожителната вест за безпаричното им състояние.

— Какво ще стане с нас? Ще ни изпратят ли в приют за бедни? — бе запитала тя тихичко, но със странно твърд тон.

Изумена, леля Франсис бе възкликнала:

— Разбира се, че не, мило дете! — после се бе пресегнала и потупала ръката на Одра. — Страхувам се, че съм твърде възрастна, за да ви взема при мен. Обаче всички ще дойдете и ще живеете тук, в „Грейндж“. Леля ви Алиша и чичо ви Пърсивал много щедро предложиха да предоставят дома си на трима ви.

Децата Кентън тогава бяха принудени да приемат предложението, макар и да се отнасяха със съмнение към живота си

със семейство Дръмънд. След като бяха прекарали само няколко дни в „Грейндж“, те бяха осъзнали колко дълбоко ще възненавидят този дом. Огромната викторианска къща беше студена и отблъскваща като самата Алиша Дръмънд — тесногръда, алчна и коварна жена. В дома бе наложен железен режим, атмосферата беше мрачна и неприятна, а храната — в най-добрия случай поносима. Братята и сестрата Кентън, които бяха отгледани с много любов и свобода от майка им, бяха потресени от живота в „Грейндж“.

Седмица след погребението на Едит Кентън една част от мебелите и от вещите ѝ от „Хай Клъф“ бяха продадени в Рипън, за да се покрият разносните по погребението и да се изплатят дълговете ѝ. Поне така им бе казала Алиша. Най-хубавите мебели, няколко прекрасни картини и дузина сребърни предмети бяха пренесени в „Грейндж“.

— Ще се радвам да ги съхранявам, докато пораснете достатъчно и си ги вземете — бе обяснила Алиша Дръмънд на тримата.

Макар че думите ѝ се бяха сторили разумни на Фредерик и Уилям, Одра, която бе по-досетлива от братята си, не ѝ бе повярвала. Недоверието ѝ се бе задълбочило, когато няколко дни по-късно тя бе забелязала вещите на майка си в различни стаи в къщата на леля си. Затова една нощ, когато всички бяха заспали, тя се бе измъкнала в коридора и бе отишла в стаята на Фредерик и Уилям. Бе събудила братята си, бе им обяснила тревогите си и бе им прошепнала, че трябва да опишат всички вещи на майка им в къщата.

Уилям, който знаеше, че Одра е по-умна от него и брат му, се бе съгласил. Но Фредерик бе пребледнял разтревожен, че ще бъдат изхвърлени, ако направят някоя грешна стъпка.

— Тя ще се обиди — бе прошепнал той намръщено. — Не можем да го направим. Все едно я обвиняваме, че не постъпва честно.

Отхвърляйки възражението му, Одра бе изсъскала:

— Сигурна съм, че е точно такава и затова трябва да го направим. Трябва да се защитим. А какво ще кажете за бижутата на мама? И по-точно за сапфирите? Тях също ли е взела, Фредерик?

Фредерик енергично бе поклатил глава.

— Не е и това го знам със сигурност. Но те изчезнаха. На другия ден, след като мама почина, ги търсих навсякъде, но не ги открих. Докато ровех из скрина ѝ, си спомних, че не съм я виждал да ги носи

след смъртта на чичо Питър. Може да ги е продала, Одра, и с парите от тях да сме живели през последната година. Това е единственото възможно предположение.

— Защо досега не си ми казал за сапфирите? — бе запитала Одра гневно и го бе изгледала обвинително.

— Защото не исках да те тревожа — бе прошепнал в отговор Фредерик, а после бе добавил още по-тихо: — Но леля Алиша взе другите бижута на мама. Грабна кутията от мен, както каза, за да я пази...

Макар че бе обещала на Фредерик да не прави нищо прибързано, поради което тримата бяха изпаднали в немилост пред леля си, Одра бе решила да постъпи, както тя прецени. Алиша Дръмънд не я бе заплашвала, но момичето благоразумно бе решило да изчака благоприятния момент, за да повдигне въпроса. Случаят ѝ се бе предоставил много скоро.

Още същата неделя се бяха върнали с леля си Франсис от църква. Възрастната жена, без да иска, бе дала на Одра идеалната възможност. Всички бяха седнали в голямата и мрачна библиотека. Чичо Пърсивал внимателно наливаше шери в чашки за големите, когато ненадейно леля им бе повдигнала въпроса за бижутата на майка им.

— Смятам, че Одра е достатъчно голяма, за да носи нещо от милата Едит като спомен от нея. Може би брошката с камей? Бъди така добра да донесеш кутията с бижутата на Едит, Алиша. — Със стиснати устни, прикривайки раздражението си, леля Алиша бе изпълнила молбата.

Мило усмихната към Одра, въззрастната жена бе извадила камейта и я бе закачила на лятната ѝ рокля.

— Пази я, дете, майка ти много я обичаше.

Одра бе обещала и бе благодарила на леля си. Тогава бе решила да се възползва от момента.

— Фредерик, Уилям, елате и вижте бижутата на мама! И вие трябва да вземете своя дял от тях, когато пораснете.

Щом двамата ѝ братя се бяха присъединили към нея, Одра бе възкликнала:

— Може би трябва да направим списък на тези неща, за да можем по-късно да решим кой какво ще вземе. Така е честно, нали?

В стаята бе настанало гробно мълчание.

Фредерик я бе зяпнал ужасен, знаейки какво има предвид тя. Уилям се бе опитал да скрие удоволствието си от дързостта ѝ, но очите му бяха заиграли дяволито.

Тогава, преди някой да каже нещо, Одра бе изтичала до бюрото, бе взела молив и лист и се бе върнала до стола на леля си, където бе изсипала съдържанието на кутията. Докато пишеше, в един момент Одра бе вдигнала очи към побелялата жена и бе отбелязала нехайно:

— Лельо Франсис, смяташ ли, че трябва да направим списък и на мебелите и вещите на мама, които леля Алиша ще ни пази? Нали знаеш, за да можем един ден с братята ми да си ги поделим по равно?

Леля Франсис я бе изгледала изненадано и слабо се бе усмихнала.

— Добре, Одра, изглежда, че си практично дете. Смятам, че идеята ти е отлична, особено след като бедната Едит не се е сетила да направи завещание. Така вие тримата на спокойствие ще можете да обсъдите как да разделите имуществото на майка си. Защо през седмицата не направиш инвентарен списък, мила?

Одра бе кимнала тържествено, прикривайки триумфа си.

— Ще направя, лельо.

През дните след този разговор Фредерик, разтреперан от страх, бе предупредил Одра, че ще последват наказателни мерки. Той единствен беше забелязал погледа в малките лукави очички на леля им Алиша Дръмънд, докато всички бяха в библиотеката.

Но в края на краищата не се бе случило нищо неочаквано и дългото горещо лято бе преминало в хладна есен, после бе дошла зимата и животът в „Грейндж“ бе продължил без сътресения. Колкото и нещастни да бяха децата Кентън в студената къща на леля им, дори Одра бе принудена да се съгласи с Уилям, нейния любимец, че в едно отношение бяха извадили късмет: тримата бяха заедно. Те се обичаха, правеха си компания и се утешаваха.

През седмицата преди Коледа Одра съвсем случайно бе чула странна забележка, която дълбоко я бе разтревожила. Истинското ѝ значение я озадачаваше дълго време след това.

Късно един следобед, знаейки, че леля Франсис е дошла на гости, Одра бе тръгнала да я търси.

Готвеше се да бутне вратата към всекидневната, която зееше леко отворена, когато чу, че леля Алиша споменава името на майка ѝ много

пренебрежително. Не разбра какво каза след това, защото Алиша бе снишила глас. Но Одра се бе сковала, когато изведнъж леля й Франсис бе възкликнала ужасено:

— Не можеш да наказваш децата заради греховете на майката, Алиша!

В същия миг ръката на Одра се бе отпуснала от дръжката. Момичето не бе пожелало да чуе нищо повече, а освен това знаеше, че не е хубаво да се подслушва.

Промъквайки се по тъмния коридор към задния салон и разсъждавайки върху странната забележка на леля си, Одра бе разбрала, че става въпрос за тях. Но не можеше да разбере значението на думите. Как така е грешала майка й? През целия си живот майка й не е извършила и един-единствен грях! Макар и да беше много млада, Одра беше проникателна и отдавна знаеше, че Алиша Дръмънд непрекъснато е ревнувала класическата красота на майка й, очарованието и изтънчеността й. По тази причина тя не бе изпускала възможността да унижава Едит Кентън приживе. Очевидно не можеше да се въздържа да го прави и след смъртта й.

През следващите няколко дни Одра бе продължила да недоумява защо Алиша иска да ги накаже. Най-накрая бе успяла да обуздае тревогите си с утехата, че каквото и да им е скроила Алиша Дръмънд, майка й явно бе намерила начин да я спре.

Но излезе, че не е така.

Защото най-накрая бяха наказани.

Два месеца по-късно — през февруари 1922-а, Фредерик и Уилям бяха изпратени в Австралия като емигранти, а Одра — да работи в детската болница „Фивър“ в Рипън.

Ожесточените им протести и молби да останат заедно не трогнаха никого. Така против волята им и тази на леля им Франсис, братята и сестрата бяха принудени да направят онова, което искаше Алиша Дръмънд.

Жесток и болезнен бе моментът, когато в онази студена зимна сутрин Фредерик и Уилям трябваше да се сбогуват със сестра си. Преди да тръгнат за Лондон и да се качат на кораба за Сидни, те се събраха в антрето, казаха си довиждане и се постараха да не заплачат.

Одра прегърна Уилям, когото тайничко обичаше повече. Гърлото й тъй се бе стегнало, че тя успя само да промълви:

— Няма да ме забравиш, нали, Уилям? — После се разрида горчиво.

Преглъщайки своите сълзи и стараейки се да прояви кураж, Уилям притисна силно обичната си сестричка. Тя изглеждаше толкова малка и уязвима...

— Няма да те забравим — уверяваше я той. — Ще дойдеш при нас веднага, щом стане възможно. Обещавам ти, Одра.

Фредерик също се беше разчувствал. Той погали главата на Одра и повтори обещанието. Тогава братята ѝ се отдръпнаха, взеха багажа си и излязоха от къщата, без да кажат и дума повече.

Одра грабна палтото си от антрето, изтича навън и се втурна по алеята, като викаше имената им. Те се обърнаха, изчакаха я и после тримата, хванати за ръце, тръгнаха мълчаливо. Твърде голяма бе мъката им, за да говорят. Когато стигнаха до портата, момчетата безмълвно целунаха Одра за последен път и се откъснаха от прегръдките ѝ.

Сложила едната си ръка на треперещите си устни, за да заглуши риданията си, Одра наблюдаваше как братята ѝ вървят смело по пътя към Рипън. После те се превърнаха в малки точки в далечината. Искеше ѝ се да изтича след тях и да им извика: „Почакайте! Не ме оставяйте! Вземете ме с вас!“. Но знаеше, че е безполезно. Те не можеха да я вземат със себе си. Алиша Дръмънд бе поискала да се отърве от децата на Едит Кентън и бе направила първата стъпка.

Едва когато двете фигурки изчезнаха от погледа ѝ, Одра откъсна поглед от пустия път. Обърна се към алеята и се замисли със свито сърце и призляващо чувство на отчаяние дали някога отново ще ги види. Австралия бе страшно далеч — на другия край на света. Те ѝ обещаха да я извикат при себе си, но за колко време щяха да спестят толкова пари, за да ѝ изпратят за път? Вероятно цяла година.

Когато тази ужасяваща мисъл трайно се вряза в съзнанието на Одра, тя погледна студената мрачна къща и потръпна. Точно в този миг антипатията към братовчедката на майка ѝ се превърна в страшна и горчива омраза, която щеше да я съпътства до края на живота ѝ. Одра Кентън никога нямаше да прости на Алиша Дръмънд преднамерената жестокост, която прояви към тях. Споменът за деня, когато братята ѝ бяха отпратени, щеше да остане завинаги в паметта ѝ.

Следващия следобед, пребледняла и разтреперана от мъка, Одра отиде да живее и работи в болницата „Фивър“. Тъй като тази година нямаше места за момичета, които се учат за медицински сестри, взеха я като санитарка.

За Одра Кентън започна живот, изпълнен с безпаметен труд. Тогава тя бе едва четиринайсетгодишна.

Събудиха я призори на следващата сутрин. След закуска от каша с препържена мазнина, хляб и чай, изядени в компанията на другите малки санитарки, започна трудовото ѝ ежедневиe. За Одра, ужасена от тежката работа, която никога в живота си не беше вършила, първият ден беше неописуем. Борейки се със задачите, които ѝ бяха възложени, тя се питаше отчаяно как ще се справи. Въпреки това не посмя да се оплаче на по-висшестоящите. Тъй като беше интелигентна и будна, още през първите няколко часа разбра, че тях не ги е грижа за такива като нея.

Втората сутрин момичето се втурна към работата с подновени сили и започна да се учи от другите. В края на първия месец тя се равняваше на всяка една от тях. Перфектно миеше подове, изтъркваше вани, переше и гладеше чаршафи, оправяше легла, изпразваше подлоги, чистеше тоалетни, дезинфекцираше хирургическото отделение и стерилизираше инструменти.

Всяка нощ Одра се стоварваше на малкото си легло в отделението за санитарките. Костите толкова я боляха, че не забелязваше окръжаващата я обстановка, както и неудобното легло. През първите няколко седмици беше толкова изтощена, че нямаше сили дори да заплаче. По-късно го правеше във възглавницата. Тя не плачеше толкова заради окаяното си състояние или противния си безрадостен живот. Одра плачеше от копнеж по своите братя, които за нея вече бяха загубени, тъй както майка ѝ и чичо Питър.

Понякога, докато миеше и лъскаше отделенията, Одра се питаше дали тя не е донесла това нещастие на братята и на себе си. Усещаше се виновна, когато си спомняше колко настояваше да направи списък на вещите на майка си. Здравият ѝ разум обаче взимаше връх и Одра разбираше, че щяха да бъдат наказани във всички случаи. Даже започна да вярва, че Алиша Дръмънд беше предопределила съдбата им още в същия ден, когато майка им бе починала.

Когато Одра бе отпратена в болницата, леля Алиша ѝ беше казала, че може да ги посещава всеки месец в един от двата уикенда, които ѝ се даваха за почивка, и освен това да прекарва празниците с тях. Одра се осмели да отиде там само два пъти, и то главно, за да вземе останалите си дрехи и някои други свои вещи. Тя се чувстваше неудобно в тази ужасна къща, нещо повече — разбираше, че там е нежелана. Освен това омразата на Одра към леля ѝ беше другата силна причина, която я караше да стои настрана.

Втория път, когато отиде в „Грейндж“, Одра се закле, че кракът ѝ повече няма да стъпи в този мавзолей, до деня, когато ще отиде и ще поиска нещата на майка си. И така, през тези първи месеци на 1922 година, докато се учеше да стои на двата си крака, тя бе съвсем самичка. Продължаваше усърдно да изпълнява работата си и да няма неприятности в болницата.

Ако дните ѝ бяха мрачни и им липсваха нормалните дребни удоволствия, които повечето момичета на нейна възраст изживяват, все пак Одра успяваше да се крепи с мечти за едно по-различно бъдеще. Надеждата беше единственият ѝ спътник. Нея никой не можеше да ѝ отнеме. Нито пък някой можеше да намали упованието в братята ѝ. Беше абсолютно убедена, че ще ѝ пратят пари за път и че скоро ще отиде при тях в Австралия. Три месеца след като Фредерик и Уилям напуснаха Англия, писмата им започнаха да пристигат, при това доста редовно. В тях винаги имаше много новини, те ѝ носеха настроение и обещания и не след дълго страниците им се измачкаха от често препрочитане. Одра пазеше писмата като скъпоценности. През онези дни те бяха единствената ѝ радост.

През първата година дневният режим в болницата оставаше непроменен. Работата беше тежка даже и за най-силните и здрави момичета. Някои от тях напуснаха, тъй като всекидневната работа ги изтощи и смаза интереса им към сестринството. Останаха само онези, които имаха искрено желание да направят нещо повече за себе си. Тъй като Одра нямаше къде да отиде, остана поради необходимост.

Одра Кентън притежаваше висок дух, благодарение на който издържа, докато завърши сестринските курсове. Макар и да беше дребна, тя имаше необикновена физическа издръжливост и умствена енергия, качества, забележителни за толкова младо момиче. И така, тя

продължаваше непрекъснато да трие, чисти и мие, да тича нагоре-надолу по безкрайните стъпала... Винаги на крак или на колене.

Като се изключи тежката и еднообразна работа, Одра не можеше да се оплаче, че се отнасят зле с нея. Всички в болницата бяха мили към санитарките и ако храната беше съвсем обикновена, то поне беше в изобилие. Никой никога не беше гладен. Одра непрекъснато си казваше, че човек не умира от непосилна работа и трудносмилаеми буламачи.

В края на първата година тя очакваше положението ѝ да се подобри. Мислите ѝ бяха съсредоточени върху деня, когато ще мине едно стъпало по-нагоре. Беше изпратена тук против волята си, но докато вършеше работата си, тя имаше възможност да наблюдава и да възприема. Постепенно започна да осъзнава, че сестринството ѝ харесваше.

Одра знаеше, че ще трябва да печели, за да се издържа, дори и да отиде при братята си в Сидни, и затова искаше да стане медицинска сестра. Според Уилям нямаше да има пречки да си намери работа в някоя болница. Беше ѝ писал, че в Австралия има недостиг на сестри и това разпали още повече амбицията ѝ.

През пролетта на 1923-та, малко след като Одра бе започнала втората си година в болницата, изникна нейният шанс. Старшата сестра се пенсионира и на нейно място бе назначена заместничка. Казваше се Маргарет Ленъкс — беше модерна жена със съвременен начин на мислене, някои дори казваха, че е радикална. Беше известна в Северна Англия заради страстната си подкрепа на реформите по отношение на положението на жените и децата, както и на развитието на правата на жените изобщо.

След като бе обявено нейното назначение, за известно време духовете се възбудиха. Обикновено при идването на нов човек се сменяше и старата практика. В случая бързо се наложи „режим Ленъкс“.

Одра, която наблюдаваше всичко с обичайната си прозорливост, реши, че не бива да губи време и веднага трябва да подаде молба за сестринските курсове. От онова, което беше чувала за Маргарет Ленъкс, тя харесвала млади и амбициозни момичета, които искали да растат, окуражавала ги и им давала безграничната си подкрепа.

Две седмици след като сестра Ленъкс пое функциите си, Одра ѝ написа писмо. Реши, че това е най-добрата тактика, вместо да ѝ се яви лично. След пристигането си сестра Ленъкс имаше много ангажименти и беше заобиколена от безкрайна редица болнични служители.

Седмица след като бе оставила писмото в кабинета на сестрата, Одра беше извикана на разговор. Беше кратък и само по темата. Десет минути по-късно тя излезе в коридора, широко усмихната. Молбата ѝ бе удовлетворена.

С високата си интелигентност и със способността си да учи бързо, скоро Одра стана една от най-добрите курсистки в болницата. Новата ѝ работа и учението бяха истинско предизвикателство за нея. Освен това тя откри, че има и желание да лекува, следователно се оказа, че е предразположена към тази професия. Малките пациенти станаха център на любовта, която се бе събрала в девойката след заминаването на братята ѝ...

Лежейки върху склона над реката Юър, Одра си спомняше всичко това. Тя обаче си мислеше не само за дипломата си и за постигнатото като медицинска сестра през последните четири години, а също и за Фредерик и Уилям.

В края на краищата братята ѝ не я извикаха при тях.

На момчетата не им бе провървяло и те не бяха успели да спестят пари за път до Австралия. Фредерик боледувал два пъти от бронхопневмония и се възстановявал трудно. Освен проблемите със здравето му, той и Уилям нямали никаква квалификация и едва свързвали двата края.

Тя въздъхна и се размърда, после седна, примигвайки, докато свикне с ярката слънчева светлина. Бедните Фредерик и Уилям имаха лош късмет! В писмата им, които пристигаха вече все по-рядко, се усещаше духът на поражението. Одра вече бе изгубила надежда, че ще отиде при тях в Сидни. Те все още ѝ липсваха, но сигурно така щеше да бъде винаги, защото тя ги обичаше много.

Работата в болницата ѝ носеше удовлетворение, но то не ѝ беше достатъчно. Усещането ѝ за самотност се засилваше. Понякога това ѝ се струваше непоносимо тежко, независимо от безценното ѝ приятелство с преданата Гуен.

Одра се изправи и хвърли поглед към другия бряг на реката.

Светлината се бе променила и „Хай Клъф“ изглеждаше изграден от лъскави бронзови камъни. Обляна в златист блясък, къщата трептеше като мираж в далечината. Даже градината сякаш излъчваше сиянието на розовия залез. Най-милите спомени на Одра бяха свързани с тази стара къща. Чувствата се надигнаха в нея и тя окончателно разбра, че никога няма да престане да копнее за всичко онова, което „Хай Клъф“ олицетворяваше.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Ето ги седнали в „Медното котле“ в Харогит. Тя и Гуен.

Одра почти не можеше да повярва, че след всичките тези седмици най-накрая се срещнаха. Двете момичета не се бяха виждали от началото на юни. В тази гореща и задушна августовска събота Гуен за първи път бе в състояние да тръгне от Хорсфорт, за да се види с най-добрата си приятелка.

Дори и сега Гуен не можеше да отиде чак до Рипън и в писмото си молеше Одра да се срещнат по средата на пътя. Момичето незабавно се съгласи и ѝ отговори.

Зачервена от щастие, Одра гледеше през масата приятелката си и се усмихваше.

— Прекрасно е, че те виждам, Гуен. Наистина много ми липсваше.

— Ти на мен също. — Пълничкото лице на Гуен, много живо и покрито с лунички, цялото грееше. — Все още ми е толкова мъчно, че не можах да бъда с теб на рождения ти ден. — Гуен се пресегна към платнената си пазарска чанта, сложена в краката ѝ, и започна да рови в нея. Извади малък пакет, увит с тъмносиня хартия и завързан с червена панделка. После радостно го подаде през масата на Одра.

— Това е подаръкът за рождения ти ден, мила. Така и не успях да те заведа на чай с танци в „Палм Корт“, затова съм ти купила нещо.

— О, не трябваше да го правиш! — плахо запротестира Одра, но бе зарадвана от жеста. Много отдавна никой нищо не ѝ беше подарявал. Лицето ѝ светна и ясните ѝ сини очи затанцуваха, докато развързваше панделката и разтваряше хартията с възбудата на лакомо дете.

— Гуен! Кутия с бои! — Одра погледна сияеща другото момиче. — Колко прекрасно, колко досетливо от твоя страна! Наистина имах нужда от това. Много ти благодаря. — Пресегна се, хвана ръката на Гуен и я притисна с обич.

Беше ред на Гуен да изглежда доволна.

— Блъсках си главата, опитвах се да измисля нещо, което да е подходящо. Ти си толкова специална! Погледнах акварела, който рисува за майка ми миналата Коледа, дървото, което се отразява в езерото Фаунтънс Хол, и изведнъж се сетих. Кутия с бои, казах си, това е точно за Одра!

Гуен се облегна назад и набърчи вирнатия си, покрит с лунички нос. Погледът ѝ не се откъсваше от лицето на Одра.

— Нали не съм сгрешила?

— О, Гуен, толкова ми е приятно!

Повдигна лъскавия черен капак и погледна малките блокчета ярки бои. Тихичко назова някои от цветовете. Одра обичаше да рисува.

Още от детство това ѝ беше хоби. Баща ѝ бил надарен художник и картините му се продавали доста добре, но се разболял сериозно тъкмо когато вече ставал известен. Адриан Кентън нямал възможност да си създаде име, преди да умре. Дъщеря му бе наследила неговия талант, поне така винаги ѝ казваше майка ѝ.

Одра затвори капака на кутията с бои, вдигна глава и срещна мекия поглед на лешниковите очи на Гуен. Подстригана ниско, светлорусата коса на Гуен образуваше ореол от къдрици около лицето ѝ и допринасяше за ангелското ѝ излъчване. То се подсилваше от бледосинята ѝ рокля с голяма бяла яка. „Прилича ми на хористка“, помисли си Одра и се усмихна на сравнението. С красивия си бюст и прекрасна фигура Гуен Торнтън беше изключително женствена.

Одра веднага забеляза, че Гуен беше облечена много сдържано. Обикновено по нея лъщяха всякакви джунджурии — гердани, обеци, гривни и пръстени. „Очевидно е направила голямо усилие да изглежда по-скромно и изискано. Иска да ми достави удоволствие“, реши Одра и почувства да я залива вълна от топли чувства.

Навеждайки се напред, тя каза:

— За теб, Гуени, ще рисувам специална картина. За твоята стая вкъщи. Искаш ли някакъв пейзаж, какъвто направих на майка ти? Или натюрморт, например ваза с цветя? Сетих се какво ще ти рисувам — градината в Харогит. Винаги си казвала, че любимото ти кътче е там, където цъфтят всичките тези цветя. Искаш ли?

— Да, би било чудесно, Одра. Ще си запазя всичките твои картини. Мама казва, че са нарисувани наистина майсторски. На стената ми „Градината“ ще изглежда много добре. Затова бих...

— Може ли да взема поръчката ви? — келнерката ги прекъсна безапелационно. Тя първо погледна Гуен, после Одра, подпряла молив до тефтера си.

— Искаме чай — възпитано отговори Одра, без да обръща внимание на сърдития ѝ поглед. — За двете, ако обичате.

— Чайник или две чаши чай? — запита келнерката със същия рязък тон и налага върха на молива.

Гуен се обади:

— О, госпожо, не бива да го правите! Ако моливът ви е химически, езикът ви ще стане червен, а може и да се отровите.

— Не може да бъде! — келнерката невярващо премига срещу тях. — Наистина ли? По дяволите!

Гуен кимна тържествено.

— По-добре веднага идете на лекар, за да не получите болезнени спазми тази вечер.

— Спазми ли? — повтори келнерката с писклив глас и побеля като престилката си.

Одра, която я пожали, каза:

— Ние сме медицински сестри и знаем тези неща. Но съм сигурна, че няма да се отровите, ако облизнете само няколко пъти молива си.

Келнерката леко си отдъхна, кимвайки глава.

— Ще се оправите напълно — увери я отново Одра, а после веднага продължи: — А сега за поръчката ни. Мисля, че е по-добре да вземем закуска с чай. Това включва всичко — сандвичи, кифли, конфитюр, крем и сладки. Както винаги.

— Да — лаконично отвърна келнерката. Приблужи механично молива до устата си, но после бързо отпусна ръка и се отдалечи от масата.

Когато вече не би могла да ги чуе, Одра изгледа весело Гуен и поклати глава укорително, но не можа да не се усмихне на ухилената ѝ физиономия. — Ти си непоправима, мис Торнтън. Беше малко подличко от твоя страна. Отрови деня на бедната жена.

— Наистина се надявам да е така! — извика Гуен. — Мразя грубиянките, Одра!

— Може да я болят краката или пък да е нещастна в любовта.

— Не знам какво ѝ е. Да, сецям се — не е възпитана. Това е сигурно.

За малко замълчаха и през това време Одра се пресегна към чантата си, извади няколко монети и ги постави на масата пред Гуен. „Една лира и шест шилинга, които взех назаем от теб, за да купя синята си рокля.“

Гуен се готвеше да откаже, но размисли. Одра беше извънредно горда и можеше да се обиди. Затова Гуен взе парите и отговори:

— Благодаря ти, скъпа.

— Радвам се, че майка ти вече е по-добре. Знам, че не ти е било леко през последните месеци.

Гуен леко въздъхна.

— Да, мама прескочи лошото, слава богу. Но трябва да ти кажа, Одра, че тя беше много уморителна пациентка. Трудно я удържах в леглото. В минутата, когато се почувства по-добре, искаше да стане и да започне да си върши работата. Знаеш каква е мама — типична жена от Йоркшир, която смята, че да си болен е истинско престъпление. Най-накрая баща ми я убеди, че трябва по-леко да приема нещата. Но както и да е, Одра, достатъчно сме говорили за това... Ти ме изненадай с някоя новина. В писмата си не съобщаваше почти нищо, освен за досадната работа в досадната болница.

— Няма почти нищо за казване — отвърна Одра, развеселена от нетърпеливото очакване, което се появи върху любимото лице с трапчинки. — Мисля си, че в големия Лийдс не ти е било нужно много време, за да забравиш заспалото градче Рипън.

Гуен се изсмя.

— Разбира се, че не съм го забравила, глупавичката ми. Но кажи ми как са братята ти? Писали ли са ти скоро?

— Здравето на Фредерик явно се подобрява. Поне така ми пише Уилям. През юни обаче много се бях разтревожила за тях. — Светлината изчезна от лицето на Одра. — Мислех, че съвсем са ме забравили... мен и рождения ми ден, но най-накрая пристигна и тяхната картичка, с две седмици закъснение.

— Такива са братята, Одра, понякога са недосетливи — изрече бързо Гуен с желанието да успокои приятелката си. Гуен отново си помисли колко самотна трябва да е била тя на рождения си ден.

— А как са твоите братя? — запита я Одра.

— В чудесна форма. Джеми си намери работа в местния вестник „Мъркюри“, Хари ще започне при един от най-добрите архитекти в Лийдс, а нашият Чарли лети високо и изглежда доволен от себе си. — Широка усмивка се разпростря по лицето на Гуен.

Одра я изгледа с любопитство.

— Защо Чарли е толкова доволен?

— Защото получи много добри оценки на изпитите си, Одра. Татко наистина се гордее с него, а също и аз. И сега, след като ваканцията почти свършва, Чарли чака с нетърпение да се върне в университета по медицина. О, бях забравила, той ме помоли да ти предам много поздрави. — В очите на Гуен заблещука дяволито пламъче, тя приближи глава към Одра и ѝ прошепна конспираторски: — Винаги съм ти казвала, че нашият Чарли наистина те харесва, Одра. И то много.

Одра силно се изчерви.

— Не бъди глупава, Гуен. Разбира се, че не е така.

— Точно така е! Непрекъснато ме разпитва за теб! — Гуен отхвърли глава назад и изгледа приятелката си. — Той определено се интересува от теб, сигурна съм.

— О! — беше единственото, което Одра успя да изрече, тъй като изведнъж се развълнува.

За голямо облекчение на Одра, келнерката се приближаваше право към тяхната маса, носейки таблата със закуските. Жената започна да подрежда върху масата чашките и чинийките, като вдигаше голям шум, и това естествено прекъсна разговора им за малко.

Щом като келнерката си тръгна, Одра вдигна големия кафяв чайник и започна да налива ароматното питие в чашата на Гуен.

— Май че това беше последната ѝ дума.

— О, не бързай толкова — каза Гуен с лукава усмивчица. — Почакай, докато дойде време за бакшиша.

ПЕТА ГЛАВА

Гуен Торнтън беше обичлива, с открито сърце и щедра по природа. И беше искрено привързана към Одра Кентън.

Още от първия миг, когато се запознаха, Одра ѝ стана симпатична със сините си очи и свенлива усмивка, която понякога беше ослепителна.

Скоро след това Гуен разбра, че Одра изпъкваше сред другите и поради произхода и възпитанието си. Гуен знаеше, че в никакъв случай не би могла да имитира добрите ѝ обноски. Човек или ги има, или не. Това не може да се придобие. Аристократичната сдържаност на Одра, държането и самоувереността ѝ просто ѝ бяха в кръвта.

Гуен приемаше и обичаше Одра и поради други причини. Във всяко едно отношение тя се извисяваше над другите момичета. Одра притежаваше и най-несломимия характер, който Гуен беше срещала.

Гуен обаче често се тревожеше за приятелката си. Одра нямаше семейство и тежко го изживяваше. Болезнено ѝ липсваха братята ѝ, копнееше по миналото, когато майка ѝ е била жива. Затова Гуен всячески се стараяше най-добрата ѝ приятелка да се почувства като истински член на семейство Торнтън. Искаше ѝ се да я накара да повярва, че всички я обичат толкова, колкото се обичат помежду си малката ѝ сестричка Джени — Розали, тя самата и братята ѝ Чарлс, Джереми и Хари.

Откакто Чарли — най-големият от тях, бе проявил интерес към Одра, Гуен го окуражаваше, стремейки се да създаде някакви отношения между тях. Но от време навреме бе принудена да признае пред себе си, че нейният сладък, но много скучен брат едва ли би бил правилният избор за Одра. В края на краищата Гуен успя да убеди себе си, че той наистина е подходяща партия за брак, тъй като беше чаровен млад мъж, а имаше и осигурено бъдеще. Нямаше дълго да го оставят ерген, особено след като вземеше докторската си диплома. Той би бил великолепен съпруг и баща. Гуен винаги е била сигурна, че Чарли е създаден, за да бъде семеен.

За Гуен най-важното на света беше семейството. Тъкмо за семейство най-много копнееше Одра. И затова тя щеше да помогне на приятелката си да се сдобие с нейното собствено семейство. Разбира се, Чарли беше ключът към всичко това.

Всички тези мисли, често занимавали съзнанието на Гуен през последните няколко седмици, отново започнаха да кръжат в главата ѝ.

Тя и Одра сега се разхождаха из красивите Вели Гардънс. И двете се радваха, че са на въздух след задуха в шумното кафене.

Гуен тайно стрелна Одра с поглед, когато тръгнаха по една наклонена пътека, и реши, че ще ѝ е трудно да намери по-хубава кандидатка за зълва. В този ден Одра изглеждаше особено привлекателна. Беше облечена с бледожълта рокля, а на главата си носеше сламена шапка с широка периферия и жълта копринена панделка, чиито краища се вееха отзад. Шапката ѝ придаваше жизнерадостен вид, който се допълваше от слънчевия цвят на роклята ѝ.

„Може да е дребна, помисли си Гуен, но има много качества.“ И преди да успее да се спре, изрече на глас:

— Да, добър материал — в малко пространство. — Гуен беше готова да отхапе езика си, моментално съжалила, че повтаря оценката на Чарли за Одра, която мразеше да се говори за ръста ѝ.

— Извинявай, но не мога да разбера какво искаш да кажеш, Гуен — попита я Одра, озадачена.

След като реши, че е по-добре да не споменава Чарли, Гуен обясни:

— Майка ми го беше казала за теб. „Добър материал — в малко пространство“ означава, че дребният човек често има прекрасни качества. Не си ли чувала този израз по-рано? От Йоркшир е.

Одра поклати глава.

— Не, не съм, но го приемам като комплимент и ми харесва.

— Като говорихме за мама, тя ми каза, че мога да поканя гости за рождения си ден. Надявам се, че третия уикенд през септември ще можеш да дойдеш и да пренощуваш при нас. Ще бъдем с Чарли, Джем и Хари. Разбира се, ще си поканя и приятелки. Но само няколко. Мама няма да може да се справи с много хора след боледуването си. Нали ще дойдеш, Одра? Няма да е весело без теб.

— Разбира се, че ще дойда. За мен ще бъде удоволствие. Харесва ми при вас. Благодаря ти за поканата.

Гуен се засмя съзаклятнически.

— Ще трябва да си облечеш синята рокля. Най-накрая. О, Одра, ти ще бъдеш най-красивата! Всички момчета ще се влюбят в теб. „Особено нашият Чарли!“, добави Гуен на себе си.

Одра погледна Гуен, която беше с няколко сантиметра по-висока, и се засмя заедно с нея.

— Ти ще бъдеш хубавицата, все пак ще бъде твоят рожден ден. Но трябва да ти призная, че умирам от нетърпение да сложа новата си рокля. А ти какво ще облечеш, Гуени?

— Ами, не знам. Ще намеря нещо подходящо, предполагам. Кого смяташ да поканя още? — Като не даде възможност на Одра да отговори, Гуен продължи: — Виж какво ще ти каза, хайде да отидем и да седнем ей там и да поговорим за партито. Ти си толкова умна, Одра! Искам да те помоля да ми дадеш съвет за някои неща. Какво да приготвим за ядене, какво да сервираме за пиене. Хайде, мила, ставай!

Гуен поведе Одра към една пейка в парка, разположена под прекрасна плачеща върба. Двете момичета седнаха и приближиха глави. През следващия половин час разговаряха оживено за партито по случай двадесетия рожден ден на Гуен — като се почне от менюто и се стигне до гостите.

Най-накрая Гуен каза:

— Добре че си ми ти, Одра, много ми помогна. Ще бъде хубаво парти...

Одра обърна внимание на минувачите, мислейки си колко добре изглеждаха някои жени, облечени изискано и излезли на разходка преди вечерята в някой скъп ресторант. Явно бяха от Лондон, съдейки по облеклото им, и бяха дошли в Харогит на лечение. Още от времето на кралица Виктория мястото бе известно с минералните си води и бе посещавано от хора от целия свят. Майка ѝ винаги бе обичала Харогит заради елегантността му. Наричаше го „връщане към викторианското минало и цивилизация“.

Едит Кентън често ги водеше тук за по един ден. Одра си спомняше един незабравим следобед през 1911 година, когато дойдоха да зърнат трите кралици — на Англия, Русия и Полша, отседнали в Харогит този ден. Чичо им Питър беше с тях. Той я бе вдигнал на

раменете си, за да може да вижда над главите на хората. Оживлението беше голямо, развяваха се знамена, свиреше оркестър... Одра се отнесе в спомените си.

Гуен пък се чудеше как да съобщи неприятната новина на Одра. По-рано си мислеше да ѝ я напише в писмо, но Одра бе толкова почтена, толкова честна, че не заслужаваше подобно отношение.

Гуен протегна ръка, докосна леко рамото на приятелката си и изрече съвсем тихо:

— Има нещо, което искам да ти кажа, преди да отидем на автобусната спирка...

Одра я изгледа и незабавно се върна в настоящето.

— Изглеждаш ми много сериозна, Гуени. Да не би нещо да се е случило?

Гуен преглътна и с мъка произнесе:

— През целия следобед ми се искаше да ти го кажа, но не знаех как да започна. Ами... виж, Одра, няма да се върна, за да работя в болницата „Фивър“. Много съжалявам.

Одра зяпна приятелката си, изумена от това известие. То имаше ефекта на бомба и бе последното нещо, което би искала да чуе.

— О, Гуен...

Забелязвайки непресторената мъка в ясните сини очи, Гуен разгорещено и почти през сълзи започна да обяснява:

— Моля те, моля те, не се разстройвай, Одра! Не отивам в Австралия. Само на няколко часа разстояние съм от Лийдс или Хорсфорт. Можем често да се виждаме. Мама например те покани да дойдеш у нас за Коледа, както миналата година. Ще бъдем заедно и на рождения ми ден другия месец...

Разтърсена от новината, приятелката ѝ успя само да кимне.

— Виж какво, Одра, татко иска да съм по-близо до вкъщи заради слабото сърце на мама. Каза да си потърся място в Детската болница или в болницата „Сейнт Джеймс“, а докато това стане, ще трябва да си остана у дома. Татко е категоричен в това отношение. Не мога да го накарам да промени решението си.

Одра, която винаги разбираше проблемите на другите, долови тревогата в гласа на Гуен и ѝ се усмихна.

— Съвсем ясно ми е, Гуени — каза тя, но сърцето ѝ се сви при перспективата да бъде без приятелката си в Рипън. Почувства се тъй,

сякаш за втори път я изоставяха.

На Гуен внезапно ѝ хрумна една идея:

— Слушай, Одра, защо и ти не се преместиш? Да си намериш работа в някоя болница в Лийдс, искам да кажа. — Приближи се към Одра, хвана малката ѝ ръка, която бе ледена в този задушен ден, и я помоли: — Кажи, че ще го направиш. Моля ти се, скъпа!

— Не съм сигурна дали трябва...

— Защо не? Няма причина, която да те задържа в Рипън, нали?

Одра примигна и погледна Гуен право в очите, като осъзна, че приятелката ѝ е абсолютно права.

— Защо пък да не го направя, Гуени? — Най-накрая усмивка прогони тъгата, помрачаваща прекрасните ѝ очи.

Гуен прегърна здраво Одра, замаяна от щастие и изпълнена с облекчение.

ШЕСТА ГЛАВА

— Старшата иска да идеш при нея, Кентън — каза сестра Роджърс, закова се на място и изгледа Одра. — Тя каза „незабавно“, така че е по-добре да побързаш.

Одра, която току-що бе премерила температурата на едно дете, кимна.

— Благодаря, веднага ще отида.

Отстъпвайки от леглото, Одра огледа невръстните си пациенти с обичайната загриженост. Малкото изолационно отделение бе заето от деца, които страдаха от магарешка кашлица, и тя се безпокоеше за всяко от тях в тази студена декемврийска сутрин.

Докато двете с главната сестра вървяха към вратата на отделението, Одра сниши глас и каза:

— Всички са неспокойни, особено онова дребосъче до прозореца. То се изтощи от кашлицата и поради непрекъснатите пристъпи повърна закуската си. Доктор Паркинсън е загрижен за него. Дали можете да изпратите някоя сестра стажантка, за да го наблюдава? Както и другите, разбира се.

— Не се безпокой. Аз самата ще остана при тях, докато ти се върнеш. Сигурна съм, че няма да се забавиш при старшата. — Слаба усмивка се появи на устните на главната сестра и в отношението ѝ към Одра пролича някакво необикновено омекване. — Всеотдайността ти е достойна за похвала, момиче. Стана добра в професията.

Това бяха думи на истинска похвала от най-главната сестра, известна с високите си изисквания към дисциплината. Изненадана, Одра отвърна на усмивката ѝ и с известна гордост се изпъчи.

— Благодаря — каза. — Опитвам се.

Сестра Роджър наклони глава настрани и се обърна.

С това тя даде на своята подчинена да разбере, че разговорът е приключил. Одра прекоси външното фоайе и изтича по широкото стълбище, надявайки се, че най-накрая старшата ще има добри новини за нея. След като реши да напусне Рипън и да си намери работа в Лийдс, Одра сподели намеренията си с Маргарет Ленъкс и поиска

съвета ѝ. Жената добросърдечно предложи да направи всичко, което бе по силите ѝ, за да помогне на Одра. За съжаление засега не се радваха на успех. Нямаше никакви свободни места в болниците в Лийдс или пък в близост до града.

Одра обаче не беше изненадана от това положение, тъй като самата Гуен едва сега бе успяла да си намери място в Общата болница в Лийдс. Макар и да бе самотна в болницата без най-близката си приятелка, в свободните си часове Одра беше весела и заредена с оптимизъм.

През последните три месеца беше стигнала до твърдото убеждение, че все нещо щеше да се случи. И сега, спряла пред кабинета на старшата, тя се чудеше дали не е дошъл този момент. Одра оправи маншетите си, приглади с ръце колосаната си престилка и почука по матираното стъкло на вратата. Щом чу глас отвътре, тя влезе.

Маргарет Ленъкс седеше зад голямото си, отрупано с папки и документи бюро. Беше облечена с тъмносиня вталена рокля и с малка бяла муселинена касинка на главата, която бе знак за най-високия ранг в йерархията на медицинските сестри. От опит Одра знаеше, че тази жена със строго изражение имаше добро сърце.

Старшата вдигна очи и се усмихна, щом видя Одра. Тя беше една от любимките ѝ. Маргарет Ленъкс бе запозната с досието на това момиче и не преставаше да се чуди на силния му характер и на издръжливостта му.

— Одра, заповядай, седни. Има нещо, което бих искала да обсъдя с теб.

Одра бързо се приближи до бюрото и седна с изправен гръб върху дървения стол.

Ленъкс хвърли поглед към писмото в ръката си, а после го остави на бюрото.

— Е, смятам, че ти намерих работа в Лийдс.

Сянка от усмивка премина по лицето на Одра и тя отвори уста, за да запита нещо, но старшата вдигна ръка и възкликна:

— Почакай! Не се вълнувай толкова... поне не още. Искам да ти обясня, че това не е тип сестринска работа, каквато търсеше. Страхувам се, че не е в болница.

— О — въздъхна Одра и лицето ѝ помръкна. — Разбирам.

— Знам, че си разочарована, че не успях да ти намеря подходящо място — продължи старшата съчувствено. — Но смятам, че би трябвало да обмислиш това предложение, особено след като толкова искаш да отидеш в Лийдс.

— Разбира се.

— Добро момиче си, Одра. Слушай сега. Получих писмо от мисис Ирен Бел — съпруга на известен адвокат от Лийдс. Тя търси бавачка и се обърна за подходяща кандидатка тук, в болницата. Естествено, първо се сетих за теб.

После старшата Ленъкс ѝ обясни, че е срещала мисис Бел, докато е работила в движението за правата на жените преди Първата световна война, и че през годините били станали приятелки.

— Бел е изключителна жена, Одра. Смятам, че двете ще се разбирате. Във всеки случай от онова, което пише, разбирам, че работата не е трудна. Трябва да гледаш само едното ѝ дете — момченце на пет години. Другите три са големи и ходят на училище, доколкото знам. — Старшата я погледна въпросително. — Интересува ли те това предложение, момиче?

Одра я слушаше жадно и знаеше, че ще е глупаво от нейна страна, ако се откаже от тази възможност, без да я проучи по-добре. Затова веднага отговори утвърдително:

Старшата кимна и каза:

— Смятам, че с лекота можеш да се справиш с подобна работа. — Облегна се на стола, допря длани с изпънати пръсти и над тях се загледа в събеседничката си, а после отбеляза: — Ти чудесно се справяш с деца и съм сигурна, че ще станеш добра бавачка. Но преди всичко си изключителна медицинска сестра, Одра, което е рядко срещано. Никога не забравяй, че имаш това забележително качество, бих го нарекла даже дарба!

— Обещавам — Одра се изчерви от удоволствие.

Маргарет Ленъкс продължи:

— За теб имах специални планове тук, в болницата, и бях предвидила да те повишим. — Усмихна се на младата жена с привързаност, после сви рамене. — Е, това е... Лично аз много ще съжалявам, че си отиваш, ако наистина го решиш, Одра. Но ти казах и преди, че никога не бих ти попречила.

— Знам и съм ви задължена за всичко, което правите за мен.

Старшата се усмихна леко, а след това довърши с делови тон:

— Днес ще се обадя на мисис Бел и ще уредя да проведете един разговор в Лийдс. Щом решим нещо, ще ти го съобщя. Междувременно, по-добре да се върнеш към задълженията си в отделението, Одра.

— Да, сестра. Отново ви благодаря.

Одра пътуваше към Лийдс, за да се види с Ирен Бел в „Калфър Хаус“, Ъпър Армли.

Имаше чувството, че срещата ще има благоприятен изход за нея и се усмихваше на себе си. Все пак щяха да разговарят за работа, нищо повече. От друга страна, ако всичко вървеше добре, най-накрая в живота ѝ щеше да настане промяна. Тя би могла да ѝ даде старт към нещо съвсем ново, нещо различно.

Тази мисъл ѝ подежда още по-стимулиращо, докато пресичаше „Маркет Плейс“ в Рипън в посока към малката провинциална гара. Очите на Одра сияеха и лицето ѝ тъй светеше тази сутрин, че няколко души се обърнаха да я изгледат, когато минаха край нея. Но тя не забеляза това. Нито пък забелязваше времето. Беше пронизващо студено, небето бе навъсено, валеше сняг. За нея обаче като че ли беше пролет, тъй я теглеше целта ѝ. Беше изпълнена с очакване и възбуда. Преди една седмица даже не беше и чувала за семейство Бел, а сега ето я на път, прекосяваща Йоркшир, за да търси работа при тях.

А ако не хареса семейство Бел?

При тази мисъл забави крачка, но само за секунда. Стъпвайки напористо, както и преди, тя си казваше, че ще се извини учтиво и незабавно ще си тръгне, ако хората в „Калфър Хаус“ не ѝ се сторят подходящи работодатели.

На гарата кондукторът продупчи билета на Одра и ѝ подаде картончето. После тя забърза по платформата, където локомотивът на влака за Лийдс вече изпускаше пара и свистеше. Бързо се качи, влезе в първото празно купе от първа класа, което видя, и зае място до прозореца. След няколко минути влакът потегли.

В купето беше по-топло, отколкото Одра очакваше. Тя свали сивите си вълнени ръкавици, разкопча палтото си, облегна се и се настани удобно.

Одра знаеше, че този ден изглежда добре. За пътуването до Лийдс бе избрала най-хубавото си топло вълнено палто. Макар че го беше купила на разпродажба преди две години, то все още беше модерно — загръщащо се с дълги завити ревери, които се съединяваха на кръста с огромно копче. Под палтото беше облякла права сива вълнена пола и дълъг, подходящ по цвят пуловер. С тези дрехи изглеждаше по-слаба. Освен това тя смяташе, че издължената линия и черните ѝ обувки я правеха да изглежда и по-височка. Това радваше Одра, която винаги се стараеше да спечели някой и друг сантиметър. Единственото ѝ бижу беше брошката от майка ѝ, която беше забола отпред на пуловера, и часовника, купен втора ръка, който тя много си харесваше.

Когато Одра бе отишла на гости на Гуен през септември, приятелката ѝ бе дала шапка от тъмнолилав филц.

— Най-лошата ми покупка! — беше възкликнала Гуен, показвайки шапката на Одра. — Прилича на грахово зърно върху барабан. Изглеждам ужасно с нея, но се обзалагам, че на теб ще ти отива. — Гуен беше права. Шапката стоеше идеално на Одра и тя я пазеше за специални случаи. Ето че такъв се беше появил.

Но сега Одра изпита страх от това дали шапката не е твърде лекомислена за разговора с мисис Бел. Затова тя отвори чантата си и извади малко огледалце. Образът ѝ веднага я изпълни с увереност. Шапката, която беше изцяло по модата, ѝ придаваше стилиен вид. Наситеното лилаво на филца само добавяше необходимата доза цвят в изцяло сивото ѝ облекло. Дрехите ѝ определено не бяха ярки, а излъчваха благородство и тя се чувстваше уверена, че ще направи добро впечатление на Ирен Бел.

Одра тихичко си повтаряше малкото ѝ име. Произнасяше се като на френски и тя си помисли, че е прекрасно. Докато влакът пуфтеше към Лийдс, Одра си мислеше за жената, с която щеше да се срещне. Започна да си припомня няколкото неща, които научи от старшата сестра за нея.

Доколкото Одра беше разбрала, Ирен Бел имала успехи в бизнеса, притежавала високи интелектуални способности и била нещо като суфражетка — предана на каузата за правата и еманципацията на жените. Освен това била голяма почитателка на Нанси Астор — американка, омъжена за лорд Астор, първата жена в парламента.

Самата мисис Бел била неуморима поддръжничка на партията на торите в Лийдс и имала големи политически амбиции, особено що се отнасяло до парламента.

За Одра нямаше съмнение, че щеше да се срещне с една интересна жена, съвсем различна от всички, които бе познавала дотогава. С изключение на Маргарет Ленъкс, разбира се, която беше наистина оригинална и силна личност.

Като гледаше разсеяно от прозореца на влака, без да забелязва дърветата и храстите, край които профучаваха, Одра се мъчеше да си представи Ирен Бел. След като в продължение на много години е била приятелка на старшата и имаше пораснали деца, Одра изчисли, че трябва да е четирийсет и няколко годишна. Веднага ѝ се яви образът на строга и респектираща личност — образец на организираност и точност.

Одра стигна до това заключение и поради тона на писмото, което бе получила от мисис Бел в началото на седмицата. То беше подробно и ясно, а указанията ѝ как да стигне до „Калфър Хаус“ в селото Тъпър Армли не оставяха никакво съмнение в това. На Одра ѝ направи впечатление, и то за втори път през последните няколко дни, че мисис Бел трябва да е изключително досетлива жена, след като ѝ бе изпратила билет първа класа, а не по-евтин, което би могло да се очаква при дадените обстоятелства. С жеста си тя проявяваше истинско внимание, което предвещаваше добро бъдеще, поне според Одра. С нарастващо нетърпение тя очакваше да се срещне с нея.

Точността беше едно от силните качества на Одра и тя винаги се дразнеше, ако закъснява. По време на пътуването гледаше часовника си и се молеше влакът да пристигне навреме. За нейно облекчение това и стана. Локомотивът влезе в гарата на Лийдс точно с шейсет секунди по-рано.

След като напусна студения и мрачен перон, Одра се намери сред шума на уличното движение и сред пешеходците, които бързаха по свои задачи. За няколко секунди пронизителният шум и трескавата блъсканица на най-големия индустриален град в Северна Англия я зашемети и я обърка. За разлика от пасторалното спокойствие на заспалото градче Рипън, какофонията от звуци тук беше оглушителна.

Но тъй като подобни подробности не биха развълнували Одра Кентън за дълго, тя се ориентира относително бързо в окръжаващата я среда. След кратка пауза тя си пое дъх, изпъна рамене и вдигна глава — готова да излезе храбро срещу всичко, което я очакваше в този нов и толкова шарен свят.

Стискайки чантата си здраво под мишница, тя пресече улицата до градския площад, където се издигаше статуята на Черния принц. Без никаква трудност откри трамвайната спирка, която търсеше, и след десетминутно чакане на малка опашка, тя последва хората пред себе си в трамвая, който отиваше до „Уингейт“. В Ъпър Армли това беше крайната точка, където той обръщаше, за да се върне в града.

След половин час Одра слезе от двуетажния трамвай, пътуването в който ѝ бе доставило голямо удоволствие, и се огледа с нарастващ интерес. Все пак можеше скоро да заживее тук...

Отдясно имаше парк, заобиколен от желязна ограда и добре подстриган жив плет, за който мисис Бел пишеше, че името му било любопитно — Чарли Кейк парк. От лявата ѝ страна, зад ниска ограда, се намираще голяма тухлена постройка — мъжката гимназия на Уест Лийдс.

Сега Одра знаеше точно по кой път да поеме. Тя тръгна с бързи крачки, оглеждайки и възприемайки всичко с наблюдателния си поглед. Веднага забеляза, че Ъпър Армли е живописно място, с особено викторианско очарование. Независимо от притъмнялото небе, предвещаващо сняг, и от околността без никаква зеленина, лесно би могло човек да предположи колко е хубаво тук през лятото.

Времето беше остро, ветровито и се налагаше тя да придърпа малката си шапка, докато с трудност вървеше напред, пронизвана от вятъра, който фучеше по хълма с ледени пристъпи. Одра трепереше, когато стигна до най-високата част на хълма и спря пред внушителни порти от ковано желязо. Върху тях висеше ромбовидна табелка от месинг, толкова излъскан, че заслепяваше погледа. На нея пишеше „Калфър Хаус“ с големи полегати букви. Тя разбра, че е стигнала целта си.

СЕДМА ГЛАВА

Ирен Бел нямаше нищо общо с образа, който Одра си беше измислила. Жената, която тръгна към нея по скъпия персийски килим, беше висока, грациозна и изключително красива. Беше добре подстригана — модерно късо, а лъскавата ѝ червено — кестенява коса бе оформена с бретон над очертани с молив вежди и топли кафяви очи. Кожата на високите скули и тънкия аристократичен нос бе покрита с лунички. Устата ѝ бе широка, плътно покрита с алено червило.

С впечатляващия си стил Ирен Бел изглеждаше изумително.

Тя се движеше бързо из изискано подредената всекидневна, пълна със старинни предмети, където Одра я очакваше. В маниерите и в походката ѝ имаше нещо, което напомняше на палаво момиче. Всъщност Бел имаше вид малко на мъжкарана и във всеки случай изглеждаше доста по-млада от четирийсет. Червената рокля от вълнено трико, с която беше облечена, подчертаваше младежкия ѝ вид и съвършените ѝ крака.

Наблюдателна както винаги, Одра незабавно позна роклята. Беше я видяла на снимка предишната седмица в старо лятно издание на „Харпърс Базар“. Беше модел на нашумяла млада френска модистка и беше шлагерът на модата.

— Здравейте! — възкликна мисис Бел, като спря и подаде ръка на посетителката си. — Много се радвам да се запозная с вас, мис Кентън.

Одра прие протегнатата ѝ ръка, приятно изненадана от силното ръкостискане на домакинята.

— Добър ден, мисис Бел. И аз се радвам да се запознаем.

С топла приятелска усмивка, като продължаваше да държи ръката ѝ, Ирен Бел привлече Одра към двата дивана, разположени един срещу друг пред камината.

— Благодаря ви, че в това ужасно време изминахте целия този път, мис Кентън. Наистина много мило от ваша страна. Седнете тук. Да, до огъня. Стоплете се след пътуването. Готвачката приготвя горещ

шоколад и Кора след малко ще го донесе. Надявам се, че обичате горещ шоколад. Или предпочитате чай? Или кафе?

— Бих пила шоколад, благодаря — каза Одра, сядайки предпазливо на края на синия кадифен диван. Очите ѝ напрегнато се взираха в жената срещу нея.

Сега, след като я разгледа, Одра установи, че в края на краищата не беше сгрешила относно възрастта на Ирен Бел. Определено беше четирийсет и няколко годишна, но много запазена и изключително гледана. Въпреки че около очите и устата ѝ имаше леки издайнически бръчици, те почти не се забелязваха, фигурата ѝ беше завършена, а в огнената ѝ естествена, а не боядисана, коса не се забелязваха бели косми. Впечатлението за младост обаче идеше най-вече от енергичните ѝ движения и оживения начин, по който говореше — насечено и поривисто.

Интуитивно Одра разбра, че ще хареса тази жена, макар и да я наблюдаваше само от няколко минути. У мисис Бел имаше нещо открито и достъпно, честно и земно, и Одра откри, че това я привлича. Веднага се отпусна и се почувства удобно в „Калфър Хаус“. Тя, която обикновено беше толкова свита, толкова сдържана с непознати, се почувства естествена и свободна в компанията на тази жена.

Ирен Бел кръстоса дългите си крака и насочи тъмните си интелигентни очи към Одра, като очевидно я преценяваше, но без външно да го показва.

С лек и весел тон домакинята обяви:

— В някои отношения се чувствам доста глупаво, мис Кентън. Накарах ви да дойдете за разговора, въпреки че старшата Ленъкс ви даде чудесна препоръка. Всъщност имах намерение да ви ангажирам още по телефона, без да се срещнем лично.

После като че ли се засмя на себе си, а кадифените ѝ очи заблестяха весело, когато добави:

— Но си помислих, че би било нечестно заради вас, мис Кентън. Все пак е важно и вие да ни харесате, вие да поискате да живеете и работите в „Калфър Хаус“. Реших да ви дам възможност да дойдете и да се запознаем.

Ирен Бел отново се засмя, облегна се назад, отпусна единия си лакът върху копринена възглавница и дискретно продължи да разглежда Одра. Направи ѝ впечатление, че младата жена, която

седеше пред нея, се държи с благородство и достойнство. Маргарет Ленъкс ѝ беше нарисувала очарователен словесен портрет и явно не беше преувеличила. Одра Кентън беше по-дребна, отколкото очакваше, но външният ѝ вид не интересуваше толкова Ирен Бел. Силен характер, изтънченост, морал и приятна външност бяха главните ѝ изисквания, когато избираше бавачка. Момичето срещу нея явно притежаваше всички тези качества плюс още други, според Маргарет. А тя вярваше на преценката ѝ.

— Мисис Бел, сестра Ленъкс ми каза, че според нея вие и аз ще си допаднем. Сигурна е, че с лекота ще се справя с работата. — Одра насочи пронизващия поглед на сините си очи към другата жена и събра сили да каже: — Но тя ми обясни всичко много общо. Бих ли могла да получа от вас по-подробна информация?

— Боже мой, разбира се! Сега да видим. Както знаете от старшата, вие ще се занимавате главно с най-малкото ни дете. С нашия единствен син. Трите ни дъщери са по-големи. Най-голямата — мис Пандора, живее вкъщи. Двете по-малки — Фелисити и Антония, са в интернат. Бих искала да ви обясня нещо, мис Кентън. Всеки ден аз се занимавам с бизнес. Поела съм управлението на тъкачницата, която наследих от баща си. Освен това имам луксозен магазин за дамски рокли в Лийдс. Парижка мода. Сигурна съм, че го знаете.

Одра поклати глава.

— Съжалявам, мисис Бел. Страхувам се, че не го зная. Единственият магазин в Лийдс, който познавам, е „Харт’с Емпориъм“. Веднъж влязохме в него с приятелката ми Гуен.

— Моят магазин не е толкова голям, колкото този на Ема Харт. Вносните ми френски рокли обаче започват да съперничат на онези, които тя продава в модния си салон. Но да продължа. Тъй като съм извън къщи през по-голямата част от деня, нуждая се от някой, който да гледа малкото ми дете. Някой като вас. Има една голяма и удобна стая с изглед към парка, в която можете да се настаните. Тя е на етаж на децата и притежава отделна баня. Ще имате по един свободен ден през седмицата и всяка втора неделя от месеца. Една седмица почивка — годишно. За лятото ще ви се дадат три памучни униформи, леко палто и шапка. За през зимата също ще получите облекло. Що се отнася до заплащането...

Мисис Бел спря, щом чу, че се чука на вратата. В стаята влезе пълничка млада прислужница, която се движеше твърде бързо, бутайки количка с подредени неща за чай върху нея.

— А, Кора, ето те и теб най-после! — възкликна Бел. — Моля те, внимателно. Докарай количката тук, до огъня. Кора, това е мис Кентън. Искрено се надявам, че ще дойде да живее при нас, в „Калфър Хаус“. Тя ще е новата гувернантка.

Кора и количката внезапно спряха и се чу застрашително дрънчене. Жената се загледа в Одра. После сякаш реши, че я харесва, усмихна се широко и направи лек реверанс.

— Радвам се, мис — каза тя и отново тръгна по персийския килим, бутайки количката опасно бързо.

Одра грациозно наклони глава и отвърна на усмивката на прислужницата.

— Здравей, Кора — отвърна и настръхна, наблюдавайки как Кора се движи към тях. Надяваше се, че нищо няма да падне на пода и да се счупи.

Ирен Бел освободи Кора, вдигна сребърния чайник и внимателно напълни двете големи чаши, отбелязвайки:

— Имаме прекрасна готвачка — мисис Аджитър. Мисля, че когато пристигнахте, видяхте Доди — другата прислужница. Не ви ли отвори вратата тя?

— Да, тя беше, мисис Бел. — Одра се изправи и отиде до количката да вземе чашата с горещ шоколад.

— Непременно опитайте топлите сладки на нашата готвачка, мис Кентън. Много са вкусни. Те са един от специалитетите ѝ.

— Благодаря. — Одра постави чашата с вдигащ пара горещ шоколад върху старинната махагонова масичка до дивана, сложи една от баничките с месо върху чиния и се върна на мястото си.

След като отпи от шоколада, домакинята продължи:

— Както бях започнала да ви казвам, преди Кора да влезе, заплатата ви ще бъде шейсет лири годишно. Това е с десет лири повече от онова, което плащах на предишната бавачка. Сестра Ленъкс ме уведоми, че няма да е честно от моя страна да ви предложи по-малко от шейсет лири, като се има предвид квалификацията ви на медицинска сестра. — Ирен Бел се наведе напред напрегнато. — Е, мис Кентън,

бихте ли заели мястото, какво мислите? — Идеално очертаната ѝ с молив вежда се повдигна въпросително.

Одра беше едновременно изненадана и зарадвана от сумата, която предлагаша да ѝ плащат.

— Мястото ме интересува, мисис Бел, и то много. Обаче бих искала да видя момченцето ви, преди да се съглася. — Одра я погледна право в лицето и ѝ се усмихна искрено. — Сигурна съм, че ще го харесам, но бих искала да се уверя, че и то ще ме одобри.

— Какво прекрасно отношение, мис Кентън! Наистина се радвам, че се приобщавате към малкото ми семейство. — Изразителното лице на Ирен Бел сега показваше смесица от облекчение и удоволствие. Щастливият ѝ смях се чу в стаята. — Сигурна съм, че той ще ви хареса. Как иначе? В момента спи, но покъсно ще го видите. А преди да си тръгнете, ще ви разведе из „Калфър Хаус“ и ще ви запозная с всички.

Леката кола спря пред Централната поща на „Сити скуеър“. Само след миг униформен шофьор отвори задната врата и помогна на Одра да слезе.

— Много ти благодаря, Робъртсън — каза тя и му се усмихна леко.

— За мен е удоволствие, мис. Добър ден, мис. — Човекът докосна козирката на фуражката си и забърза към мястото си.

Одра се обърна и направи крачка към Гуен, стояща до стъпалата на пощата, където бяха се уговорили да се срещнат.

Очите на Гуен щяха да изскочат от орбитите. Тя се втурна към Одра, хвана я за ръцете и извика развълнувано:

— Вече сме лукс! Движим се в страхотна кола! Представи си!

Одра искрено се разсмя от реакцията на Гуен. После обясни:

— Мисис Бел ме задържа в „Калфър Хаус“ повече, отколкото очаквах. Най-накрая започнах да се нервирам. Не исках да закъснявам и да те оставя да стоиш вън, на студа. Казах ѝ го и тя ми предостави колата.

— Много хубаво от нейна страна! — извика Гуен. Явно бе впечатлена не само от колата, но и от отношението на мисис Бел. Погледна Одра в лицето и запита: — Значи си приела работата?

— Да, Гуен.

— Скъпа, колко се радвам!

Двете приятелки силно се прегърнаха и разсмяха.

Радостта им бе прекъсната от мъжки глас, който изрече:

— Следващото е да изпратят линейка, за да ви откарат, както и двете се държите като луди, и то наред градския площад.

— Привет, Чарли — каза Гуен и вдигна очи към брат си, който се извисяваше над тях с ръце в джобовете и ги гледаше развеселено. — Виждам, че си дошъл съвсем навреме.

— Както винаги. — Чарлс Торнтън се засмя на сестра си, а после се усмихна срамежливо на Одра. — Здравей, Одра — каза, загледан с обожание в лицето ѝ, и се ръкува с нея.

Сърцето на Одра се сви при вида на Чарли, тъй като не очакваше да бъде с тях вечерта, което без никакво съмнение той се канеше да стори. Искаше ѝ се да бъдат сами с Гуен. Не се бяха виждали от няколко седмици и имаше много неща да си кажат.

— Здравей — отвърна Одра, пое ръката му и се зарадва, че е с ръкавици. Ръцете на Чарли бяха винаги влажни, даже и в студено време. Всъщност той много се потеше и на Одра този негов физически недостатък ѝ беше неприятен. Харесваше Чарли като човек, но нямаше никакво желание да ѝ става интимен приятел. Такава обаче беше надеждата на Гуен и тя непрекъснато ѝ го изтъкваше. На Одра много ѝ се искаше тя да престане да го прави, защото Чарли Торнтън въобще не бе неин тип. Не че не беше привлекателен. Беше висок, добре сложен, с широки рамене и наистина имаше много мъжествен вид, макар Одра да подозираше, че след години ще стане отпуснат. Имаше руса коса, светла кожа и приятни сиви очи. Но лицето, както и личността му, бяха безцветни. На Одра ѝ се струваше, че може би в някои отношения е глуповат, а повечето време ѝ беше безумно скучен. Тя бе сигурна, че той си има своите качества, но инстинктивно долавяше, че е мекушав и някак си невзрачен.

Гуен се обади:

— По-късно Чарли ще ни заведе на кино, Одра. Ще гледаме новия филм на Мери Пикфорд. Не е ли кавалерско от негова страна?

Одра бързо се съгласи и принудено се усмихна.

Като пое нещата в свои ръце, както винаги, Гуен веднага отсече:

— Хайде, стига сме стояли тук като три патета, зяпнали едно към друго. Имаме един час, преди да отидем на кино, така че хайде да гостуваме на Бети и да прием по чаша чай.

Одра и Чарли с готовност се съгласиха.

Стана още по-студено и снегът, който през целия ден заплашваше да завали, сега започна да пада на малки снежинки и да покрива земята. Светлината изчезна от снишилото се небе и настана сумрак. Чарли хвана двете момичета и всички забързаха към кафенето. Когато завиха по улицата, тримата внезапно спряха, вторачени във витрините на универсалния магазин „Харт“. Витрините бяха аранжирани за Коледа и блестяха в мрака. Безброй мигащи светлини бяха подредени в сцени от различни приказки. На една витрина беше Снежанка, показана как пристига на бала с блестящата стъклена карета. На друга — Хензел и Гретел бяха застанали пред къщичката си от сладкиши, а на трета беше Снежната кралица с цялата ѝ ледена красота.

— Колко са прекрасни! — промълви Одра, мислейки си за „Хай Клъф“ и за забравените Коледи от детството ѝ.

— Да, чудесни са — каза Гуен, като я дръпна. — Хайде, скъпа, снегът започна истински да вали. Ще се намокрим, преди да разберем.

Гуен хвана Одра под ръка, като непрекъснато бърбореше. Така стигнаха до „Къмършъл стрийт“. Чарли се влачеше от другата страна на Одра, добавяше по нещо, но момичето мълчеше замислено.

Неочаквано си даде сметка, че е твърде студена и строга към Чарли. А той наистина беше безвреден и нямаше лоши намерения. Всички от семейство Торнтън ѝ желяха доброто и се отнасяха сърдечно към нея. Майката на Гуен и Чарли винаги ѝ казваше, че е добре дошла по всяко време в нейния дом и даже преустрои една малка стаичка в ъгъла на втората площадка в спалня за нея. Мисис Торнтън настояваше Одра да държи там свои дрехи. Когато през ноември посети Гуен, тя бе оставила някои тоалетни принадлежности и нощница, които би могла да използва тази вечер.

Следващата седмица отново щеше да ходи в Хорсфорт, за да прекара Коледа с Гуен, и много добре знаеше, че всички Торнтън щяха да я накарат да се почувства като член от тяхното семейство, като една от тях. Толкова щедри и добри бяха. „А аз съм толкова неблагодарна!“, гълчеше се Одра. Знаеше колко ще се радва Гуен, ако тя се отнася

добре с Чарли. Затова реши в себе си, че ще бъде добра към брат й, но без да го подвежда и да го оставя с погрешно убеждение. Би било убийствено. След празниците Одра щеше да обясни на Гуен, но много внимателно и деликатно, че още не си търси съпруг.

ОСМА ГЛАВА

Беше много студена сутрин. Вероятно щеше да се окаже най-студеният ден на годината, мислеше си Одра, както я бе предупредил градинарят предния ден, когато тя се връщаше от разходка. Човекът беше оставил ръчната количка и гледаше към небето с присвити очи, душейки, като че ли имаше свой тайнствен начин да предсказва тези неща.

— Ще измръзнете до смърт, мис Одра. Откъм Северно море идва лошо време. Помнете ми думата.

Тя, разбира се, не беше ходила на Полярния кръг, но не би могла да си представи, че там е по-студено от стаята ѝ в този момент. Въздухът беше леден и на Одра ѝ се стори, че носът ѝ, който се подаваше изпод завивките, се е превърнал в ледена висулка. Арктическа висулка.

Плъзна се дълбоко навътре в леглото и издърпа завивките високо над раменете си, радвайки се на топлината на юргана. Беше напълнен с пух от морски патици. Съпрузите Бел бяха купили дузина юргани, когато са били на почивка няколко години по-рано в Мюнхен.

Когато Одра дойде да работи в „Калфър Хаус“, Ирен Бел я беше предупредила да не си слага дебелия нощница, а да я замени с памучна. Макар че тогава Одра бе кимнала разбиращо, не беше абсолютно сигурна в правотата на този съвет. Но по-късно, когато си лягаше, направи така, както ѝ беше казано, и след десетина минути започна да чувства как цялото ѝ тяло приятно се загрява. Топлината, която отделяше пухът, беше изключителна и Одра разбра, че мисис Бел е била права за памучната нощница. С всичко друго би ѝ било горещо.

Сега се усмихна на себе си, спомняйки си първата нощ в къщата, а после обърна очи към часовника върху махагоновия скрин, който започна да бие. Беше едва шест часът, но това ни най-малко не я притесни. Беше свикнала да се буди рано още от времето, когато работеше в болницата в Рипън. За щастие дневният режим тук не беше толкова строг и тя можеше да се излежава до седем.

Одра обичаше този ранен час, когато цялото семейство спеше и само слугите долу тихичко щъкаха насам-натам. Смяташе го за свое скъпоценно време, в което можеше да си лежи сгушена в пухения пашкул, без да има нужда да бърза, да си мисли... и понякога да мечтае за бъдещето.

В това декемврийско утро на 1927 година бъдещето ѝ изглеждаше розово.

Със сигурност годините пред нея не биха могли да бъдат лоши от петте години преди идването ѝ в „Калфър Хаус“. По природа оптимистка, Одра гледаше на нещата откъм най-добрата им страна. От хората също очакваше най-доброто, независимо от горчивия ѝ опит с леля ѝ Алиша Дръмънд. Потиснала в себе си голямата обида, която понесе от тази зла жена, тя си казваше, че на света има и свестни хора. Семейство Бел и всичките им прислужници помогнаха на Одра да заздрави това си убеждение. Още от първия ден я накараха да се почувства добре дошла в този дом.

Оттогава беше изминала една година. Одра все повече се убеждаваше, че мястото ѝ е точно тук. Беше като завръщане у дома... в „Хай Клъф“. Не че „Калфър Хаус“ приличаше на любимия ѝ дом, тъй като беше съвсем различен от него — както в архитектурно отношение, така и в наредбата. Онова, което ѝ беше толкова близко и което разпознаваше тъй ясно, беше присъствието на любов в къщата.

Общо взето това беше най-щастливата година, която Одра прекара след смъртта на майка си и трагедията, сполетяла семейството им.

Поради изисканото си възпитание и открития си характер, Одра бе приета от всички. Семейство Бел бяха мили с нея, а прислужниците я уважаваха и някои от тях дори ѝ предлагаха своето приятелство.

След години на пестеливост и спартански живот, сега тя бе обградена от лукс и удобства, каквито не беше виждала и в „Хай Клъф“, защото там парите бяха малко, а всички приятни малки добавки идваха единствено от чичо Питър.

Съпрузите Бел бяха богати и можеха да си позволят най-доброто. Поради щедрата натура на мисис Бел къщата просто працияше от изобилие.

Удивително вкусни ястия излизаха от кухнята на мисис Джаксън. Одра вече бе имала възможността да опита деликатеси като гъши

пастет, хайвер и пушена съомга. Кристални фруктиери с бонбони, ядки и локум бяха пръснати на малки масички из цялата елегантна всекидневна. Всеки, който поискаше, можеше да си похапва от тях. Даже делничните ястия не биха могли да се нарекат обикновени поради майсторското им приготвяне. Такива неща като пудинг със стек и дроб, кнедли с ябълки, пай с бекон и яйца, овнешка яхния с картофи и лук, свинско, телешко и агнешко печено с подправки имаха специален вкус, а от тях се носеше възбуждащ апетита аромат. Одра можеше да сравни готвачката единствено с майка си. Мисис Джаксън непрекъснато измисляше специалитети, за да изкуши своите лакомници. Одра например обожаваше „Малки небесни прасенца“ — топъл шоколадов десерт, който буквално се топеше в устата, и „Радостта на бандита“ — ястие с картофи, подправени с мед и индийско орехче, което бе идеална добавка към овнешки бут. Беше поискала рецептите за тези ястия от мисис Джаксън. В по-специални случаи мистър Аджитър — икономът, сервираше на младата гувернантка чаша искрящо леденостудено шампанско. Но тя отдавна познаваше вкуса на това вино, защото навремето чичо Питър често носеше бутилка за рождения ден на майка ѝ или за Коледа. Майка им винаги разрешаваше на нея и братята ѝ по една малка чашка.

Освен деликатесните храни и известните вина, с които избилстваше „Калфър Хаус“, имаше и много други неща, които добавяха своите щрихи към усещането за непрекъснато изобилие и разкош.

Безброй купи и вази с цветя и екзотични растения украсяваха всички стаи. Последните броеве на списания и вестници, новоизлезли романи и други книги бяха натрупани върху големи кръгли маси в библиотеката, в кабинета на мисис Бел и най-вече в семейния салон, където всички се събираха вечер. Меки канапета и столове с купчини възглавници създаваха усещането за уют. Върху ръкохватките им бяха праметнати пухкави шотландски шалове, с които в мразовитите вечери човек можеше да завие краката и раменете си.

Макар че в началото Одра се стресна от този разкош в къщата, после привикна към него. Тя се радваше на удобствата и на прекалените грижи, но не ги смяташе за най-важното в живота си. Истинската причина за щастието ѝ в „Калфър Хаус“ беше добротата на работодателите и на всички, които работеха край тях.

Годината беше добра за Одра Кентън и в други отношения. Писмата, които получаваше от братята си, вече носеха по-оптимистични новини и бяха писани със същото въодушевление, както в началото. Здравето на Фредерик непрекъснато се подобряваше, а и най-накрая двамата братя си бяха намерили добри служби в Сидни. Уилям работеше в отдела по разпространение на вестник „Морнинг Хералд“, а Фредерик беше станал частен секретар на един индустриалец. Одра беше щастлива заради тях и горда заради начина, по който се справиха с обезкуражаващото начало. След като вече знаеше, че братята ѝ не са в затруднено положение, у нея чувството на загуба бе станало по-лесно поносимо.

Освен това тя и Гуен отново имаха възможност да прекарват голяма част от свободното си време заедно. Няколко пъти Ирен Бел ѝ разреши да покани Гуен да остане да спи в „Калфър Хаус“. Самата Одра често пътуваше до Хорсфорт, за да прекара почивния си ден с Гуен. Понякога двете се качваха на трамвая и отиваха, в Лийдс, където се разхождаха, гледаха по витрините и магазините. Много често ходеха на кино, а неотдавна гледаха първия говорещ филм — „Джазовият певец“, с Ал Джолсън в главната роля.

Юни беше особено щастлив месец за Одра, най-вече поради вниманието, с което бе заобиколена на двайсетия си рожден ден. Колко различно бе от предишната година, когато прекара този специален ден от живота си съвсем сама... Картичките от братята ѝ пристигнаха от Австралия два дни по-рано, а на трети юни бе организирано малко тържество и Одра получи подаръци от семейство Бел и от прислугата в дома им.

В края на седмицата мисис Торнтън и Гуен направиха парти за нея. Сервирах на поляната и това беше прекрасно. Масата, покрита с бяла покривка, се огъваше от тежестта на какво ли не: сандвичи с краставици и домати, пай със свинско, сладкиш с плодове, ягоди със сметана, големи чаши горещ чай. В нейна чест имаше и торта с глазура, върху която бе изписано с розова захар „Честит рожден ден, Одра!“. По краищата бяха набодени двайсет розови свещи. Всеки член от семейството на нейната приятелка ѝ даде скромнен, но запомнящ се подарък. След чая влязоха в къщата и пуснаха грамофона на Гуен. Танцуваха фокстрот и чарлстон под звуците на „Блек ботъм“, „Не е ли сладка“ и „Синьо небе“. През цялата вечер всички се забавляваха.

Чарли беше там, както и братята му и най-добрият му приятел Майк Лесли, както и някои от състудентите му. Чарли все още демонстрираше внимание към нея, макар че тя правеше всичко възможно да не го окуражава.

След като през декември Одра се премести в Лийдс и се установи в къщата на семейство Бел, тя успя да говори с Гуен за брат й. По най-деликатния начин обясни на приятелката си, че колкото и да е добър Чарли, той не бе за нея. Гуен веднага се съгласи да престане „да раздухва огъня“. Но в очите на приятелката си Одра забеляза, че е разочарована и бързо добави, че това няма нищо общо с Чарли, а че в момента мъжете не я интересуват. Тогава обяви с безапелационен тон, че няма намерение да се омъжи, докато не стане поне на... трийсет години.

Като чу това, Гуен я изгледа подозрително и с голяма доза скептицизъм, но се въздържа от коментар.

Ирен Бел беше казала на Одра, че може да покани Гуен да прекара вечерта в „Калфър Хаус“, тъй като на другия ден и двете имаха свободни дни. След като изядоха специалитета на готвачката в детската стая и щом стана тъмно, приятелките излязоха за запалването на огъня, който Фипс — градинарят, беше направил на двора. Гуен и Одра се забавляваха със семейството и гледаха фойерверките, които мистър Бел беше подготвил, ядоха горещи кестени и печени картофи върху жаравата. После двете отидоха на парти по случай Деня на Гай Фокс и танцуваха в залата на паството към църквата на „Ридж роуд“.

Докато всички се трупяха около огромния огън навън, за да наблюдават изгарянето на куклата на Гай Фокс, Одра забеляза младия мъж.

Беше сам, застанал близо до портала, облегнат на стената, и пушеше цигара. След като нехайно я хвърли на земята и я смачка с крак, той се загледа през събралата се тълпа около огъня, забеляза Одра и й се усмихна.

Тя отново го стрелна и изпита особено усещане. Изведнъж почувства слабост и започна да се задъхва, сякаш някой я бе ударил в стомаха.

Лицето му бе ясно осветено от огъня и тя видя, че то буквално я хипнотизира. Мъжът имаше високо чело, тъмна коса и светли очи.

Лицето му беше хубаво, чувствително, но чистотата, която се излъчваше от него, ѝ направи най-силно впечатление.

Когато очите им се срещнаха, той я изгледа дълго и пронизателно. Тя се изчерви до корените на косата си и бързо отвърна поглед.

Малко по-късно, когато тя и Гуен се обърнаха, за да влязат в енорийската зала, Одра веднага забеляза, че нейният непознат вече не се подпира на стената. Това я разочарова и натъжи.

След като влязоха, тя го потърси, но той бе изчезнал. Почака го да се появи отново, но него го нямаше. С напредването на вечерта Одра откри, че не отделя поглед от вратата и тихичко се молеше той да се върне. У него имаше нещо, което неудържимо я привличаше.

Макар че няколко пъти я поканиха на дансинга и тя прие, по-голямата част от вечерта Одра седя на дългата пейка с други момичета, останали без кавалери. Достатъчно ѝ беше да гледа танцуващите, особено Гуен, която смело сменяше кварталните си кавалери и очевидно добре се забавляваше. Одра си мислеше, че нито един от кавалерите на Гуен не беше и наполовина толкова хубав и очарователен като тъмнокосия млад мъж, които бе събудил интереса ѝ.

Одра почти беше изгубила надежда, че отново ще го види, когато той връхлетя през вратата леко задъхан и застана от другата страна на залата. В мига, когато диригентът обяви последен валс, мъжът я зърна. Лицето му светна, той се понесе право към нея и с лека усмивка я запита дали би танцувала с него.

Одра изведнъж се разтрепери и не можа да обели и дума. Затова само кимна и се изправи.

Беше по-висок, отколкото тя си го представяше — поне един и седемдесет и пет или даже един и осемдесет, с дълги крака и широки рамене. У него имаше някаква естествена грациозност, която незабавно ѝ се предаде. Заведе я на дансинга, прегърна я умело и я понесе под звуците на „На хубавия син Дунав“.

По време на танца нейният партньор направи няколко нехайни забележки, но Одра, на която езикът ѝ сякаш бе вързан, остана безмълвна. В един момент той я подкани:

— Какво има, да не би котката да ви е отхапала езика?

Тя успя да прошепне:

— Не.

Партньорът ѝ я изгледа с любопитство, намръщи се, но не се обади повече, явно потънал в собствените си мисли.

Щом музиката спря, той ѝ благодари учтиво, придружи я обратно до пейката и се отдалечи.

Очите ѝ го последваха по целия път до вратата. Когато той излезе в тъмната зимна вечер, тя се запита дали ще го види отново. Отчаяно ѝ се искаше да се срещнат пак.

По-късно, когато тя и Гуен забързаха към „Калфър Хаус“, Гуен изненадващо изтърси:

— За момиче, което заявява, че не се интересува от мъже, ти беше направо хипнотизирана от онзи, с когото танцува последния валс. Но мога да ти кажа лоши новини, Одра. Да, съвсем определено, скъпа.

Одра стреснато попита:

— Как можеш да твърдиш, че има нещо лошо у него? Та ти дори не го познаваш!

Гуен хвана Одра под ръка, както винаги, и каза:

— Само като го погледнах, разбрах, че е истински дявол. Винаги имам подозрения към красавците. Пази се. Най-накрая те винаги разбиват сърцето на някоя жена, скъпа, или на две, или на три. Ще ти е много по-добре с някой като Чарли. Освен това знаеш какви са чувствата му към теб. Той не се е променил.

Одра не ѝ отвърна. Бележките на Гуен за младия мъж я подразниха. Те не ѝ бяха необходими. Звучаха ѝ безсмислено и нахално. И за пръв път през цялото ѝ приятелство тя се разсърди на Гуен. На следващата сутрин това още глождеше Одра и затова тя внимателно отбягваше всичко, отнасящо се до предишната вечер. Двете с Гуен повече не обсъждаха непознатия.

Но Одра продължи да мисли за него.

През следващите дни тя си спомняше различни подробности от онази вечер... Как само я гледаше внимателно и замислено, с най-зелените очи, които бе виждала някога! Беше омагьосана от естествената му грация, докато танцуваха на дансинга... от класическата хубост на лицето му, толкова необикновено за мъж.

Сега, почти два месеца по-късно, Одра се питаше защо никога не го срещаше в Ъпър Армли. Когато излизаше с повереното ѝ дете, тя не преставаше да се оглежда за него. Беше убедена, че младият мъж беше от този район, тъй като говореше с местен акцент.

Независимо от топлината на юргана, Одра неочаквано настръхна и притисна ръце в тялото си. Виждаше лицето му близо до своето на възглавницата. Опита се да си представи какво би било, ако я целунеше, докоснеше или прегърнеше. След кратката им среща тайнственият млад мъж я преследваше и се втурваше в мислите ѝ най-ненадейно.

Одра отвори очи и се помъчи да определи необикновения копнеж, който растеше у нея. Преди да го срещне и да танцува с него, Одра не беше изпитвала сексуално желание. Напоследък обаче някакво странно ново усещане я объркваше и плашеше, но в същото време я възбуждаше. Тя притисна лице във възглавницата с желанието да спре да мисли за него и откри, че не можеше да изхвърли от съзнанието си образа на лицето му, невероятните му очи. Разбра, че го желае.

Обърна се по гръб и остана да лежи тихо, взирайки се в тавана с широко отворени очи, без да мига и се зачуди какво би направила, ако никога не го видеше отново. Обхвана я отчаяние, което малко по-късно се разпръсна. Не, тя щеше да го срещне, двамата щяха да се опознаят отблизо! Съвсем отблизо... Чувстваше го с цялото си същество.

Някакво трополене из коридора наруши ранната сутрешна тишина. Одра се изненада и надигна глава, заслушана. Дочу леко възклицание и неясно мърморене, последвано от тътрене на крака към занималнята.

Очевидно това бе Кора, която вършеше сутрешните си задължения. Предположи, че прислужницата е изпуснала кофата с въглища, което в никакъв случай не беше нещо необикновено. Кора, вечно усмихната и приятна, всъщност беше най-непохватното същество, което Одра беше срещала. Не минаваше ден, без нещо да се случува, и за съжаление изкупителната жертва винаги бе бедната Кора.

На вратата се почука силно и Кора провря вътре засмяното си лице.

— Добро утро, мис Одра.

— Добро утро, Кора — отвърна Одра, вдигайки се на лакът, усмихната в полутъмнината.

— Може ли да вляза да запала огъня?

— Разбира се, Кора.

Пълничкото ниско тяло на Кора, облечено в сутрешната ѝ униформа на розови райета, се завъртя из стаята като вихрушка. Най-

безцеремонно тя остави едната кофа с въглища и другата — с пепел, върху камината. После се обърна към големия прозорец.

— Тази сутрин е страшно студено, мис Одра, тъй твърди Фипс. Ами казва, че могат да замръзнат мъдете на вкаменена маймуна.

— Кора!

— Така казва той, мис!

— Но ти не бива да повтаряш толкова вулгарно нещо, Кора — меко я упрекна Одра.

— Сигурно не трябва, поне във ваше присъствие, мис Одра — изрече някак си извинително, но с ухилена физиономия, докато щъкаше около огнището. — А какво ще правите утре вечер, мис Одра?

— Нищо особено. Приятелката ми, мис Торнтън, има нощни дежурства в болницата през следващите две седмици, затова няма да излизам. Ще си остана в „Калфър Хаус“.

— Мистър Аджитър ще направи парти за прислугата, нали знаете? — Кора я погледна през рамо и добави: — Миналата година през декември бяхте бая срамежлива, когато дойдохте тук. Тогава не слязохте долу, но тази година се надявам, че ще бъдете с нас. Много бих се радвала, мис Одра, много.

— Ще дойда, Кора, благодаря. Мистър Аджитър вече ме покани и ще изпием заедно по чаша шампанско около полунощ, за да отпразнуваме 1928 година.

Името на детето беше Теофилъс, Тео — за по-кратко. През годината, докато се грижеше за него, Одра го обикна истински.

Беше странно малко момченце.

Първия път, когато го видя, тя реши, че е доста особено. Това се оказа вярно в много отношения. Теофилъс имаше кръгло лице с розово-бяла кожа. Русата му коса — мека, копринена и права, падаше над две остро наблюдателни очи, които приличаха на ярки въгленчета, и той непрекъснато я отхвърляше назад с нетърпелив жест.

Одра често си мислеше, че тези черни очи и светлорусата коса не си подходдаха много, но такъв беше Теофилъс. Като че ли бе направен изцяло от резервни части. Всяка поотделно бе хубава, но не си пасваше с останалите.

„Не си добре сглобен, милият ми“, каза си Одра тихичко, докато решеше косата му. Външният му вид обикновено я забавяше няколко минути, преди да излязат, и тази сутрин не беше изключение. Остави четката, отстъпи назад и го огледа критично. Пресегна се, оправи връзката му, после се наведе и го целуна по бузата.

— Ето те готов! — възкликна, взимайки ръцете му в своите, и му помогна да скочи от масата. — Днес изглеждаш като нов, Тео.

Той я изгледа с прекалено сериозни очи за едно шестгодишно дете.

— Надявам се и докторът да каже така.

Тя сподави усмивката си и го увери:

— Сигурна съм. Хайде, изтичай да видиш майка си, докато се приготвям, и тръгваме.

— Да, най-добре, преди да е тръгнала за Лийдс. Днес трябва да ми даде джобни пари. — С решителен израз на лицето той замарширува към вратата с малки, но целеустремени крачки и изчезна в коридора.

Одра го наблюдаваше как върви. После се обърна, засмя се на себе си и пресече обширната и удобно мебелирана детска стая. Имаше няколко минути, преди да последва момченцето надолу по стълбите. Застана с гръб към огъня, за да се затопли, и се замисли за възпитаника си.

Теофилъс Бел не преставаше да я изненадва и развеселява. Беше преждевременно развито дете. Готвачката казваше, че е „старомоден“ и това определение му прилягаше точно. Одра никак не се изненадваше, че е такъв, какъвто е — прекалено сериозен и вглъбен в себе си. Беше прекарал по-голямата част от живота си сред възрастни, даже сестрите му бяха много по-големи от него. Пандора, която през пролетта се омъжи и напусна дома, беше двацет и две годишна. Антония и Фелисити, които бяха в интернат в Швейцария, бяха по на деветнайсет и осемнайсет години. И трите бяха изискани, добре образовани млади дами, пътували много, познаващи много хора. В къщата радикалният начин на мислене беше на почит. И така, те бяха много по-големи на години и, което бе съвсем естествено, имаха голямо влияние върху малкия си брат. Момчетата наричаха Тео „допълнението“ и макар че на Одра този термин не се харесваше, тъй като го смяташе за твърде груб, тя осъзнаваше, че в него се съдържа голяма доза истина. Мисис

Бел го бе родила на четирийсет и две годишна възраст, дълго след като не бе очаквала да има повече деца. И, както довери на Одра:

— Тео просто не успя да се превърне в бебе, което променя живота, слава богу.

На Одра ѝ се струваше истинско чудо, че семейство Бел не беше попаднало в обичайния капан да разглези Тео. А това се случваше често при единствен син, който се появява късно в живота на родителите си и който става тяхна гордост. От време навреме задоволяваха желанията на Тео, но това като че ли нямаше почти никакъв ефект върху него. Не беше темпераментно дете.

Всъщност Тео много приличаше на майка си. Във всеки случай беше наследил бързия ум и интелигентността на Ирен. И ако понякога нервираше всички с прямотата си, все пак той беше добро дете. През последните дванайсет месеца в нито един момент не беше създал на Одра каквито и да било неприятности.

Десетте ясни удара, които отмери часовникът от спалнята, изведнъж стреснаха Одра. Гърлото на Тео беше болно и тази сутрин тя трябваше да го заведе на лекар.

Мина бързо в другата стая, огледа се в огледалото, приглади с ръка неотдавна подстриганата си коса и стигна до гардероба си в ъгъла. Извади тежкото си зимно палто и шапката, дебел вълнен шал и ръкавици. Вече беше подготвена за арктическия студ, който очевидно ги беше връхлетял.

ДЕВЕТА ГЛАВА

Казваше се Винсънт Краутър и беше нещо като бунтовник.

Беше роден през 1903 година, пет минути преди полунощ на 12 юни, посред най-голямата гръмотевична буря в началото на новия век.

Здраво четирикилограмово бебе, той дойде на този свят с размахани юмручета, червено сбръчкано лице и яростни прояви на истински темперамент. Както докторът каза на акушерката: „Само силните гръмотевици навън могат да заглушат адския рев на това бебе!“.

По-късно майка му тайно го нарече „Буревестник“ и все пак тя бе толкова изненадана, колкото и останалите, когато немирното ѝ дете се превърна в също такъв мъж бунтар, отцепник, винаги открояващ се сред останалите.

В известно отношение Винсънт беше родена звезда. Той привличаше хората към себе си със силата на личността си, с красотата и с очарованието си. Освен това притежаваше дар слово.

Първото от осемте деца на Елайза и Алфред Краутър, Винсънт се славеше с почти момичешката си красота. Когато малчуганът порасна, тази красота се превърна в мъжествена хубост. Още от шестнадесетгодишната му възраст жените направо лудееха по него. Той придоби голям опит с тях и отрано се научи на любовните и сексуалните игри. На двайсет и четири години Винсънт изглеждаше ослепително.

Блестящата му черна коса и тъмни вежди бяха в рязък контраст със светлата кожа и леката розовина на бузите. Имаше студени зелени очи, оградени от гъсти черни мигли, на които собствените му сестри му завиждаха.

Хубавият му профил се съчетаваше с изключително атлетично тяло. Беше висок метър и седемдесет и пет, беше мускулист, здрав и силен, без нито грам излишна тлъстина върху себе си.

Винаги безукорно облечен, Винсънт минаваше за конте. Обичаше дрехите и ги носеше със самочувствие. Където и да отидеше,

навсякъде правеше впечатление. Печелеше особено на дансинга — с гъвкавата си фигура и с целия си външен вид.

Беше любимец на майка си. Братята и сестрите му знаеха това, но не ревнуваха. Всъщност до известна степен те го приемаха по същия начин. Неговите братя му се възхищаваха, а сестрите му го обожаваха.

Само баща му се отнасяше към него нормално, без да го поставя на пиедестал. Алфред Краутър обичаше първородния си син, но не хранеше никакви илюзии по отношение на него. Бивш старши сержант в Шотландския гарнизон, Алфред беше ветеран от две войни. Беше се сражавал с бурите на африканското бойно поле и с германците във Фландрия. Така той добре беше опознал мъжете и начина им на мислене, а синът му не представляваше изключение.

Алфред виждаше, че в момчето има много дяволитост, темперамент, както и голяма доза суетност. Той смяташе, че Винсънт е твърде хубав и това не е за негово добро. Но, бидейки реалист, Алфред си даваше сметка, че не би трябвало да се тревожи много за най-големия си син, роден да изглежда като някакво божество. Бащата вярваше, че онова, което е писано, ще стане. Фатализъмът му идваше от неговата майка — ирландка. Докато още не беше пораснал, тя непрекъснато му казваше: „Това, което има да стане, ще стане, Алф, сигурна съм. За нас, бедните души, които живеят в този труден и жесток свят, всичко е предопределено“.

Бащата и синът бяха добри приятели. С удоволствие изпиваха по чаша бира в кръчмата през уикендите, често ходеха и на конни състезания в Донкастър и Йорк, особено през лятото. Обаче, независимо от мъжкото им приятелство, те не бяха чак толкова близки. Винсънт се доверяваше на майка си, тя му беше истинският приятел. И винаги щеше да си остане такава.

Като се оставят настрана доказаните му физически качества, Винсънт Краутър не беше глупав. Имаше остър и аналитичен ум, беше интелигентен, притежаваше и силна памет.

Но тъй като произхождаше от работническата класа, на четиринайсет години напусна общинското училище в Армли и си намери работа в шивашки магазин. Скоро там му доскуча, главно защото интересът му бе насочен другаде. Привличаше го изграждането на здания и му се искаше да следва архитектура.

След като напусна шивашкия магазин, работи известно време в местната тухларница, преди най-накрая да си намери място във фирма, която се занимаваше със строежи. Там започна да учи занаята. Харесваше му да работи на открито, изпитваше истинско задоволство и удовлетворение от това да вижда как сградите започват да се оформят и растат, как се претворява в дело планът на архитекта.

Понякога Винсънт си обещаваеше, че ще се запише във вечерното училище в Лийдс, за да учи чертожничество, но все отлагаше поради по-приятни дейности. Нямаше определено хоби, но например много обичаше да танцува. Често човек можеше да го намери и облегат на бара в някоя от местните кръчми, пиейки бира или изучавайки бюлетина на конните състезания, които излизаше всеки работен ден и му беше като библия.

В тази студена съботна сутрин в края на декември той беше потънал в любимото си четиво и се чудеше на кои коне да заложи на състезанието в Донкастър в един часа. Беше се замислил, пресмятайки достойнствата и слабите страни на треньорите, жокеите и конете.

Винсънт беше седнал в кухнята на дома на семейство Краутър в Армли. Той представляваше внушителна викторианска къща с тераса на два етажа и високи тавани. Кухнята — с прозорец, гледащ към двора и градината, беше голяма, уютна и гостоприемна. Беше богато и удобно мебелирана, според обичаите в областта.

Централно място в стаята заемаше огнището. То беше изградено с истински йоркширски размери, защото комбинираше открит огън и фурна до него. Имаше поставка за чайник или за тенджерата над огъня, както и бойлер за топлена вода. Всички тези съставки бяха подбрани в размери метър и половина на височина и също толкова — на ширина.

Около огнището имаше полица от тежко полирано дърво. Върху нея беше поставен хубав часовник, два месингови свещника, буркан за тютюн, лулите на Алфред и кутия с хартийки за цигари. Тежка месингова решетка обграждаше огнището. Всеки петък някое от момичетата я излъскваше и тя винаги блестеше като златна на фона на танцуващите пламъци, които се издигаха високо в комина. Два стола с облегалки за главата бяха поставени един срещу друг от двете страни пред огнището, върху широка черга с две кървавочервени рози на тъмнозелен фон.

Всъщност в кухнята изобилстваха розите. Те бяха любимите цветя на Елайза. Върху тапетите бяха нарисувани преплетени гирлянди от тези цветя, върху бюфета в ъгъла бяха наредени порцеланови чаши с рози, калъфките на възглавничките, нахвърляни върху зеления кожен диван до стената, бяха с избродирани пъпки на рози.

Стаята беше свежа и весела и обикновено тук се събираше семейството. Но тази сутрин бе необичайно празна.

Винсънт беше сам.

Беше доволен, че е тихо, за да може на спокойствие да избере възможните победители, без да го разсейва шумът, който създаваха братята и сестрите му.

Отпи глътка чай и продължи да се взира във вестника за надбягванията, мръщейки се съсредоточено. С тази работа се занимава близо час, като най-накрая направи своя избор, написа имената на конете върху листче и огледа списъка. Поклати бавно глава, доволен, после се пресегна към пакета с цигари.

Облегна се на стола и замислено запуши.

Най-ненадейно Винсънт отново си спомни за девойката. Тя се появяваше в съзнанието му, когато най-малко очакваше. Само веднъж я беше срещал, но щом затвореше очи, образът ѝ ясно се появяваше пред него, и то с такива подробности, като че я познаваше отдавна.

Когато за пръв път я зърна, застанала до огъня пред енорийската зала, той инстинктивно разбра, че не е от онзи тип млади жени, с които един мъж може да си поиграе. Беше стабилна работа.

Тъй като обаче той не желаше да се захваща сериозно с което и да е момиче, или пък да завързва връзка, която би го довела до ужасните окови на брака, онази вечер беше избягал в „Белия кон“, където поигра на зарове и пийна с момчетата. Но около десет часа нещо му стана и той изтича обратно в залата с надеждата да изиграе последния валс с нея; неговата непозната.

Колко срамежлива беше, колко свита и строга! Държанието ѝ го скова и той излезе от залата обезкуражен и объркан от нея, чудейки се защо ли тя въобще се съгласи да танцуват.

Както и да е, но той не можеше да я забрави.

Винсънт въздъхна, дръпна от цигарата си и издуха колелца във въздуха. Гледайки ги как отлитат и изчезват, реши, че да мисли за тази миниатюрна Венера Милоска с бистри сини очи и прекрасни крака

беше безнадеждно губене на време. Тя направо се изпари, също като колелцата пушек. От онази вечер той бе започнал редовно да се отбива за по няколко минути на танците, които се организираха в църковната зала. Търсеше я, отваряше си очите, когато ходеше по работа из Армли, но нито веднъж не я срещна. И още нещо — нито един от редовните посетители на танците в сряда и събота не знаеше коя е тя. През последните два месеца разпитва навсякъде за нея. Единствената информация, до която успя да се добере, беше, че русата ѝ приятелка, също с неизвестно име, беше медицинска сестра в болницата. Като че ли това му помагаше! Не, нямаше никакъв шанс да срещне Сините очи.

„А може би така е по-добре, промърмори си той. Имам нужда от сериозна... Глупости! Нямам нужда от никаква сериозна връзка!“

В този миг външната врата се отвори с такъв трясък, че Винсънт подскочи. Леденият вятър се втурна в кухнята. С него влязоха Лорет и Маги — две от трите му сестри.

Бяха ходили до магазина, за да напазаруват за уикенда, и всяка от тях носеше по две препълнени чанти. Бяха облечени с тъмносините си палта, с барети в синьо-зелени карета и подобни дълги вълнени шалове. От студа бузите им се бяха зачервили, носовете им приличаха на черешки, а очите им блестяха толкова весело, че той им се усмихна.

— Здравей, Винсънт! — издекламираха хорово и му се захилиха.

— Привет, хубавици — отвърна той и възкликна: — За бога, затвори вратата, Маги!

— Извинявай — каза дванайсетгодишното момиче и я блъсна с крак. Тя се хлопна тъй, че матовото ѝ стъкло издрънча.

— Внимавай със стъклото! — предупреди я Винсънт и поклати глава, малко ядосан.

— Съжалявам — измърмори Маги и последва по-голямата си сестра до плота към мивката, където двете оставиха чантите с покупки.

Обръщайки се към брат си и разкопчавайки палтото си, Лорет се обади:

— Тук е много тихо, Винсънт. Къде са другите?

— Горе по стаите или навън.

— Кой е горе? — запита Маги, както винаги любопитна. Съблече палтото си и го хвърли на дивана.

— Закачи го — нареди ѝ Лорет и я изгледа остро.

Маги направи физиономия, но изпълни, каквото ѝ беше казано, и отново попита:

— Кой е горе?

— Мама. Чисти предните стаи. Джек чете на Дани. Мама каза, че днес той трябва да остане в леглото, защото е настинал — обясни Винсънт.

— Знаех си! Нямахме как да не се разболеет! — извика пискливо Маги и драматично завъртя очи. — Казах го на мама. Кашля през цялата нощ. Бедният Дани, той винаги е зле. Какво може да се очаква от него — дребосъче! — Момичето продължи да бърбори съчувствено с тон на възрастна жена и завърши със знаещ глас: — Децата, родени в климактериума, често боледуват.

Винсънт обърна глава, стараяйки се да не се засмее. Маги беше истински чешит. Никой не знаеше какво щеше да измисли във всеки един момент. Баща им казваше, че е стара колкото планините.

Лорет обаче съвсем не се развесели и изгледа строго и неодобрително по-малката си сестра. Тя смяташе, че понякога Маги е нахалничка и че чува и вижда твърде много за възрастта си. Но сега Лорет си замълча. Отиде до гардероба и прибра нещата си. После си взе чаша от полицата над мивката и седна при Винсънт до масата. Вдигна чайника и си наля в чашата, като добави мляко и захар.

През цялото време Винсънт я наблюдаваше с обич. В момента той се тревожеше за бъдещето на Лорет. Само преди една година тя се бе омъжила за първия им братовчед Джими, но нищо не излезе от този брак. Преди три месеца тя се върна вкъщи. Още от самото начало Винсънт смяташе този брак за неудачен, а братовчед си винаги бе окачествявал като лигльо.

Лорет беше изключително приятно момиче, а тъй като беше двайсет и две годишна, тя бе най-близо до възрастта на Винсънт и двамата винаги се чувстваха много близки. Тя изглеждаше чудесно с русата си вълниста коса, с изразителното си лице и сивите очи — загадъчни и изпълнени с дълбоки чувства. Висока и слаба, тялото ѝ беше „скроено“ като това на брат ѝ. Но малката Маги най-много приличаше на него с черната си коса и големите зелени очи. Двайсетгодишната Олив — средната им сестра, повече приличаше на Лорет, но тя също имаше тъмна коса и бе взела светлосините очи на

майка си. На осемнайсет години Олив се бе омъжила за ученическата си любов. Със съпруга си Хал живееха наблизо.

Маги също отиде при Винсънт и Лорет край кухненската маса. Тя застана до любимия си брат, сложи едната си ръка на рамото му, а с другата тръсна пакет цигари пред него заедно с рестото.

— Ето ти цигарите, Винсънт. И не ги изпушвай всичките наведнъж. Защото днес повече няма да излизам. Заради никого. Даже и заради теб. Това е! — Стовари се върху стола до него и го изгледа предизвикателно. — Ако искаш да знаеш, омръзна ми да ме смятат за момиче за всичко!

Той отхвърли глава назад и избухна в смях.

— Май тази сутрин си станала с дупето нагоре. Но ти благодаря за цигарите.

Лорет каза:

— Просто не мога да повярвам, че всички са излезли в ден като днешния... Навън е направо убийствено, Винсънт. Къде, по дяволите, са останалите?

— Татко отиде до бръснаря. Франк — любителят на конете, е в конюшнията на Хардкасъл и помага там... Ученият Бил отиде да върне книгите в библиотеката.

— Разбирам. — Лорет отпи от чая. Малко помълчаха, после тя попита: — Олив не е идвала тази сутрин, нали?

— Още не.

— Е, радвам се тогава, че не съм я изпуснала. Довечера се каним да ходим на танци и искам да се уговорим. — Лорет спря и се усмихна на брат си, защото ѝ хрумна една идея. — Искаш ли да дойдеш с нас, Винсънт?

— Аз искам! — ококори се Маги срещу сестра си. — Нека да дойда с теб и Олив, Лорет! Моля те, моля те!

— Не може, много си малка. Е, Винсънт, какво ще кажеш?

Той поклати глава.

— Не смятам да дойда, но благодаря за поканата.

— Но защо не? — поинтересува се Лорет. — Ще ти хареса. Хайде, кажи, че ще дойдеш.

Той категорично отказа.

Маги заядливо занарежда:

— Той не иска да дойде там, Лорет! Твърде е цивилизовано за него. В събота вечер обича да ходи в кръчмата. По-първо се отбива в енорийската зала, за да хвърли поглед... Оглеждал всички момичета, така чувам. Обзалагам се, че затова стои пред огледалото и с часове се гласи. Не се изненадвам защо татко е изкаран от кожата си. Той е суетен, нашият Винсънт, и адски се харесва. Както непрекъснато се гледа в огледалото, човек би помислил, че е жена.

Винсънт я изглежда.

— Започваш да се превръщаш в малка досадница, знаеш ли това, Маги?

Маги замръзна на стола си и изписка:

— По-добре татко да не те чуе как ме наричаш, Винсънт! Или такъв ще ти прасне, че ще се намериш в средата на другата седмица!

— Ха! Големи яйца! — бе отговорът отсреща.

— Хей, вие двамата, умирате се! — скара им се Лорет намръщено, а на Маги се закани с пръст. — Правиш се на много голяма за възрастта си, затова от сега нататък, внимавай! А що се отнася до теб, Винсънт, престани да ругаеш. Нали знаеш, че мама не го понася.

— Е, добре де... — измърмори Винсънт, ядосан на себе си, че позволи на момичето да го нервира.

Маги, която истински се разкая, че го е разгневила, се облегна на масата, погледна красивото му лице и забеляза, че е навъсено. Огорчена от себе си, тя изрече меко:

— Съжалявам, Винсънт. — Пресегна се и стисна ръката му. — Хайде пак да бъдем приятели. Между другото, ти каза, че ще ми дадеш нещо, ако ти купя цигари.

— Ако не внимаваш, ще получиш шамар — изръмжа той.

— Никога повече няма да ти робувам! — задъха се Маги. — За последен път изпълнявам твоя поръчка, Винсънт Краутър! Ти не държиш на обещанието си.

По някаква причина, която не можеше да си обясни, той се разсмя. Очите му заблестяха, протегна ръка и разроши косата на сестричката си. После плъзна монета от шест пенса към нея.

— Ето ти, миличка, това е за касичката ти.

Маги засия.

— Ами, веднага ще ги похарча. Благодаря.

Винсънт се замисли, запали цигара и се обърна към другата си сестра:

— Не смяташ ли, че е време да уредиш нещата си с Джими, Лорет? Ходи ли да си намериш адвокат в Лийдс... за развода?

— Да, другата събота имам уговорена среща с един адвокат. Джими се съгласи на всичко — отговори Лорет.

— Татко много ще се зарадва, като го чуе! — обяви Маги, преди Винсънт да успее да каже нещо. — Той никога не е вярвал в този твой брак, Лорет. Твърди, че така се раждат идиоти... Искам да кажа, когато първи братовчеди се женят и имат бебета.

Лорет я зяпна. После пребледня и меките ѝ сиви очи се изпълниха със сълзи. Постоя нерешително, след което се втурна към вратата за стълбището и я отвори.

— Ще отида да помогна на мама — изрече със задавен глас и изтича нагоре.

Този път Винсънт се вбеси на Маги.

— Ти никога ли няма да се научиш? Имаш толкова голяма уста, че и кракът ти може да влезе в нея.

— Сега пък какво лошо съм казала? Освен това татко никак не беше доволен, че тя се омъжи за Джими Уелс.

Винсънт скочи разтреперан. Изглежда смаяно малката си сестричка и едва се сдържа да не я удари. Идеше му да я разтърси, докато се осъзнае. Вместо това той каза:

— Много добре знаеш колко се тревожеше Лорет, че не можа да забременее.

Запазвайки хладнокръвие, Маги заяви:

— Ако това, което казва татко, е вярно, тогава по-добре, че не е успяла. Не е ли така?

Винсънт вдигна очи към тавана и изръмжа:

— Бабини деветини... Татко е старомоден, живее в отминало време. — Тръгна към гардероба и извади палтото си.

— Къде отиваш, Винсънт? — изкрещя Маги.

— Където и да е, само да се махна от теб.

ДЕСЕТА ГЛАВА

Винсънт я съзря през витрината на магазина за играчки. В първия момент не можа да повярва на очите си.

Стоеше и я гледаше като хипнотизиран. Хвана лицето си с длани и го долепи до стъклото. Да, точно тя. Съвсем реална и разглежда пухкави папагалчета. Тогава забеляза детето, застанало до нея.

Сърцето му замря.

Дали не е омъжена? Не, не е възможно. На танците не носеше халка. Беше твърде млада, за да има толкова голямо дете. Не, вероятно момченцето е малкото ѝ братче. А тя му купува папагалче, точно както и той беше решил да купи на брат си Дани някаква играчка. Всъщност тъкмо затова беше потеглил към магазина.

„Е, помисли си Винсънт, няма никакъв смисъл да стоя тук, затова по-добре да вляза“ и механично опипа с ръка вратовръзката си, пристегна възела и, поемайки дълбоко въздух, отвори вратата на магазина.

Подрънкването на камбанката накара момичето да погледне през рамо. Когато го видя, очите ѝ се разшириха. Явно се изненада така, както и той преди малко.

Винсънт ѝ се усмихна.

Тя също и на лицето ѝ се появиха трапчинки. Окуражен от дружелюбната ѝ реакция, той закричи към нея.

Тя се извърна и се загледа с интерес как той я приближава.

Когато застана пред нея, Винсънт забеляза очаквателния ѝ поглед. Свали шапка, отново ѝ се усмихна и каза:

— Извинете ме... Не знам дали ме помните?

— Разбира се. Танцувахме последния валс в енорийската зала... в Деня на огньовете. Би трябвало да ви се извиня, че тогава не ви благодарих за танца. Сигурно сте ме сметнал за невъзпитана.

Държеше се като истинска лейди! Винсънт се взря в нея изумено. Гласът му заглъхна и сърцето му се разтуптя. Защо това момиче, явно от сой, ще се интересува от такъв като него? Той недоумяваше и стисна шапката си още по-здраво, изпитал огромно разочарование. Беше

недостижима, без никакво съмнение. Точно както и нейният език се бе вързал, докато танцуваха, сега беше негов ред да онемее и да се почувства като истински глупак.

Между тях увисна неудобно мълчание.

Детето го наруши с пискливото си гласче:

— Как се казваш?

Момичето остро, но тихо го сгълча:

— Това е грубо и невъзпитано от твоя страна. Не трябва да правиш така.

— Името ми е Винсънт Краутър — веднага отговори Винсънт, използвайки възможността. Изненада се, че гласът му звучи нормално и това му помогна да възвърне самообладанието си. Погледна детето и му се усмихна с благодарност за присъствието му.

Момченцето вдигна светналото си лице към Винсънт и, протягайки ръка, обяви:

— Аз съм Теофилъс Бел от „Калфър Хаус“, Ъпър Армли.

Винсънт се ръкува с детето и, като се стараяше да подражава на тържествения му тон, отговори:

— Много се радвам да се запознаем. Ако нямаш нищо против, името ти е много дълго, момко.

— На гръцки означава любимец на Бога — обясни Теофилъс, леко надувайки се. Усмихна се широко на Винсънт и добави: — Но можеш да ме наричаш Тео, за по-кратко.

— Много мило от твоя страна. Благодаря ти, така ще правя. — Вдигайки глава, сега Винсънт насочи погледа си към младата жена и вече напълно успокоен, ѝ се усмихна. — Ами, вече знаете моето име. Ще имам ли честта да науча вашето?

— Естествено, мистър Краутър. Казвам се Одра Кентън. — Усмивката ѝ беше сърдечна и приятелска, като неговата, и тя му протегна ръка.

Винсънт я пое и се изненада приятно от силното ѝ ръкостискане. Имаше съвсем малка длан, както самата тя беше дребна и крехка. Той я задържа по-дълго от необходимото, докато се взираше в ясните ѝ очи, които му напомняха за метличина. Неочаквано си помисли: „Не мога да пусна тази жена. Никога! С нея искам да прекарам живота си“.

Изумен и почти потресен от това си заключение, той примигна и най-после я пусна. Погледна настрани и изведнъж разбра, че

желанията му са съвсем нереални. Самата идея за брак беше абсурдна, а за брак с тази жена — истинска лудост! Тя беше по-различна, по-специална. Беше дама. Едва ли би се заинтересувала от него — един строител, който учи професията си. Сигурно е роднина на семейство Бел, които бяха от по-горна класа, които притежаваха много пари и голямо влияние в областта. Но дори и да оставеше настрана тези факти, в настоящите му планове не влизаше брак. Имаше други неща, които трябваше да направи, преди да се обвърже с която и да е жена. Направо беше безсмислено. А и през юни щеше да навърши едва двайсет и пет.

Всичко това премина през съзнанието на Винсънт за секунди. Прииска му се незабавно да изхвъркне навън от магазина, да избяга, преди да е станало късно. Но не можеше да мръдне и стоеше като прикован за пода. Изведнъж се почувства неудобно и заради себе си, и заради нея.

Теофилъс дръпна палтото му и се обади с тънкото си гласче:

— Ние търсим папагалче, мистър Краутър. А вие какво ще купите?

„Слава богу, че е момчето“, помисли си Винсънт.

— Ами не съм решил още — отговори му той, — ако искаш да знаеш истината. — Насочвайки цялото си внимание към детето, той се наведе и му довери: — Виж, Тео, дойдох да купя нещо на малкото си братче. То е на четири години. Не се сетих обаче да го питам какво иска. Затова сега се чудя. Ти ми изглеждаш като опитен млад човек, що се отнася до играчки. Може би ти би ми предложил нещо.

— Хм. Нека да си помисля. — Тео кимна, изду устни и си придаде съсредоточен вид. Обиколи с наблюдателните си очи магазина, обърна се към Винсънт и каза:

— Наистина, че е трудно. Да избере човек, искам да кажа. Нали виждате, че няма богат асортимент.

Винсънт избухна в смях от точните думи на момчето.

— По-добре мистър Харисън да не те чуе. Той смята, че най-добрият магазин за играчки в Армли е неговият.

— Прав е, защото магазинът му е единствен — отвърна Тео ухилен и необикновено доволен от себе си.

— Той трябва само да гледа малките момченца, а не да ги слуша какво говорят — отбеляза Одра. Искаше ѝ се да продължи със

забележката, но я напуши смях и тя завъртя очи. После погледна Винсънт и сви рамене, прошепвайки: — Какво да направи човек?

Черните като мъниста очи на Тео се завъртяха от единия към другия и се спряха на Винсънт, който явно го бе очаровал.

— Смятам, че трябва да купите папагалче на брат си. От тях поне мистър Харисън има голям избор. Хайде, мистър Краутър, елате да ви покажа. — Подръпна ръкава на Винсънт. — Как се казва? Брат ви, искам да кажа.

— Дани. — Винсънт се остави Тео да го заведе до клетките с птички, които бяха наредени покрай стените на магазина. Той и момчето ги загледаха с интерес и след малко каза възхитен: — Смятам, Тео, че са много красиви.

Сега Одра се присъедини към тях. Винсънт веднага усети, че тя се приближава и застава съвсем наблизко. Разтревожиха го чувствата, които тя събуждаше у него, разтревожи го и силното физическо привличане, което той изпитваше към нея. Искаше му се да я хване за ръка, да я изведе от магазина и да отидат някъде, където биха били сами. Където можеше да я притисне в обятията си и да я люби. Копнежът му се засили и той почувства как горещина облива бузите му. Опита се да се съсредоточи в птиците.

Одра се обади:

— Мистър Краутър, Тео иска ей тази тук отдясно. В зелената клетка. Харесва ли ви?

Винсънт успя само да кимне.

— Одра ще ми го купи, мистър Краутър — пропя Тео.

— Ти си едно щастливо малко момченце — успя да измърмори той.

— Точно така. Хайде, мистър Краутър, изберете едно папагалче за Дани. Гледат се лесно. Няма нужда да ги разхождате като кучетата, а и храната им не е скъпа. Освен това не ядат много.

— Вярно е — съгласи се Винсънт, който вече се бе успокоил и дори погледна развеселено Одра.

Тео безмилостно продължи:

— Само погледнете това! Каква красива птица! Обзалагам се, че Дани би я харесал. Прекрасен екземпляр на австралийски папагал... зеленикавожълто тяло, ясносиньо на бузите и кафяви райета на крилата.

— Папагал — повтори Винсънт малко объркано.

— Да. В семейство папагали има около триста и петнайсет вида цветни птички — изрече гордо Тео, радвайки се да съобщи какво знае. — Аз исках говорещ папагал. Щях да го науча да казва лоши думи. Но човек трябва да внимава, когато ги купува. Заради пситакозиса. Това е треска по папагалите и представлява инфекциозно заболяване, което може да прихванат и хората. Нещо като пневмония е. Както и да е, мистър Харисън няма такива папагали, затова сега си купувам един малък. Но един ден ще имам говорещ.

Гледайки втрещено детето, Винсънт каза:

— За такова малко момченце като тебе, Тео, ти си цял извор от информация. Като че ли си погълнал огромна енциклопедия. Оттам ли вадиш всички тези факти?

— А, не, от Одра. Тя е умна и ме научи на много неща, откакто е с мен. Мама казва, че тя е най-добрата гувернантка, която някога съм имал. Ако не искате да купите папагалче на Дани, може да му купите канарче. Ей ги там. Те са от семейството на сипките. — Тео повлече новия си приятел към другите птички и продължи: — Те също са хубави, но най-привлекателното при тях е, че пеят. Сигурен съм, че Дани би искал да има канарче. Обаче трябва да го научите да пее. Канарчето, искам да кажа, а не Дани.

— Да, разбирам — разсеяно отвърна Винсънт. „Гувернантка, повтори той на себе си. Тя е гувернантка на момченцето, за бога, а не някоя богата роднина на семейство Бел. Тя просто работи при тях.“ Разбира се, това ни на йота не променяше положението. Въпреки всичко Одра Кентън беше лейди. Но лейди, която работи, за да живее. От обеднялото дворянство, навярно.

Може би пък не е чак толкова трудно да се стигне до нея. Винсънт се изпълни с надежда.

В края на краищата купиша две почти еднакви папагалчета, но Винсънт каза на продавача да задържи неговото, за което щеше да се върне по-късно. Тогава запита Одра дали може да придружи нея и детето до „Калфър Хаус“. Тя отговори утвърдително. Вдигнал клетката високо с едната си ръка, с другата отвори вратата на магазина и ги пусна да излязат, захилен до уши, че тази сутрин има късмет.

Тримата тръгнаха заедно по „Таун стрийт“. Вървяха бързо един до друг и не говореха, но се чувстваха удобно в мълчанието. Тео

припкаше отпред като щастливо малко кученце.

Въпреки че беше почти обяд, времето все още бе остро, но поне вятърът беше утихнал. Беше кристално ясен ден. Високо над главите им небето беше синьо и безоблачно, окъпано в сребрилата светлина на студеното зимно слънце.

„Стана великолепно“, мислеше си Одра и се усмихваше с удоволствие. В гърдите ѝ се надигна радост и я изпълни с прекрасно, затоплящо чувство. „Подобен ден те кара да установиш, че в живота всичко е възможно. Всичко.“

Винсънт дишаше дълбоко, поемайки с цели гърди ледения въздух. Чувстваше се здрав и прациящ от сила. Погледна крадешком Одра и си помисли колко хубава изглежда в сивото си дебело палто и лилавата шапка. И тогава установи колко горд се чувства, че е с нея, че крачи редом с нея по главната улица в Армли.

Преди да стигнат „Калфър Хаус“, щеше да я покани да излязат. Така реши Винсънт, макар и да беше малко нервен. Ако му откаже, щеше да се почувства като пълен глупак, но, от друга страна, ако не я покани, щеше да се почувства още по-голям глупак. Зачуди се къде ли да я заведе, ако тя се съгласи. Това представляваше проблем. Би могъл да я заведе на новогодишното им парти на другия ден. Не, няма да стане. Бедното момиче ще се сащиса от шумното му семейство. Освен това на първата им среща би искал да са само двамата. Започна да блъска ума си къде да отидат.

Одра, също потънала в размишления, се чувстваше така, като че лети, толкова приповдигнато бе настроението ѝ. Два месеца живееше с убеждението, че ще се видят пак. Когато обаче той влезе в магазина за играчки, тя направо се обърка. Но само в началото. После всичко ѝ се стори съвсем естествено. Беше сигурна, че така ще стане. Неудобството, което изпитваше, докато танцуваха, вече се бе изпарило и тя вече не беше свита пред този мъж.

Той беше дори по-хубав, отколкото си го спомняше, и също тъй добре облечен, както на танците. Беше очарователен млад мъж и начинът, по който се държеше с детето, я накара да го хареса още повече. Одра се усмихна. Странна дума беше харесва. В никакъв случай не отговаряше на чувствата ѝ.

В магазина за играчки тя се влюби в него.

Погледна го с крайчеца на окоето си. Само този мъж беше за нея. Единственият мъж, когото някога би пожелала.

Винсънт я погледна и очите им се срещнаха.

Така се задържаха известно време. Той ѝ се усмихна с обич. Тя му отвърна със същото, но леко разтреперана. Точно в този миг някаква близост се породила между двамата и те затаиха дъх, взирайки се един в друг. Тогава, без думи, напълно осъзнали какво се случва, те отвърнаха погледите си и продължиха да вървят мълчаливо.

След малко Винсънт се обади:

— Надявам се, че няма да ви прозвучи нахално, но откога работите за семейство Бел?

— От една година. Всъщност, мистър Краутър, точно преди една година на днешния ден започнах работа в „Калфър Хаус“. Затова и купих на Тео птицата. Като подарък по случай годишнината.

— Сигурно и на вас ще ви дадат подаръци — изрече дрезгаво, преди да успее да се спре. Почти необяснимо, Винсънт усети някакво жегване по отношение на семейство Бел.

Одра долови особения му тон и го изгледа с любопитство, малко объркана. Все пак му се усмихна и каза:

— Те вече го направиха, мистър Краутър. Сутринта, на закуска.

— Радвам се. — Той се изкашля доста шумно и продължи: — Вие не сте от тези места, личи си по гласа ви. Акцентът ви не е от Лийдс. Откъде сте?

— Родният ми град е Рипън, там живях до миналата година. Ходили ли сте някога из тези места, мистър Краутър?

— Да, на конни състезания. Много е хубаво. — Зелените му очи проблеснаха дяволито. — Там имах късмет. В Рипън винаги съм печелил по нещо, в града има и хубави заведения.

Одра кимна.

— А вие сте оттук, нали, мистър Краутър?

— Точно така. Роден и израснал в Армли, това съм аз. Слушайте, имате ли нещо против да ме наричате Винсънт? Май че всеки път се обръщате към мен с „мистър Краутър“.

Одра се засмя.

— Добре, тогава вие ме наричайте Одра.

— Готово! — извика той и внезапно спря. Хвана я за ръката и я накара и тя да спре.

Тя го погледна намръщена.

— Ще излезеш ли с мен довечера, Одра? — бързо изрече Винсънт. — Искам да те заведа на някое хубаво място. Кажй „да“. Моля те! — Хвърли й най-очарователната си усмивка и я погледна в очите.

— Съжалявам, но не мога. Виж, трябва... — не довърши тя.

— Няма нужда да ми обясняваш — прекъсна я той обидено и лицето му леко се изчерви. — Разбирам.

— Не, не разбираш, Винсънт. Тъкмо щях да ти кажа, че довечера съм на работа. Но бих искала да изляза с теб първата вечер, когато съм свободна. Повярвай ми.

— О — въздъхна той разколебан. Но веднага се опомни и лицето му светна. — Добре. Кога е следващата ти свободна вечер?

— Другата сряда.

Той помръкна.

— Толкова далеч. Господи! Впрочем, както и да е. Но тогава ще има танци в църковната зала. Искаш ли да отидем там?

— С удоволствие... с теб. — Тя леко му се усмихна и отново се засрами.

Винсънт я изгледа дълго и нежно.

— Аз също ще се радвам, Одра.

Тръгнаха. След малко стигнаха до „Калфър Хаус“, където Тео ги чакаше. Щом спряха, Винсънт се обърна към Одра:

— Ще се срещнем тук в сряда, точно в седем.

— Не се безпокой, Винсънт. Мога и сама да стигна до църковната зала.

— Не. Не искам да вървиш сама дотам.

— Много добре тогава — каза тя.

Той й подаде клетката с птицата.

Теофилъс се обади:

— Довиждане, мистър Краутър. Надявам се скоро пак да се видим. Тогава ще ми кажете дали Дани е харесал папагалчето.

— Непременно. Довиждане, момче.

Винсънт се извърна към Одра, повдигна шапката си и си тръгна.

Одра го наблюдаваше как слиза надолу по хълма с големи, бързи крачки. Веднъж се обърна и й махна. Тя също вдигна ръка. После поведе Тео по алеята, почти нечувайки какво й бърбори детето.

Когато приближиха къщата, Одра вдигна очи и я погледна, спомняйки си щастливите мигове, които изживя тук през изминалата година. Някакъв инстинкт ѝ подсказа, че няма дълго да живее в „Калфър Хаус“.

„Днес е началото, помисли си тя. Началото на живота ми с Винсънт Краутър. Той е моята съдба. Аз съм неговата.“

Пет месеца по-късно се ожениха.

Някои останаха изненадани, други — не.

Сватбата се състоя в църквата в Ъпър Армли, през една слънчева юнска събота, няколко дни след рождения ден на Одра и седмица преди Винсънт да отпразнува своя.

Булката беше облечена със семпла, но елегантна синя рокля от крепдешин, чийто модел сама си беше измислила и беше ушила с помощта на шивачка от скъпия магазин за рокли на мисис Бел в Лийдс. Шапката ѝ беше обточена със син шифон, обувките ѝ бяха от сив велур, в същия тон бяха и ръкавиците. Носеше букет от рози и момини сълзи.

Гуен Торнтън ѝ беше шаферка, а Лорет — кума.

Двете бяха облечени с еднакви рокли от гълъбовосив крепжоржет, носеха шапки от сива коприна, а букетите им бяха от жълти рози.

Докато се суетяха около нея в антрето на „Калфър Хаус“, Одра си мислеше колко прекрасни изглеждат — и двете високи и русокоси, толкова млади и свежи! И тя изпита гордост, че тъкмо те ще я придружават.

Мистър Бел любезно се съгласи да я отведе до олтара. Облегнатата на неговата ръка, Одра пристъпи по пътеката на красивата стара англиканска църква, построена в нормандски стил и с великолепен стъклопис.

Когато зазвуча органът и звуците на химна „О, съвършена любов“ се понесоха във високата църква, гърлото на Одра се стегна. Очите ѝ се изпълниха със сълзи и тя изпита болка за братята си. Но като знаеше, че не може да си позволи да се разплаче, тя се овладя. Вдигна високо глава и погледна към олтара, където чакаше Винсънт с брат си Франк, който им кумуваше.

Любовта освети лицето ѝ, искреното възхищение в очите му ѝ подейства успокояващо и тя си помисли колко прекрасно изглежда бъдещият ѝ съпруг с новия си тъмносин костюм, снежнобялата риза и сребристосивата копринена вратовръзка.

След като постояха няколко секунди до олтара, мистър Бел отстъпи настрани и Винсънт зае неговото място. Присъствието му и милото изражение на пастора незабавно разпръснаха чувството на самота, което Одра изпита малко по-рано.

Думите на преподобния Бакстър като че охладиха Одра... „За добро и лошо... в богатство или в бедност... болни или здрави... оставям всичко останало...“ Естествено, че загърбваше всичко дотук. Как би могла да пожелае друго, освен Винсънт? Направо немислимо!

Преди да разбере, церемонията свърши.

Бяха семейство. Вече беше мисис Одра Винсънт Краутър.

Булката тръгна обратно по пътеката, този път под ръка със съпруга си, а органистът ентусиазирано засвири „Сватбения марш“ на Менделсон.

Тя и Винсънт се забавиха на стъпалата на църквата само няколко минути, докато ги фотографират как поздравяват семейството на жениха, приятелите, семейство Бел и Маргарет Ленъкс, която бе пристигнала от Рипън специално за случая.

Тогава, сред смехове и облаци от конфети и ориз, младоженците се втурнаха към колата, която ги чакаше пред църквата. Чичото на Винсънт ги откара до „Калфър Хаус“, където мистър и мисис Бел даваха закуска с шампанско по случай сватбата.

Седнала до младия си съпруг на задната седалка в колата, Одра му се усмихна, а после сведе поглед към златната халка на пръста си. Никога не беше смятала, че би могла да бъде толкова щастлива.

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Лунната светлина сякаш я беше превърнала в статуя. Тя се беше изправила неподвижно до прозореца и гледаше навън, към морето. Едната ѝ ръка бе облежната на рамката, а лицето оставаше в профил. Ефирната ѝ бяла сатенена нощница блестеше на призрачната светлина и на фона на тъмната стая като чисто сребро.

Така, както стоеше, без да мърда, у Одра имаше нещо свръхестествено. Незабелязан, Винсънт се загледа в нея от прага, без да може да откъсне очите си. Искаше да удължи мига, да запечата образа ѝ в съзнанието си завинаги.

Картината му изглеждаше съвсем недействителна, като че ли беше част от някакъв отдавнашен сън, който отново се връщаше към него. Струваше му се, че ако се раздвижи или заговори, сцената щеше да се разпадне и да изчезне, както става с всички сънища.

Докато я наблюдаваше, копнежът му да я обладава го сепна остро и рязко, както винаги, когато се намираше близо до нея. Никога не беше пожелавал жена толкова силно, колкото Одра.

Щом пристигнаха тук, в хотел „Виктория“ в залива Робин Худ, той не можа да се стърпи. Сдържаните емоции и непрекъснато потисканото желание, което не издаваше през последните пет месеца, избухнаха в минутата, щом останаха сами в стаята. Взе я моментално, преди още да разтоварят багажа си.

Няколко дни почти не излизаха от апартамента.

Винсънт се превърна във вдъхновен и опитен учител. С радост и удоволствие изпълняваше тази роля, а тя беше внимателна, послушна и пламенна ученичка. След първите дни тя започна да преодолява свенливостта си към него и сега, когато се любеха, се държеше много по-свободно. Приемаше всичко, без да задава въпроси, а обожанието ѝ към него бе изписано на лицето ѝ. Той беше възхитен, когато откри, че неговата нежна и срамежлива девственица всъщност е дълбоко сексуална, подобно на него, и се въодушеви, когато пламенността ѝ започна да се изравнява с неговата.

О, колко обичаше той тази топла, изпълнена с желание млада жена, която беше негова сега... и завинаги. Неговата жена, любовница и съпруга!

Това, че я притежаваше напълно, му действаше още по-възбуждащо и само като я видеше, го обливаше изгаряща топлина.

Огледа тънката ѝ свършена фигура, която напълно му се разкриваше под леката материя на сатена, предизвикателно прилепнала към тялото ѝ. Тя имаше дребен кокал, хубаво тяло и бе красиво закръглена. Твърдите ѝ високи гърди изпъваха сатена. Забеляза, че пъпките ѝ са се свили.

Вълна обля слабините му и той усети тъпа болка. Внезапно получи страхотна ерекция. Не можеше да си спомни да е бил толкова твърд някога, даже и през последните пет дни и ноци с нея, възбуждаща го повече от всички жени, които по-рано бе имал.

Винсънт пристъпи напред и крачката му раздвижи въздуха. Тя извърна глава към вратата, видя го и леко се усмихна.

Когато стигна до нея, Винсънт взе лицето ѝ в дланите си и нежно се взря в очите ѝ. В тъмнината те изглеждаха почти черни. Наведе се, целуна челото, клепките, бузите ѝ и усети солта от сълзи.

Изненадан, той се отдръпна и се втренчи в нея объркано.

— Одра, какво има, любима? Не си ли щастлива с мен? — С ерекцията му беше свършено.

— О, Винсънт, разбира се, че съм щастлива. — Тя се притисна към него, плъзна ръце по гърба му и облегна глава на гладките му голи гърди с дълбока въздишка.

— Тогава какво има? Защо си разстроена?

— Не се тревожа. — Тя се притисна към него още по-плътно, надявайки се, че това ще го убеди. Толкова много обичаше този мъж — с цялото си сърце, душа и тяло. Не искаше той да приема сълзите ѝ погрешно. — Бях застанала тук и те чаках — бавно започна тя. — Възхищавах се от красотата на морето, когато изведнъж си помислих колко много, безкрайно много мили има до Австралия. Внезапно почувствах липсата на Уилям и Фредерик — беше като раздираща болка в гърдите, като някакъв ужасен спазъм. Стана ми тъжно и ми се прииска и те да са тук. Някъде тук, където и да е, само да са под същото небе като мен... И когато си спомних за сватбата, се разплаках. Колко бих желала, Винсънт, да ни видят как се женим... — Тя отново

въздъхна, но вече едва чуто. — В църквата имаше един момент, точно преди пасторът да ни венчае, когато се почувствах съвсем сама.

— Разбирам те, скъпа — прошепна той нежно, погали косата ѝ и я притисна към себе си. — Сигурно си искала братята да бъдат на сватбата, това е съвсем естествено. — Целуна я по косата. — Но от мига, в който се оженихме, ти вече не си сама, Одра. И никога няма да бъдеш сама. Сега имаш мен.

— Знам, Винсът. А ти имаш мен.

— Няма да забравя как ме погледна в събота сутринта в църквата, Одра. Докато съм жив, ще го помня. Беше толкова хубава със синята рокля! Трябва винаги да носиш синьо. То ти отива, любима.

Той усети как тя се успокоява до гърдите му и разбра, че тъгата ѝ минава.

— Винсът, кажи ми отново... Нали знаеш, онова, което ми каза снощи — помоли тя.

Той се усмихна.

— Снощи казах много неща. Какво по-точно имаш предвид?

— Защо си се оженил за мен.

— Защото те обичам.

— А защо ме обичаш?

Той се засмя тихо.

— Кажи ми — настоя тя шепнешком и потърка с пръсти лопатките на гърба му.

Той потрепери и веднага я пожела.

— Защото обичам вида ти, гласа ти, докосването на ръцете ти. Обичам как реагираш, когато те докосна. Обичам всичко у теб. Одра, обичам те. — Целуна врата ѝ, потърси устните ѝ. Кръвта заигра в него.

Тя пламенно отговори на целувките му. Когато раздвижи устните си върху нейните, тя леко ги отвори, за да може топлият му език да навлезе и да стигне до нейния. Той я прегърна още по-здраво и я целуна с дълбока страст, а зъбите им се докоснаха.

Одра се раздвижи така, че телата им се сляха. През тънката сатенена нощница с корема си усети колко е твърд и неволно потрепери. Силна горещина започна да я облива, треперенето се усили и тя си представи как той я взима. Първия път, когато се любиха в деня на сватбата, той бе толкова внимателен и нежен, че тя усети съвсем лека болка.

Неочаквано целувките му престанаха. Отстъпвайки назад, Винсънт свали презрамките на нощницата ѝ над раменете, над гърдите ѝ. Дрехата сама се плъзна на пода и се разстла в блестяща купчина в краката ѝ.

Винсънт се взря дълбоко в очите на Одра. Вдигна ръка и погали бузата ѝ. После сведе очи и, коленичейки пред нея, притисна главата си към корема ѝ и обгърна с ръце талията ѝ. После много бавно ги спусна по бедрата ѝ...

Тя потрепери при допира му и я обхвана желание. Кръвта ѝ закипя, сърцето ѝ се разтупа и кожата ѝ настръхна в очакване. Поглади косата му, а после отпусна ръце върху раменете му.

Покривайки корема ѝ с леки целувки, той продължаваше да гали гърба ѝ, бедрата и задните ѝ части. После леко се издърпа и постави ръце на корема ѝ, като продължаваше да я милва. Най-накрая спря, когато достигна меките копринени къдрички, които покриваха възвишението между краката ѝ. Бавно и много внимателно той разтвори нежните венчелистчета, докосвайки гънките на топлата ѝ влажна кожа, които скриваха женствеността ѝ.

Целуна пъпа и корема ѝ. Целувките му бяха дълги, сладни и през цялото време ръцете му играеха сред мускусните гънки, пипаше я и я изследваше. Най-после започна да я изследва и с език. Започна да я души, да я целува и тогава чу тихите ѝ гърлени стенания. Тя впи пръсти в раменете му, изпъна се към него и той я доведе до екстаз.

Ненадейно спря и се отдръпна.

Тя затаи дъх. Отвори очи и се втренчи в него. Той я хвана здраво за китката и я дръпна на пода до себе си. Нетърпеливо изрита долнището на пижамата си, изпъна се до нея на килима, прегърна я и я притисна. Желаетейки да я притежава, той искаше да продължи предварителния момент още малко.

Вдигна се на лакът и се вгледа в нея. Погледите им се потопиха един в друг с такава страст и толкова напрегнато, като че достигаха дъното на душите си. Лицето на Одра беше огледало на копнежа ѝ. Вглеждайки се в ясните му зелени очи, Одра откри в тях облялото го желание и изненадващо блеснали сълзи. Сърцето ѝ се сви и тя протегна ръка към бузата му.

Винсънт беше този, който прекъсна очарованието на мига. Изведнъж му се стори непоносимо да я гледа по този начин, толкова

развълнуван беше от нея, че чувствата му чак го задавиха.

Сега очите му се плъзнаха по тялото ѝ, разголено пред него. Колко прозрачно изглеждаше то на лунната светлина, струяща през отворения прозорец! Беше като съвършена мраморна скулптура, с тази разлика само, че не беше от камък. Беше топло и желано, от плът и кръв. Колко красиви бяха гърдите ѝ с цвят на праскова, закръглени и гладки, а зърната им — вирнати и твърди като майски тъмнорозови пъпки.

— Одра — изрече той. — Моята Одра. Колко си красива.

Тя се усмихна слабо, вдигна ръка и плъзна единия си пръст по устните му.

Той хвана ръката ѝ и целуна дланта ѝ, после се наведе, опря глава между гърдите ѝ и я целуна. С наслада усети лекото ухание на младата ѝ кадифена кожа. Хвана едната ѝ гърда и започна да гали пъпката ѝ. Тя настръхна и стана още по-напрегната под пръстите му. Одра приглушено извика от страст, когато той се наведе и към другата ѝ гърда.

Тя се надигна като дъга към него, плъзна ръце по гърба му, после нагоре към врата му и сплете пръсти на тила му.

— Винсънт, Винсънт, колко те обичам! — прошепна тя дрезгаво.

Като чу името си, изречено с такава любов, той се отдръпна и се раздвижи. Покачи се върху нея и се подпря на ръце.

Вече нямаше какво да чака. Не можеше повече да чака. Взе я настойчиво, тъй като имаше нужда веднага да се слеят, да се превърнат в едно цяло. Потъна в нея дълбоко, дълбоко, прегърнал я здраво, изпълнен с топлина и любов. Почувства се напълно задоволен, което никога не бе изпитвал, освен с нея.

Колко много обичаше... това прекрасно момиче, което държеше в ръцете си... своята красива съпруга. Беше изцяло негова. Бяха създадени един за друг, да бъдат заедно. Колко му пасваше тя в любовните игри, в сексуалните наслади...

Плъзна ръцете си под нея, повдигна я по-близо до себе си и я притисна силно, ритмично влизайки и излизайки от нея. Тя се изпъна нагоре, за да посрещне тласъците му и обвила го с ръце, потъна в любовта с настойчивостта на собственото си тяло.

Той изохка захласнат, извика името ѝ няколко пъти и през цялото време я притискаше към себе си, сякаш имаше намерение никога да не

я пусне. Усещаше, че не би могъл да се въздържа много дълго и беше на прага да се пръсне. Усети, че му причернява. Като че ли се спусна от голяма височина и започна да пада стремглаво надолу.

— Готов съм — прошепна до пламналата ѝ буза. — Одра, вземи ме целия, сега!

— Винсънт!

Тя издигна тялото си към него така, както той желаше, посрещна страстта му и без никакви задръжки му предложи своята страст.

Вълни от истинска радост я обляха и ѝ се стори, че потъва в общата им наслада. Внезапно Одра силно се разтресе, надигна се още повече и в този миг усети, че тръпка преминава по тялото му и двамата потънаха заедно в облекчението. След това той се отпусна върху нея и остана да лежи изтощен в прегръдките ѝ, а тя галеше косата му и притискаше лицето си към неговото, също отмаляла и бездиханна от преживяното.

След известно време Винсънт се надигна.

— Много ти тежа — промърмори той до врата ѝ.

— Остани така. Обичам да те чувствам върху мен — прошепна тя.

— Господ знае защо лежим тук на пода. — Винсънт се разсмя.

— Какво толкова смешно има?

— На себе си се смея, любов моя. От месеци наред само си мислех как ще те любя в хубаво удобно легло и сега, когато го имаме в същата тази стая, вместо него избрах пода. Можеш ли да ми кажеш защо? — Издигна се на лакът и отхвърли кичур коса от лицето ѝ. — Ти си виновна.

— Защо?

— Защото си малка изкусителка, ето затова. Застанала беше до прозореца на лунната светлина и сърцето ми се преобърна, като те видях. Не можах да устоя. Трябваше да те имам. Къде другаде, освен на пода? — Отново се засмя. — Няма друг изход, така ме възбуждаш, че направо изгарям.

Одра не отговори, а отвърна очи. Винсънт усети внезапната ѝ свенливост и че се чувства неудобно.

Това беше странното при нея. Беше изтъкана от противоречия. От първия миг на медения им месец, в който я направи своя, тя беше всеотдаваща се партньорка. Нищо не питаше, правеше всичко, което той желаше. Но след като се любеха, тя не искаше да обсъжда удоволствието, което бяха споделили, нито пък той да го спомене. Беше забелязал, че в такива моменти тя винаги ставаше изключително затворена. Като че ли между тях падаше някакво було и то го отделяше от нея. Предположи, че това се дължи на средата и на възпитанието ѝ. Тя нямаше нищо против да прави любов, но не и да говори за това. Е, както и да е. Всъщност в края на краищата тези неща не са толкова важни. Тя бе негова и той я обичаше много.

Като ставаше, Винсънт подаде ръка на Одра и я вдигна. Полузадушавайки я в мечешката си прегръдка, той намери опипом нощницата ѝ, плъзна я през главата ѝ и самият той облече пижамата си.

— Не знам ти как си, но аз изведнъж огладнях. Хайде да хапнем по някой плод. — Докато говореше, отиде до масата и взе купата.

— Чудесна идея — съгласи се Одра. — Умирам от глад.

Винсънт я прегърна с една ръка и я поведе към спалнята. Настаниха се по средата на голямото двойно легло, седнаха по турски и започнаха да ядат големи червени ябълки. След малко Винсънт се върна във всекидневната и донесе оттам бутилката с останалото вино, която бе поръчал с вечерята. Напълни две чаши, подаде едната на Одра и отново седна върху леглото.

Вдигна една възглавница, за да се подпре, и след като се нагласи удобно, запали цигара и предложи:

— Разкажи ми повече за „Хай Клъф“, когато си била малка.

— Господи, ти си ненаситен! Миналото ми не е чак толкова интересно — отвърна тя и леко се засмя. — Освен това, твой ред е.

— Няма много за разказване... Вече знаеш всичките ми момчешки лудории с приятеля ми Редвърс Булър. — Намигна ѝ. — Не вярвам, че искаш пак да чуеш какви бели сме правила и колко бой сме яли от учителя. Досадно е.

— Но ти добре разказваш, Винсънт.

— Не знам, любов моя. — Дръпна от цигарата, издуха едно колелце и се обърна към нея, захилен като момче. — Хайде, Одра, хайде да чуем за майка ти и за чичо ти Питър... За красивата Едит

Кентън и за смелия капитан. Признавам, че и двамата са ми много интересни.

— Ти си истински романтик, Винсънт Краутър.

— Така ли?

— Добре — усмихна се Одра. — Ако искаш, бих могла да ти разкажа как мистериозно изчезнаха сапфирите на мама.

— Твоите очи са като сапфири, казвал ли ти го е някой? — Изглежда я с любов и ѝ прати въздушна целувка.

— Искаш ли да чуеш историята или не?

— Давай!

Когато тя започна да говори, той се облегна назад. Отпиваше от виното и я слушаше с внимание. Винсънт бе толкова очарован от семейството на Одра, колкото бе влюбен в нея. Затова бе съвсем естествено, че поиска да му разкаже за детството си. Освен това той се опиваше от тембъра на мелодичния ѝ глас, докато тя говореше с такава любов за отминалите дни.

ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА

— Затвори си очите — нареди Одра — и ги дръж така, докато не ти кажа да ги отвориш.

— Добре — съгласи се послушно Винсънт и направи, каквото му беше поръчано.

Одра се пресегна към ръката на съпруга си и го поведе по тревата с думите:

— Всичко е наред. Няма в какво да се спънеш, стъпвай нормално.

— Тъкмо това и правя.

— Само още няколко крачки — изрече тя усмихната, водейки го напред. Стисна ръката му по-силно и продължи: — Обърни главата си към мен. Така, сега малко по-наляво... Готово!

Той вдигна клепачи, примигна няколко пъти на ярката утринна светлина, а после заслони очите си с ръка и ги присви, опитвайки се да фокусира погледа си.

— Виж, ето там, до дърветата... в падината — развълнувано обясняваше Одра.

Той проследи посоката на протегнатата ѝ ръка. Дъхът му замря.

— Това трябва да е „Хай Клъф“ — промълви той с учуден глас и се вторачи удивен в старата къща.

— Да. — Одра го погледна леко разтревожена. — Изглеждаш много изненадан. Да не би да се разочарова? Не смяташ ли, че е красива, както ти я бях описала?

— Истински съм удивен! — побърза да я увери той. — Но тя е толкова голяма, Одра, изглежда направо огромна. Нямах представа дори. Искам да кажа, че никога не съм си я представял такава. — В гласа му се усещаше страхопочитание.

Одра притисна ръката му.

— Само изглежда по-голяма, отколкото е, Винсънт.

— Може и да е така, но действително е много по-внушителна от онова, на което съм привикнал, момичето ми. А градината, Одра... Направо ми взима дъха.

Лицето на жена му засия.

— Майка ми я планира. Това са нейните делфиниуми долу, край реката. Винаги, когато видя делфиниуми, се сещам за „Хай Клъф“.

— Започвам да разбирам част от магията на детството ти.

— Ако погледнеш надолу към реката, там надясно, ще видиш каменните стъпала, за които ти споменах. Там пресичахме реката и идвахме тук на пикник... на Мястото на спомените. Естествено, че тогава нямаше това име. Аз го нарекох така по-късно... — Тя спря, погледна настрани и с тъга продължи: — След като те починаха, а роднините ми ме разделиха с братята ми.

Винсънт я прегърна успокоително.

Тя го погледна в очите и му се усмихна слабо. Той също ѝ се усмихна, като през цялото време я гледаше, надявайки се, че не се е разстроила много от идването им тук. Няколко дни преди това, когато се връщаха в Лийдс от залива Робин Худ, я беше помолил да му покаже „Хай Клъф“, но оттогава си мислеше, че тя сигурно ще се натъжи, щом отново потъне в спомените си. Одра се бе съгласила с готовност, даже с нетърпение. Но сега на Винсънт му се стори, че може би е постъпил прибързано и неразумно. Живите и ясни като синчец очи му изглеждаха подозрително влажни.

Той изсумтя, леко притеснен.

— Сигурна ли си, че искаш да направим пикника си тук, Одра?

— Тъкмо това съм си наумила. Красиво е и се вижда надалеч. Искаш ли да останем? — запита тя с безпокойство, защото, както винаги, искаше да му достави удоволствие.

— Съгласен съм с всичко, каквото кажеш.

Наведе се напред и я целуна по бузата, а после отиде до смокиновото дърво. Няколко минути преди това под надвисналите му клони беше оставил две хартиени торби. Сега ги отнесе до върха на възвишението над реката Юър, където Одра стоеше. От едната извади голямо шотландско одеяло, разтвори го и го постла в краката ѝ.

След това тържествено направи дълбок поклон пред нея, като едновременно кавалер.

— Може да се настаните върху палтото ми, милейди. И моля ви, останете седнала, за да можем да започнем обяда — каза той, имитирайки маниерите и акцента на висшата класа.

Одра се засмя, очите ѝ заблестяха от радост и в отговор тя направи лек реверанс.

— Сър Галахър, приемете благодарностите ми. — Тя коленичи върху одеялото с обичайната си грациозност.

Присъединявайки се към смеха ѝ, Винсънт се отпусна до нея и отбеляза:

— Беше много мило от страна на момчето в хотела да ни приготви храна, нали? — Докато говореше, започна да вади малки пакетчета от другата хартиена торба.

— Да, наистина — съгласи се Одра и се зае да му помага. — Виж готвачът на хотела какво ни е приготвил! — възкликна тя, току-що развила пергаментова хартия, откъдето се показаха твърдо сварени яйца и салам.

— Изглеждат така вкусни, както когато мама ги прави — каза Винсънт. — Я, пакетче с лук от туршия и резен сирене от Уенслидейл. Можем да започнем да лапаме, Одра. Ето и твоята бутилка с мляко.

И двамата бяха гладни след дългия път, който пропътуваха от залива Робин Худ през мочурищата на Северен Йоркшир, докато стигнат до Рипън. Докато хапваха от вкусните неща, приготвени им в хотела, почти не разговаряха.

Беше изключителен юнски ден.

Небето беше ясносиньо и слънцето грееше приятно. Лек ветрец шумолеше в дърветата. Не се чуваха никакви други звуци, освен лекото ромолене на водата, песента на диви птици и пърхането на крилете им в летния въздух.

Нито Одра, нито Винсънт имаха нещо против подобно взаимно мълчание. Всъщност така им беше толкова приятно, колкото и всичко друго, което вършеха заедно. Бяха доволни, че си правеха компания и знаеха, че невинаги има нужда да водят разговор. Понякога се разбираха и без думи — така беше още от началото на отношенията им през януари.

Одра скришом го изучаваше.

Беше дванайсети юни. На този ден той навършваше двайсет и пет години, но изглеждаше много по-млад. Вероятно това се дължеше на свежата му кожа и на тена, който придоби през последните дни. Макар че известна част от медения им месец мина главно в хотелския апартамент, времето, прекарано навън, те използваша най-рационално.

Обикновено правеха дълги разходки. Когато тя реши да нарисува пейзаж на стръмните скали на залива Робин Худ, той настоя да я придружи. Прочете вестника си, изследва бюлетина за надбягванията и после се изпъна до нея, за да се пече.

Внезапно Одра се зачуди как ли би се почувствал Винсът, ако му кажеше, че денят на сватбата не ѝ е бил много приятен. Всъщност никак, ако не присъстваше той. Одра се засмя на себе си от нелепото си хрумване. Определено без Винсът Краутър не би имало сватба.

На съпруга ѝ обаче церемонията и целият ден му бяха харесали, и то във всяко отношение. Смя се, ръкува се с всички, беше му приятно. На нея ѝ направи впечатление донякъде нехайното му поведение — като че ли беше господар на „Калфър Хаус“. Не че се държа обидно към семейство Бел или към някого друго, тя само можеше да завиди на спокойствието му. През по-голямата част от времето тя изпитваше някакво неудобство, макар че се постара да го скрие зад любезности и широка усмивка.

Още от началото Одра бе усетила нещо особено във въздуха, което не можеше да се опише с думи. Винсът не го осъзна.

На първо място — чувстваше се известна напрегнатост между семействата Торнтън и Краутър и Одра забеляза как след първия час тя прерасна в прикрита антипатия. Скоро вътрешното ѝ неудовлетворение се превърна в тревога и тя откри, че започва все по-малко да говори, докато Винсът, изпълнен с благоразположение към всички, ставаше все по-експанзивен и словоохотлив.

Търсейки Винсът, в един момент тя бе отишла до елегантния салон на къщата. Там мистър Аджитър, Кора и Доди подготвяха студения бюфет — великолепно подбрани йоркширски ястия и други деликатеси от претъпкания килер на мисис Джаксън. Там забеляза Гуен и Чарли, свити в един ъгъл, с допрени една до друга глави — като че заговорничеха. Точно когато се канеше да се обърне, тя забеляза как двамата насочиха очи към Винсът, който беше в другия край на стаята и разговаряше с Ирен Бел. От мястото си те го гледаха унищожително.

„Господи, ако погледите можеха да убиват, той вече щеше да е мъртъв!“, помисли си тогава Одра и кожата на ръцете ѝ настръхна. Тя извърна глава, побърза да се присъедини към съпруга си и го хвана за ръката, като че да го защити.

След като поговориха малко с Ирен Бел, тя се извини на бившата си работодателка и ѝ обясни, че би искала старшата сестра Ленъкс да опознае по-добре Винсънт. Все още държейки го за ръка, тя го изведе от салона. Беше ѝ призляло от недоумение и обида.

С облекчение, дори с радост, тя тръгна на сватбеното си пътешествие, щом стана възможно да го направят, без да засегнат семейство Бел. Бившите ѝ работодатели проявиха изключителна щедрост и тя не искаше да я сметнат за неблагодарна. Естествено, на Винсънт му се стоеше още, тъй като той притежаваше стадно чувство.

Одра леко се раздвижи върху карираното одеяло, протегна крака пред себе си и се пресегна за парче сирене. Отхапа разсеяно от него и се опита да пропъди мисълта за Гуен, но откри, че не може.

Най-добрата ѝ приятелка не приемаше съпруга ѝ.

Такава беше тъжната истина и Одра не на шега се разтревожи. За съжаление Гуен бе изразила неодобрението си към него месеци преди да се сблизат. Думите ѝ в Нощта на огньовете още звучаха в ушите на Одра. Всичко беше заради Чарли, разбира се. Гуен се бе настроила срещу Винсънт, без въобще да го познава, а само понеже беше избран вместо брат ѝ.

Очевидно в мислите си Гуен бе твърде незряла. Одра се разочарова от приятелката си, защото очакваше повече от нея. Беше привързана към Гуен и не искаше да я загуби, но обичаше и съпруга си. Ако тя и Гуен щяха да продължат да се виждат, Гуен би трябвало да започне да се държи по-любезно с Винсънт. Сега той заемаше първостепенно място в сърцето на Одра. А Винсънт, който въобще не забелязваше неодобрението на момичето, винаги се отнасяше с него мило и сърдечно. Според Одра старата ѝ приятелка бе длъжна да се държи по-добре с мъжа ѝ. В това бе категорична.

Преглъщайки една въздишка, Одра се облегна на лакти и се замисли. Трябваше да намери начин да покаже на Гуен колко е несправедлива. Щеше да говори с нея при пръв удобен случай. „Трябва да се държа дипломатично“, разсъждаваше Одра и веднага започна да репетира какво ще ѝ каже.

Винсънт пък се беше размислил за „Хай Клъф“.

Още откакто се изкачиха на височината, той непрекъснато седеше обърнат към старата къща. Тя се издигаше точно пред очите му, оттатък реката, и като че ли го привличаше към себе си с магнит. В

същото време Винсънт си спомни малката къщичка, която с Одра бяха намерили в Ъпър Армли и я бяха наели преди месец.

Когато един ден случайно я бяха видели, той си бе помислил какъв голям късмет имат. Къщичката беше здрава, добре поддържана и близо до работата му. Но сега вече не му харесваше. Виждаше му се малка и незначителна в сравнение с „Хай Клъф“, където жена му е родена и израсла! Онова, което той ѝ предлагаше, беше направо нищожно, малко и грозно.

Извъръщайки глава, той се взря в Одра. Колко хубава беше с жълтата си рокля! Свежа и желана — по всеки възможен начин... Одра имаше редица похвални качества. Той беше убеден, че тя щеше да се превърне в добра съпруга. Винсънт потъна в размишления, наблюдавайки Одра... *Ако обстоятелствата в живота ѝ бяха други, никога не биха ѝ разрешили да се омъжи за него.*

Тази неочаквана мисъл го разтърси до дъното на душата му. До този момент никога не му беше хрумвало, че нейното семейство би се възпротивило тя да създаде дом с него. Той осъзна, че е съвсем прав в предположението си и това го натъжи. Внезапно си спомни пророческите думи на майка си: „Търсиш си белята, но един ден ще съжالياваш“. Лорет също беше против брака му, макар че Одра ѝ беше допаднала. „Вие сте от два различни свята, беше казала сестра му, когато я попита за мнението ѝ. Няма да ви провърви. Тя е отгледана и възпитана като лейди.“

Опитвайки се да убеди Лорет, че тези неща нямат значение, той ѝ разказа за трудния живот на Одра като санитарка и за отговорната ѝ работа като медицинска сестра в болницата „Фивър“. Тя го изгледа с недоумение. „Не бъди толкова наивен, Винсънт. Каква връзка има това! Възпитанието и произходът ѝ винаги ще бъдат част от нея. Тя не е като мен и теб, а е съвсем различна.“

Винаги готов да кипне и за най-дребното нещо, той се разфуча по-яростно от друг път. В продължение на седмици почти не разговаряше с любимата си сестра. Винсънт беше силно убеден в правотата си, затова направи онова, което искаше. Ожени се за Одра въпреки несъгласието на семейството си. За това, разбира се, тя нямаше представа. А и той не смяташе да я огорчава, като ѝ го каже.

Винсънт все още бе уверен, че майка му и сестра му са сгрешили. Не би трябвало да има големи последствия от това, че с

жена си произхождат от различни среди. Те се обичаха. Всъщност само това имаше значение.

Одра спря поглед върху Винсънт и усети някаква промяна у него.

— Добре ли си? Изглеждаш ми странно.

— Чувствам се отлично, любов моя — отвърна той и някак изкуствено се засмя.

— Преди миг ми се стори тревожен. Сигурен ли си, че нищо не те измъчва, Винсънт?

Той насила ѝ се усмихна.

— Супер съм! Всичко е наред — увери я той. — Съжалявам, че това е последният ден от медения ни месец и че той свършва.

— Не съвсем, не съвсем... — Тя го целуна с дяволито пламъче в очите, после се взря в лицето му. — Остава ни днешният ден и вечерта в Харогит. Ще отпразнуваме рождения ти ден в „Белия кон“. Той е хубав хотел и ще ти хареса.

Одра полегна на една страна и продължи:

— Макар че меденият ни месец свършва, животът ни заедно тепърва започва, Винсънт. Помисли си за това... Аз съм сигурна, че ще живеем добре.

— Вярвам в това — съгласи се той и се отпусна до нея.

Тогава Одра се оживи и стана по-разговорчива. Започна да приказва на Винсънт надълго и нашироко за бъдещето им и бе изпълнена с ентузиазъм за всичко хубаво, което бе убедена, че предстои да им се случи.

ТРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

— Виждаш ли нещо, което да е твое, Одра? — попита Винсънт, оглеждайки всекидневната в „Грейндж“.

— Тези две маслени картини отстрани на френските прозорци и акварелът тук — отвърна тя. — Рисувани са от баща ми. Ако се взреш в тях, ще откриеш, че са подписани „Алфред Кентън“.

Винсънт погледна двата красиви пейзажа и натюрморта и кимна. Обърна се към Одра, застанала близо до камината.

— Кое още е твое?

— Повечето мебели... инкрустираният скрин до вратата, тези две масички, бюфетът там, също и часовникът от майсенски порцелан върху него. Има два стола стил чипъндейл, но сигурно са в друга стая. Там сигурно е сребърният сервиз за чай, някои други сребърни предмети и още три картини, но само една от тях е на баща ми. — Одра се усмихна уверено и потупа чантата си. — В мен е инвентарният списък, има и друг за бижутата, така че съм добре въоръжена... — Одра спря и погледна към вратата, когато тя се отвори.

Винсънт направи същото. Беше любопитен да види жената, с която щеше да се срещне. Беше чул нещичко за нея от Одра, но то не му бе харесало.

Алиша Дръмънд се спря на прага.

Винсънт я огледа с голям интерес. Всичко у нея беше тънко — носът, лицето и тялото. Даже не си зададе въпроса дали не е и ограничена. Той вече го знаеше от думите на жена си.

Одра, която не беше се срещала с роднината си от почти шест години, беше изумена. Тя видя, че Алиша Дръмънд не само беше значително остаряла, но изглеждаше и като болна. Беше повехнала, изпита и необикновено слаба, а недружелюбните ѝ черни очи бяха дълбоко хлътнали в орбитите си. Посивялата ѝ коса беше дръпната назад на кок. Беше облечена в мрачна кафява копринена рокля, която не ѝ отиваше.

Затваряйки вратата след себе си, Алиша тръгна из стаята с обичайната си вдървена походка и заядливо изрече с пискливия си

глас:

— Здравей, Одра. Когато преди две седмици ми писа, не ми съобщи, че ще доведеш някого със себе си. Очаквах да дойдеш сама. Изненадах се, когато прислужницата ми каза, че си заедно с... — огледа Винсънт с любопитство и довърши: — с млад мъж. — Прозвуча повече като въпрос, отколкото като констатация.

Одра бързо отговори:

— Здравей, лельо. Бих искала да ти представя моя съпруг — Винсънт Краутър. Винсънт, това е първата братовчедка на майка ми — Алиша Дръмънд.

Алиша, която не можа да намери думи, остана безмълвна. „Съпруг!“, помисли си втрещена. Този добре облечен красив млад мъж се е оженил за обикновената малка Одра? Стори ѝ се повече от абсурдно.

Пристъпвайки напред, Винсънт подаде ръка.

— Радвам се да се запозная с вас, мисис Дръмънд.

— Как сте? — отговори Алиша и го измери със студен поглед. Винсънт говореше добре, в думите му съвсем леко се чувстваше йоркширският акцент, но Алиша го долови. „Работническа класа най-вероятно, каза на себе си. Е, това обяснява всичко.“

С жест Алиша им посочи дивана.

— Седнете и двамата — промърмори домакинята. Самата тя се настани с изправен гръб на един стол и съсредоточи вниманието си към Одра. — Защо не ни извести, че се омъжваш?

Без да обръща внимание на въпроса, който при дадените обстоятелства бе неуместен, Одра изрече:

— Прекарахме медения си месец в залива Робин Худ и тъй като знаех, че на връщане към Лийдс ще минем наблизко, сметнах, че е подходящо да дойда и да те видя. Искях Винсънт да се запознае с теб, след като...

— Радвам се, че го направи.

— Тъй като следващата събота той ще дойде с камион, за да...

— С камион? — Алиша се озадачи.

— Точно така. Ще дойде да вземе вещите ми.

— Вещите ти ли?

— Да, моите неща, лельо Алиша. Или по-скоро нещата на майка ми, които след смъртта ѝ принадлежат на мен и които ти... държиш

тук.

— Господи, Одра, да не би да искаш да ми кажеш, че ще похарчите толкова пари, за да наемете камион чак от Лийдс? За да вземеш няколко вехтории и мебели без никаква стойност?

— Без стойност ли? — повтори Одра и я изгледа остро. — Не бих казала така.

— О, аз пък го твърдя. Те не струват много.

— Независимо от това, аз си ги искам. Държа нещата на майка ми да са при мен. Освен това те ми принадлежат... отдавна.

— Струва ми се, че няколко стари масички едва ли си заслужават това усилие — сгълча я Алиша и с презрително изражение се обърна към Винсънт. — Помислете си дали си струва да наемете камион само за няколко мебели. Според мен Одра ще извърши глупост. Защо ще харчите толкова пари? Сигурна съм, че сте съгласен с мен.

— Одра желае да прибере нещата си — каза Винсънт тихо, но твърдо. — Ще направя така, че всичко, което съпругата ми иска, да го получи.

— Чудесно — подсмръкна Алиша, изглеждайки го отвисоко.

— Освен това трябва да уредим и въпроса с бижутата, лельо Алиша. Тях ще взема още днес — обяви Одра.

Алиша зяпна, но веднага след това затвори устата си, забелязвайки мрачната решителност в очите на Одра и неумолимата извивка на устните ѝ.

— Не съм сигурна дали бижутата са тук — веднага реагира тя. — Ако не ме лъже паметта, майка ми ги взе при себе си.

— Но не си убедена в това — подхвърли Одра и стана още по-мрачна. — Смятам, че винаги си била особено внимателна с чуждите вещи. Освен това съм много изненадана, че не опита да се свържеш с мен преди няколко седмици. Ти знаеше, че в началото на месеца ставам пълнолетна и така законно имам право на онова, което е мое. — Одра се засмя горчиво. — Всъщност нямаше никаква причина вещите на майка ми да не ми се дадат още преди години. Моят...

— Преди години ти не беше омъжена — прекъсна я Алиша, като че ли се оправдаваше. — И какво щеше да правиш с мебелите? Къде щеше да ги сложиш?

— Говоря за бижутата на майка ми! — възкликна Одра. — Исках да ти кажа, че бившата ми работодателка — мисис Ирен Бел, каза

съвсем същото преди няколко седмици. Тя и мистър Бел бяха изненадани, че ти не се свърза с мен още през май, за да разбереш дали ще взема вещите си. Мистър Бел е много известен адвокат в Лийдс и е много стриктен по отношение на законите. — Одра многозначително изгледа другата жена.

Алиша се изчерви и се почувства неудобно под критичния ѝ поглед. Когато получи писмото на Одра, плановете ѝ се объркаха. Тя не желаше да се раздели с ценностите на момичето и имаше твърдото намерение да ги задържи. Но сега преосмисли плановете си, настръхнала при мисълта да се заплита с адвокат или пък с този съпруг, който изглеждаше тъй, че при най-дребния повод от нейна страна би могъл да ѝ причини неприятности. Стараейки се да скрие раздразнението си, Алиша се изправи. Поизкашля се насила и измърмори под носа си:

— Има вероятност майка ми да е казвала, че ще вземе бижутата при себе си, за да ги пази, но да не го е направила. Опасявам се, че паметта ми вече не е тъй силна. Може и да са тук. Ще се кача горе да проверя.

— Би било уместно от твоя страна — отсече Одра.

Алиша забърза, проклинайки мислено натрапницата.

Не си беше представяла нито адвокати, нито съпрузи. Момичето я изненада.

В мига, в който останаха сами, Винсънт изрече тихо:

— Тази е точно такъв лукав дявол, каквато ми я описа.

— Знам, и все още се опитва да ми открадне нещата — прошепна Одра.

— Не се безпокой. Няма да го позволя. Обзалагам се, че се страхува да не направи погрешна стъпка и да попадне в ръцете на мистър Бел. Забелязах как промени физиономията си, когато ѝ спомена, че е известен адвокат в Лийдс.

Облегната на дивана, Одра бавно оглеждаше наоколо. Не одобри нито стаята, нито къщата, нито обитателите ѝ. Замисли се за жестокостта, която Алиша Дръмънд бе проявила към нея в миналото и сърцето ѝ отново се обви с лед. Изведнъж споменът за братята ѝ, които се сбогуват с нея и тръгват за Австралия, изникна живо в съзнанието ѝ

и тя се вкамени от мъка. Отново усети същото ужасно чувство на загуба. Затвори очи и се замисли дали някога ще се освободи от него. Вероятно. Все пак вече не е сама, имаше Винсънт. Сега той беше семейството ѝ. Отвори очи и извърна глава към него.

Погледите им се срещнаха и той забеляза как искрящата синева на очите ѝ помръкна. Стисна ръката ѝ и каза:

— Тази къща те разстройва, а и аз настръхвам от нея. Измъкваме се веднага, щом свършиш работата си с тази тиранична особа.

Одра кимна. Двамата седяха на дивана мълчаливо, хванати за ръце, и чакаха.

Не мина много време и Алиша Дръмънд се върна, носейки дървената кутия с бижута. Тръсна я точно пред Одра, и то доста грубо.

— Ето я! Не се съмнявам, че искаш да провериш дали не липсва нещо. И аз бих предпочела да го направиш. Не искам да бъда обвинена, че съм присвоила имуществото ти.

Одра не ѝ отговори. Седеше и се взираше в кутията. Не беше я забравила... Винаги стоеше върху скрина в стаята на майка ѝ. Понякога, когато си играеше като дете и се преобличаше с роклите на майка си, ѝ се разрешаваше да я отвори, да извади брошка или пък висулка и да я поноси час-два.

След малко вдигна капака и почувства облекчение, че тези много лични неща на майка ѝ вече са в нейни ръце. Започна да ги размества в кутията, като с любов задържаше всяко едно от тях. Спомни си колко елегантна беше майка ѝ и се усмихна на себе си от спомените, които я връхлетяха.

Взе годещия ѝ пръстен, украсен с три малки диамантчета, и се взря в него. „Тя го носеше почти през целия си живот, помисли си Одра, а сега аз ще го слагам.“ Надяна го на средния пръст на дясната си ръка и изпита дълбоко удовлетворение от това. Като че ли този пръстен връщаше връзката ѝ с миналото. Хареса ѝ тази мисъл.

Нямаше нужда Одра да вади списъка, тъй като го знаеше наизуст. Всички бижута бяха на мястото си. А дали Алиша Дръмънд ги е носила през всичките тези години, беше друг въпрос. Сега кутията и съдържанието ѝ бяха нейни и това беше единственото, което имаше значение.

Слагайки кутията на дивана между себе си и Винсънт, Одра отвори чантата си и извади другия списък. Тя погледна към

покрусената Алиша и каза:

— Това е списъкът с мебелите на майка ми, среброто и картините, които са в тази къща. Ще ти го оставя, за да го разгледаш по-късно. Следващата събота Винсънт ще дойде с двамата си братя, за да вземе всичко. Около десет часа. Вярвам, че ще ти е удобно.

Алиша успя само да кимне.

Одра постави листа върху една малка масичка и продължи:

— Междувременно смятам, че днес бихме могли да вземем картините на баща ми. С кола сме и ще влязат в багажника.

Тъй като искаше да свършат вече и да изведе Одра от този мрачен дом, Винсънт се изправи, подхвърляйки:

— По-добре да започна да ги свалям от стените. Знам кои картини са нарисувани от бащата на Одра, тя вече ми ги показва.

Алиша Дръмънд се бе вкаменила.

Не можеше нито да изрече нещо, нито да се раздвижи. Просто като хипнотизирана наблюдаваше как Винсънт свали една от маслените картини, как я облегна до един стол, после как отиде към друга и вдигна ръце към нея.

Тъкмо тогава като че ли нещо се пречупи у Алиша Дръмънд.

— Не се докосвайте до моята картина! Не смейте да я пипнете! — извика тя, като скочи и се втурна из стаята, а онова, което наподобяваше на достойнство у нея, изчезна. Жената грубо сграбчи ръката на Винсънт и го погледна с искрена омраза. — Не смейте да докосвате моите картини!

Той измъкна с погнуса ръката си, отстъпи и извърна очи към Одра.

Одра веднага стана от дивана и поривисто се отправи към Алиша.

— Това не са твои картини, лельо. Мои са — изрече твърдо, но търпеливо. Помисли си дали жената не е изгубила разума си. — Ако си забравила, ще ти напомня, че баща ми ги е рисувал. Те винаги са висели в „Хай Клъф“. Част са от наследството на баща ми и майка ми, и аз...

— Майка ти! — изкрещя Алиша, извърщайки се към нея. — Не споменавай майка си пред мен. Тя не е нищо друго, освен курва!

Одра пребледня и се отдръпна като попарена.

Винсънт не можеше да повярва дали е чул правилно.

— Госпожо, моля ви се! — извика той. — Не говорете така на жена ми. — Приблѝжи се до Одра, прегърна я и погледна Алиша. — Как можете да наричате майката на Одра с такива ужасни думи?

— На вас не ви харесва думата курва? Тогава си изберете което искате — развратница, проститутка, уличница, блудница! Всички ѝ прилягат. Защото беше такава! Тя ми го отне, открадна ми скъпия Адриан... — Пискливият глас на Алиша премина във вой. Истерично разхлипана, тя продължи накъсано: — Той ми принадлежеше. Бяхме се разбрали да се оженим. Докато тя не му хвърли око. Замая му главата, примамы го в леглото си с нейните хитрини. — Думите задавиха жената. Тя започна да диша тежко и сложи ръка на гърдите си.

На Одра ѝ призля от онова, което току-що чу. Тя беше така зашеметена от отвращение, че можеше само да се взира с ужас във фурията срещу себе си.

— Значи заради това теглим всичките тези години? — най-накрая изрече, клатейки невярващо глава. — Боже мой! Наказала си братята ми и мен само защото си ревнувала? Какво ужасно дело — да ни разделиш, когато бяхме още деца, само поради нещо толкова нелепо, толкова безсмислено! И то когато родителите ми бяха мъртви и миналото вече нямаше никакво значение. Ти си отвратителна жена, Алиша Дръмънд, зла и подла! А що се отнася до теб и баща ми... — Одра направи пауза и дълбоко пое дъх. — Аз почти не си спомням баща си, но от онова, което съм чувала за него, Адриан Кентън е бил фин и чувствителен мъж. Не бих повярвала даже и за минута, че би могъл да прояви интерес към подобни на теб.

Одра се извърна от жената и помоли Винсънт:

— Моля те, свали и другите картини на баща ми и да си вървим.

Винсънт го направи, а Одра отиде до дивана, взе чантата си и кутията със скъпоценностите.

Сдържаността, която си бе налагала през годините, започна съвсем да се разпуква у Алиша Дръмънд. Цялата стара омраза към Едит Кентън, която не бе намаляла след смъртта ѝ, се надигна у нея. Тя промени лицето ѝ, което се превърна в грозна и страшна маска.

С бързи крачки мина по килима към Одра, приблѝжи се до нея и я обля с поток от кресливи думи:

— Адриан Кентън не е твой баща! Не ти е баща, чуваш ли? Ти си копеле! Копелето на Питър Лейси! Тя ходеше с него, докато Адриан

беше още жив. Бедният ми скъп Адриан, който трябваше да понесе всичко това...

Одра бързо отстъпи назад и цялата се разтресе.

— Не е истина! Спри!

— Вярно е — изсъска Алиша. — Майка ти беше прелюбодейка и ти си копеле!

— А ти си лъжкиня, Алиша Дръмънд!

Винсънт разбра, че незабавно трябва да се намеси. Той хвана ръката на Одра и почти я извлече в антрето. Обръщайки се на пети, се върна бързо в гостната, грабна трите картини, които бе свалил от стените, и се обърна към Алиша Дръмънд.

Тя беше застанала в средата на стаята и възбудено кършеше ръце. Лицето ѝ имаше трескав вид, а в очите ѝ се четеше безумие. Изглеждаше съвсем превъртяла.

— Следващата събота ще се върна за останалите неща на Одра. Искам всичко да е в добро състояние, иначе...

— Как се осмелявате да ме заплашвате?

— Аз не ви заплашвам, съобщавам ви нещо, с което трябва да сте наясно. А законът е на наша страна, помислете си за това!

Одра стоеше, където я беше оставил в антрето, притиснала кутията със скъпоценностите към гърдите си. Лицето ѝ беше смъртно бледо и тя трепереше цялата.

— Готово! — извика той. — Отвори вратата, скъпа, защото ръцете ми са заети.

Тя се подчини, опитвайки се да преодолее шока, и бързо отвори външната врата.

Щом се качиха на колата на чичо Фил и се отдалечиха от къщата, Винсънт започна да диша по-леко. Когато стигна до портите в края на дългата алея, той намали скоростта и излезе на пътя за Рипън. Кара в тази посока известно време с желанието да се отдалечат от „Грейндж“ и тогава спря до висока ограда.

Двамата с Одра едновременно се обърнаха един към друг.

Винсънт никога не я бе виждал да изглежда толкова зле. Тя притискаше дървената кутия така силно до себе си, сякаш се страхуваше, че някой ще ѝ я отнеме. Но поне беше спряла да трепери.

Сърцето му се сви, когато погледна в очите ѝ. В тях се четеше дълбока обида. Искаше да ѝ помогне да се съвземе, но не знаеше как.

— Сега всичко е наред, скъпа — каза ѝ меко и успокоително. — И вече няма нужда да стъпваш в тази ужасна къща.

— Да — отвърна механично Одра и кимна.

Останаха в мълчание, вирайки се един в друг.

Най-накрая тя промълви:

— Не мислиш, че е вярно, нали, Винсът? Не смяташ, че съм... незаконно дете, нали? — Устните ѝ се разтрепериха, а очите ѝ се напълниха със сълзи.

— Милата ми, как бих могъл да го повярвам! — възкликна той толкова силно, че гласът му проехтя в пространството на малката кола. — Ти ѝ го каза в очите... Тя е лъжкия.

— Но защо ще измисля нещо толкова отвратително?

Изненадан от въпросите ѝ, Винсът погледна младата си съпруга и каза:

— Одра... Ти не си глупава. Знаеш защо. Тя просто си изля всичко на теб. — Тонът му се промени и стана по-рязък. — Тя е проклетата дърта крава, злобна и отмъстителна. Освен това е луда, ако ме питаш. Смахната. Няма да се изненадам, ако някой ден я затворят.

— Може и да си прав — бавно изрече Одра, като разсъждаваше върху думите му. Очите ѝ станаха замислени, когато се върна към Алиша Дръмънд. Жената беше лоша, вярно е. Беше невероятно зла. Може би въобще не беше луда. Съзнанието на Одра се насочи към братята ѝ и тя въздъхна, като си спомни тежките години и трудностите, които изпитваха в Австралия, както и своите собствени проблеми и самота след тяхното заминаване. Онова, което я разтърси, бе, че всичко това е могло и да не се случи.

— Добре ли си? — запита Винсът.

— Sprawям се — промърмори тя. — Само си мислех, че някои хора са отвратителни.

— Да, момичето ми, има такива хора — съгласи се той, пресегна се и леко докосна ръката ѝ. — Опитай се да се отпуснеш... Никой няма да открадне кутията със скъпоценностите ти.

Слаба усмивка се появи върху устните на Одра. Тя остави кутията върху коляното си и след малко отбеляза:

— Е, май трябва да тръгваме. Няма да стоим тук цял ден, я.

— Добре, но накъде, Одра? Все още ли искаш да отидеш да посетиш леля си? Или вместо това да караме към Харогит?

Одра малко се поколеба, а после изрече:

— Мисля, че би трябвало да отидем и да я видим. Тя ме очаква, а и ми се иска да те запозная с нея. Ще видиш, че е по-добра от дъщеря си — добави уверено.

— Каж ми тогава накъде да карам.

— Всъщност не сме много далече. Карай направо около десет минути, докато стигнем Коблърс Грийн. Там ще завием. Къщата „Беделия“ е в края на улицата.

Никой от тях не проговори, докато Винсънт караше бързо, и чак когато стигнаха Коблърс Грийн, Одра се обади:

— Знаеш ли, би могло и да е вярно.

Схващайки веднага мисълта ѝ, той отговори:

— Може и да е, но ако бях на твое място, не бих си губил времето да се чудя.

— Защо?

— Защото никога няма да научиш отговора. Майка ти е единствената, която би могла да ти каже истината, а тя е мъртва.

— Тя може да се е доверила на леля Франсис. Нали ти казах — те бяха близки.

— Ще питаш ли възрастната жена?

— Ами... да, може би.

В края на краищата Одра не попита леля си.

В момента, в който пристигнаха в „Беделия Котидж“, ясно се виждаше, че старата жена вече е много немощна. Макар че беше късно следобед, денят все още беше прекрасен — слънчев и топъл. Прозорците обаче бяха плътно затворени, а тя седеше пред огромен огън в претъпканата си всекидневна, с копринен шал около слабите си рамене, с ръце — прострени към пламъците.

Одра поведе Винсънт сред множеството викториански мебели и всякакви дрънкулки, и отдавна забравената миризма на стаята я обгърна. Сухият пращен въздух ухаеше на презрели ябълки, на течност за полиране на мебели, на сушени лозови листа... Както през всичките онези години, когато Одра идваше тук като дете. А когато се наведе, за да целуне сбръчканата старческа буза, тя усети лек мирис на нафталин,

на лавандулова вода и на мента. Обля я вълна на привързаност към Франсис Рейнолдс, премесена с тъга.

Леля ѝ много се зарадва да я види след толкова години, както и да се запознае с Винсънт. Макар и да се изненада, че Одра идва със съпруг, тя веднага го хареса, или поне така се стори на Одра. Старата жена започна да чурулика като птичка и им се усмихваше добросърдечно. От време навреме поклащаше глава и потупваше ръката на Одра, а междуременно я засипваше с безброй въпроси от живота ѝ.

Одра също се зарадва да види леля си, отговаряше ѝ много мило и непрекъснато я наблюдаваше. Осемдесетгодишната старица изглеждаше невероятно крехка и прозрачна — като тънките чашки китайски порцелан, от които пиеха чай. На Одра ѝ хрумна, че ако издиша по-силно, ще разклати възрастната жена. Със същата сребриста коса и дребно телосложение, каквато Одра я помнеше, тя бе изтъняла още повече и изглеждаше толкова трошлива, че на Одра ѝ се прииска да я увие цялата в памук.

„Стари кости, стара плът, които скоро ще се превърнат в прах“, мислеше си Одра и леко потръпна, независимо от топлината в стаята. Интуицията ѝ подсказваше, че навярно вижда леля си за последен път. Франсис Рейнолдс вече беше много възрастна, животът ѝ на този свят приближаваше към своя край. Тогава на Одра ѝ мина мисълта, че би направила грешка, ако се разрови сега в миналото на майка си. Това би разстроило милата стара жена, която обожаваше Едит, обичаше и нея, и успя да накара Винсънт да се почувства като у дома си.

„Винсънт е прав в онова, което каза, помисли си Одра. Само майка ми е знаела истината и я е отнесла в гроба.“ Внезапно ѝ хрумна, че би опетнила паметта на майка си, ако заговори за прелюбодеяние и започне да задава въпроси относно легитимността си. Затова замълча.

Прекараха почти два часа в „Беделия Котидж“ и едва когато се раздвижиха, за да си тръгват, леля ѝ спомена Едит Кентън.

Поглеждайки Одра с избелелите си очи, тя изрече с немощния си глас:

— Когато милата ми Едит почина, Алиша пренесе всичките ѝ книжа от „Хай Клъф“. Но аз ги взех при мен, защото исках да ги запазя за теб, Одра, когато пораснеш.

Франсис Рейнолдс спря уморено, усмихна се слабо и поклати посребрената си глава.

— Бедното ми дете... Имаш много ентузиазизиран вид, но се страхувам, че сред книжата на майка ти няма нещо кой знае колко важно. Само стари писма, кръщелното ѝ свидетелство, документът от сватбата, няколко снимки. Май че това е всичко.

Одра помръкна.

— Както и да е, ще ги взема.

— Разбира се, мила моя, нали затова съм ги пазила през всичките тези години. — Погледна Винсънт и го помоли: — Книжата са в куфарчето там, на пода. Бихте ли ми го подали?

— Веднага — отвърна той и скочи на крака. След миг се върна, изпълнил молбата на възрастната жена.

— Не, не на мен. Всъщност дайте го на Одра. Книжата са нейни, Винсънт.

Поемайки куфарчето от него, Одра, забеляза инициалите на майка си, изписани със златни букви между ключалките. Отвори ги, погледна вътре, докосна най-горните листове, а после реши да разгледа всичко, когато останат сами в стаята си в хотела „Белият лебед“.

— Задължена съм ти много, че си ми запазила книжата, лельо Франсис.

Старата жена се усмихна и кимна.

— Сигурна бях, че ще се отбиеш при Алиша — изрече тя със слабия си глас. — Предполагам, че си отишла да прибереш бижутата на майка си.

— Да. — Одра замълча с неудобство, страхувайки се да каже нещо повече. Погледна косо към съпруга си за помощ.

Винсънт реагира веднага.

— Всичко е наред и другата седмица ще наемем камион с братята ми, за да приберем мебелите и другите неща на Одра.

Франсис Рейнолдс ги изгледа, светнала и доволна. Пресегна се към бастуна си и предложи:

— Хайде да отидем в трапезарията. Искам да си изберете някой сребърен предмет за първия ви дом.

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

— Моля ти се, Винсънт, ставай — умоляваше го Одра, разтърсвайки рамото му.

Той се размърда в леглото, обърна се по гръб и отвори очи, примигвайки към светлината, която се процеждаше през тънките пердета.

— Защо?

— Много добре знаеш защо — възкликна Одра, опитвайки се да скрие раздражението си. — Гуен ще дойде на вечеря.

— Може и да дойде.

— Миналата неделя грешката беше моя — бързо изрече Одра. — Объркала съм датите.

Той я изгледа скептично, но не каза нищо.

— Моля те, Винсънт — настоя тя по-високо, — стани.

В отговор той се пресегна и я улови за китката. Придърпа я към себе си, прегърна я и прошепна до бузата ѝ:

— Ела при мен за половин час.

Одра започна да се дърпа.

— Не мога, много добре знаеш. Не е сега моментът.

— Искаш да кажеш, че не искаш — изрече той и веднага я пусна.

Изправяйки се бързо, Одра отстъпи от леглото и го изгледа начумерено.

— Много си несправедлив.

— Глупости. Напоследък се държиш студено с мен.

Тя се изчерви.

— Не е така. Ти винаги избираш неподходящ момент.

Той извърна очи към будилника върху бамбуковата нощна масичка.

— Какво му е лошото на четири и половина в неделя следобед? На мен ми се струва, че това е идеално време.

— Очакваме гостенка.

— О, да. Госпожица Гуен Торнтън — изрече язвително той и добави: — Не знам какво виждаш у Гуен, че си хукнала по нея.

— Не съм хукнала по нея!

— Точно така е. Започвам да мисля, че предпочиташ нея пред мен.

— Не говори нелепости! — извика Одра, гледайки го изненадано. — Знаеш, че не е вярно. — Изведнъж му се ядоса и продължи сърдито: — Както и да е, не съм в настроение да идвам в леглото и да се любим, особено след държането ти през последните няколко седмици.

— Моето държане? За какво, по дяволите, говориш? — Винсънт седна в леглото и я зяпна, а зелените му очи започнаха да хвърлят мълнии.

Одра поклати глава много бавно и преглътна гнева си към него.

— Ти просто не знаеш какво да правиш, скъпи.

— Какво искаш да кажеш?

— Винсънт, невъзможен си. Понякога ме подлудяваш. Чудя се например на изпълненията ти всяка неделя по обяд. Отиваш в кръчмата с братята си и за теб няма никакво значение, че се връщаш след два часа, след като си обещал да се върнеш най-късно в един. А после започваш да ми викаш, защото обядът не бил излязъл както трябва... Като че е моя грешката.

— Днес не съм се карал.

— Така ли! Всъщност алкохолът е виновен, тъй като изкарва най-лошото от теб, прави те агресивен и обидчив.

Той беше готов да не обръща внимание на критиката ѝ, но промени решението си.

— Не ми изнасяй лекции — сряза я остро. — Това не ми харесва. Аз съм мъж, не съм дете. В неделя винаги съм ходил на кръчма — още откакто станах на осемнайсет, и сега нямам намерение да спра. Нито заради теб, нито заради когото и да било. Всъщност в неделя всички ходят на кръчма — това е стара английска традиция.

„Само сред работническата класа“, помисли си тя и веднага намрази себе си за самата мисъл, тъй като ненавиждаше всякакви предразсъдъци у хората.

— И още нещо... — продължи Одра, набрала смелост. — Снощи пак ме остави при майка си да те чакам, докато ти отиде да обикаляш кръчмите с братята си...

— Беше рожденият ден на Бил — прекъсна я той високомерно, впрегнал всичките си отбранителни сили.

— Вярно е и аз не ти се сърдя, когато празнуваш някой подобен случай. Но миналата събота не беше рожден ден на Бил, нито пък предишната или пък по-предишната, когато пак излезе без мен.

— Снощи нямаше нужда да стоиш при майка ми. Можеше да отидеш с Лорет на танци. Тя те покани, нали?

— Не съм омъжена за Лорет, а за теб.

Той въздъхна тежко и сви устни раздражено.

— Надявам се, това не означава, че през останалата част от живота си трябва да стоя вързан за полата ти двайсет и четири часа на ден. Повярвай ми, няма да го направя!

Отговорът на Одра беше на върха на езика ѝ, но тя се запита защо се ядосва и се разправя с него точно сега. Гуен щеше да дойде след около час и тя искаше атмосферата в къщата да е спокойна. Страшно ѝ беше необходимо Гуен да не остане с впечатлението, че между двамата с Винсънт нещо куца...

Затова отиде до вратата на спалнята и приключи спора с репликата:

— Имам още малко работа — и побягна надолу по стълбите, преди той да успее да отговори каквото и да било.

Като отхвърли мислите за неотдашните промени в отношенията им, тя се развъртя в кухнята, която служеше и за приемна в четиристайната им къща на „Пот Лейн“. След като покри масата в центъра на стаята с най-красивата си дантелена покривка, Одра извади няколко съда от порцелановия сервиз, който семейство Бел им бе подарило за сватбата, и започна да слага масата за вечеря.

Щом свърши, погледна към решетката в центъра на камината и се запита дали вече да не запали огъня, тъй като в септемврийските вечери ставаше студено. Одра си спомни, че ѝ трябва свежи цветя, за да сложи на масата, както и на масичката в малката всекидневна. Отиде до работната маса под прозореца, извади ножиците от чекмеджето, взе кошницата за цветя и излезе.

Къщата нямаше име, а само номер — трийсет и осем, написан на зелената врата, и бе една от трите в задънената уличка зад Кулите на Ъпър Армли. Всяка къща имаше малка градинка, а в тази на Одра имаше най-много цветя, тъй като предишните наематели ги бяха

гледали години наред. Тя също усърдно се грижеше за растенията, откакто през юни се преместиха тук, дори засади някои нови и направи и други подобрения.

Последните летни рози бяха разцъфнали с разкошни пъпки на фона на тъмната земя. Одра се наведе над храстите и вдъхна дълбоко аромата им. Беше наситен и сладък, малко тежичък и от него леко ѝ се зави свят. Започна много внимателно да реже розите, тъй като не искаше да счупи листенцата им. Набра от бледожълтите и розовите, защото те вехнеха по-бързо от останалите.

— Нямах представа колко си хубава, любов моя! — измърка Винсънт от вратата на къщата.

Тя вдигна очи, а той ѝ изпрати една от най-подкупващите си усмивки.

Одра се засмя в отговор, тъй като разбра, че искат да ѝ се извинят.

— Благодаря. — Изправи се с кошницата и тръгна към него по градинската пътека.

Очите му не се откъсваха от лицето ѝ. Когато тя застана пред него, той я прегърна нежно и я въведе вътре. След като затвори вратата и взе кошницата от ръцете ѝ, той я привлече към себе си и започна да я целуна силно и страстно.

Одра се притисна към него и отговори на целувките му. Сега го направи с желание. Неочаквано цялата ѝ събрана неприязън се изпари. Помисли си: „Обичам го, той ме обича и всъщност само това има значение. Ще изгладим различията си. Няма начин да не успеем“.

След малко той отдръпна лицето си от нейното и усети изненадания ѝ поглед. Стори му се, че сините ѝ като метличина очи са потъмнели, и, както винаги, издаваха вътрешното ѝ настроение. Гледаше я напрегнато, изследващо.

— Имаш ли представа колко те желая понякога? — запита я дрезгаво.

— Мисля, че да. — Тя постоя нерешително, а после прошепна: — И аз чувствам същото към теб.

Винсънт се усмихна, тъй като знаеше колко ѝ е трудно да изговаря подобни неща. Плъзгайки пръст по бузата ѝ, предположи:

— Вероятно Гуен няма да стои до късно.

— Разбира се. Утре е понеделник и тя е на работа.

Винсънт пак я прегърна и прошепна в ухото ѝ:

— Хайде да си легнем рано, мисис Краутър.

— Съгласна съм, и още как!

Той я притисна, а после изведнъж я пусна и тръгна към вратата.

— Ще се върна за вечеря.

— Къде отиваш? — запита тя изненадана.

— У майка ми.

— Но защо?

— Обещах на Франк да му помогна да попълни документите си за военната служба... Татко най-после му разреши да отиде в армията и той е много възбуден, нашият Франк. Знаеш колко му се иска да го приемат в кавалерията и да отиде в Индия. Не казвам, че го виня. Особено като знам какво е положението сега в тази проклета страна. Толкова мъже са безработни и всеки ден все повече остават на улицата.

Одра застина.

— Но ти си добре при Варли, нали? Те нямат проблеми, а, Винсънт?

— Не, слава богу, нямат. — Усмихна ѝ се успокоително. — Тъкмо сега строим проклетата къща на оня старец Пинфолд и неговата госпожа. Както и да е, не тревожи главицата си с такива неща. Това е моя работа, тъй като аз съм мъжът в семейството. — Изпрати ѝ въздушна целувка и ѝ се усмихна широко. — Довиждане, скъпа, ще се видим по-късно.

ПЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

— Значи вече си имате диван. Най-последно — каза Гуен, пристъпвайки в малката всекидневна откъм кухнята.

— Да — отвърна Одра, следвайки приятелката си по петите и мръщейки се зад гърба ѝ.

Гуен отиде до дивана, поставен в центъра на стаята с лице към огнището, и веднага се разположи върху него. Прехвърли крак върху крак, облегна се на възглавниците и се настани удобно.

Одра се суетеше около нея, напрегнато изучавайки лицето ѝ. Както винаги, върху него нямаше друго изражение, освен невинност. Одра веднага разбра, че Гуен нямаше нищо лошо предвид, макар че произнесе малко заядливо „най-последно“, като че си е мислела, че по-рано не са имали възможност да го направят.

— Преди две седмици го купихме — изрече Одра с обичайната си сдържаност. — Доста време търсехме точно този стил, всъщност още отпреди да се оженим.

Гуен се извърна с лице близо до дивана, а трите реда изкуствени камъчета около врата ѝ издрънчаха. Помириса материала.

— М-м-м. Кожа. Много е хубав, Одра. Трябва да ти призная, че обичам естествени материали. Не признавам никакви имитации.

Одра се усмихна и отиде до камината. Стана ѝ весело от неуместността на последната констатация, имайки предвид страстта на Гуен към дрънкулки. Непрекъснато се кичеше с тях и беше като движеща се реклама на магазина „Улуърт“, а този ден беше надминала себе си. Беше се украсила с цветни кристали и стъклени мъниста, които простееха и при това не си отиваха. „Но такава е моята Гуени, помисли си Одра сърдечно, като дълбоката обич към приятелката ѝ взе връх. Тя просто нямаше да е Гуен без мънистата си, гривните и висящите обици. И аз не бих могла да я променя, даже и да исках.“

Все още усмихната, Одра взе кибрита от полицата над камината.

— Като че ли стана малко хладно — каза, коленичейки пред решетката със запалена клечка в ръка. Запали хартийката и подпалките и продължи: — Сигурна ли си, че не искаш жилетка, Гуен?

— Не, много ти благодаря, добре съм си и така. Всъщност ще се стопля, след като се разгори огънят. — Гуен оправи с ръка полата на яркосинята си копринена рокля и обясни: — Сигурно е трябвало да си сложа нещо по-топло, но роклята ми е съвсем нова и исках да ти я покажа. Харесва ли ти, Одра?

— Прекрасна е и наистина ти отива — Одра огледа одобрително приятелката си.

Гуен се поизпъчи и потупа помпозната си прическа.

— А какво мислиш за накъдрената ми коса?

— Харесва ми. Другата седмица и аз смятам да го направя. Да приготвя ли чай? Или предпочиташ да пийнеш нещо?

— Няма да ти откажа чашка шери.

— Ще ти правя компания. — Одра отиде до бюфета в ъгъла на стаята, извади бутилка Амонтилядо и две чаши и ги занесе на махагоновата масичка, поставена до стената.

Обръщайки глава към Одра, Гуен отбеляза:

— Докато си разменяме комплименти, нека и аз ти направя един. Много хубаво си подредила тази стая, Одра. Картините на баща ти са красиви, особено онази над камината, пък и тези мебели от майка ти тук изглеждат съвсем на място. Трябва да се гордееш с къщата и с уменията си, Одра.

Лицето на стопанката светна.

— О, Гуени, радвам се, че ти харесва. Стаята е малка, но това пък я прави уютна и удобна, нали?

Гуен кимна и се огледа.

— И как каза, че се нарича онова смешно зелено нещо на стената?

Одра се засмя.

— О-дъо-Нил.

— Какво странно име.

— На френски означава Водите на Нил и в момента е много модерен цвят.

— Да, наистина. Харесва ми. Е, скъпа, ти винаги си по модерните дрехи, нали? Непрекъснато казвам на мама, че си специалистка по модата, стила и материите. Надявам се, разбираш колко ценя съветите ти. Ти имаш най-добрия вкус от всички, които познавам. — Гуен пое чашата от Одра. — Благодаря и наздраве.

Двете жени се чукнаха, а Одра пристъпи до огнището и седна върху единия стол, останал от майка ѝ.

— Радвам се, че мислиш така.

Гуен ѝ се усмихна.

— А къде е мъжът ти?

— Отиде при брат си, за да му помогне да попълни някакви документи. Но ще се върне за вечеря.

Гуен отпи от шерито, тъй като не ѝ се искаше да говори. Струваше ѝ се, че Винсънт прекалено често ходи до къщата на майка си, по повод или без повод, но не се осмели да го каже на Одра. След неприятния им разговор през юли Гуен много внимаваше да не отправя критични бележки. В онзи горещ летен ден, когато двете пиха чай в Кафенето на Бети в Лийдс, тя усети, че има голяма опасност да загуби приятелството на Одра, и това я огорчи и разтревожи.

За Гуен Одра беше изключително ценна приятелка, затова в този ден се стремеше да държи езика зад зъбите си. Но вътрешно в себе си смяташе, че Винсънт Краутър не се отнася достатъчно добре с приятелката ѝ и нищо не би могло да промени мнението ѝ. У него имаше нещо, което не се нравеше на Гуен, макар че ако я накараха да каже какво, би ѝ било трудно. Смяташе, че той е емоционално нестабилен и инстинктът ѝ подсказваше, че един ден ще направи Одра нещастна.

Отново се зачуди защо ли той непрекъснато се мъкне при майка си, ако наистина там е отишъл, но изключи последната мисъл. Радваше се, че го няма. Този ден искаше да бъде сама с Одра, поне за известно време. Имаше да ѝ съобщи нещо важно и предпочиташе Винсънт да го няма. Би могъл да се прояви като много догматичен. А той изказваше мнението си и когато не го питат.

Чувствайки се неудобно от мълчанието, Одра се наведе напред и се взря в гостенката си през сумрака на стаята. Този ден се стъмни рано и единствената светлина идваше от огъня.

— Много си мълчалива, Гуен. Всичко наред ли е при теб?

— Да, няма нищо лошо — бързо я успокои Гуен. Тя се приближи към Одра и ѝ довери много тихо: — Не искам да казвам на никого, даже и на Винсънт, но смятам да се омъжа.

— Чудесно, Гуен, мила! — извика Одра, а после се озадачи. — На Майк не му ли оставаха още две години да учи в университета?

През пролетта ми каза, че би могъл да си позволи да се ожени едва след няколко години.

— Аз обаче не смятам да се омъжвам за Майк.

В притъмнената стая Одра забеляза, че Гуен изглежда много доволна от себе си и това още повече я обърка.

— Но ти твърдеше, че си влюбена в Майк Лесли и наистина двамата се държахте като влюбени птички — каза Одра. — Значи нещо се е случило, за да се промени всичко.

— Не бъди толкова глупава, Одра! — възкликна Гуен и се разсмя. — Явно, че съм срещнала друг.

— Кого?

— Някой, когото познаваш, е, почти, но никога няма да се сетиш — заяви Гуен с радостен смях.

— Я по-добре ми кажи.

— Джофри Фримантъл.

Одра се смая. Гледаше Гуен, без да може да повярва. Най-накрая пое дълбоко дъх и каза:

— Да не би да става дума за доктор Фримантъл? Онзи, който известно време беше в болницата „Фивър“... Нямах предвид него, нали?

— Защо не? — запита Гуен и изведнъж се намуси. — Разбира се, че него имам предвид.

— О... — Одра остави чашата си на масичката. Беше изумена. Ако някой мъж беше неподходящ за Гуен Торнтън, това беше Джофри Фримантъл. Беше студен, арогантен, саркастичен и на всичкото отгоре — сноб. Добре изглеждаше, да, обаче беше скован и някак прекалено официален. Беше от богато семейство, но беше надут и надменен, при това четиринайсет години по-възрастен от Гуен. Одра искрено се разтревожи. Трудно ѝ беше да си представи веселата, засмяна, обичаща да се шегува Гуен с такъв надут пуяк, който смяташе, че стои по-високо от цялата човешка раса.

— Само това ли ще кажеш? Само „О“ и нищо повече? — гласът на Гуен потрепери и тя явно се почувства обидена.

— Не, разбира се — каза Одра, пресягайки се и стискайки топло ръката на Гуен. И като вложи в гласа си малко ентузиазъм, какъвто въобще не изпитваше, добави: — Много се радвам за теб. Трябва да

призная, че донякъде се изненадах, тъй като това беше последното, което очаквах да чуя днес. Как стана всичко? Разправи ми.

Все още леко засегната, Гуен каза по-бодро:

— Ами след като напусна Рипън, Джофри отишъл в Норталъртън, но там не му харесало особено, затова миналата пролет дойде в болницата в Лийдс. Срецахме се и се поздравявахме по коридорите, тъй като и двамата се помнехме от Рипън. Винаги се е отнасял много приятелски с мен... — Гуен спря и се изкикоти. — Най-накрая в началото на юли ме покани да излезем. И след една среща стана — ей така! — Тя щракна с пръсти.

— Много бързо — отбеляза меко Одра.

— Точно така... Както ти и Винсънт.

В това Гуен беше изцяло права и Одра запита:

— Какво смятат родителите ти?

Физиономията на Гуен се промени и тя прехапа устни, очевидно загрижена и обезпокоена.

— Честно казано, Одра, много се тревожа за мама и татко. Джофри въобще не им допадна. Смятам, че това е така, понеже Майк дълги години беше близък приятел на Чарли и, естествено, всички са се надявали, че ще се омъжа за него. Но какво да направя? Джофри е точно за мен, скъпа. Така е.

— Значи окончателно си решила, Гуен?

— О, да, така мисля... Не, сигурна съм. За мен той наистина е късмет. — Лицето ѝ отново светна с отражението на изкуствените мъниста около врата ѝ. — Гледахме къщи в Хедингли и смятам, че намерихме точно такава, каквато искаме. Има трапезария, салон, кабинет, пет спални — идеална за младо семейство. Другата седмица с Джофри ще отидем в магазина „Грийнуд“ в Лийдс, за да купим годежен пръстен с диамант, а съобщението ще бъде отпечатано в йоркширския „Пост“.

— Определили ли сте дата? — беше следващият въпрос на Одра, която все пак успя да се усмихне.

— Още не, но Джофри иска да се оженим през пролетта, защото е планирал да ме заведе в Париж за медения месец. Той твърди, че ако човек посещава Париж за пръв път, това трябва да бъде през пролетта. В Париж ще ми купи нови дрехи, ще отседнем в „Риц“. Можеш ли да си представиш? После ще се разходим до Ривиерата. Според Джофри,

когато цъфтят магнолиите, там е много красиво и такава гледка не бива да се изпуска. Ще прекараме цяла седмица в „Негреско“ в Ница. Било много луксозно, като в „Риц“.

Гуен най-накрая спря потока си от думи, наведе се напред нетърпеливо и се взря в лицето на Одра, изчаквайки реакцията ѝ.

Одра само се усмихна.

Гуен стисна здраво ръце и изразът ѝ от възбуда премина в страхопочитание пред бляскавите перспективи, които я очакваха в бъдеще.

— След като се настаним в къщата в Хедингли — сигурна съм, че ще я купим — Джофри ще напусне болницата и ще започне частна практика. Ще наеме кабинет на „Парк Плейс“ в Лийдс. Иска да стане модерен лекар, който ще лекува местната аристокрация. О, той ще има успехи и ще забогатее, а аз ще му помагам всякак, както мога. Ще се забавляваме, ще даваме например елегантни обеди, вечери и партита и затова ще ми трябват много нови дрехи. Джофри иска да изглеждам възхитително.

Одра успя само да кимне, тъй като се слисваше все повече и не знаеше какво да каже. Изкуствените камъни на Гуен, които блестяха на светлината на огъня, привлякоха вниманието ѝ. За част от секундата ѝ се сториха истински, изглеждаха ѝ като смарагди, рубини и сапфири, а не късчета стъкло. „Първо бижутата ѝ ще изчезнат. Той ще я накара да ги изхвърли още в минутата, в която се оженят.“ На Одра ѝ стана тъжно, като си представи Гуен, лишена от всичките ѝ глупави крещящи дрънкулки, които нямаха никаква стойност, но означаваха толкова много за нея.

„Бедната малка Гуени“, помисли си Одра, опитвайки се да си представи приятелката си, след като този мъж я промени, след като я облече и я превърне в тази мисис Фримантъл, която той желаше. В съзнанието ѝ изплува образът на скована и студена жена, която нямаше нищо общо с Гуен Торнтън. И нито едно от нещата, за които Гуен мечтаеше и с които се хвалеше сега, нямаше нищо общо с момичето, което Одра познаваше толкова добре и толкова обичаше...

Тя се изправи и запали малките лампи от двете страни на огнището. После взе бутилката с шери и отново напълни чашите.

Тъй като бе убедена, че Гуен жадно очаква някакъв коментар за красноречивия си рецитал, Одра измърмори:

— Ами, това звучи наистина прекрасно...

От тук нататък Гуен стана неудържима.

През следващия половин час, без да си поеме дъх, тя се разприказва за предстоящата сватба, за Джофри, за родителите му, за медения месец и за живота им след това.

Облегната назад, отпивайки от шерито си, Одра само кимаше от време навреме, като знаеше, че няма да има възможност да вметне и дума. Но тя всъщност и не искаше, нито пък слушаше много внимателно.

Мислите ѝ се насочиха към Джофри Фримантъл. На нея ѝ бе станало съвършено ясно защо той иска да се ожени за Гуен Торнтън. Тя беше много по-млада от него, беше красива и с грациозна фигура, беше жизнена и дружелюбна. Така че във всяко отношение би била добра партия за всеки мъж. Освен това, тъй като е и медицинска сестра и дъщеря на доктор, произходът ѝ е идеален за един амбициозен лекар. А несъмнено Джофри Фримантъл беше точно такъв. Да, Гуен би донесла само плюсове в кариерата и в живота му.

Онова; което наистина безпокоеше Одра, беше самата Гуен. Защо, по дяволите, иска да стане негова жена? Та той беше пълна противоположност на Майк Лесли! И независимо какво Гуен мислеше сега за Майк, Одра знаеше, че приятелката ѝ искрено бе влюбена в най-добрия приятел на Чарли. Имаше само един отговор: Гуен желаше Джофри Фримантъл заради всичко, което той олицетворяваше, и всичко, което би могъл да ѝ даде — престиж, положение в обществото, пари, развлечения.

Одра незабавно се опита да скрие дълбоко в себе си тази своя преценка, за която беше сигурна, че е правилна. През цялото време, докато бълваше потоци от думи, Гуен нито веднъж не спомена съдбоносната дума любов. „Как може един брак да просъществува без любов?“, недоумяваше Одра. Сигурно ще трябва да поговори с Гуен за това. Но веднага промени решението си, като си спомни колко ѝ бяха неприятни на самата нея критичните бележки на Гуен за нейния брак с Винсънт.

„А може и да греша, каза си Одра. Възможно е и да го обича.“ Тогава, за голяма нейна изненада, си помисли: „Да обичаш един човек

не означава непременно, че това ще те направи щастлив, нали?“.

ШЕСТНАДЕСЕТА ГЛАВА

По-късно, към края на вечерята, Гуен хвърли на Одра заговорнически поглед.

— Да кажа ли новината на Винсънт?

— Каква новина? — запита Винсънт, обръщайки очи от едната към другата.

— Другата седмица се годявам — обяви Гуен, после се облегна на стола, усмихната и доволна от себе си.

— Е, не бих казал, че съм изненадан — Винсънт се наведе и я целуна по бузата. — Поздравявам те, Гуен, трябваше да доведеш и Майк. Той ми харесва, човек на място е и си направила много добър избор.

В стаята за кратко се възцари мълчание.

— Но аз няма да се омъжа за Майк — бързо изрече Гуен.

— Не за Майк ли? — повтори Винсънт изненадано. — Направо съм сразен! А аз смятах, че ти и Майк сте неразделни. Значи си намерила някой друг?

— Да.

— Не се занасяй, Майк е, обзалагам се.

Гуен не можа да обели и дума. Само поклати глава отрицателно.

— Много добре си представям как се чувства Майк — Винсънт изгледа Гуен пронизващо. — Той имаше големи планове за теб, Гуен.

— Знам, аз също го обичах, но явно недостатъчно — каза Гуен, — щом съм могла да се влюбя в друг.

— Тогава кой е щастливецът? — поинтересува се Винсънт, недоумявайки как е могла да остави Майк заради някой друг. Майк беше прекрасен човек и сега, като си помислеше, точно такъв ѝ трябваше на сестра му Лорет.

— Казва се Джофри Фримантъл — обяви Гуен и му се усмихва широко. — Доктор е в болницата в Лийдс. Но е от Харогит и там живеят родителите му.

— И кога се случи това? В края на юни смятах, че всички сме заедно. Значи е станало в последните месеци, така ли е?

— Да. За първи път Джофри ме покани да излезем в началото на юли, но аз...

— Много бързо, Гуен, не смяташ ли? — прекъсна я Винсънт нетърпеливо. Без да ѝ даде възможност да отговори, той продължи: — Бракът е сложно нещо и дано наистина да си сигурна в този човек. Искам да кажа, убеден съм, че Майк е истински, разбиращ мъж. Но новият... е, не бих искал да направя грешка, Гуен.

Гуен сви устни раздражено и, настръхнала, се взря във Винсънт. „Колко му отива да изразява никому ненужното си мнение!“ После тя обясни хладно и с достойнство:

— Случайно познавам Джофри от доста дълго време — от Рипън. Както обърнах внимание и на Одра по-рано, и вие двамата не сте ходили много дълго. Освен това не е твоя работа, разбра ли! — Гуен се облегна на стола, все още гневно втренчена в него.

— Извинявай, съжалявам, че го казах. — Той дръпна нервно от цигарата си.

Одра усети, че пак ще се спречат, и се обади:

— Хайде, вие двамата, спрете. Искам да ви кажа нещо, имам за вас новина.

Винсънт се извърна към нея и я стрелна въпросително.

— Каква новина, скъпа?

— След две седмици започвам работа.

Винсънт я изгледа смаяно.

Също изненадана, Гуен извика:

— Каква работа? Къде?

— В болницата „Сейнт Мери“, тук, в Армли — обясни Одра. Сега беше неин ред да изглежда доволна от себе си и тя продължи ентузиазирано: — Като сестра, разбира се. Мисис Бел ме запозна със старшата и сега ще се пръсна от нетърпение. Много ми е интересно, защото ще бъда в родилното отделение.

— Какво те накара да извършиш такава глупост? — охлади я с гневен тон Винсънт. Зелените му очи хвърляха искри, а вратът и лицето му пламнаха. — Имам чувството, че не съм чул добре. Ще повториш ли?

Одра беше толкова изненадана от неочакваното му избухване, че за миг се поколеба. Но веднага се окопоти, изправи гръб и заяви:

— Не мисля, че е глупаво! Даже смятам, че е много умно от моя страна! Не трябва да забравяш, че съм добре обучена и е жалко да губя квалификацията си. Сестра Ленъкс винаги е казвала, че имам истински дар за тази работа. Защо тогава да не го използвам? И не е само това. Аз искам да работя!

— Е, можеш да го забравиш! Моята жена няма да ходи на работа, и това е!

Винсънт вече беше кипнал и набираше инерция:

— Боже, Одра, ти какво си мислиш? Как можа да направиш подобно нещо? Вече чувам как приятелите ми говорят и ми се подиграват зад гърба: жена ми работи, за да поддържа семейството.

— Не за това искам да работя! — възкликна Одра. — И ти би трябвало да ме разбереш!

— Но аз знам какво ще си помислят те! Трябва да ме разбереш, че аз съм мъжът в тази къща и този, който печели хляба. Аз нося панталони и аз решавам, а не ти. — Погледна Гуен и се обърна към нея: — Обзалагам се, че ти няма да работиш, след като се омъжиш, нали? Ще останеш ли медицинска сестра в болницата?

— Не, няма — отговори меко Гуен. Погледна извинително Одра, пресегна се и хвана ръката ѝ. — Съжалявам, мила, но се страхувам, че трябва да се съглася с Винсънт. Той наистина е прав. Все пак, защо искаш отново да работиш в болница? Това е толкова отговорна работа, а и парите не са много.

— Виж какво, искам да използвам уменията си и да бъда полезна. — Решена да отстоява позицията си пред мъжа си, Одра го изгледа гневно. — Има ли някакво значение какво ще коментират хората? Говориш абсурдни неща...

— Отказвам да разисквам повече, Одра! — прекъсна я той. — Въпросът е решен! — Удари с юмрук по масата по-силно, отколкото възнамеряваше, и чиниите подскочиха.

— Винсънт, не бъди инат! — Одра беше толкова ядосана от отношението и от поведението му, че едва се сдържаше. — Това, че съм омъжена за теб, не означава, че трябва да ме контролираш и да ми се налагаш. Искам да продължа да бъда сестра и мое право е да...

— Пак започваш — саркастично се изсмя Винсънт. — Това са проклетите приказки на Ирен Бел, а не твои. В моята къща не искам да

се говори за права на жените и за такива глупости, момичето ми. И по-добре ще е за теб да го запомниш!

Одра преглътна и се съвзе.

— Винсънт, много си несправедлив — измърмори тя, като тонът и държането ѝ омекнаха. Хвана ръката му с желанието да го умири, но вътрешно бе решила да постигне своето. — Съвсем погрешно разбираш всичко, което кажа. Защо?...

Той я изгледа студено и не отговори.

Засмивайки се самоуверено, Гуен погледна от Одра към Винсънт и ги посъветва:

— Не искам да ви слушам как се карате. Хайде, целунете се и се сдобрете.

Тъй като знаеше, че Винсънт не би направил подобно нещо и искайки да сложи край на кавгата в присъствието на Гуен, Одра дръпна стола си и стана. Прегърна мъжа си, наведе се и го целуна по бузата.

— Добре, печелиш — каза сговорчиво. — През седмицата ще отида в болницата и ще им кажа, че не мога да поема работата.

Но тя направи този жест само за да има мир и спокойствие в момента. Нито една дума, която изрече, не беше истина. Одра нямаше намерение да му се подчини.

СЕДЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА

Бракът, който в разгара на лятото започна с такава гореща страст, през декември бе попарен от зимен скреж.

В края на 1928 година Винсънт и Одра често бяха в конфликт. Спокойствието, което цареше в малката къща на „Пот Лейн“, отстъпи пред непрекъснати заяждания и бурни разправи.

Странното беше, че двамата си приличаха в много отношения и всъщност това беше част от проблема. И двамата бяха упорити, със силна воля и с чувство за независимост. Затова непрекъснато се счепкваха, а после всеки смяташе, че другият греши. Бяха млади и не можеха да проявяват снизхождение пред нормалните човешки недостатъци, нито пък да правят компромиси, които биха намалили напрежението между тях.

Винсънт, който беше поначало доста разглезен, не виждаше нищо друго, освен собствените си желания и интереси, и проявяваше твърде малко разбиране към Одра.

Но по-изненадващо бе, че тя, която винаги разбираше и оправдаваше хората, рядко успяваше да възприеме правилно думите и постъпките му. Общо взето, отношението на Одра към съпруга ѝ винаги бе комплицирано и тя непрекъснато изпитваше противоречиви чувства към него. Понякога смяташе, че го обича до полуда, а друг пък — че дълбоко го мрази. Винсънт изпитваше същото и често бе объркан в чувствата си към Одра така, както и към себе си.

Друга пречка в отношенията им беше нововъзприетият навик да се карат ожесточено почти за всичко. Не бяха в състояние да обсъдят тихо и разумно каквото и да било. Затова никога нито един от двамата не можеше да разбере какво другият в действителност мисли.

Противоречивите им чувства относно брака им и неудовлетворението от партньора непрекъснато растяха.

Понякога в тъмнината на спалнята успяваха да загладят конфликтите. Това обаче бе поради силното им взаимно физическо привличане. Но случаите, в които правеха това, ставаха все по-редки,

тъй като проблемите все повече им пречеха и защото Одра пренасяше раздразнението си и в леглото.

От месец септември тя обвиняваше Винсънт за няколко неща и онова, което най-много я измъчваше, беше категоричната му забрана тя да се връща към сестринската работа. Изложи му причините си, убеждаваше го, караше се с него и го умоляваше... Но Винсънт остана непреклонен, както през онази вечер, когато Гуен им гостува.

В края на краищата Одра трябваше да отстъпи, тъй като разбра, че ако му се противопостави и започне работа в болницата, той ще я напусне. А, съвсем просто казано, животът без Винсънт Краутър би бил безсмислен за нея. По-добре да бяха заедно, каквито и трудности да изживяваха. Затова тя даде предимство на неговите желания, като си казваше, че бракът за нея е много по-важен, отколкото работата. В крайна сметка успя да си наложи през повечето време да се усмихва и да не издава чувствата си на разочарование от неговата упоритост.

Но когато Одра отиде в „Калфър Хаус“, за да разкаже на мисис Бел какво се е случило, от очите ѝ бликнаха сълзи.

Ирен Бел, която винаги бе влизала в положението ѝ, направи всичко възможно, за да я утеши. Каквото и да си мислеше за действията на Винсънт, тя тактично запази мнението си за себе си.

— Сигурно ще се осъзнае — рече мисис Бел с окуражаваща усмивка.

Но Одра знаеше, че той няма да го направи. Не беше в характера на Винсънт да отмени нещо, което е казал и наложил. Или пък да признае, че е сгрешил. Макар и да си приличаха в някои отношения, тя не притежаваше тези негови отрицателни черти. Винаги можеше да признае, че е проявила самомнителност и е сгрешила.

Докато вървеше бързо по „Пот Лейн“ в този суров декемврийски следобед, тя си мислеше каква каша е забъркала в живота си. Първата ѝ грешка беше, че се омъжи за него, а втората — че остана да живее с Винсънт, тъй като винаги е проявявала колебание и нерешителност. Трябваше да си вземе багажа в минутата, когато той още през август кривна от правия път, и да го остави.

Но най-после го направи. Нямаше връщане назад.

Хвана здраво малкото си куфарче, което носеше, и решително вирна брадичка. Бе стигнала до решение. Макар и малко късно...

Тя напускаше къщата, в която бе живяла с Винсънт Краутър, и нямаше намерение да се връща.

Дълбоко в себе си Одра си даваше сметка, че все още обича Винсънт. Вероятно винаги щеше да го обича. Но беше стигнала до заключението, че в едно семейство само любов не е достатъчна. За да бъде бракът на двама души успешен, те трябваше и да живеят в хармония. Очевидно тя и Винсънт не можеха да го постигнат. Те непрекъснато се измъчваха с гневни и обидни думи, които по-късно трудно можеха да върнат назад.

Предишната нощ например се скараха особено ожесточено. Между тях се разрази най-лошата препирня, която бяха имали, и след това Одра се чувстваше направо смазана.

Един час преди да реши да го напусне, тя доглаждаше последната му риза в кухнята. Внезапно тръсна ютията върху поставката и разбра какво трябва да направи. Прибра нещата за гладене, преоблече се, напълни един куфар, взе нищожните си спестявания и хлопна вратата след себе си.

Когато обръщаше ключа в ключалката, очите ѝ се спряха на номер трийсет и осем върху табелката и тя се взря в него с болка в гърдите. В този миг усети огромна тъга. Облегна глава на каменната ограда, затвори очи и си помисли за последните няколко месеца, прекарани тук. Колкото и семпла и обикновена да беше, за нея тази малка къщичка беше като палат. Тя беше първият ѝ собствен дом и в него оставаше голяма част от своя живот. Тук, сред стените ѝ, мечтите и надеждите ѝ претърпяха крах. По-рано вярваше, че на това място с Винсънт ще започнат да градят своето семейство и ще организират щастливо живота си. Но не им е била писано — поне на нея така ѝ се струваше.

След като плъзна ключа под изтривалката, Одра вдигна куфара си и, почти тичайки, излезе на главната улица.

Сега, крачейки към спирката на трамвая, тя все още се опитваше да забрави дълбоката депресия, в която бе изпаднала, но чувствата си оставаха. Мечтите ѝ станаха на пух и прах, надеждите ѝ се изпариха и усещането за поражение, с което живееше от години наред, отново възкръсна, и то много по-силно. Тя отново бе претърпяла загуба. Този

път загуби съпруга си, загуби съвместния си живот с него, бъдещето си.

Одра забави крачка и за част от секундата се поколеба дали да не поеме по обратния път. Но един вътрешен глас ѝ каза „Не!“ и тя продължи напред.

Времето, което целия ден бе лошо, застрашително се разваляше.

Небето стана оловно и околният пейзаж помръкна. Беше като картина, в която бяха използвани главно сивите тонове, а на този релеф се открояваха тъмните дървета — сякаш метални скулптури под надвисналото небе.

Започна да ръси суграшица. Чу се далечният грохот на гръм. Приближаваше буря и вятърът постепенно се усилваше.

Докато чакаше да пристигне трамваят от Лийдс, Одра се сви край оградата на Чарли Кейк парк.

С треперещи ръце тя стегна дебелия вълнен шал около врата си и потропваше с крака, за да не измръзнат. Тя си спомни за уютната си кухня с огъня, който съскаше в комина така приятно... Преди да излезе, нямаше представа колко отвратително е времето навън. Пристъпи напред и погледът ѝ се плъзна надолу по „Таун стрийт“. Главната улица бе необичайно пуста. Няколкото минувачи, които забеляза, бързаха, за да се приберат по домовете си, преди бурята да е връхлетяла.

„Какво ужасно време!“, помисли си Одра и с въздишка се дръпна в нишата между оградата на парка и полицейската будка. Беше решила да напусне Винсът, и ето че той вече ѝ липсваше. „Колко съм неуравновесена, все още не разбирам самата себе си. Все още го преценявам от два ъгъла. Но не греша, сигурна съм, че не греша. Или пък греша?“

Обвивайки с ръце тялото си, Одра се опита да не мисли за него, нито да си представя лицето му, когато тази вечер се върне и открие бележката ѝ, че е заминала. Пъхна ръце под мишниците си, за да се сгрее, и продължи да потропва с крака. Вече бе измръзнала до кости и усещаше как влагата прониква през дебелото ѝ вълнено палто.

Двайсетина минути по-късно чу, че трамваят пристига и спира от другата страна на малкия парк, а миг след това дочу гласове и стъпки

на хора, които слизаха. Изпълнена с облекчение, тя грабна куфара си и бързо тръгна напред, но веднага се сблъска с млада жена, която с прекалена скорост беше завила от ъгъла.

Двете успяха да запазят равновесие и започнаха да се извиняват една на друга, но по средата на оправданията си спряха, тъй като се познаха в мрачния следобед: Одра се взираше в лицето на зълва си, която чувстваше най-близка от цялото семейство Краутър. Сърцето ѝ замря.

— Одра! За бога, какво правиш тук? — Лорет ѝ се усмихна зачудено.

— Искам да хвана трамвая — измънка Одра и започна да се отдръпва.

Забелязвайки куфара ѝ, Лорет се намръщи.

— Къде си тръгнала?

— Не знам — искрено ѝ отговори Одра и продължи: — Където и да е, само да съм далеч от Винсът.

— Какво искаш да кажеш? — Лорет втренчи поглед в нея.

— Напускам го.

Едва поемайки си дъх, зълва ѝ възкликна:

— Господи, Одра, не казвай такова нещо! Не можеш да го напуснеш!

— Защо да не мога?

— Но къде ще отидеш? Знаеш, че няма къде да отидеш. Ние сме единственото ти семейство.

Без да обръща внимание на забележката ѝ, Одра бързо изрече:

— Винаги мога да отида в болницата в Рипън. — Кимна на себе си, като установи, че това е напълно възможно. — Старшата сестра Ленъкс ще ми намери място. Сигурна съм, че ще го направи.

— Одра, послушай ме! Моля те, не прави нещо, за което после ще съжаляваш. Размисли... Поне не тръгвай днес, става късно и времето се влошава. Докато стигнеш Лийдс, ще си изпуснала последния влак за Рипън. Хайде, мила, ела да се върнем в къщата и да поговорим — умоляваше я Лорет, хванала ръката ѝ.

— Моля те, Лорет, пусни ме. — Одра се опита да издърпа ръката си, но Лорет я държеше здраво. — Моля те! Глупаво е. Не искам да се връщам в тази къща.

— Хайде да отидем у нас... само на пет минути сме. Хайде, Одра, не бъди инат. Цялата трепериш, лицето ти е посиняло от студ. Не разбираш ли, че навън ще умреш от студ?

— Какъв смисъл има да ходим до вас? Решила съм го и няма да променя решението си. Напускам Винсът.

Лорет приближи Одра, прегърна я с обич, като че да я защити, и ѝ заговори тихо и настоятелно:

— Слушай, аз съм първата, която си признава, че в началото бях против брака ви. Но сега смятам, че ти и Винсът трябва да се опитате да решите проблемите си и...

— Ти ли ми казваш подобно нещо! — удивена избухна Одра, гледайки изпод вежди Лорет. — Да не забравяме, че самата ти сега се развеждаш.

— Да, така е, но то е различно. Ти и Винсът се обичате. А Джими и аз не се обичахме.

— Любовта невинаги е достатъчно условие.

— Но тя е основа, върху която може да се гради, Одра.

— В продължение на седмици мислих по този въпрос и никой няма да ме накара да направя нещо против волята си... — Одра спря, тъй като се чу звън и трамваят потегли към Лийдс.

Тя го изгледа смаяно, а после сърдито се обърна към Лорет.

— Виждаш ли какво направи! Заради теб изпуснах трамвая! А поне още половин час няма да дойде друг — завайка се тя. После избухна в сълзи от раздражение и объркване.

Многото рози по стените, върху килима и на порцелановите чаши върху бюфета този студен следобед изглеждаха още по-прекрасни. Изглеждаха като живи на светлината на огъня, който бумтеше в огнището и излъчваше силна горещина.

Кухнята на Елайза Краутър беше гостоприемно топла и уютна. Ухаеше на току-що изпечен хляб, на пай с месо и чаени сладки. Из въздуха се усещаше и острият аромат на канела, индийско орехче и карамфил, който се смесваше с плодовия дъх на захаросани портокалови кори, стафиди и египетски фурми.

Обикновено в петък следобед — зиме и лете, Елайза Краутър печеше много неща. Но този ден имаше повече работа от обикновено.

След три седмици идваше Коледа и тя правеше неща, с които да почерпи голямото си семейство по празниците. Движеше се пъргаво между масата под прозореца и мивката, където оставяше използваните купи и лъжици, и почистваше. След малко щеше да приготви чая за онези членове на семейството, които все още живееха в къщата, а тя винаги гледаше да изчисти всичко в кухнята, преди да се захване със следващата задача.

Средна на ръст и тегло, Елайза изглеждаше точно на колкото години си беше — четирийсет и девет. Това се дължеше на семплия ѝ начин на обличане, на строгата прическа — косата ѝ беше дръпната назад на кок, и на здравото ѝ тяло, което бе понапълняло след раждането на последното ѝ дете — Дани. Но тя имаше привлекателно и приятно лице, а светлосините ѝ очи бяха живи и преценяващи.

Нито във външността, нито в маниерите ѝ имаше нещо изкуствено. Тя не понасяше глупости от страна на когото и да било и се гордееше, че е йоркширка, обременена с работа и стъпила здраво на земята. Говореше малко и на място, понякога беше малко рязка, а за всякакви случаи от живота имаше готови пословици и свободно изпъстряше речта си с тях.

След като изми и избърса всички съдове от готвенето, Елайза отиде до фурната, за да нагледа коледните сладкиши, хлябовете с фурми и огромния пай с бекон и яйца, който печеше за чая. Доволна, че всичко става както трябва, тя се върна до масата под прозореца и започна да затваря капациите на бурканите, чието съдържание току-що бе използвала за печивата си.

Тъй като не очакваше никого по това време, тя вдигна очи изненадано, когато външната врата се отвори.

Влезе Лорет, последвана от Одра. И двете трепереха настръхнали и замръзнали.

— Рано се връщаш, мила — каза Елайза на Лорет. — Да не би нещо да се е случило на работа?

— Не, мамо, в петък си тръгвам по-рано. Забрави ли?

— О, да. — Елайза изгледа снаха си. — Здравей, Одра.

— Добър ден, мисис Краутър.

Елайза се обърна към бурканите си и довърши със затварянето на капациите. Междувременно беше забелязала куфара на Одра, но реши да не казва нищо. Лорет бързо го мушна в гардероба с дрехите,

вероятно с желание да го скрие. „Винсънт май ще си има неприятности“, помисли си Елайза.

— Когато се съблечеш, Лорет, можеш да запариш чая. А ти, Одра, ела до огъня и се стопли. Изглеждаш премръзнала.

Двете млади жени мълчаливо изпълниха, каквото им бе казано.

Лорет беше доволна, че убеди Одра да дойде у тях с нея. Макар и да нямаше намерение да ѝ попречи да изпусне трамвая, това ѝ послужи като претекст за поканата. Добра по сърце, Лорет беше обикнала Одра. При мисълта, че снаха ѝ ще се шляе по улиците на Лийдс в този студ, стомахът ѝ се сви. „Ако не се върне на «Пот Лейн» вечерта, може да остане да спи в моята стая, помисли си тя, докато запарваше чая. А при първа възможност ще се разправам с брат ми. Много го разглезихме — мама, Олив и аз. Даже малката Маги винаги прави онова, което той ѝ нарежда. Обзалагам се, че не е добър съпруг, нито пък лесно се живее с него.“

Одра, от своя страна, седна свита на един стол до огъня и мрачно се взря в пламъците. Беше разгневена на себе си за това, че се поддаде на Лорет. Но сега си признаваше, че се радва на топлината.

Чайникът съскаше и кипеше, закачен на куката, както винаги през зимата. Лорет го отнесе на масата в средата на стаята и попита майка си:

— Къде са Дани и Маги? Вече минава четири. Не трябваше ли да са се върнали от училище?

— Не и днес. Отишли са до енорийската зала, за да видят какво ще стане с неделната пантомима. И двамата умират да участват в нея. Казах им да направят опит и ще видим дали ще им дадат роли. Тази година подготвят „Пепеляшка“.

— Доколкото познавам Маги, тя ще иска главната роля и никоя друга — засмя се Лорет. — Хайде, мамо, пий си чая, преди да е изстинал.

Елайза се присъедини към двете пред огъня и след като изпи чая си, обърна внимание на снаха си.

— Е, Одра, защо е всичко това? Видях куфара. Тръгнала си да бягаш или се местиш тук?

Одра се изчерви и прехапа устни, тъй като не желаше да се доверява на майката на Винсънт.

Лорет се обади:

— Срегнах Одра на трамвайната спирка, мамо. Изглеждаше толкова разстроена... Каза ми, че напуска Винсънт и се връща на работа в болницата в Рипън. Но докато говорехме, изтърва трамвая за Лийдс и затова я доведох с мен.

Елайза се изпъна на стола и намръщено се взря в Одра.

— Това пък каква глупост е, момиче?

— Не е глупост! — възрази Одра и преди да успее да се спре, продължи разпалено: — През последните няколко месеца Винсънт се държи с мен много зле и не виждам причина да оставам повече при него!

— Не може да те е бил! — Елайза бе сигурна, че синът ѝ никога не би посегнал на жена, даже и да го предизвика. — Какво искаш да кажеш? Обясни ми.

Одра пое дълбоко дъх и започна с по-спокоен глас:

— Напоследък ме оставя много дълго сама и вие знаете това, мисис Краутър. Всъщност той е непрекъснато в кръчмата с братята и с приятелите си или пък на приказки за надбягванията. Смятам, че това не е честно от негова страна. Можехме и да не се женим, след като толкова малко време прекарваме заедно.

Елайза въздъхна тежко и поклати глава.

— Така е с нас. Работническата класа живее по този начин, Одра. Нашите мъже работят много — обикновено физическа работа, и по този начин си почиват. Разтоварването им е да ходят в кръчмата, да изпият там по една бира и да се посмеят с приятелите си. Какво лошо има, ако от време навреме залагат някое и друго пени на кон? Не вярвам да имаш нещо против безобидните удоволствия на Винсънт, нали?

— Разбира се, че не. Въпросът е там, че бих искала да сме заедно в свободните му часове, все пак съм му жена. Но той няколко пъти седмично ходи в „Белия кон“ и задължително го прави през уикендите. Оставя ме сам-сама и се чувствам затворена и ненужна.

— Да, знам, но така е и така ще бъде, след като двамата сте се оженили и живеете заедно. Едно е, когато само ходите — тогава всичко е приятно и леко. Но веднъж като си сложиш халката на пръста, отношението на мъжа се променя, Одра, и по-добре да приемеш нещата такива, каквито са. Всички бракове си приличат. Но ти просто преставах да обръщаш внимание на много неща, когато имаш няколко

деца, закачени за полата ти. Един ден те изцяло ще обсебят времето ти, запомни ми думите. И тогава ще се радваш, ако Винсънт излиза — поне той да не ти се мотае из краката.

Одра сви устни раздражено.

— Не планирам все още да имам деца, мисис Краутър. Искам отново да работя като медицинска сестра, но това пък е друг проблем помежду ни. Винсънт не може да понесе мисълта да работя.

Елайза остана като поразена.

— Как можа да го измислиш? — вдигна ръце тя ужасено. — Как си могла да му предложиш подобно нещо! Ако жена му тръгне на работа, това ще го унижи, ще го накара да се чувства, че не е мъж на място. А хората какво ще си помислят? Приятелите му какво ще кажат?

— Не знам и не ме интересува! Освен това бихме могли да използваме парите, които бих печелила като сестра — отвърна ѝ Одра, тъй като повече не можеше да сдържа нервите си. — Снощи се скарахме така, както никога досега. И всичко беше за пари. Открих, че имаме голям дълг. Да, голям, мисис Краутър и това е по вина единствено на Винсънт, затова не ме гледайте с такъв упрек. Той отиде и купи някои неща от „Уигфолс“ в Лийдс, без да ми каже. Нямах право да го прави.

— Какви неща?

— Коженият диван, гардероба и леглото.

— Защо това толкова те вбесява? Тези неща са вече в къщата ви и ви вършат работа.

— Но не знаех, че ги е взел на изплащане. Научих това вчера — от „Уигфолс“ се получи изключително неприятно писмо. Очевидно то не е първото, което му изпращат. — Одра поклати глава озадачена. — Парите съвсем не ни достигат, а мъжът ми ходи да пие и да залага, като че ли за нищо не го е грижа. А не ми се разрешава да работя отново като медицинска сестра... Според мен в това няма логика. Гордостта му пречи във всичко.

— Сигурна съм, че има някакво разумно обяснение на това защо е пропуснал да направи вноската — отвърна Елайза, защитавайки любимия си син. — Винсънт има пари в банката, знам това със сигурност.

— Вече няма, мисис Краутър. Похарчил е спестяванията си за сватбата, за медения ни месец и за други неща по къщата. Предложих му моите спестявания, казах му, че на драго сърце ще продам и някое от бижутата от майка ми, за да изплатим дълга си... Но той не ми позволява да помогна по никакъв начин!

— Ами ясно е, че не се нуждае от помощта ти — намуси се свекърва й. — Сигурно държи парите си някъде. Доколкото познавам сина си, той би се разсърдил още повече, ако се опиташ да отрежеш клона, на който седи. Остави го той да се занимава с тези неща, Одра, и не му се меси. Все пак той е мъжът в къщата. — Елайза леко присви очи и продължи с още по-твърд тон: — Мисля, че правиш от мухата слон. Тези проблеми ги има в почти всички бракове, а вашият не може да бъде по-различен от другите. Бъди доволна, че мъжът ти не е тръгнал по жени! Послушай съвета ми, опитай се да го разбереш по-добре.

Одра зяпна свекърва си в пълно недоумение. Очевидно тя обвиняваше нея за неприятностите им и напълно оневиняваше Винсънт. Почувства се обидно неразбрана и сразена.

— Опитвах се... Знам, че вие не ме одобрявахте, но аз не съм лош човек... — Устните й потрепериха и тя се обърна настрана, за да скрие сълзите, които напиреха в очите й.

Смаяна от думите й, Елайза възкликна:

— Одра, не си и помисляй такова нещо! Аз те харесвам и винаги съм те харесвала. Смятам, че си добра млада жена.

— Но не сте го показали, мисис Краутър. Вие не искахте да се оженим, нали?

— Вярно е, не исках — призна Елайза. — Но само защото ти си от друг свят. Бях убедена, че ти и нашият Винсънт ще желаете различни неща от живота. И не съм сгрешила.

Одра прехапа устни.

— Не знам, чувствам се много объркана.

Елайза кимна.

— Да, и затова не би трябвало да предприемаш нищо прибързано — да оставиш Винсънт например.

— Ако смятате, че бракът ни няма да бъде добър, защо ме карате да оставам при него?

— Ние сме уважавани хора и един развод в семейството е достатъчен — промърмори Елайза и с ъгълчето на око си стрелна Лорет. — Жените се набързо, а после ще съжалявате! Това казах на нашия Винсънт. Но той не ме послуша, а и ти сигурно не си послушала приятелите си. И ето докъде стигнахме. Каквото сте си надробили, това ще сърбате. — Облегна се назад, изгледа остро Одра и завърши: — Винаги жената е тази, която прави така, че бракът да върви, никога мъжът. Запомни това, момиче.

— Но не е честно! — извика Одра с негодувание.

Елайза се изсмя глухо.

— Кой е казал, че в живота на жената всичко е честно? Във всеки случай не жени като мен. — Отново се изсмя и поклати глава. — Одра, надявам се, че когато започнат да се появяват бебетата, нещата между теб и Винсънт ще потръгнат. Тогава ще има за кого да се грижиш и кого да обичаш.

— Но аз искам да направя нещо повече в живота си, да постигна някои неща, да бъда щастлива.

— Щастлива? — избоботи Елайза, гледайки към Одра така, сякаш бе изрекла нещо сквернословно. — Тази дума по-добре я изтрий от речника си, момичето ми, и то колкото се може по-скоро. Бъди благодарна, че имаш покрив над главата си, храна в стомаха си и добър съпруг, който ти ги осигурява. Щастие то не е за такива като нас, Одра. То е за благородниците, за богатите, които имат време за него и могат да си го позволят. Ние не можем.

„Колко студено и рационално гледа на нещата“, помисли си Одра и двете с Лорет си размениха многозначителни погледи.

— Мамо, да не би нещо да гори? — подуши въздуха Лорет.

— О, боже, коледните сладкиши и паят за чая на баща ти! — Елайза скочи на крака, грабна една кърпа и отвори вратата на фурната. Започна да вади тавите, като извика през рамо: — Не зяпай, Лорет, а веднага ми подай още една кърпа! Одра, направи място на масата.

Лорет и Одра скочиха да ѝ помогнат и след секунди коледните сладкиши, хлябовете с фурми и паят с бекон и яйца бяха извадени, за да изстиват. Елайза ги огледа с критично око и кимна доволна, когато видя, че нищо не е изгоряло.

— Аз съм, мамо! — Вратата се отвори и Винсънт връхлетя, сваляйки шапката си. Щом забеляза Одра, вдигна вежди учудено. —

Какво правиш тук, скъпа? — запита той, усмихвайки й се мило.

„Като че ли снощната вечер въобще не е съществувала“, помисли си Одра, като го гледаше мълчаливо и се чудеше на способността му да се разтоварва толкова бързо. Безгрижието му в този момент беше съвсем очевидно и това я подразни.

— Пие чай — бързо се намеси Лорет. — Сблъскахме се на главната улица и я поканих да дойде за малко.

— Добре си направила. — Винсънт започна да съблича палтото си и се извърна към гардероба.

Лорет избърза към него.

— Дай да го закача. Иди при огъня и се стопли. Изглеждаш премръзнал.

„Не иска да забележи куфара, помисли си Елайза, като внимателно наблюдаваше децата си. Но рано или късно той ще го види.“ Въздъхна и се обърна към сладкишите си.

— Благодаря, Лорет — каза Винсънт, като потриваше вкочанените си ръце, крачейки из стаята. — И аз не бих имал нищо против чаша чай.

Сестра му отиде до уелския бюфет, за да вземе чаша и чинийка, и му наля.

След малко Дани влетя в кухнята, следван от Маги, която този следобед се чувстваше по-голяма и важна.

— Дадоха ни ролите! — извика Дани, хвърли шапката и шала си върху дивана, след това палтото си и забърза към клетката в ъгъла. — Върнах се, Флайауей — изчурулика той на малката птичка, която Винсънт му беше купил.

— Дани, веднага закачи дрехите си! — обърна се Елайза към най-малкото си дете.

— Ей сегичка, мамо.

Маги, която се събличаше, се обади:

— Аз ще ги закача, мамо.

— Каква роля ти дадоха, мъниче? — поинтересува се Винсънт, когато след малко момченцето се курдиса върху коляното му.

— Ще бъда паж. Ще нося много хубава червена възглавница и върху нея ще е стъклената обувка.

Винсънт разроши косата му.

— Това е страхотно, момче!

Маги се приближи до Лорет и Винсънт, седна между тях на масата, и обяви безапелационно:

— Обаче моята роля има реплики и е по-голяма. Ще играя една от грозните сестри.

— Какво идеално съвпадение! — извика Винсънт и се разкикоти неудържимо.

— Ужасен си, Винсънт! — изпищя Маги, удряйки го силно по ръката. — Ако аз съм грозна, същото се отнася и до теб, защото всички казват, че много си приличаме. — След което силно го ощипа.

Той хвана китката ѝ и я стисна здраво.

— Вие двамата, спрете! — извика Елайза. — Баща ви ще се върне всеки момент и ще иска малко спокойствие и тишина, след като целия ден се е блъскал.

Елайза отиде до бюфета и взе две големи чинии.

— Одра и Винсънт, по-добре останете за чая. Има достатъчно за всички. Направила съм пай с бекон и яйца, а вчера желирах език. — Погледна Одра през рамо. — Ще останете ли?

— Зависи от Винсънт — измрънка Одра.

— Разбира се, че ще останем, мамо, защо не? — Доволен от поканата, той извади пакета си с цигари и запали една.

Одра се облегна на стола с благодарност и се взря в огъня разсеяно. В момента хиляди пъти предпочиташе да бъдат тук, отколкото да остане насаме с него в къщата им, където щяха отново да се скарат. След малко братята му Джек и Бил щяха да се върнат от работа и щеше да стане весело както винаги, когато всички са заедно. Колкото и грубовати да бяха членовете на семейство Краутър, тя знаеше, че са добри по сърце.

Често атмосферата в този дом завладяваше Одра, но тя забелязваше, че понякога я гледат особено. Чувстваше, че я смятат за надменна и затова се отнасяха предпазливо с нея. С изключение на Лорет и мистър Краутър. Те бяха истинските ѝ приятели в семейството. Обичаше ги, а беше съвсем сигурна, че и те я обичат. Щяха да ѝ липсват, когато се върне в Рипън. Независимо какво каза свежърва ѝ, Одра все още имаше намерение да напусне Винсънт. Щеше да замине на другия ден.

— Как си могла да го направиш? Защо си се раздрънкала пред Лорет и мама? — ядосано ѝ повиши тон Винсънт веднага, щом се върнаха в къщата на „Пот Лейн“. — Не можах да повярвам, когато след чая Лорет ме заведе във всекидневната и ми каза как те е спряла да не избягаш от мен.

— Не съм се раздрънкала — сдържано поясни Одра. Беше решила да не му позволява да кипне както предишната вечер. — Лорет ти е обяснила какво стана. Ако не се бяхме сблъскали на трамвайната спирка, и то съвсем случайно, нито тя, нито майка ти щяха да разберат каквото и да било.

— Но те вече знаят и ти пак си ме унизила!

— Какво искаш да кажеш? — запита тя, като настръхна.

— Първо ме унизи пред Гуен с приказките си да започнеш работа — като че ли аз не мога да те издържам. А сега се оплакваш от мен на майка ми и сестра ми. Всеки би си помислил, че съм самият дявол. — Изведнъж той се изсмя грубо и присмехулно. — А ми минаваше през ума, че аз ще бъда този, който ще те поставя в неудобно положение, като те гледах колко приличаш на лейди. Май съм сбъркал.

— Не се безпокой, Винсънт, няма да ти причинявам повече никакви неудобства. Няма да бъда тук, за да го направя. Утре те напускам. Този път ще го направя.

— Както желаш. — С едри крачки той тръгна да излиза и пътъом грабна шапката си.

— Къде отиваш?

— В кръчмата. — Той изхвъркна от къщата, гневно затръшвайки вратата след себе си.

Но следващата сутрин Одра не го напусна. Даже не можа да стане от леглото. Гърлото ѝ бе зачервено, очите ѝ сълзяха и изгаряше в треска.

В единайсет часа Винсънт толкова се разтревожи за нея, че изпрати да повикат доктор Столки — местният лекар, който му беше помогнал да дойде на тоя свят.

— Страхувам се, че е инфлуенца, Винсънт — обяви старият доктор, след като прегледа Одра. — Напоследък доста се шири из

Армли. Трябва да остане на легло и ѝ давай много течности. Нищо друго не можеш да направиш. Трябва да мине от само себе си.

ОСЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА

Ирен Бел спря на прага на трапезарията в „Калфър Хаус“ и дъхът ѝ секна от изненада.

Този следобед красивата стая с кадифени тапети и с антични предмети бе придобила особена хубост. Това се дължеше на коледната украса, направена от Одра в нейно отсъствие.

Бел току-що се бе върнала от двудневна командировка в Лондон и сега стоеше възхитена пред празничната украса.

Тя забеляза, че Одра не бе използвала сърма и блестящи украшения, а декоративното ѝ умение бе обърнато към природата. Изобилстваха гирлянди и клонки от вечнозелена растителност и имел, както и от традиционния глог, завързани и драпирани с виненочервено кадифе и златисти панделки. В кристални купи за компот бяха наредени пирамиди от плодове, елхови клонки и орехи. Навсякъде бяха поставени бели свещи, а от двете страни на камината се кипреха две малки елхички. Върху тях се спускаха панделки и гирлянди в цветовете на дъгата, а съдовете, в които бяха набучени, бяха покрити със златиста лъскава материя.

Всъщност цялата украса беше старовремска. В нея имаше нещо викторианско, което Ирен смяташе за изключително очарователно. Както винаги, тя беше впечатлена от художническия талант на Одра.

„Чудя се как да я възнаградя за тази великолепна работа, запита се Ирен, хвърляйки последен поглед на стаята, преди да се обърне. Не мога да ѝ предложа пари — тя ще се обиди. Прекалено горда е. Утре трябва да ѝ измисля много специален подарък, освен коледния, който сме ѝ приготвили.“

След като премина през антрето с обичайната си енергична походка, Ирен се изкачи по стълбите, като знаеше, че бившата гувернантка на детето ѝ сега е в детската стая с него, освен ако вече не си е тръгнала.

Двамата седяха край масата близо до огъня, с кутия с бои и скицик пред тях, и се стреснаха, когато Ирен влезе с думите:

— Здравейте.

— Мамо, мамо! Върна се! — Теофилъс изтича и радостно се хвърли към нея. Ирен целуна детето по косата и го притисна към себе си, после се усмихна на Одра.

— Добър ден, мисис Бел.

— Много се радвам, че си още тук, Одра. Току-що видях трапезарията и украсата. Стаята е прекрасна, наистина прекрасно! Поздравявам те.

Удовлетворение се изписа по бледото лице на Одра.

— Благодаря, но имах и няколко помощници, които пожелаха да направят по нещо.

— Наистина?

— Да, Бел. Тео и Доди, да не говорим за Кора.

— Кора? Ти си смелчага. — Ирен поклати глава. — Не искам да прозвучи зле възпитано, но като че ли с всеки ден бедното момиче става все по-несръчно. Колко мило от твоя страна, че си я включила и нея, Одра.

Ирен и Тео тръгнаха към масата, където и двамата седнаха.

— Ентусиазмът на Кора си заслужаваше риска, мисис Бел — започна да обяснява Одра. — Сърцето й щеше да се скъса, ако не я бях помолила да стори нещо. Всъщност тя помогна на Тео да направи гирляндите.

— Работата беше съвсем безопасна, мамо — обади се Тео. — Одра каза, че не рискуваме нищо, тъй като Кора би могла да счупи само някое клонче. Освен това аз я наблюдавах.

— Сигурна съм, скъпи. — Ирен сподави една весела усмивка и се обърна към Одра: — Просто не мога да ти опиша колко ценя труда, който си положила. След като готвачката е неразположена, мистър Аджитър се разболя от инфлуенца, а и се наложи спешно да отида до Лондон, в началото на седмицата просто се бях видяла в чудо. Нямам представа как щях да се справя, ако не беше дошла да ми помогнеш с украсата, Одра. Милата ми! А и сме планирали толкова вечери, че се чудя какво ще правя без иконом по Коледа. — Луничавото лице на Ирен се помрачи, но веднага след това светна. — Както и да е, някак ще се справя. Човек не бива да се тревожи за такива дреболии. — Ирен погледна Одра на светлината на огъня. — Колко съм недосетлива, даже не те попитах как си със здравето. По-добре ли се чувстваш?

— Благодаря, оправих се напълно.

— Но изглеждаш слаба, както в понеделника, когато дойдох у вас да те видя.

— Съвсем добре съм, мисис Бел.

Тео се обади:

— Виж, мамо, Одра ми показваше как да рисувам пейзаж. — Той бутна скицника към нея.

Свеждайки очи надолу, Ирен кимна.

— Много добре, миличко, много добре. — Погледът ѝ се задържа на лявата страница, където Одра беше нарисувала простичък пейзаж, за да може той да гледа от него. В простотата на композицията му се съдържаше абсолютно съвършенство. Ирен дълго го гледа, смаяна от нежната му красота и от отражението на светлината, която бе уловена върху хартията. Най-накрая, вдигайки очи към Одра, каза: — Прекрасен е... Не съм ли виждала нещо подобно и по-рано?

— Да, бях нарисувала една картина като тази, и тя висеше в стаята ми, докато работех тук.

— Разбира се. Ако не се лъжа, беше дала на онзи пейзаж някакво необикновено име.

— Мястото на спомените — изрече Одра много меко. — Картината е със смокиновото дърво на склона срещу „Хай Клъф“, където ходехме на пикник със семейството ми.

— Да, сега си спомням. — Като се наведе към нея, Ирен ѝ каза с категоричен и ясен глас: — Ти си забележително талантива художничка, Одра. Не мога да разбера защо не продължаваш да рисуваш.

— Не съм чак толкова добра — отвърна Одра и се засмя стеснително. — Това ми е само хоби.

— Би могло да ти бъде и професия.

— Не, мисис Бел, силата ми е като медицинска сестра. Знаете какво каза старшата Ленъкс — че имам истински талант в това отношение.

— Да — изрече Ирен замислено и след известна пауза продължи: — Предполагам, че Винсънт още не е променил решението си и не е съгласен да работиш като медицинска сестра.

— За съжаление е така. — Одра сведе очи, а после отвърна поглед.

Като разбра, че попада на хлъзгава почва, Ирен реши за известно време да остави настрана темата. Замисли се дали Одра и Винсънт нямат някакви други неприятности, освен различията си по въпроса за работата ѝ в болницата. В началото на седмицата Одра изглеждаше необикновено тиха и затворена в себе си. Сигурно това се дължеше на неотдавнашното ѝ заболяване от инфлуенца. Може би е малко изтощена от болестта.

В това време Одра казваше:

— Като споменахте съпруга ми, се сетих, че наистина трябва да тръгвам. Нали ще ме извините? — Погледна към часовника. — О, боже. Вече е почти четири и половина. Винсънт се връща от Йорк в седем.

— Защо е ходил в Йорк? Какво е правил там? — попита Тео. Той винаги се интересуваше от Винсънт, тъй като много му бе допаднал.

— Теофилъс — сгълча го майка му, — знаеш, че не е прилично да задаваш лични въпроси.

— Няма нищо — каза Одра, а после обясни на детето: — Замина с мистър Варли, нали знаеш — собственика на строителната фирма. Отидоха там във връзка със строежа на шоколадовата фабрика.

— О, колко хубаво! И на мен ми се ходи в шоколадова фабрика. Смяташ ли, че Винсънт ще ти донесе кутия с „Блек Меджик“? Те са ми любимите. — Тео я погледна с надежда.

— Знаем, но не мисля, че там ще им раздават шоколади, Теофилъс — отвърна тя с уморена усмивка и се изправи.

— Одра, не си отивай! — умоляваше я Тео. — Ами ние вече почти не се виждаме.

Одра нежно погали русокосата му глава.

— Не е съвсем вярно — отговори му тя. — Освен това вече си голямо момче, ходиш на подготвително училище и нямаш нужда от гувернантка. Седемгодишен млад мъж си, Тео.

— Но ти обеща да бъдем много големи приятели.

— А не сме ли такива? — Одра се наведе и го целуна по бузата. Момчето обви врата ѝ с ръце и се притисна към нея.

Ирен Бел се обади:

— Теофилъс, не се дръж като бебе. Много добре знаеш, че след като се омъжи, Одра вече си има други задължения.

— Да — прошепна той с неудоволствие и пусна Одра неохотно.

— Няма ли да се готвиш за пантомимата в Големия театър в Лийдс? — подкачи го Ирен, а очите ѝ блеснаха дяволито.

— Мамо! Това беше моята изненада! От няколко дни мъча мозъка си с този въпрос! — възкликна детето, скачайки от стола.

— Тичай да измиеш ръцете и лицето си, Тео! Смени и ризата си. Тази е изцапана с боя — нареди майка му.

— Довиждане, Тео — каза Одра от прага и му изпрати въздушна целувка.

— Довиждане, Одра. Не забравяй, че утре имам парти. Моля те, накарай Винсънт да дойде с теб. Нали няма да забравиш?

— Ще направя всичко възможно.

Докато слизаха заедно по стълбите, Ирен каза на Одра:

— Тео има слабост към Винсънт, усещаш ли?

— Да, и смятам, че чувството им е взаимно.

— Съпругът ти като че ли се проявява много добре при Варли.

— Така е. Мистър Варли го харесва, а Винсънт има набито око и, що се отнася до архитектурата, е с необикновено чувство за перспектива. Много пъти съм му казвала, че е роден строител.

— Да — съгласи се Ирен, която не искаше да притесни Одра с това, че Винсънт само говореше, че иска да се запише в курса, но така и не го бе направил.

Оглеждайки лицето на Одра отблизо, Ирен забеляза нещо в яркосините ѝ очи. Беше някакъв особен поглед, който я обезпокои. „Прекалено угрижена е“, помисли си Ирен интуитивно. Пресегна се, докосна леко рамото на Одра и я попита:

— Ти добре ли си, мила моя?

Одра се поколеба. За част от секундата беше на границата да се довери на Ирен Бел, но после промени решението си. Интелигентността ѝ подсказа, че Ирен Бел не би могла да ѝ помогне. В нейното положение никой не би могъл да го стори.

Одра се усмихна пресилено.

— Благодаря ви за вниманието, мисис Бел, но всичко е наред.

— А със здравето как си? — продължи да се интересува Ирен, тъй като не беше убедена, че ѝ се казва истината.

Последва известно мълчание, преди Одра да кимне, може би прекалено силно и прекалено старателно.

— Изведнъж пребледня много — настоя Ирен намръщено.

— Последници от инфлуенцата. Все още се чувствам малко уморена.

Одра бързо отвори гардероба, извади отвътре сивото си вълнено палто и го облече, сложи си шапката и ръкавиците, и тогава попита:

— Искате ли да дойда малко по-рано на Коледа? Може би бих могла да помогна с нещо на партито на Тео.

— Наистина има за помагане, Одра. Ще ти бъда много благодарна, ако се завъртиш на партито на Теофилъс. Ще дойдат още девет терористи като него, представяш ли си?

Почти веднага, след като вратата се затвори зад Одра, тя пак се отвори. Ирен беше на половината от стълбището. Обърна се и видя съпруга си.

— Томас, скъпи! Днес се връщаш рано и това е прекрасно! — Спусна се надолу по стълбите, пресече мраморното антре и се намери в прегръдките му.

— Добре ли пътува, Ирен?

— Да, Томас, ще ти разкажа всичко след малко, когато се настаним удобно и си пийнем. Но първо се съблечи, а после ще ти покажа украсата, която Одра е направила в трапезарията.

— Когато завивах по алеята, я видях, че излиза оттук — отбеляза Томас, сваляйки шала си. — Накарах Робъртсън да спре и й казах, че ще я откара у тях, ако само ме изчака да слеза. Но тя не искаше и да чуе. Много е независима и горда, нали?

— Изключително — съгласи се Ирен.

Хвана съпруга си под ръка и го поведе към трапезарията.

— Одра не ми изглежда добре и имам чувството, че не е толкова щастлива с Винсънт, колкото се опитва да ме увери.

— Хм-м. Хубаво момче е Винсънт Краутър. Може обаче да е разглезен от майка си и от тези негови сестри, които така безумно го обичат. Да не говорим за жените — в минало време, разбира се. Да, Ирен, не си представям, че е лесно да се живее с такъв млад фукльо. Освен това той е от друга класа.

— Томас! — възкликна Ирен, изведнъж отдръпвайки се от него. — Знаеш, че не понасям такива приказки — класовите предразсъдъци направо ме изкарват от кожата ми.

— Но ти не можеш да промениш природата на англичанина... Тя е като болест. Впрочем, хората от по-низшите класи са също толкова лоши, както и аристократите. Те също са сноби — по свой собствен начин. — Усмихна ѝ се малко кисело. — Но каквото и да казваш, произходът има страшно голямо значение, скъпа. Одра е лейди и възпитанието ѝ личи от километър. За съжаление Винсънт винаги ще ѝ действа като спирачка.

Томас Бел сви рамене.

— Те обаче са женени и проблемите им не са наша работа.

— Но аз много я обичам.

— Знам.

Съпрузите спряха на прага на трапезарията.

— Ето! — извика Ирен, представяйки стаята с жест.

За миг мъжът ѝ се закова на място.

— Но тя е невероятно красива! — най-после успя да изрече.

— Много оригинално, направо дъхът ти замира. — Ирен въздъхна дълбоко, а Томас я изгледа с любопитство.

Ирен го погледна в очите и лицето ѝ придоби объркано изражение.

— Одра смята, че има дар да бъде медицинска сестра. Но това не е вярно. Тя просто е много добра, и това е всичко. Разбира се, ако ѝ кажа, тя никога не би ми повярвала, след като Маргарет Ленъкс ѝ е внушила нещо съвсем различно.

Обръщайки очи към трапезарията, Ирен каза:

— Ето, в това е истинският ѝ талант, Томас, но тя не го разбира и не мога да си представя защо. Каква загуба на талант! Това е най-тъжното от всичко.

— Тъжно е. Бедната Одра, тя никога не е имала каквито и да е възможности. Животът направо е връхлетял върху нея, докато е била почти дете...

ДЕВЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

„Защо излъгах Ирен Бел, че съм добре, когато въобще не съм? Намирам се в безизходица. Какво да направя?“

Тези мисли изместиха всичко останало в съзнанието на Одра, докато се занимаваше в кухнята си, малко след като се върна от „Калфър Хаус“.

„Трябваше да ѝ се доверя. Олеква ти, когато споделиш грижите си, и особено ако събеседникът ти се отнася с такова разбиране към теб, като мисис Бел. Но когато имах тази възможност, я пропуснах. А сега вече е твърде късно. Действително съм съвсем самичка, всъщност откакто навърших четиринайсет години. Няма къде да отида, няма към кого да се обърна... Имах само старшата Ленъкс, но дори и тя не би могла да ми помогне. В никакъв случай не би ми дала работа сега, когато съм бременна.“

Отчаянието, което бе обхванало Одра от няколко дни, се превърна в паника, и докато слагаше чашите и чинийките на масата, ръцете ѝ забележимо трепереха. Тя застана неподвижно наред кухнята, докато се съвземе. „Спокойно, спокойно“, повтаряше си, дишаше дълбоко и си казваше, че с паника никога не се постига нищо.

Когато се поуспокои, Одра отиде да нагледа агнешката яхния, която къкреше във фурната цял следобед. Доволна, че яденето става вкусно, тя си направи чаша чай и я отнесе до огъня. Седна пред него за малко, замислена върху положението си.

През двете седмици, докато беше болна от инфлуенца, тя започна да се съмнява, че е бременна. След като през последните дни се увери напълно, първата ѝ мисъл беше да избяга, най-после да остави Винсът.

Но вечерта, като се връщаше от „Калфър Хауз“, тя си даде сметка, че ще е глупаво от нейна страна да го направи, когато е бременна. Нямаше пари, нямаше работа, нямаше къде да отиде. Лорет го беше казала най-ясно: „Ние сме единственото ти семейство“. И това си беше самата истина.

Но как да остане при Винсънт? Как? Само за да спорят и да се карат ли? Е, всъщност това не бе съвсем вярно, поне за момента. Докато беше болна, той се грижеше за нея и беше особено благ. Оттогава не си бяха разменили лоша дума.

Преди няколко дни съвсем неочаквано той я попита плахо дали все още възнамерява да го остави. Отвърна му, че ще го направи, щом се почувства достатъчно добре. Лицето на Винсънт придоби странен израз, той се обърна с гръб към нея и сега тя си даде сметка, че е бил искрено натъжен. Тогава тя долови в очите му съжаление за всички сръдни, за изпълнените със злоба караници, които ги бяха довели до задънена улица. А бяха започнали многообещаващо.

„Защо всичко не е както в началото?“, отново и отново се питаше тя, облегнала се на стола със затворени очи и горещо пожела първите им щастливи дни да се върнат пак.

Малко по-късно Одра се стресна от стъпките му по плочите отвън. Вратата се отвори и Винсънт влезе бързо с голям наръч зеленика, завързана с връв.

Лицето му светна от облекчение, като я видя, седнала пред огъня. Тези дни не беше сигурен дали като се прибере, ще я завари вкъщи.

— Здравей, скъпа — каза той и остави зелениката на пода, сваляйки шала и шапката си.

Одра отговори на поздрава му и си помисли колко красив изглежда тази вечер. Студеният вятър беше зачервил леко бузите му, а зелените му очи гледаха живо и почти весело под черните вежди.

— Как мина пътуването до Йорк? — запита тя с обичайния си тих глас.

— Без проблеми, а освен това и успешно. Радвам се да ти го кажа. Като че ли ще получим договора. Мистър Варли е много доволен, аз също... А това означава, че работата ни е сигурна, поне за известно време. Не е малко, особено като се огледаш и видиш какво става в цялата страна. Казват, че ни предстои икономическа криза... — Винсънт не довърши изречението, но след като свали палтото си и го закачи, добави: — Между другото, можеш да ме поздравиш.

— Защо? Какво се е случило?

— Повишиха ме. Следобед мистър Варли ме направи майстор, на мястото на стария Хари Уоткинс, който се пенсионира.

— Поздравявам те, Винсънт, и се радвам за теб — каза искрено Одра. — Ти наистина го заслужаваш, след като работи толкова усърдно.

— Благодаря ти, скъпа. — Преглътна, взе зелениката и тръгна към нея. — Купих я на връщане от една каруца на пътя. Какво да я правя? Да я сложа ли във вода?

— Остави я за малко така. Искаш ли чаша чай?

— Ъ-ъ, не, мила. — Той се поколеба, като че ли не знаеше какво да прави, после отиде до стола ѝ, наведе се и я целуна по бузата. След това бързо се отдръпна и застана с гръб към огъня, за да се стопли.

— Благодаря ти за зелениката, Винсънт — измърмори Одра, притеснена от жеста му. — Много мило от твоя страна...

— Няма защо... Имаме ли бира?

— Мисля, че в килера има още няколко бутилки.

Той отиде, взе си една и, докато се връщаше, попита:

— Как е момчето?

— Вълнува се за коледното парти и последното, което ми каза, когато си тръгнах, беше утре да те заведе и теб.

— Ами, не знам... — Винсънт се върна до огнището и замислено седна на стола срещу нея.

— Ако не дойдеш, Теофилъс ще се разочарова много.

Винсънт я изгледа изненадан, намръщи се и, като че ли малко объркан, я попита:

— Ти ще имаш ли нещо против, ако дойда? Искам да кажа, желаяш ли да дойда с теб?

— Разбира се, Тео твърдо си го е наумил. Знаеш, че момчето те боготвори.

Той кимна, отпи от бирата и отвърна неуверено:

— Утре ще си тръгна по-рано. На Бъдни вечер шефът ми винаги затваря в дванайсет.

Одра отмести поглед настрани и остана загледана в огъня. Винсънт затърси цигари из джобовете си.

Настана мълчание.

Беше приятната тишина, в която често се потапяха първите дни. Тази вечер двамата се чувстваха добре заедно, което от месеци не им се бе случвало. Изведнъж Одра усети погледа му върху себе си и очите

им се срещнаха. На лицето му бе изписана такава нежност, че сърцето ѝ замря.

Тя отвори уста, за да каже нещо, но не бе в състояние да промълви и дума. В душата ѝ се бореха най-различни чувства. Сведе поглед към ръцете си. Сватбената ѝ халка блестеше ярко и изгарящо на светлината на огъня — символът на мечтите ѝ, на надеждите и на бъдещето ѝ... Помисли си за бебето, което носеше. Детето е бъдещето... Както и част от тяхното минало, създадено от любовта им, от страстта им, от нуждата им един от друг. Дълбоко в сърцето си Одра осъзнаваше, че въпреки всичко любовта ѝ към този мъж си оставаше непроменена.

Винсът хвърли цигарата си в огъня и се изправи. Приблужи и коленичи до стола ѝ. Той взе ръцете ѝ в своите и погледна дълбоко в очите ѝ, които тази вечер изглеждаха огромни на фона на измъченото ѝ лице.

— Не ме напускай, Одра. Моля те, не ме напускай. Тази вечер, докато се връщах, не знаех дали ще те заваря и бях като на тръни. Напоследък непрекъснато съм нащрек, не знам какво да очаквам. Помислих си: „Какво ще правя, ако я няма? Как ще живея без нея?“ — Спря, опита да се усмихне, но не успя. — Истината е, че не мога да живея без теб и не го желая. Одра, аз наистина те обичам.

Беше сигурна, че ѝ казва истината. Тонът му беше не само искрен, в него се усещаше и отчаяние. И докато посрещаше твърдо погледа му, тя забеляза сълзи в очите му.

Не му отговори веднага.

— Моля те, не ме напускай.

Одра нежно хвана лицето му с ръце и тогава, за своя собствена изненада, изтърси направо:

— Бременна съм.

Винсът се отдръпна. Очите му се разшириха, докато се взираше в нея, грабна я в прегръдките си и я завъртя в стаята.

— Одра, каква чудесна новина! — Отметнал глава назад, той се засмя като момче. — Сега вече не можеш да ме напуснеш. Аз няма да ти позволя. Имаш нужда от мен, за да те гледам, да се грижа за теб и за бебето.

— Да — призна тя, знаейки, че това е истината.

— Ще живеем по-добре, обещавам ти! Ще бъда и по-добър съпруг, Одра.

В началото остана верен на думата си.

Добротата, която бе показал към нея по време на боледуването ѝ, продължи. Вечер Винсънт бързаше да се прибере вкъщи от работа, за да бъде с нея. Никога не я оставяше сама през свободното си време, даже и през уикендите. Беше зарязал навика си да излиза сам с приятели. Трепереше над нея, глезеше я, беше примерен съпруг и бъдещ баща.

В малката къщичка на „Пот Лейн“ настана спокойствие.

Одра беше доволна както никога през живота си, благодарна беше на мира и тишината. Тя носеше тежко бременността си. Сутрин ѝ прилошаваше и ѝ се повдигаше през целия ден. Непрекъснато чувстваше общо неразположение и отпадналост.

В началото Винсънт беше загрижен за нея и се отнасяше съчувствено към положението ѝ. Но търпението му бързо се изразходва и отстъпи място на раздражителност и най-лошото от всичко — на отегчение.

Тъкмо преди Коледа, когато се помириха с любов, те възобновиха сексуалните си отношения. После отново ги прекъснаха. Винсънт се мъчеше да оправдае физическото отдръпване на Одра, тъй като смяташе, че една бъдеща майка може би не изпитва физическо влечение към бащата. Онова, което истински го безпокоеше, беше липсата ѝ на всякакъв интерес към него и към ежедневието му. Това му изглеждаше странно и обидно.

И Винсънт скоро започна да се задушаваше в семейната среда. Той обичаше Одра и искаше да бъде женен за нея. Но в същото време копнееше за ергенския живот. Не защото му липсваха жени — от това той не се нуждаеше, — а по-скоро му липсваха приятелите и мъжката компания, шумните веселби в кръчмите, залаганията на конните състезания. През целия си съзнателен живот той беше вършил това и не виждаше причина да променя навиците си.

Поднови и посещенията в къщата на майка си, защото се нуждаеше от веселата атмосфера в голямото семейство, от най-

близките си хора, свързани с взаимна обич и сърдечност. Просто той не можеше да живее без фамилията Краутър.

Винсънт не се чувстваше виновен за поведението си, понеже Одра бе потънала изцяло в мисълта за бебето. Цялото ѝ същество се бе съсредоточило върху детето, което носеше, и тя не обръщаше внимание на нищо около себе си. То бе не само плод на любовта им с Винсънт и тяхна първа рожба, но и начало на семейство, за каквото дълги години тя бе копняла неистово.

Страхувайки се от увреждане на бебето по някакъв начин, Одра се грижеше за здравето си толкова маниакално, че даже Лорет не я издържаше в някои случаи. Когато не говореше за себе си и за начина си на хранене, бъдещата майка се подготвяше за събитието, като че ли това щеше да бъде първото дете, което щеше да се роди на света.

Втората спалня на номер трийсет и осем се превърна в детска стая. Одра намери работа почти за всички от семейство Краутър, като настояваше да ѝ помогнат с почистването, измиването, лепенето на тапети и боядисването на стаята. След това продаде една малка брошка с диамант от майка си и с парите от нея купи красиво изработени детски мебели.

Сестрата на Винсънт — Олив, беше известна в семейството и сред приятелките си с уменията си да плете и беше научила Лорет на това практично хоби. Одра помоли Олив да ѝ помогне с плетенето и не след дълго успя да впрегне и Лорет в това занимание. Трите млади жени плетяха така, като че ли животът им зависеше от това. Когато бяха заедно, представляваха комична гледка. Куките им потракваха, а те бяха вперили очи върху плетивото си, като не обръщаха внимание на нищо и никого. В резултат на усилията им се появиха шапчици, терлички, ританки, жилетчици и одеялца за леглото и количката. Когато Одра прибираше малките дрешки в скрина в спалнята, тя внимателно разстиляше тънка хартия между редовете с фино изработени неща, изпитвайки гордост от този прекрасен гардероб на нероденото ѝ дете.

При цялата си домашна заетост и независимо че непрекъснато беше обградена от безбройните и шумни членове на семейство Краутър, често Одра се чувстваше изолирана и самотна. Това се дължеше и на рядкото присъствие на Винсънт, и защото нямаше собствени роднини. Одра не успя да се сближи с Елайза, макар че се

опита. В присъствието на свекърва си се държеше изключително предпазливо и внимателно. Беше абсолютно убедена, че Елайза обвинява нея за всичките им проблеми преди месеци и продължаваше да я смята отговорна, че е освободила Винсънт от задълженията му. Нищо не можеше да я убеди в обратното.

От друга страна Лорет и Одра се обичаха и се отнасяха приятелски и сърдечно една към друга. Одра се радваше и на добрите си отношения с Алфред Краутър, който смяташе сина си за голям щастливец, че има за съпруга такава млада и хубава жена. Всъщност Алфред не одобряваше държането на Винсънт и все по-често му го натякваше. В крайна сметка бащата на Винсънт и Лорет бяха хората, които помагаша на Одра в тези трудни моменти от живота ѝ.

Колкото и да е странно, по време на бременността на Одра между нея и Винсънт нямаше вражда, макар в известно отношение да водеха самостоятелен живот. Двамата вече не се караха, даже и заяжданията им престанаха. Като че ли бяха постигнали примирие. Държаха се любезно, даже сърдечно помежду си. Но всеки от тях бе потънал в собствените си проблеми.

Острата зима отстъпи на прекрасна и свежа пролет, каквато от години не бе имало по този край. Дърветата се покриха с пъпки, появиха се първите минзухари и нарциси и осеяха земята с яркожълти и пурпурни цветчета.

По това време Гуен се омъжи за Джофри Фримантъл. Одра отклони молбата на приятелката си да ѝ бъде кума, защото смяташе, че е неподходящо в нейното състояние. Но в един ветровит съботен следобед през първата седмица на април 1929 година тя и Винсънт присъстваха на сватбата в църквата „Света Маргарита“ в Хорсфорт.

Одра си уши нова рокля и към нея — свободно манто от тъмносив вълнен плат. Купи си и весела сламена шапка, украсена с дантела и сини рози. Когато Винсънт я видя така издокарана, ѝ направи съвсем искрен комплимент. Одра обаче се чувстваше като малък кит и беше напълно убедена, че така и изглежда.

Докато пътуваха към Хорсфорт с колата на чичо Фил, взета назаем за случая, Одра си мислеше за Гуен и за охладнялото им приятелство. Освен че работеше в болницата, Гуен се занимаваше с

мебелировката на къщата в Хедингли и планираше сватбата си, така че не ѝ оставаше много време за Одра. А и съвършено различният живот на двете приятелки бавно, но сигурно ги разделяше.

Съществуваха и друг проблем: Винсънт беше станал още по-близък с Майк Лесли — бившият приятел на Гуен. По тази причина Винсънт не искаше да се сприятелява с Джофри Фримантъл, когото продължаваше да нарича „натрапника“. Но дори и да го беше направил, Одра знаеше, че докторът, който беше стопроцентов сноб, би се отнесъл с презрение към Винсънт.

„В края на краищата ще изгубя Гуен, и то само заради Джофри Фримантъл“, мислеше си Одра, гледайки навън от прозореца на колата.

По-късно, докато стоеше с Винсънт близо до олтара и наблюдаваше как Гуен бавно върви по пътеката, хванала баща си под ръка, ѝ стана още по-тъжно. Тогава усети, че двете наистина ги разделя някакво непреодолимо разстояние. Гуен изглеждаше по-хубава от всякога и Одра се смая. Това бе една съвършено различна Гуен, а не онази, която тя познаваше.

Беше облечена с рокля от кремав кринолин, носеше воал, а зад нея се плъзгаше дълъг шлейф от алансонска дантела. Венче от изкуствени портокалови цветчета поддържаше воала. Букетът беше от бели рози. Диамантено сърце на наниз перли блестеше върху врата на Гуен, на ушите ѝ също имаше диаманти. Да, тя беше блестяща булка — русокоса, синеока, възплаваща представата за типична английска роза.

„Вече съм я загубила, каза си Одра тъжно. Тя просто избяга от мен. Гуен е влязла в свят, в който аз никога няма да бъда.“ Изведнъж я задавиха сълзи и тя усети странна сърдечна болка.

„В един период от живота си нямах абсолютно нищо и никой. Само Гуен, спомни си Одра. А тя беше толкова добра към мен. Никога няма да го забравя. Винаги ще я обичам. Даже Лорет не може да заеме мястото ѝ, колкото и да е мила и вярна.“

Гуен се изравни с Одра и се засмя сърдечно и лъчезарно. Одра ѝ се усмихна в отговор, изгледа жадно хубавото лице и в тишината на сърцето си се сбoguва с приятелката си. Пожела на Гуен само щастие и радост през целия ѝ живот.

Макар и да изживяваше чувство на загуба, Одра успя да си придаде весел вид по време на приема. Той се състоя в „Медоу“ и тя се

зарадва, че е отново в къщата, където бе прекарала много щастливи часове. Но докато се стараше да изглежда доволна, тя забеляза израженията върху физиономииите на семейство Торнтън. Одра реши, че никога не е виждала толкова намръщени лица.

Малко след като влезе във всекидневната, мисис Торнтън я отведе в един тих ъгъл и без никакви предисловия ѝ довери, че никой от семейството не обича особено доктор Фримантъл. Одра се опита да я развесели, като ѝ изтъкна някои положителни негови качества, но не успя да я излъже. Мисис Торнтън поклати тъжно глава.

— Всички смятаме, че той е противен човек. А и ти не го харесваш, Одра, каквото и да ми разправяш... Бедната Гуени, какво направи? — Майката въздъхна тежко, преди да отиде и да поздрави гостите на сватбата, които тъкмо бяха пристигнали.

Одра се изпълни със съчувствие към тази жена, която винаги беше проявявала добрина към нея. Заедно с Винсънт двамата се приближиха до бюфета, откъдето си взеха сандвичи към чая. След няколко минути се видяха с Чарли и годеницата му. Беше дребно момиче на име Роуина и Одра веднага забеляза, че силно прилича на нея. Сигурно беше вярно, че мъжете винаги си падат по един и същи тип жени. Но тя беше доволна, че Чарли си е намерил момиче, което очевидно обичаше. Това, че бе влюбен в Роуина, беше изписано на лицето му.

След като минаха представянията, Чарли тихо им каза, че бракът на Гуен е страхотна грешка.

— Баща ми и майка ми са като попарени, аз също — довери им той.

Чарли и Винсънт започнаха да одумват доктора и стигнаха до съгласие, че Гуен е трябвало да се омъжи за „предания и желан Майк Лесли“.

„Защо хората винаги са толкова ужасни по време на сватби?“, мислеше си Одра в този миг. Не стигна до определен отговор.

Сватбата на Гуен беше най-значителното събитие през пролетта и началните месеци на лятото. Одра и Винсънт живееха по същия начин — всеки от тях зает със себе си.

Одра все повече оставаше сама, понеже Винсънт прекарваше поне три дни седмично в Йорк. Фирмата на Варли строеше малката пристройка към шоколадената фабрика на Раунтри, и Винсънт бе натоварен с отговорността за обекта. Но нито Одра, нито мъжът ѝ имаха нещо против тези отсъствия. И двамата бяха доволни, че той още има работа.

Все повече мъже оставаха на улицата и когато Одра отиваше в „Калфър Хаус“, ги виждаше застанали пред бюрото за безработни. Тогава благодареше на бога, че Винсънт не е сред тях.

В края на юни строителните работи в Йорк приключиха и Винсънт отново работеше в Армли и си живееше вкъщи.

В една гореща съботна сутрин в началото на юли Одра усети първите контракции. С колата на чичо Фил Винсънт веднага я откара в болницата „Сейнт Мери“ и след няколко часа се роди първото им дете. Беше момче.

Името му бяха избрали преди седмица. Щяха да го кръстят Адриан Алфред и щеше да носи фамилията на уважаваните им бащи. Но още от началото Винсънт започна да му вика Алфи и това име се наложи.

Всички обичаха Алфи.

Той беше щастливо, усмихнато и добро бебе, с ясни зелени очи, черна копринена коса и кръгло лице. Всички от семейство Краутър галеха и глезеха Алфи, а най-много Елайза и Алфред, които умираха за първия си внук. Но лелите му също го обожаваха и Одра беше сигурна, че винаги ще има достатъчно хора да се въртят около него.

С месеците Алфи ставаше все по-сладък. Гукаше, смееше се и бясно размахваше във въздуха крачета. Когато Одра го взеше по главната улица, непознати хора се спираха, за да се порадват на „красивото бебе“. На всеки му се искаше да го гушне и целуне. Одра започна да внимава и се опитваше да не разрешава такива нежности, тъй като се страхуваше от заразни болести.

Тя обичаше детето си до полуда. Понякога оставяше работата си и отиваше в малката градинка, за да го погледа. Когато се навеждаше над количката, беше сигурна, че лицето му светваше и красивите му зелени очи я разпознаваха. Тогава сърцето ѝ подскачаше от радост. Щастие, което това малко същество ѝ даваше, беше неизмерно.

На Одра, както и на всички останали, беше ясно, че Алфи е живо копие на баща си. Винсънт обичаше сина си колкото и Одра, и двамата съзнаваха, че детето им ще бъде необикновено живо и умно. На шестмесечна възраст то вече показваше изключителна интелигентност.

В известен смисъл детето отново ги събра. Отношенията им се подобриха, атмосферата в къщата на „Пот Лейн“ се успокои. През седмицата Винсънт си стоеше повече у дома и когато излизаше в събота вечер, повечето пъти Одра го придружаваше. Това до голяма степен се дължеше на Лорет. Нещата около нея се бяха променили, и то към по-добро. За това определено „вина“ имаше Винсънт.

Любимата му сестра и Майк Лесли се сприятелиха. Лорет непрекъснато канеше Одра да ѝ гостува и поканите ѝ бяха приемани с удоволствие. Двамата мъже също се бяха сблизили и Винсънт вече често прекарваше съботните си вечери в кръчмата заедно с жена си и другата двойка.

Четиримата еднакво обичаха музиката — особено оперетите на Зигмунд Ромберг и Виктор Хърбърт. Пътуващи трупи от Лондон често гостуваха в Лийдс и Майк купуваше билети за хитове като „Палавата Мариета“, „Песен на пустинята“ и „Студентът Принц“. Понякога отиваха да танцуват в „Мека“ или да видят някой нов филм. Бяха станали неразделни.

През есента на 1929 година четиримата планираха да прекарат Коледа заедно. Одра беше щастлива. Бракът ѝ се бе заздравил, тя имаше истинско свое семейство и в дома ѝ цареше хармония.

ДВАДЕСЕТА ГЛАВА

През един януарски ден на смрачаване Одра и Лорет вървяха бавно по „Пот Лейн“.

Беше първата седмица на 1930 година — началото на ново десетилетие.

Двете млади жени бяха изпълнени с добро настроение и щастливи от всякога. Независимо от влошаващото се положение в Англия и световната икономическа криза, тяхното бъдеще изглеждаше сигурно.

Одра беше доволна от живота си с Винсънт. Освен това имаха Алфи, скъпото им бебе, което с всеки изминал ден ставаше все по-хубаво и бе радостта в живота им. Винсънт продължаваше да работи при мистър Варли, но вече с по-голяма заплата и най-после успяха да изплатят дълговете си.

Лорет бе обхваната от необикновено чувство на еуфория. Окончателно беше хлътнала по Майк Лесли, а и той по нея. Съвсем наскоро двамата се бяха сгодили и планираха да се оженят през лятото.

Въпреки че Майк все още следваше медицина в университета в Лийдс, негов чичо ерген неотдавна бе починал и му бе оставил скромно наследство. Тези неочаквани средства му дадоха възможност да ускори датата за сватбата. Още преди да стане пълноправен доктор в края на годината, Майк щеше да има възможност да издържа жена си. Главата на Лорет бе изпълнена с мисли за сватбата, за чеиза ѝ, за това, че трябва да си намерят къща в Ъпър Армли, където искаха да живеят.

Малко по-рано двете млади жени бяха отпразнували годежа на Лорет. По този случай Одра покани зълва си на обяд. Тъй като двете се отбиха само в Кафенето на Бети в Лийдс, тя реши, че са ѝ останали достатъчно пари, за да си направи удоволствието да почерпи Лорет „като хората“, и я помъкна към едно ориенталско заведение в „Хартс“.

След обяда се разходиха из елегантния универсален магазин, като играха любимата си игра на потенциални купувачки. Повъртяха се пред изключителните рокли в бутика, възкликаваха пред палтата от

лисици, бобър и хермелин в отдела за кожи, пробваха шикозни шапки, пръскаха се със скъпи френски парфюми. Общо взето се порадваха на безобидните си фантазии в краткото си бягство от всекидневието.

По-късно отидоха на пазара на Къркгейт, както правеха винаги в събота следобед.

— Отново на земята — отбеляза Лорет злъчно, докато вървяха покрай щандовете с продукти, търсейки да купят нещо.

— Как само ни гледат... — измърмори Одра, като взе глава карфиол. — По-скоро бих казала, че ни душат. След всичките парфюми, които изляхме върху себе си, вероятно миришем на китайски бардак, както би казал Винсът.

Кикотейки се като безгрижни ученички, двете се смесиха с тълпата от купувачи и след като напазаруваха, се качиха на трамвая за Тъпър Армли.

Докато вървяха в спускащия се здрач към къщата, те трепереха от студения вятър, който беше излязъл. През седмицата беше валило много и във въздуха се носеше миризмата на есенни листа. Беше влажно, падаше мъгла и това бе сигнал, че пак ще вали.

— Мокрите листа са хлъзгави — предупреди Одра. — Внимавай къде стъпваш, Лорет.

— Знам, знам. О, Одра, благодаря ти за прекрасния ден и за обяда, и за това, че се пошляхме из „Хартс“. Сега ми се пие чаша силен чай. Изведнъж се почувствах скапана.

— И аз май съм така — призна Одра. — Никога не съм виждала пазара толкова претъпкан с хора.

— И на мен тълпите ми дойдоха много... Радвам се, че тази вечер няма да ходим на танци. Не бих издържала дълго.

— О, нещастните ми крака... — оплака се Одра, докато се тътреха по плочите към къщата.

Преди да стигнат края на пътеката, вратата се отвори и Маги застана на фона на светлината отвътре, като се взираше в тъмнината.

— Одра? Лорет?

— Ние сме — отговори Одра и изведнъж забърза напред. Беше усетила особената нотка в гласа на четиринайсетгодишното момиче. — Всичко наред ли е?

— Алфи — напрегнато изрече Маги, отвори вратата по-широко и отстъпи, за да ги пусне да влязат. — Мисля, че направо е зле, Одра.

Одра остави пазарските си чанти на пода и се втурна в стаята, без дори да си свали палтото. Наведе се над люлката в ъгъла на кухнята и тревожно се взря в Алфи.

Веднага забеляза, че бебето не е добре. Очите му блестяха и явно го тресеше. Свали ръкавиците си и докосна с пръст зачервената му бузка. Веднага се обезпокои. Но Одра нямаше навика да се паникьосва — първо поради опита си като медицинска сестра, и второ, тя помнеше думите на Маргарет Ленъкс, че има дар да помага на пациентите си. Чувстваше се уверена, че може да лекува сама детето си, когато е болно.

Одра се стегна, свали палтото си, хвърли го на един стол и забърза към умивалника, за да измие ръцете си.

Пътюм се обърна към Лорет.

— Моля те, извади термометъра от медицинската ми чанта, която е в шкафа до килера. Махни нещата за чай от масата и сложи там чиста пелена. Искам да прегледам Алфи на светлина и да го охладя малко. Донеси кошничката с тоалетните му принадлежности и намокри една пелена.

— Веднага. — Лорет се завъртя из кухнята и направи всичко, което ѝ поръча Одра.

След като изми и подсуши ръцете си, Одра изплакна термометъра в студена вода, постави го на кухненската маса и отиде да вземе детето. Внимателно го вдигна от люлката и го занесе до масата. Там свали жилетката му и ританките, фланелката и пелените. Всяко нейно движение бе внимателно и пълно с нежност.

Премери температурата на Алфи, погледна Лорет и поклати глава.

— Четирийсет градуса, но не се изненадвам, тъй като много гори. Моля те, подай ми пелената.

— Какво мислиш, че му има? — Лорет загрижено отнесе намокрената кърпа на Одра.

— Не знам. Може да е някоя детска болест — заушка, шарка, скарлатина. От друга страна, не виждам обрив... — Одра изстуди добре пълничките краченца, а после ги напудри. Когато отново започна да облича бебето, каза на Лорет, без да вдига очи: — Но четирийсет градуса е страшно много. Чудя се дали да не му дам нещо против температура. Не, по-добре да извикам доктор.

— Със сигурност ще трябва. — Лорет погледна часовника. — Ако Майк беше тук, той щеше да прегледа Алфи. Не мога да разбера защо се забавиха с Винсънт.

— Мога да изтичам за доктор Столки — предложи Маги с писклив разтревожен глас.

— Ще трябва да го направиш, миличка — изрече Одра, като вдигна Алфи на ръце и го отнесе обратно в люлката. Обърна се към Маги и каза: — Преди да тръгнеш, разкажи ми всичко — как се държа Алфи следобеда, по кое време ти разбра, че не е добре, и симптомите, които си забелязала. Всичко.

Маги от часове наред се била разтревожила. Страхувала се обаче да заведе Алфи на доктор, за да не му стане по пътя още по-зле. Поради същата причина се страхувала да го остави сам, докато изтича да повика лекар. Сега момичето беше готово да се разплаче с глас.

— Винсънт и Майк отидоха на футболния мач около един часа. Веднага след това Алфи започна да плаче и рева много дълго. Беше много лош, какъвто никога не е бил. Защото той е много добричък. Непрекъснато ходех при него да видя дали не е по-добре или дали не се е напишкарал. Но пелената му беше суха. Малко по-късно, около три, видях, че много взе да се зачервява. Тук беше адски топло, затова го пренесох във всекидневната, за да се поохлади. Там постояхме малко, гушках го, пеех му, а той започна да повръща много странно.

— Опиши ми как повръщаше — прекъсна я Одра, сковавайки се от ужас.

— Много ми е трудно, не знам как — завайка се Маги, като забеляза внезапната промяна във вида на снаха си.

— Опитай се.

Маги мъчително преглътна и напрегна ума си, за да намери точните думи.

— Повърна най-неочаквано. Като че ли някой го тупна по гърба и всичко изхвъркна. Обаче преди това не му се повдигаше или нещо такова.

„Метателно повръщане, помисли си Одра и страхът я жегна. О, боже! Менингит. Не може да бъде!“ Одра застина, като знаеше, че трябва да се държи, да бъде абсолютно спокойна и с ясно съзнание. Заради бебето си не бива да позволява на чувствата да замъгляват съжденията ѝ.

Одра се обърна към люлката и се втренчи в Алфи. Изглеждаше съвсем отпуснат и беше зачервен както преди.

— Бягай при доктора, Маги! — нареди ѝ Одра. — Кажу му, че Алфи е болен и че трябва незабавно да дойде.

Маги се втурна и грабна палтото си от гардероба.

— Какво мислиш, че му има на малкия Алфи, Одра? Много ли е сериозно?

— Не съм сигурна, но повръщането и високата температура ме безпокоят.

— Ще кажа на доктора и за двете — обеща Маги, отправяйки се към вратата. — Ще тичам по целия път и ще стигна бързо.

Щом останаха сами, Лорет я запита тревожно:

— Одра, бледа си като платно. Какво му е на детето? Сигурно имаш някаква представа?

— Не съм сигурна, не съм — отвърна Одра, опитвайки се да говори спокойно, като не смееше да изрече името на тази ужасна болест. Когато работеше като медицинска сестра в болницата „Фивър“, беше виждала как две деца умират от нея. Беше мъчително да се гледат мъките им.

Лорет се изправи.

— Но ти изглеждаш ужасно, ще ти направя чай. — Бързо отиде до мивката, за да напълни чайника, доволна, че намери с какво да се занимава. Само Майк да беше тук! Снаха ѝ вярваше на преценките му.

Одра бавно изправи гръб на стола. Беше запомнила голямо количество медицинска информация. Веднага си представи страницата от учебника, където пишеше за менингита. Втренчи се пред себе си неவிждащо и си припомни съвсем ясно всяка дума, сякаш някой държеше книгата пред нея. „Менингит: остро възпаление на ципата на мозъка и на гръбначния мозък. В тежките случаи по кожата се явяват големи петна от зачервяване. Симптоми: силно главоболие, висока температура, често пъти схващане на врата и гърба, гърчове. Силно повръщане, известно като метателно, тъй като повръщането се изхвърля на разстояние. При най-тежките случаи — делириум, кома.“

Одра пак скочи на крака и бързо отиде до люлката. Огледа Алфи, търсейки признаци на симптомите, които вече ясно си спомняше. Но не забеляза нищо необикновено. Детето беше зачервено, но не

трепереше и нямаше гърчове, нито пък вратът му беше скован. По тялото му нямаше никакъв обрив.

Въздъхна с облекчение. Разбира се, че не е менингит. Какво би могло да бъде? Сигурно Алфи е настинал или в най-лошия случай се е разболял от инфлуенца. „Но високата температура, какво ще кажеш за високата му температура?“ — нашепваше ѝ натрапчиво тих глас.

Алфи се разплака и тя веднага забрави мисълта си. Отиде до люлката и го взе оттам.

— Няма, любимото ми, няма мъничкото ми — шепнеше тя, като го притискаше нежно към гърдите си. Поглади с трепереща ръка тъмната му главица и гърба. Алфи изведнъж спря да плаче и се сгуши в нея. Одра сновеше из стаята, успокояваше го, говореше му тихо. Бе изпълнена с такава любов към детето си, че ѝ се струваше, че сърцето ѝ ще се пръсне.

Напред-назад пред огъня. Напред-назад... Като в клетка. „Моля те, Господи, направи така, че нищо да не се случи на детето ми. Закрилай малкия ми Алфи!“, тихо нареждаше тя, повтаряйки думите отново и отново, докато чакаше да дойде лекарят.

ДВАДЕСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА

Алфи почина.

Смъртта му беше толкова неочаквана и дойде тъй бързо, че всички останаха като зашеметени. Това здраво, жизнено бебе, което се смееше и гукаше в люлката си, изведнъж вече го нямаше.

В онази съдбовна събота вечер доктор Столки веднага пристигна, а няколко минути преди него се бяха прибрали и Винсънт и Майк от мача.

След като прегледаха Алфи, нито докторът, нито Майк допуснаха, че може да е менингит. Независимо от особеното повръщане следобеда, което не се повтори, единственият симптом за тази болест беше високата температура.

— Не е достатъчно, за да се твърди със сигурност, че е менингит — заяви доктор Столки. — Утре сутринта ще дойда пак, но ти, Одра, непрекъснато го наблюдавай. — Взе чантата си, отиде до гардероба за палтата и направи знак на Маги. — Момиче, най-добре е да дойдеш с мен до кабинета ми, за да ти дам едно лекарство за момченцето.

И докторът, и Майк вярваха, че Алфи ще оздравее, от каквото и да се бе разболял. Одра и Винсънт взеха положението присърце и, следвайки точно инструкциите на доктора, наблюдаваха бебето целия уикенд, без да го оставят само и за минута.

Одра често го миеше, за да го охлажда, в определените часове му даваше лекарството против температурата и се грижеше за него с цялото умение на професионална медицинска сестра. През това време почти не мигна. И как би могла?...

Единственото, което имаше значение за нея и Винсънт, беше здравето на Алфи. В неделя вечерта цялото семейство Краутър реши, че техният любимец е прескочил най-страшното. Трескавият израз се изгуби от погледа му и червените петна изчезнаха от пълните му бузки.

Но в понеделник сутринта състоянието на детето отново се влоши.

Най-лошите опасения на Одра се потвърдиха. Алфи получи гърчове и яркочервените петънца, които приличаха на убождания от игла, се появиха отново върху млечнобялата му кожа. Опитвайки се да сподавя ужасния си страх за детето, Одра го уви в няколко вълнени шала и тичешком го отнесе до кабинета на доктора.

Доктор Стокли погледна Алфи и поклати глава. След като го прегледа набързо, изпрати Одра в болницата „Сейнт Мери“, която не беше далеч. Обеща да посети Алфи, щом сутринта свършат приемните му часове, и тръгне да нагледа пациентите си.

Докато чакаше да приемат момченцето ѝ в детското отделение, Одра го държеше на ръце и тихо му говореше, едва сдържайки сълзите си. Когато го остави, съжаляваше до болка, че не е медицинска сестра в болницата, за да може сама да се грижи за обичното си дете.

След четири дни им върнаха Алфи в малък чамов ковчег.

Потънал в скръб, Винсънт вървеше от прозорец на прозорец и спускаше завесите, за да не влиза светлина до момента на погребението. Такъв бе обичаят на север.

След това започна да успокоява жена си.

Одра бе неутешима.

— Защо не можах да го излекувам? — сърцераздирателно продължаваше да пита Винсънт, докато стоеше съсипана край отворения ковчег, със замъглени от сълзите очи. — Старшата твърдеше, че съм много добра сестра — хълцаше тя, — тогава защо не можах да излекувам собственото си дете?

— Одра... Одра, чуй ме, никой не можеше да помогне на горкия ни Алфи. Грешката не е твоя, никой няма вина. При малки бебета менингитът има фатален изход. Майк ми каза, но и ти самата го знаеш, скъпа.

— Трябваше да го оставя у дома, да се грижа за него сама, а не да го давам на непознати! — викаше тя, хванала се за ръката на Винсънт и вглеждайки се свирепо в него. — Ако не бях се съгласила да дам Алфи в болницата, той щеше да е жив! Щеше, сигурна съм!

— Не, скъпа, не е вярно — каза меко Винсънт, като я привлече към себе си, погали косата ѝ и я отметна от разстроено ѝ лице. — В

болницата са направили всичко възможно, с всички сили са се борили за живота на Алфи. Не му е било писано, Одра.

Винсънт я изведе от всекидневната, където беше оставен ковчегът, и я върна в кухнята. Прегръщаше я безпаметно, сълзите ѝ се стичаха по предницата на ризата му, а после двамата заедно плакаха за детето си.

Елайза и Алфред дойдоха да видят мъртвото си внуче, да споделят скръбта на сина си и снаха си и да помогнат с каквото могат.

Алфред — бившият старши сержант от Шотландския планински батальон, твърд и корав войник, се разрида неутешимо, като видя в ковчега кръстения на него Алфи. В смъртта красотата на детето изглеждаше съвършена. На Алфред му се струваше, че то просто спи. Но когато мъжът се надвеси и го целуна по малката бузка, студенината ѝ го пресече като с нож и той се хвана за ръката на Елайза. Тя се опита да го успокои, макар че и нейната скръб беше неописуема.

Когато малко по-късно отидоха при Винсънт и Одра в кухнята, Алфред се огледа като замаян и изрече с треперещ глас: „Защо? Защо животът на нашия малък Алфи бе отнет? Той беше само едно бебе, изтъкано от чиста радост... Кажете ми, защо ни го отнеха тъй жестоко?“.

Никой не можа да отговори.

ДВАДЕСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

Беше златен ден в края на октомври, един от онези топли дни на циганското лято, които често се случват, малко преди да настъпи студената зима. Небето беше бледосиньо и лъчисто, а вятърът — лек и приятен.

„Какъв прекрасен следобед, мислеше си Винсънт и сърцето му се изпълни с радост. Дано продължи така до уикенда.“ Като зави по главната улица, той ускори крачка и чу, че часовникът на църковната кула удари три. Беше се упътил към кантората „Х. Е. Варли и син — строители“ и не искаше да закъснява за срещата си със своя работодател.

Беше четвъртък. Една много тежка седмица почти свършваше. Винсънт безмилостно беше пришпорвал хората си да завършат сградата на предачницата на Пинфолд и се надяваше до обяд на другия ден работата да е приключена. Сигурно затова Фред Варли искаше да го види — да го поздрави и да му каже, че ще има добра премия за него и за работниците му.

При мисълта за малко повече допълнителни средства Винсънт закричи по-бодро. Докосна шапката си и усмихнато кимна на съпругата на викария, която пресичаше улицата. Само след няколко секунди влезе в канцеларията на кантората и поздрави Морийн — секретарката.

— Здравей, скъпа. Мистър Варли е пратил да ме повикат.

— Добър ден, Винсънт — отвърна Морийн и кимна с глава към вратата. — Можеш да влезеш, той те чака.

Фред Варли говореше по телефона, но щом Винсънт се появи на прага, веднага прекъсна разговора.

— Ето те и теб, момче, влез и седни.

— Благодаря, мистър Варли. — Винсънт седна на стола, обърнат към бюрото, и продължи: — Обектът на Пинфолд ще бъде завършен утре по обяд. Момчетата се справиха добре и знам, че ще бъдете доволен, когато видите склада.

— Сигурен съм. Ти си добър работник и добър майстор, всъщност най-добрият, който съм имал. — Фред Варли се изкашля. —

Точно затова ми е толкова трудно да ти кажа... Страхувам се, че имам лоши новини за теб, Винсънт. Налага се да затворя предприятието.

Винсънт се втренчи в него невярващо.

— Да затворите ли? Да затворите „Варли“?

— Да, от утре.

— Боже мой! Не разбирам — започна Винсънт, но след това спря, като преглътна възраженията си.

— Налага се да банкрутирам, нямам друг изход — бе отговорът.

— Но защо? През последните месеци имахме толкова много работа...

— Така е, момко — прекъсна го Фред Варли. — Но някои от тези негодници още не са ни платили и нямам никаква представа кога ще го направят. Много дълго вече работя на кредит, Винсънт, и съм толкова задлъжнял на банката, че не смея да тегля още пари. Съмнявам се дали ще ми дадат нещо. Ипотекиран съм до гуша. — Поклати глава и завърши унило: — Няма как, трябва да покрия загубите си и има само един начин — да затворя предприятието.

Винсънт седеше като пребит на стола си. Той мислеше и за другите мъже, които щяха да бъдат изхвърлени на улицата още на другия ден. Всички бяха женени, с изключение на Били Джонсън — помощник-водопроводчика.

— Естествено, аз сам ще съобщя на хората — каза Варли. — Утре. Няма да оставя тази работа на теб. Ще успея да ви платя за тази седмица, но само толкова. Нямам пари за никакви обезщетения, никакви премии. Съжалявам, че ти го казвам — добави мистър Варли. — Винсънт, ако бях на твое място, веднага щом си прибера трудовата книжка, бих отишъл в Бюрото за безработни. Колкото по-рано се запишеш, толкова по-добре, за да започнеш да получаваш помощи.

Винсънт мрачно кимна.

— Надявам се, че ще успея да се справя с тази каша — отбеляза Фред Варли и се изправи, очевидно искайки да сложи край на трудния разговор. — А нещата в страната трябва да се оправят. Рецесията не може да продължи вечно. В недалечно бъдеще смятам да започна наново, та искам да ти кажа... Когато отново отворя предприятието, за теб винаги ще има работа, Винсънт. Надявам се, че ще се върнеш при мен.

Винсънт се изправи.

— Да, бих дошъл. Вие се отнесохте честно с мен. Наистина съжалявам, че бизнесът ви е пропаднал.

— Е, момче, и аз. Още повече съжалявам заради теб и другите мъже. Представям си колко ще ви бъде трудно.

— До утре, мистър Варли.

— Довиждане.

ДВАДЕСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА

Винсънт Краутър седеше на игрището зад парка на „Мурфийлд Роуд“ и пушеше.

Вече не забелязваше красивия следобед на циганското лято и настроението му се беше изпарило. Беше потънал в мисълта как да изкара оттук нататък прехраната на двамата с Одра.

Предния ден беше прочел в йоркширския „Пост“, че има милион и деветстотин хиляди души безработни. „Плюс един, измърмори си той тихичко, след като и аз се присъединявам към тях.“ Мисълта, че остава без работа, все повече го вледеняваше от ужас. Трябваше все пак да отиде да се запише в Бюрото, тъй като нищо друго не му оставаше, докато беше на улицата.

Когато излезе от канцеларията на Варли, имаше чувството, че някой го е ритнал в корема и усещането не минаваше. Преди двайсет минути се бе разходил из парка с надеждата да проясни главата си и да обуздае връхлетелия го гняв, преди да се прибере. Но все още беше като замаян. Вярваше, че Фред Варли е отракан в бизнеса и не си беше представял, че ще банкрутира. „Тъкмо това показва, разсъждаваше той, че човек никога не може да бъде сигурен.“

Винсънт нямаше представа къде да търси да се закачи, по простата причина че никъде не предлагаха работа. Още по-малко пък знаеше как да поднесе тази ужасна новина на Одра.

„Какъв удар ще бъде за нея! — помисли си тъжно. — Тъкмо се беше посъвзела след смъртта на Алфи...“ Изсумтя и дръпна от цигарата си. Изведнъж я извади от устата си, изгледа я намръщено и си зададе въпроса колко ли време още ще може да купува любимия си Удбайнс. Както и бирата. А дали вече би могъл да залага на коне в събота следобед? Да, перспективата беше лоша. Беше отвратителна.

Винсънт потърка челото си с ръка и си спомни за парите, които имаше в йоркширската „Пени Банк“. Спестяванията му не бяха много. Щяха да им стигнат да вържат двата края не повече от месец. А онова, което би могъл да вземе като безработен, беше около лира на седмица за двамата, най-много шилинг или два повече. Очевидно веднага

трябваше да намери някаква работа — каквато и да е, където и да е. Трябва да опита и на други места около Лийдс — в Брамли, Стенингли или Уъртли, или да стигне чак до Пъдзи и Фармли.

— Ето един джентълмен, който си почива! Да имах време и аз да седна на пейка и така да прекарам следобеда, и то по средата на седмицата...

Винсънт позна дълбокия глас на своя приятел и зет, обърна се и се взря в приятелското лице, наведено към него.

— Точно такъв съм, Майк — изрече горчиво. — Аз съм „джентълмен, който си почива“... от около половин час. Да, вече ще марширувам в редиците на безработните, както и колегите ми и половината от тази проклета страна.

Майк се отпусна тежко до приятеля си и го изгледа намръщено.

— Сигурен съм, че не се майтапиш, Винс. Не би го направил с нещо толкова сериозно. Боже мой! Мислех, че по тези места предприятието на Варли е единствената стабилна строителна фирма.

— И аз смятах така. Но старият Варли току-що ми съобщи новината, преди около половин час. Пълен банкрут.

Майк бавно поклати главата си и придоби отчаян израз.

— Положението е ужасно. Чух, че през последните месеци още три други компании са фалирали и бог знае как ще свърши всичко това. Но слушай, Винсънт, ти си квалифициран работник, сигурно скоро ще си намериш нещо...

— Няма никаква надежда! — прекъсна го Винсънт. — Дори Фред Варли ми предложи веднага да се запиша в Бюрото за безработни.

Майк замълча, сви се още повече в палтото си от туид и загрижено погледна най-добрия си приятел. Чудеше се дали би могъл да направи нещо, за да помогне на Винсънт да си намери работа. Съмнително.

Между двамата млади мъже настана кратко мълчание. Те се бяха сближили още от първия миг, откакто се запознаха, а през последните години бяха станали още по-близки. Майк беше по-млад от Винсънт, но единствено той разбираше необикновено комплицирания мъж, какъвто бе Винсънт Краутър.

Внезапно Винсънт възкликна:

— Как да съобщя на Одра?

— По същия начин, по който го каза и на мен — направо!

— А ако изпадне пак в такава жестока депресия, каквато беше досегашната? Като си спомня колко тежко се разболя след смъртта на Алфи, направо ми се разтреперват краката, Майк. Никога не съм виждал Одра толкова особена!

— Да, тя беше наистина зле — съгласи се Майк, — но много жени реагират по същия начин, когато загубят детето си, особено ако е първо. Излизат от релсите за известно време. За нея всичко това беше ужасно, след като досега се е простила с толкова близки...

— Бедната ми Одра...

— Слушай, Винс, хайде да се обзаложим. Твърдя, че тя има посилен характер от мнозина други хора. Тя е борец, една истински решителна и упорита жена. Имам усещането, че ще приеме новината, без да мигне.

— Надявам се да си прав, Майк. — Винсънт стана от пейката. — Е, няма смисъл да отлагам. По-добре да се върна вкъщи и да ѝ го съобщя.

— Още ли искаш да отидем на вариетето в събота вечер?

— Разбира се! Не виждам причина да променяме плановете си. Не бих искал да разочароваме Одра и Лорет.

* * *

В мига, в който пристъпи прага на дома си, Винсънт разбра, че нещо се е случило — нещо особено.

Грамофонът във всекидневната беше пуснат. Из цялата къща се носеше песента на Джилбърт и Съливан „Микадо“. Ваза с бели и жълти хризантеми беше поставена по средата на масата, покрита с дантелена покривка и сложена за вечеря с най-хубавия им сервиз. Винсънт се зачуди дали някой не е поканен на гости, но забеляза, че приборите са два. След миг зърна и бутилка червено вино, после подуши въздуха и усети откъм фурната да се носи миризмата на любимата му яхния с агнешко. Любопитството му вече бе събудено.

Тъкмо свали палтото и шапката си и ги закачи в гардероба, когато вратата към стълбата се отвори и Одра пристъпи в кухнята. Беше с хубавата си синя блуза, която така отиваше на очите ѝ, и с

тъмна пола. На лицето ѝ грееше най-лъчезарната усмивка, каквато човек можеше да си представи.

— Колко си красива днес, скъпа — направи ѝ той комплимент, полуусмихнат, оглеждайки я одобрително със зелените си очи. — Какво празнуваме? Да не би да си получила неочаквано наследство?

— Бих казала — даже две, в известен смисъл... — Тя се втурна, за да го целуне, после го изгледа особено, хвана го за ръката и го поведе към огнището. Грабна един плик от полицата над камината и го размаха пред очите му.

— Първо това! Писмо от адвокатите на леля Франсис, която е починала и ми е оставила нещичко в завещанието си. Ако смяташ, че ще е някой и друг сребърен предмет или онзи порцеланов чайник, който ми харесваше, лъжеш се! Петдесет лири, Винсънт! Не е ли чудесно от нейна страна?

— Чудесно е, разбира се! — каза той и вътрешно си отдъхна, защото малкото наследство на Одра идваше в най-подходящия момент. Тъкмо се канеше да ѝ съобщи, че от днес е на улицата, за да свърши с неприятната работа, когато тя го превари.

Винсънт я притегли към себе си и се загледа в усмихнатото ѝ лице. Очите ѝ бяха изумително сини и тя цялата сияеше.

— Какво има момичето ми? Изглеждаш като котка, която току-що е изяла канарчето.

— Наистина се чувствам по този начин, скъпи! Тази сутрин ходих при доктор Столки и той го потвърди: бременна съм втори месец, ще си имаме бебе... през май.

На Винсънт му се стори, че сърцето му ще изхвъркне от радост. Така се беше молил тя да забременее! И за двамата едно дете щеше да запълни ужасната празнота, която Алфи остави след себе си.

Винсънт я привлече още по-близо, притисна главата ѝ към гърдите си и погали лъскавата ѝ коса.

— Няма по-добра новина за мен от тази, любима. От месеци чаках да я чуя. Нищо чудно, че си толкова весела... Сега вече и на мен ми се отпусна душата.

— Знаех, че ще се зарадваш, Винсънт.

В отговор той обви ръце около тялото ѝ. Реши да не разваля с лоши новини тази специална вечер, за която тя се беше подготвила

така старателно. На другия ден щеше да ѝ каже, че Варли е банкрутирал. И тогава нямаше да е късно.

Неочаквано Винсънт се почувства изпълнен с оптимизъм. Той щеше да си намери работа. Бебето беше знак за късмет.

ДВАДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

— Какво хубаво момиченце! — възкликна Гуен и лицето ѝ светна, когато се наведе над болничното легло, за да погледне мъничкото човече, което Одра държеше в ръцете си. — Направо е съвършена!

— И аз така мисля, Гуен! — Одра се усмихна на приятелката си, която неочаквано се беше отбила, за да я посети в болницата „Сейнт Мери“. След това обърна очи към нощното шкафче, което грееше от огромния букет, оставен там от Гуен преди миг. — И цветята са прекрасни, скъпа!

— Ти винаги си обичала жълти рози. А ето и това... — Гуен остави един пакет върху леглото. — За... — Спря, погледна бебето и се засмя. — Още не си ми казала как се казва.

— Господи, колко съм изглупяла! Ще я наречем Кристина. Харесва ли ти?

— Да, много интересно име. — Като седна на стола до леглото, Гуен се наведе напред и взе подаръка. — Да ти го отворя ли?

Одра се засмя.

— Бъди така добра.

— Надявам се да ти хареса. — Гуен внимателно развърза панделката около кутията, свали капака и вдигна кокетна розова рокличка пред очите на Одра. — Копринена е и е по поръчка.

— О, Гуен, колко е красива! Представям си как ще изглежда Кристина в нея. Но това е истинско разточителство! — Одра се пресегна и стисна ръката на приятелката си.

Тя засия от удоволствие, облегна се на стола си и изгледа замислено родилката.

— Ти наистина изглеждаш добре, Одра. А след като Алфи... — Гласът ѝ потрепери, докато изричаше името му, и тя спря изчервена. — Извинявай...

— Не бъди глупава, Гуени. Не можем понякога да не споменаваме Алфи. Това вече не ме разстройва така жестоко. Повярвай ми. Най-последно се свързах след смъртта му, в смисъл че мъката ми

намаля и болката ми като че претръпна. Естествено, че никога няма да забравя момченцето си и винаги ще го обичам, но вече си имаме Кристина.

Одра сведе очи към детето в ръцете си щастлива, а после погледна Гуен.

— Наистина се чувствам много добре. Носих леко бременността си, а и родих леко. Странно, че с Алфи ми беше толкова лошо.

Гуен кимна с добре фризираната си руса глава.

— Казват, че често става така. — Загледа се през прозореца почти разсеяно и по лицето ѝ мина сянка на копнеж. — Ти си щастлива... Да можех и аз да забременея...

— И това ще стане, просто трябва да мине известно време.

— Време! — изсмя се леко Гуен. — Вече е май 1931-ва. Омъжена съм от две години и един месец. — Сви рамене и добави: — Джофри твърди, че съм твърде напрегната и че трябва да се отпусна, за да се получи нещо.

— Сигурно е прав. Все пак той е лекар. Впрочем, как е Джофри?

— Добре е. — Гуен внезапно скочи на крака. — Май сестрите в това отделение не изпълняват докрай задълженията си. Докато някоя от тях се трогне да донесе ваза, розите ще си заминат. — С отривист жест тя грабна букета. — Ще ги сложа във вода и се връщам след минутка.

Одра последва с поглед Гуен, докато тя прекосяваше отделението. През последните две години приятелката ѝ се беше променила много, както самата тя бе предрекла. Той я беше променил... Променил е изцяло стила ѝ на обличане, начина ѝ на говор, походката, а може би и мисленето ѝ... А и от последния път, когато се видяха, се бе променила още повече. В този ден имаше нещо наистина особено у Гуен, което Одра не можеше да определи. Напоследък се виждаха рядко, тъй като, след като се бяха омъжили, приятелството им бе замряло. Затова Одра, която беше много наблюдателна, забелязваше и най-малката промяна у Гуен. „Нещо във външността ѝ е, помисли Одра и се намръщи. Или в дрехите?“ Във всеки случай черната ленена рокля и жакетът правеха впечатление със строгия си цвят. Не, не беше от дрехите.

Озадачена, Одра отново изгледа Гуен, докато тя се приближаваше към леглото ѝ с ваза и с розите в ръка. Изведнъж Одра

разбра какво беше толкова различното у приятелката ѝ този ден. Светлината в очите ѝ беше изгаснала. „Вече не е щастлива с Джофри — помисли си Одра, — ако въобще някога е била. Затова не иска да разговаря за него, поради тази причина скочи, за да сложи розите във вода. Бедната Гуени! Тя очакваше толкова много от този брак, а сега се обзалагам, че живее в истински ад.“

— Благодаря ти — прошепна Одра, когато Гуен сложи вазата върху нощното шкафче. Изглежда я скришом. В хубавите ѝ очи се четеше тъга, както и в гънките около устата.

Гуен прекъсна мислите ѝ, като обяви:

— Добре ѝ се накарах на тази млада сестра.

— Нищо чудно... Гуен, старите навици от болницата умират трудно, нали?

— Навярно е така. — Гуен седна и продължи: — Понеже стана дума за медицински сестри, когато излезеш от болницата, отново ли ще се върнеш да гледаш онази жена?

— Искаш да кажеш мисис Джарвис? Да, обещала съм ѝ. Тя никак не е добре, а пък ние имаме нужда от парите.

Съчувствен израз мина по лицето на Гуен.

— Положението сигурно е ужасно за теб, мила, след като Винсънт още е безработен.

— Е, за него е още по-неприятно — меко отвърна Одра и внимателно изгледа Гуен, откривайки критична нотка в гласа ѝ, очевидно насочена срещу нейния съпруг. — Той изживява много зле това, че не може да си намери работа, и вярвам, че можеш да го разбереш. Винсънт не е кръшкач, не е мързелив, но...

— Въобще не съм казала такова нещо! — защити се Гуен и леко порозовя.

Без да обръща внимание на репликата ѝ, Одра продължи с равен глас:

— Следобед отново е излизал и е обикалял да търси каквото и да е. Отнася се с голяма отговорност към този проблем и всячески се старае да го разреши.

— Сигурно това го измъчва — измърмори Гуен. — Искам да кажа, че той винаги е бил против идеята ти да работиш.

— Да, беше против и не мисля, че е променил становището си. Обаче засега ще бъде така. Засега аз ще работя.

— Разбирам те, мила. Последния път, когато се видяхме, мисля, че беше през март, ти ми каза, че брат ти Уилям ви е предложил да се преселите с Винсънт в Австралия. Тогава вие май не се съгласихте, нали?

— Не. Виж, Гуен, Винсънт може и временно да се е въодушевил от идеята да емигрира, но той не би напуснал Англия. Мърмори срещу депресията, разбира се, срещу условията в страната сега и нарича правителството и политиците с какви ли не думи. Но той обича родината си. — Одра поклати глава. — Той не би оставил майка си и баща си, както и цялото си семейство. Всички те са много сплотени. Освен това има и друга причина — самата аз не поисках да замина. Горещо желая отново да видя Уилям и Фредерик, но отдавна вече не смятам, че бих останала да живея в Австралия. Вече не. Твърде е далече.

— Е, далечко е. Почти на края на света. — След като помахаш с ръка пред лицето си, Гуен възкликна: — Тук изведнъж стана горещо, а и навън е много топло за месец май. — Свали жакета си и го сложи на облегалката на стола. — Беше ми казала, че Фредерик се е сгодила. Ожени ли се вече?

Одра не отговори.

Гуен се взря с любопитство в нея.

— Защо ме гледаш така?

— Какво е станало с ръката ти? — напрегнато попита Одра, без да сваля очите си от Гуен. Роклята ѝ беше без ръкави и се виждаше, че едната ѝ ръка е подута и посиняла.

Гуен се изсмя притеснено и каза:

— О, знам, че изглежда ужасно. Онзи ден паднах на стълбите към мазето. Джофри много ми се ядоса, че съм толкова невнимателна. Вечерта щяхме да ходим на танци, но така и не можах да облека новата си рокля с къси ръкави, за която похарчих сума ти пари в модния салон на „Хартс“. Джофри каза, че съм могла да се пребия и така се вбеси, че вече не се приближавам до мазето.

— Не се изненадвам на реакцията му. Наистина си могла да се пребиеш. Още когато първия път дойдох да видя къщата ви, си помислих, че стъпалата са стръмни и опасни. Много трябва да внимавах с тях, Гуени.

Гуен изведнъж стана неспокойна, изправи се, и тръгна към прозореца. Погледна през стъклото и подметна към Одра.

— Майк и Лорет идват заедно с Винсънт. По-добре да си вървя.

— Но те ще се зарадват да те видят.

В смеха на Гуен звънна нотка на неудобство:

— Честно казано, не бих искала да се виждам с Майк.

— Не бъди наивна. Сега, след като и двамата сте женени, няма причина да се притесняваш.

— Знам, но те са твоето семейство, а ако остана още, само ще преча. Наистина трябва да се връщам в Хедингли. Имам работа... Довечера ще правим парти и трябва добре да инструктирам прислужницата.

— Искаше ми се да поостанеш.

Гуен поклати глава и слабо се усмихна.

— Ще трябва да тръгвам. — Леко погали бузата на Одра, после се наведе и я целуна. — Довиждане, скъпа. Скоро пак ще се видим.

— Довиждане, Гуени. — Одра знаеше, че ще мине много време, докато двете се срещнат отново. — Радвам се, че дойде.

Одра видя как милата ѝ стара приятелка бързо се отдалечава и си помисли: „Гуени, ще се сблъскаш с Майк на стъпалата на болницата“.

— Как са моите момичета? — попита Винсънт, като се наведе с любов към жена си и дъщеря си.

— И двете цъфтим — отвърна Одра усмихната и го погледна преценяващо. Не, не си беше намерил работа.

Лорет се приближи, поздрави я сърдечно и с обич и остави красиво увит поднос до леглото ѝ.

— Мама ти изпраща този пай с плодове и смята, че ще го харесаш.

— И не би могло да бъде иначе. Тя готви страхотно! Благодарни й от мое име, Лорет.

Винсънт се настани на края на леглото и каза:

— Току-що се сблъскахме с Гуен и тя така побягна от нас, като че сме чумами.

— Бързаше да се прибере — започна да обяснява Одра. — Каза ми, че щели да имат парти.

— Имам чувството, че не иска да разговаря с Майк — намеси се Лорет, като гледаше ту единия, ту другия.

— Може би си права — съгласи се Винсънт. — Сигурен съм, че чувствата са взаимни. А той какво би могъл да й каже?

— Всъщност къде е той? — попита Одра.

— Отби се да види свой пациент в друго отделение. След малко ще дойде — отвърна Лорет, а после запита: — Мога ли малко да подържи Кристина, Одра?

— Искате ли питане? Тази сладурана вече взе да ми тежи. Ела, вземи я от мен, мила.

Одра беше доволна да промени положението си в леглото и да се опъне. За малко и тримата замълчаха. Одра гледаше как Лорет нежно люлее бебето и тихичко му говори. По едно време каза:

— Двамата с Винсънт се надяваме, че ти би могла да й станеш кръстница, Лорет, а Майк, естествено, ще бъде кръстникът.

— С удоволствие! — възкликна Лорет. — Знам, че и Майк ще се зарадва. — Поколеба се, а после попита: — А коя бихте желали да е другата кръстница? Гуен, предполагам.

— Не, мисля, че няма да е подходящо — отвърна Одра, гледайки към Винсънт. — А ти на какво мнение си?

— Аз и по-рано мислех така. Доволен съм, че и ти си стигнала до този извод. — Хвърли поглед из отделениято и добави: — Ето го и нашия човек.

Майк се отправи с бързи крачки към Одра. След като я целуна сърдечно и я стисна леко по рамото, каза:

— Няма нужда да те питам как се чувстваш. За жена, която е родила преди два дни, изглеждаш великолепно... Предполагам, че всичко е наред и нямаш проблеми. Ако греша, казвай веднага.

— Нямам проблеми, Майк. — Одра отново си помисли, че той е най-свестният мъж, когото познава. Сърдечността и добротата му се отразяваха в тези негови ясни, загрижени очи. Беше абсолютно убедена, че от него ще стане чудесен лекар. Самото му присъствие, дълбокият му топъл глас, грижата за болните, която пораждаше доверие, всички тези негови качества действаха успокоително. „Това е дарба, помисли си тя. Нищо чудно, че всичките му пациенти го обожават.“

Като усети, че Майк все още стои наведен над нея и я гледа, като че очакваше да каже нещо, Одра продължи:

— Доктор Столки днес мина по-рано и ме увери, че до няколко дни ще се прибера.

— Той знае най-добре, така че няма нужда да бързаш — предупреди я Майк и се приближи към жена си. Като погледна бебето в ръцете и, каза: — Ще стане много хубаво дете.

— Бихме желали да станеш кръстник на Кристина, Майк — обяви Винсънт. — Лорет вече се съгласи да бъде кръстница. Нещо да кажеш по въпроса?

— Казвам „да“. — Майк се ухили до ушите. — Вече си имате кръстник, а коя ще е втората кръстница?

Винсънт и Одра се спогледаха и Винсънт изрече:

— Може би нашата Олив, Одра. Ти какво мислиш?

— Идеално... Нека всички да са от семейството.

— Олив с отговорност ще се отнесе към задълженията си като кръстница, както и ние, естествено.

— Сигурен съм, че всички ще направите каквото е необходимо — съгласи се Винсънт. Стана, отиде до сестра си и протегна ръце. — Може ли за минутка да взема моето малко момиченце? Днес още не съм го държал.

Лорет му подаде детето и докато го нагласяше в ръцете си, той го загледа като омагьосан. Кожата му бе гладка и чиста, чертите му изглеждаха напълно оформени. Лицето му не беше червено и сбръчкано като на Алфи в родилното. Докато продължаваше да се вира в Кристина, Винсънт бе обзет от някакво страхопочитание. Сърцето му се препълни от любов към нея и най-последно той сподадено промълви:

— От минутата, когато чух, че Одра е бременна, си помислих, че това дете ще ни донесе щастие. Вярвам, че ще е така.

— Ще ѝ дам всичко, каквото мога, целия свят — добави Одра.

Тримата я изгледаха изненадано. Настана мълчание. Думите ѝ като че увиснаха във въздуха.

Лорет се усмихна, после прехапа устна, тъй като не знаеше как да реагира на това изключително заявление.

Винсънт тръгна с бебето към прозореца и се загледа навън.

Майк го последва с разтревожен поглед. Както стоеше с напрегнати рамене, той разбра, че Винсънт се е разстроил от думите на Одра. В тях бе прозвучало силно чувство за собственост. Не можа ли да каже „ние“? — мислеше си той.

Майк преглътна и с желанието да прекъсне неудобния момент, рече:

— Това е чудесно, Одра!

— Заявявам го напълно сериозно! — отвърна тя твърдо, с вперени в него очи.

Май винаги си бе давал сметка, че тя е решителна и умна жена. Но сега забеляза нещо, което по-рано не му беше правило впечатление: хладната непреклонност около устните и в стиснатите ѝ челюсти, ужасната неумолимост в тези сини очи. „Боже, помисли си, тя не само го вярва, но е готова да тръгне на кръстоносен поход, за да го постигне. Господ да е на помощ на онзи, който се изпречи на пътя ѝ, в това число и Винсънт.“

ДВАДЕСЕТ И ПЕТА ГЛАВА

Желанието на Одра Краутър да даде всичко възможно на Кристина се превърна във фиксидеята на живота ѝ.

От този момент нататък тя мислеше само за това. Борбата за постигане на тази цел, започнала през лятото на 1931-ва, щеше да продължи повече от двайсет години.

Веднага щом излезе от болницата, Одра се върна на работа при мисис Джарвис, за която беше започнала да се грижи четири месеца преди Кристина да се роди. Още тогава беше обещала на старата дама, че ще възобнови задълженията си при нея след раждането, още повече че семейството отчаяно се нуждаеше от парите. Като безработен Винсънт получаваше само двайсет и пет шилинга седмично, а сега, след раждането на детето, щяха да му дават още два. Това съвсем не беше достатъчно за трима.

Работата при мисис Джарвис не беше трудна. Удобството беше и в това, че тази жена инвалид живееше само на няколко минути път от къщата на „Пот Лейн“.

Но Одра я теглеше към болницата. Месец след като се грижи за мисис Джарвис, тя я предупреди, че ще подаде молба за работа в „Сейнт Мери“. Направи го в началото на юли.

През ноември се освободи място и Одра бе назначена, за нейна голяма радост, в детското отделение.

Одра знаеше, че е заела мястото, което възбуждаше най-много апетити, благодарение на връзките на сестра Ленъкс и на Ирен Бел. Но този факт въобще не я тревожеше. Получи работата и само това имаше значение.

През пролетта на 1932-ра Одра вече бе свикнала с работата си и изпитваше удоволствие от нея. Старшата Фокс я бе харесала, докторите бяха доволни и ѝ предстоеше повишение. Тя обаче въобще не мислеше за това повишение като за някаква морална награда, за издигане в службата. За нея беше важно, че то щеше да ѝ донесе повече пари, а те толкова ѝ трябваха за Кристина! За дрехи, за образованието ѝ, за бъдещето ѝ.

Макар че в момента не можеше да спести и едно пени, Одра имаше намерение да го прави през следващите години. Тя кроеше дългосрочни планове, тъй като смяташе, че единственият начин да постигне успех е, когато има средства. У нея вече бе узряла идеята как да печели допълнително пари и щеше да я пусне в действие веднага, щом усети, че положението ѝ в болницата е сигурно. В свободното си време щеше да шие дрехи.

Работата като медицинска сестра изпълваше Одра с чувство на удовлетворение и тя се хвърли в нея с обичайния си жар. Докато ходеше от отделение в отделение, походката ѝ вече беше друга, на лицето ѝ грееше усмивка.

Но вкъщи нещата не вървяха добре.

Между Одра и Винсънт отново възникнаха разправии и бракът им пак бе изправен пред крах. В известен смисъл разрывът между тях този път се дължеше на Одра. Цялото ѝ внимание бе насочено единствено към Кристина. Тя обичаше това дете с почти ненормална любов, вероятно защото беше загубила първата си рожба.

Винсънт също обичаше малката си дъщеричка, но той имаше тежки проблеми, с които трябваше да се справя, а тъй като беше млад и жизнен мъж, имаше и своите нужди. Искаше да има нормални полови отношения с жена си, но Одра бе заета изключително с Кристина и с работата си и вече не изпитваше какъвто и да е интерес към сексуалността на Винсънт.

Беше престанала да спи с него месеци преди да се роди детето. И това положение продължаваше. Понеже беше безработен, денем на него му беше отредено да се грижи за малката. Физическата студенина от страна на жена му допълнително го огорчаваше и изнервяше.

Една съботна вечер през април, след като сложиха Кристина да спи в горната стая, Винсънт реши да излезе с Одра. Изчака, докато тя почисти масата и измие чиниите, и щом седна пред огъня с иглата в ръка, той изключи радиото и се настани срещу нея.

— Защо го направи? — попита тя, без да вдига очи, съсредоточена в кърпенето на чорапа му.

— Трябва да поговорим, Одра, и то много сериозно — започна Винсънт, наведе се напред и се вторачи в нея.

Доловила твърдия му тон, тя остави чорапа в скута си, облегна се назад и го загледа мълчаливо.

Точно така той си бе представял реакцията ѝ.

— Между нас съществуват изключително сериозни проблеми и е време вече да поприказваме за тях. Няма защо да ги крием, защото ти...

— Проблеми ли? — прекъсна го тя и го изгледа особено. — Какво искаш да кажеш, Винсънт?

— Хайде, Одра, не се прави, че не разбираш. Много добре знаеш за какво говоря. За проблемите ни в леглото, за това. Ти непрекъснато ме отблъскваш. Не ме ли обичаш вече?

Както винаги, щом той заговореше за секс, бузите ѝ леко се изчервяваха.

— Разбира се, че те обичам! — възкликна тя с възмущение.

— По странен начин го показваш. Един айсберг е нищо пред теб. Даваш ли си сметка за това?

— Винсънт, подло е от твоя страна да говориш така! Обичам те, но... Е... страхувам се, че отново ще забременея. Виж какво, и ти си наясно с това, че още едно дете ще ни съсипе финансово. Ние и така едва свързваме двата края...

— Да не би аз да съм виновен, че цялата страна е в такова положение! — изсъска той, като я изгледа свирепо. — За това можеш да виниш Рамзи Макдоналд и проклетото му правителство! Аз не съм единственият безработен. Такива като мене са два милиона и осемстотин хиляди. Ние не само сме безработни, но отчаяни и унижени като мъже, защото сме доведени до дъното...

— Не ме разбирай погрешно. Аз не те обвинявам, Винсънт. Никога не бих го направила! Знам, че не си виновен ти, известно ми е и колко усърдно търсиш работа. Но ако имаме още едно дете, Кристина няма да има достатъчно възможности... Не си ли съгласен с мен? Не можеш ли да го проумееш?

— О, да, разбира се, че ми е ясно. Планираш блестящо бъдеще за нея, а тя няма още годинка. Понякога ме удивляваш, Одра, чудя се на здравия ти разум.

Той скочи ядосан, отиде до гардероба и грабна спортното си яке от закачалката.

— Къде отиваш? — попита тя, изненадана, че той внезапно прекъсна разговора.

— При майка ми.

— Естествено, след като тя ти съчувства и те отрупва с внимание. Тя ще ти даде и още пари, за да отидеш в кръчмата, както винаги. Така че — побързай!

— Отношенията между мен и майка ми не са твоя работа! — изкрещя той. — Никога не съм поискал от теб и едно пени, и никога няма да го направя.

Тя не отговори.

Той изскочи от къщата, но не затръшна вратата. Не искаше да буди детето.

Десет минути по-късно, докато вървеше по главната улица, Винсънт започна да се успокоява. Въпреки това не извини държането на Одра, нито пък ѝ прости. Неприязънта му към нея дори се засили.

„Ако бях богат, мислеше си, и женен за студена и безразлична жена като Одра, щях да си намеря любовница — красива, достъпна и любвеобилна. За съжаление не съм богат, затова не мога да си позволя такъв лукс.“

Изведнъж му хрумна нещо. Можеше да се обади на Милисънт Арнолд. Това нямаше да му струва нищо, освен добри маниери, малко сладки приказки и известна част от несъмнения му чар. Мили не беше красива, но имаше приятно лице и бе добра по характер. И, което е най-важно, винаги е проявявала слабост към него.

„Няма нищо по-хубаво от жена, която истински да копнее за теб.“ Винсънт веднага промени плановете си.

Не отиде при майка си. Нито пък спря в „Белия кон“, където знаеше, че братята му Джек и Бил играят на стрелички и го чакат. Вместо това зави към бездетната трийсет и пет годишна вдовица Милисънт Арнолд.

Мили живееше сама, след като Тед почина преди две години. Къщата беше в най-далечния край на Армли и това му харесваше. Ако има достатъчно късмет, за да стане неин редовен посетител, по-добре никой да не го вижда как влиза и излиза.

След като почука няколко пъти и никой не му отговори, той разочарован се направи да поеме по обратния път.

Тогава вратата се отвори и Мили възкликна на прага ѝ:

— Винсънт, какво те води при мен в събота вечер?

— Ами, как да ти кажа... — започна той, пристъпвайки от крак на крак и усмихвайки се на кафявите очи, вдигнати към него. — Минавах през игрището и си спомних какво ми каза миналата седмица, когато се срещнахме близо до библиотеката. Аз също се чувствам самотен и тъжен, Мили.

— Винсънт, шегуваш ли се?

Той поклати глава, усмихна се очарователно и се облегна на касата на вратата, докато очите му я оглеждаха предизвикателно. Каква разкошна фигура имаше тя! Изведнъж Винсънт се разсмя така, както от години не се бе смял.

— Бях тръгнал в кръчмата при братята ми, когато си спомних за теб, Милисънт. Хрумна ми, че бих могъл да ти правя компания за малко и че би могла да предложиш бира на един жаден мъж.

Милисънт преглътна, все още невярваща на късмета си. Тя желаше този мъж от години, още докато Тед беше жив. Разтвори влажните си устни, но не каза нищо, само хвана гостенина си за ръка и го дръпна вътре.

— Имам няколко бири. Ако можеш, изпий ги всичките — каза най-после, като го докосна с гърдите си и го поведе.

Изведнъж Мили спря, притисна ръката му и се вгледа в красивото лице, наведено към нея. Бавна и замечтана усмивка се появи на устните ѝ.

— Може би и ще хапнеш, а? Ще можеш ли да останеш за вечеря, Винсънт?

— В действителност мога — отвърна той, изправи рамене, стегна тялото си и отново се почувства мъж.

Обхвана с ръка тънката ѝ талия и така заедно стигнаха до всекидневната. Когато тя се прислони по-близо до него, той разбра, че тази вечер няма за какво да се безпокои.

Макар и да започна връзка с Милисънт Арнолд, Винсънт не промени коренно живота си. Беше дискретен.

Компанията на тази жена му допаднаше, както и привързаността ѝ към него. Часове наред с наслада двамата се любеха в голямото ѝ и удобно легло.

Но това беше физическа връзка и нищо повече.

И Винсънт, и Мили бяха сигурни, че тя няма да продължи дълго, и се разбраха да карат, докато могат. Както и да няма никакви упреци, ако, който и да е от тях първи пожелае да сложи край.

Винсънт беше човек на отговорностите и не можеше да изостави детето, което обожаваше. Или пък само заради флирта да спре да търси работа. Проявяваше благоразумие и посещаваше Мили само веднъж седмично, и то по тъмно.

Сутрин гледаше Кристина, а около обяд я отнасяше при майка си, където обядваше с нея и Дани. Обикновено оставяше бебето на грижите на Елайза и започваше да обикаля града и околностите му, за да търси работа. Понякога имаше късмет да намери нещо, но не за повече от ден или два.

Така отмина есента и настъпиха дългите зимни месеци. Винсънт започна да осъзнава, че няма да може да се захване с нищо постоянно. Правителството бе потопило страната в най-дълбоката и дълга депресия от години насам. Англия беше на ръба на разрухата, както и целият свят, тъй като икономическата криза беше обхванала вече всички страни. Винсънт интуитивно усещаше, че това положение ще продължи дълго. Навсякъде вреше и кипеше, бунтовете и гладните походи станаха нормално явление.

Лийдс, подобно на другите големи индустриални градове, беше засегнат болезнено. Армията на спасението отвори походни кухни, където раздаваха супа и ботушки за бедните деца. Помагаха и на онези, които искаха да се изселят от засегнатите от депресията райони.

Винсънт никога не беше виждал толкова хора по улиците — опашки пред бюрата за безработни, тълпи пред будките за наддавания и пред кръчмите, или просто стоящи на групи по ъглите на улиците. Всички тези хора изглеждаха мрачни и недоволни. Бяха изпълнени със съчувствие един към друг и имаха вид на обречени. Като ги гледаше, Винсънт се мъчеше да потисне в себе си чувството на безнадеждност, което напоследък често го обхващаше. Стараеше се да активизира всичките си вътрешни сили и независимо от безнадеждната ситуация, да запази висок дух.

Макар че Винсънт никога не бе желал Одра да работи, сега благодареше на Бога, че е медицинска сестра. Радваше се, че и другите членове на семейство Краутър все още са на работа, че родителите му са материално добре.

Баща му от години бе в отдела по транспорт на Индустириалното кооперативно общество в Лийдс и работата му изглеждаше сигурна. Бил беше библиотекар, а Джек, който посещаваше вечерни курсове по озеленяване, се беше устроил в Отдела по градските паркове в Лийдс. Даже Маги успя да си намери работа в едно шивашко ателие, където правеше илици на мъжки сака.

Тримата в никакъв случай не получаваха толкова, колкото баща им, но като съберяха заплатите си, се получаваха добра сума. Затова на масата на майка му винаги имаше питателна храна, а в мазето — въглища. Винсънт знаеше, че каквото и да се случи, Одра и Кристина никога нямаше да студуват и гладуват както много англичани в това ужасно време.

Когато наближи Коледата на 1932 година, Винсънт удвои опитите си да намери каквато и да е работа. В тези дни той още потчаяно се нуждаеше от това, за да подпомогне малкото си семейство през празниците. Искаше да купи подарък, макар и малък, за Одра и играчка за Кристина. А му се щеше и да сложи някои деликатеси на масата.

В първите дни на декември се развихриха няколко тежки бури и снегът се задържа. Много пътища бяха блокирани. В един късен петъчен следобед на Винсънт най-после му провървя. Той се пазари да изрине снега пред съседска къща. Тъй като притъмняваше, икономът му каза да отиде на следващия ден в девет часа.

Съботната сутрин беше изключително студена. Духаше леден и силен вятър. Но това не спря Винсънт. Беше толкова доволен, че е намерил работа, от която щеше да спечели пари, че нищо не можеше да го спре. Одра, която този ден не беше на работа, го накара да облече два пуловера под спортното си яке. После сама завърза дебел вълнен шал около врата му и му подаде дебелите ръкавици. Винсънт я целуна по бузата и каза:

— Най-много за три часа смятам да изчистя алеята пред „Фел Хаус“, затова ще си дойда навреме за обяд, скъпа.

— Мисля да сготвя голяма тенджерка със супа. Ще имаш нужда от нещо топло, след като ще бъдеш навън в това време — отбеляза тя и го изпрати до вратата. Леденият порив на вятъра я шибна в лицето и тя

потрепери. — Тази сутрин няма да извеждам Кристина, много е студено.

— Не е за разходки, стойте си вкъщи. Довиждане, мила, ще се видим по-късно. — Той се отдалечи по пътеката, обърна се и ѝ махна. Беше в празнично настроение.

Цяла сутрин Одра не подвиж крак — гледаше Кристина, свари зеленчукова супа, свърши и друга домакинска работа. Времето отлетя.

Преди да разбере, часовникът удари дванайсет. Седна край масата и пусна радиото, взе бебето на ръце и се настани край огъня, за да го нахрани.

След като Винсънт не се прибра до един часа, Одра започна да се чуди какво му се е случило, а в два вече наистина се разтревожи. „Може да е отишъл в кръчмата при братята и приятелите си, но той никога не го правеше веднага след работа. Винаги си идваше първо у дома, за да изпие чаша чай или да похапне, както и да се преоблече, ако по-късно щеше да излиза.“

След като сложи Кристина да спи в малката люлка в кухнята, Одра си сипа супа, но откри, че не е гладна.

От време навреме ходеше до прозореца и поглеждаше навън, но него го нямаше никакъв.

Беше почти три часът, когато чу острия метален звън от токовете на ботушите му по пътеката.

— Вече бях започнала да се безпокоя — каза му тя и затвори вратата след него. — Учудих се какво може да ти се е случило.

— Трябваше да изрина много сняг. — Той свали шапката си, развърза шала и бавно смъкна ръкавиците си, покрити със замръзнал сняг. — Много повече, отколкото се бяхме условили. Освен предната алея, се наложи да почистя и две дълги тераси, пътека сред тревата и задния двор.

— Толкова много! Сигурно си капнал, Винсънт, посинял си от студ. Ела до огъня да се стоплиш.

— Не ми предложиха дори чаша чай в дванайсет...

— Господи, какви хора! — Одра го изгледа потресена.

Той не ѝ отговори. Докато вървеше към камината, нещо в израза му не ѝ хареса.

— Винсънт — започна нерешително, — добре ли си?

Той мълчеше, застанал с гръб към огъня, за да се стопли. След малко бръкна в джоба си и извади оттам нещо. Обърна изпитото си и уморено лице към нея и отвори треперещата си ръка.

— Ето какво ми платиха — каза с глас, изпълнен с горчивина, и ѝ показа монетата в дланта си.

За миг Одра не можа да повярва на очите си.

— Шест пенса! Шест пенса за шест часа работа? Това е отвратително! Тези хора...

Не можа да продължи от гняв. След малко обаче пое дълбоко въздух и се стегна.

— Винсънт, скъпи... — Тръгна към него със загрижено лице, хвана ръката му и я притисна с обич. — Никога няма да ти позволя да направиш още веднъж такова нещо. Никога!

Той поклати глава и отвърна очи. След минута или две се обърна към нея. Погледът му беше празен.

— Над тази земя тегне проклятие.

ДВАДЕСЕТ И ШЕСТА ГЛАВА

— Честит рожден ден, мила мамо, честит рожден ден!

Щом свърши да пее, Кристина прехвърча през стаята, хвърли се с цяло тяло към Одра, като за малко не я събори, и здраво я прегърна.

— С татко решихме да ти направим парти по случай рождения ден, мамо. И ще бъде само за нас тримата.

Одра се усмихна на малкото лъчезарно личице, вдигнато към нея.

— Това е прекрасно, моето дете — отвърна, като приглади назад косата на шестгодишното момиченце, мислейки си колко прилича на баща си.

Въпреки че Кристина имаше нейната коса, тя бе наследила фините черти на Винсънт и тъмносивите очи на Лорет. Повече приличаше на рода Краутър, а не на Кентън, поне външно. Напоследък тази прилика бе станала още по-изявена. Кристина вече беше доста израсла и щеше да бъде висока — още една черта на Краутър.

— Честит рожден ден, скъпа! — обади се и Винсънт, приближи се до нея и я целуна по бузата.

— А аз си мислех, че не сте се сетили.

Той се засмя и дръпна от цигарата си.

— Как бихме могли? Напоследък ти няколко пъти ни намекна — пошегува се той.

— Мамо, моля те, ела! Влез тук! — извика Кристина, хвана я за ръката и я дръпна от вратата на къщата им.

— Влез в хола, хайде и ти, татко. Моля ви се!

Смеейки се, Одра остави чантата си на масичката в антрето и се остави на изненадващо силното и решително момиченце да я завлече до другата стая.

— Ето — нареди Кристина, като я дръпна лекичко. — Седни тук, мамо — на дивана, а ти, татко... — Погледна Винсънт през рамо и добави: — ... можеш да се настаниш на този стол.

— Добре, слушам. — Като се обърна към Одра, таткото отбеляза: — Май че от нея ще излезе истински главнокомандващ.

Одра кимна развеселена. Облегна се, оглади полата на лятната си памучна рокля и зачака с нетърпение.

Кристина бръкна в стария шкаф в ъгъла и се върна с няколко плика.

— Да започнем с картичките за рождения ти ден, мамо. Пощаджията ги донесе сутринта, малко след като ти излезе за работа. Ще ти ги давам една по една. — Връчи първата на Одра, а после се наведе, като се опитваше да зърне картичката, която майка ѝ обръщаше в ръцете си. Тъй като не можеше повече да сдържа любопитството си, Кристина запита: — От кого е?

— От леля Лорет и чичо Майк. — Одра ѝ показа картинката. — Птички, кацнали на клонче, нали е хубава?

Кристина кимна.

— Ако ми я дадеш, ще я сложа на полицата над камината... Благодаря ти, мамо. — Подаде на Одра друг илик. — Отвори този...

Одра забеляза австралийската марка и позна почерка на Уилям.

— Е, вече всички се досещаме от кого е, нали?

— Може ли да я видя? — Кристина се приближи до майка си, облегна се с една ръка на рамото ѝ и погледна. — Тази също е хубава. Но има и още много.

Момичето бавно подаваше картичките една по една, отваряха ги, възклицаваха и после ги подреждаха над камината. Имаше още една честитка от Сидни — от Фредерик и жена му Марион, други — от семейство Краутър, и една от Гуен, която все още не бе забравила рождения ден на приятелката си.

Последната от купчината бе представена тържествено от детето, което наистина се бе постарало да направи по-специален деня на майка си.

— Тази е от нас — прошепна тайнствено, наведе се към Одра и докосна с обич бузата ѝ. — Всъщност татко я купи, но ме взе в магазина и аз му помогнах да я избере.

Одра отвори илика и извади картичката. Беше изработена от лъскав картон, с жълта копринена панделка, промушена и завързана през нея. Картинката отпред представляваше ваза с жълти рози, поставена на маса до отворен прозорец, а над вазата кръжеше червена пеперуда.

— О, прекрасна е! — каза Одра, преди да прочете късото напечатано стихче. Под него Винсънт беше написал: „Честит рожден ден! С много любов — от скъпия ти съпруг и от милата ти дъщеря“. Най-отдолу двамата с Кристина се бяха подписали. — Благодаря ви за най-красивата картичка, която съм получавала през живота си. — Одра вдигна очи развълнувана и се усмихна първо на Кристина, а после — на Винсънт.

И двамата я гледаха със светнали очи.

— А сега — внимание! Идва ред на подаръка ти, мамо. Аз ще ти го дам — настоя момичето.

Изтича до шкафа, извади един пакет от чекмеджето и го занесе на майка си.

— Това е от татко и от мен — каза, като се усмихна нервно ѝ го подаде на Одра.

Рожденичката свали панделката и хартията, щастлива, че така тържествено най-милите ѝ същества отбелязват нейния празник. Беше толкова трогната, че почти не можеше да говори.

В ръцете си държеше акварел в рамка. Очите ѝ се разшириха от изненада и удоволствие. Картината представляваше лятна градина по залез-слънце. На едно клонче се забелязваха капчици от дъжд, като че ли бе преваляло, преди художникът да започне да рисува.

Акварелът беше наистина хубав, макар че на места имаше грешки. Едната му страна например беше недовършена и изглеждаше донякъде аматьорска. И все пак като цяло картината въздействаше силно. Докато Одра внимателно разглеждаше подаръка си, ѝ мина през ума колко прилича този акварел на творбите на баща ѝ.

Но това не беше някой ранен акварел на Адриан Кентън. В ъгъла бе написано „Кристина“, с големи и четливи букви. Дори обаче, и да ги нямаше, тя би разпознала всяка картина на дъщеря си. Колкото и непохватни и детински да бяха някои детайли в малкия акварел подарък, Кристина бе успяла в нещо много важно — да улови светлината и да я предаде върху хартията. Тя и по-рано беше извявала тази си способност, а с новата си работа показваше колко много е напреднала напоследък. Още от четиригодишна възраст момичето бе проявило забележителна дарба за рисуване, но последният ѝ опит доказваше, че е наистина талантлива. Мисълта за това преизпълни щастливата майка с огромна гордост.

Като вдигна глава, тя забеляза, че две големи сиви очи са се втренчили в лицето ѝ.

— Не ти ли харесва, мамо? — Горната устна на детето потрепери.

— О, Кристи, дали ми харесва? Тя е повече от красива, скъпата ми! Толкова съм ти благодарна! — Одра притисна момиченцето в обятията си. — Съжалявам, че веднага не казах нищо, но просто я разглеждах и ѝ се възхищавах.

— Нарисувах я специално за рождения ти ден, мамо, а татко я занесе в магазина на мистър Кокс и ѝ сложиха рамка. Затова е от двамата, защото татко плати за рамката.

С лъчезарна усмивка Одра се обърна и към съпруга си.

— Благодаря ви... Това е най-хубавият подарък, който съм получавала. Винаги ще го пазя. Заслужавало си е да я сложиш в рамка, Винсът, какво ще кажеш?

— Определено си струваше. Още щом Кристина ми я показа, взех това решение.

Кристина, вече наистина доволна, се обърна към майка си.

— Къде ще я сложим, мамо?

— Ами, чакай да видим... В едно съм сигурна — където и да е, тя ще бъде гордост за къщата — заяви Одра. — Какво ще кажеш да я поставим над камината? Поне засега.

Безценният подарък намери своето място по средата на полицата, сред поздравителните картички.

Одра се обърна към дъщеря си:

— Къде си ходила да я рисуваш? Коя е тази градина?

— На „Калфър Хаус“... Отидох да видя мисис Бел и да я попитам дали може... Стигнах там съвсем сама. Тя каза да, можело да нарисувам градината заради теб. Затова избрах това хубаво място, близо до розите... А мисис Бел идваше да ме наглежда. Каза, че ѝ било много интересно. Миналата седмица я направих, мамо. Знаеш ли, щом заваля, тя ме накара да вляза вътре, даде ми чаша мляко и шоколадче Кедбъри, не, две, и след като спря да вали, излязох навън и започнах отново. Тогава градината ми хареса още повече... Някак си блестеше след дъжда.

Одра кимна.

— Наистина чудесно си уловила това, Кристина. Досега не си имала по-добра работа... Напредваш много бързо.

Детето сияеше.

Винсънт подсети дъщеря си.

— Кристи, скъпа! Какво ще кажеш за чая? Не е ли време?

— О, да! Мамо, хайде! И ти, татко!

ДВАДЕСЕТ И СЕДМА ГЛАВА

Получи се най-хубавото чайно парти.

На Одра не ѝ разрешиха да прави каквото и да било.

Седеше до масата в кухнята и наблюдаваше как Винсънт и дъщеря ѝ приготвят всичко. И двамата се бяха облекли официално, за да превърнат рождения ѝ ден в истински празник, и тя се почувства особено щастлива и поласкана от това. Искаше ѝ се и да си беше свалила памучната рокля, с която беше от сутринта, и да облече нещо по-елегантно, но Кристина не ѝ даде възможност.

„Колко красив е Винсънт — помисли си Одра, като наблюдаваше съпруга си как се движи из кухнята. — Чудесно изглежда с тази бяла риза, виненочервена вратовръзка и тъмносив панталон. Явно, че след работа отново се е обръснал и се е преоблякъл за чая. А моята Кристина! Тя е най-хубавото същество, което човек би могъл да си представи.“

Малката ѝ дъщеря се беше накиприла за партито с рокличка от светлосиня коприна, украсена с бяла дантела. Беше обула чисти бели чорапки и най-хубавите си лачени обувки. Синя копринена панделка кокетно бе завързана около главата ѝ. Одра се усмихна на себе си. Винсънт добре се беше справил с джувката.

Рожденичката се облегна на стола и започна да разглежда масата с интерес. Беше покрита с добре изгладена ленена покривка, а върху нея бе сервиран най-ценният им чаен сервиз, който вадеха само за гости. Върху всяка чиния бе сложена ленена салфетка, а стъклена ваза с букет от жълти рози украсяваше масата. Одра бе убедена, че за това разкошно допълнение се е сетила дъщеря ѝ.

След като водата в чайника завря, Винсънт запари чая в сребърния чайник от „Хай Клъф“, а Кристина започна да вади чинии с храна от килера.

— Пригответе малки сандвичета, точно каквито ти обичаш, мамо — обясни с тъничкото си детско гласче. — От любимите ти... с месо, домати и краставици. А татко купи консерва със сьомга от магазина и направихме много филийки с нея.

— Всички изглеждат великолепни — одобри ги Одра. — Доста си се потрудила.

— Татко ми помогна — призна Кристина и още няколко пъти се разходи до килера, за да донесе шоколадови бисквити, кифли с боровинки и със захарна глазура, друг вид кифли и конфитюр от малини. — Баба направи кифличките — обясни ентусиазирано момиченцето и пак изтича до килера. — Ягоди, мамо! — обяви тържествено, като сложи още една чиния пред майка си. — О, сметаната! Забравих я. — Бегом обратно.

— Хайде, Кристина, спри се и седни вече — обади се Винсънт, донесе чайника на масата и наля в трите чаши. — Не знам как сте вие, момичета, но аз умирам от глад.

По време на чая Одра и Винсънт разговаряха оживено.

Тя сподели за напрегнатия си ден в болницата „Сейнт Мери“, където вече отговаряше за двете детски отделения, а също и за родилното.

Той разказа за временната работа, с която се бяха хванали заедно с Фред Варли — строяха конюшни в имението „Пинфолд“ в Олд Фармли. След банкрута си Фред Варли не бе успял отново да открие фирма. От време навреме се наемаше с малки строежи и обикновено Винсънт му помагаше. Работеха заедно, рамо до рамо.

— Но той скоро отново ще започне бизнес, и то за постоянно — увери жена си Винсънт. — Не се страхувай, този път ще успее. — Одра кимна и стисна палци под масата. Винсънт обичаше професията си и когато намереше работа и печелеше, отношенията им не бяха така напрегнати. С течение на времето тя осъзна, че гневът му заради безработицата беше причина за най-големите им разправии.

Винсънт започна да говори за брат си Франк, който беше в кавалерийски полк в британската армия в Индия. Предстоеше му да си дойде в отпуск и Винсънт бе решил, че цялата фамилия Краутър трябваше да се събере по случай пристигането на Франк.

Както винаги, когато беше с родителите си, Кристина цялата се превръщаше в слух и зрение. Гледаше ту единия, ту другия с широко отворени очи, които не пропускаха нищо.

Докато дъвчеше сандвичите си, момичето внимателно попиваше всяка дума. От време навреме се обаждаше, но повечето слушаше. Двата бяха толкова умни — майка ѝ и баща ѝ!

Кристина обожаваше моменти като този, когато на масата всички си бърбеха приятелски. Не обичаше, когато родителите ѝ се караха. В такива случаи баща ѝ излизаше, затръшвайки вратата след себе си, и се прибираще късно през нощта, когато и двете спяха. След това дни наред майка ѝ го гледаше накриво и със стиснати устни.

Веднъж, предишната година, когато още беше малка, майка ѝ чакаше баща ѝ да се върне след подобна разправия. Викаха си един на друг, а майка ѝ изкрещя: „Щом като така смяташ, тогава се върни при своята любовница“. Кристина чу всичко от върха на стълбите, където бе застанала, за да слуша.

Дълго след това тя се страхуваше, че баща ѝ ще отиде да живее с любимата си. Недоумяваше дали двете с майка си не му изглеждат достатъчно хубави. Може би ако станеха „пленителни“, той щеше да остане, мислеше си, но не беше сигурна как да го направи.

Най-накрая попита баба си как изглежда една любовница. Дъхът на баба ѝ замря, тя се вторачи в нея и я попита къде го е чула, а тя каза: „В училище“. Тогава излъга, защото усещаше, че не бива пред други хора да говори за неща, които стават у тях. Когато ходеше на гости при баба ѝ, майка ѝ например никога не го правеше. Почти не си отваряше устата. Беше някак си различна.

В края на краищата не се наложи да станат „пленителни“, защото баща ѝ не си отиде. Известно време след тази ужасна караница майка ѝ и баща ѝ отново започнаха да се усмихват един на друг и много често се целуваха и се прегръщаха. Така беше винаги при тях.

Внезапният смях на баща ѝ стресна Кристина и тя се обърна към него.

Зелените му очи хвърляха искри като колието на леля Гуен. Майка ѝ също се смееше, а в очите ѝ танцуваха сини пламъчета.

Кристина не разбираше защо родителите ѝ са в такова настроение, тъй като беше пропуснала да чуе какво е казала майка ѝ. Но тя също се разсмя, тъй като искаше да бъде част от тях, част от щастието и радостта им.

Винсънт рече:

— Между другото, Одра, Майк е купил билети за събота за... „Кавалкадата“ на Ноел Кауърд. Покани ни, така че ще изкараш още една почерпка за рождения си ден.

— Колко е мил и досетлив.

Кристина запита:

— Леля Маги ли ще ме гледа, докато вас ви няма в събота вечер?

— Да, скъпото ми.

— Татко, ние много се забавляваме с нея и тя ме оставя до късно.

— Сериозно? — възкликна Одра.

— Време е за ягодите, мамо. Аз ще ги сервирам — извика Кристина и скочи от стола. — Най-много ще сложа на теб, защото имаш рожден ден.

— А не, това няма да стане — възрази Одра. — Всички ще изядем по равно. В семейството всичко се разделя.

— Не, ти трябва да изядеш най-много — настоя Кристина, докато внимателно сипваше плодовете в малките стъклени купички, които беше донесла от бюфета.

Отдавна не бяха яли ягоди, тъй като цената им бе много висока. Докато бавно се наслаждаваха на всяка хапка, никой от тях не проговори, но очите им блестяха и се гледаха усмихнати. Щом свършиха, и тримата се съгласиха, че това са най-сладките и ароматни ягоди, които са опитвали...

Но главната атракция на партито беше тортата.

Кристина и Винсънт се засуетиха в килера. После детето излезе оттам и с тържествено изражение я понесе пред себе си.

Баща и дъщеря извикаха едновременно:

— Честит рожден ден! Честит рожден ден!

Застанала пред майка си, Кристина каза:

— Съжалявам, че има само една свещ, мамо, но единствено тя е останала цяла от моя рожден ден. Другите са полуизгорели.

— Няма значение, Кристи. Във всеки случай една свещ е по-добре, отколкото нито една.

— Това й казах й аз — отбеляза Винсънт, сядайки срещу Одра. — Че сигурно ще предпочетеш една свещ пред трийсет.

Одра му се усмихна закачливо.

— Не мога да повярвам, че днес ставам на толкова години... Кога изминаха?

— Не ме питай мен, момиче. Нямам представа. А аз? След девет дни ще стана на трийсет и четири... или си забравила?

Преди Одра да отговори, Кристина извика:

— И на теб ще направим парти, татко!

Кристина коленичи, за да се помоли, а Одра седна мълчаливо на люлеещия се стол.

След като свърши с дългия ритуал Бог да благослови чичовците ѝ в Австралия и всеки член от фамилията Краутър, момиченцето се покатери на леглото си и се пъкна между завивките.

Одра се изправи, отиде при нея и оправи юргана, а после седна на края на леглото и погали гладката бузка на дъщеря си.

— Беше великолепно парти, Кристи, благодаря ти.

— Нали и на татко ще направим парти? — попита нетърпеливо.

— Разбира се. Няма да е честно, ако не се подготвим и за него... Твоето беше миналият месец, моето — днес, така че идва неговият ред. — Одра се наведе и целуна дъщеря си.

Пълните ръчички се протегнаха и обвиха врата ѝ. Кристина се сгуши в майка си, изпитвайки удоволствие от познатата миризма на хладната ѝ свежа кожа и аромата на парфюма ѝ.

— Обичам те, мамо.

— И аз те обичам. Хайде да спиш. Вече е много късно. Приятни сънища, сладкото ми.

Кристина не заспа веднага. Лежеше в леглото и гледаше небето през прозореца. Тази вечер я бяха оставили до по-късно, тъй като имаха специален случай, а навън вече беше съвсем тъмно.

Небето беше черно и изпълнено с далечни блещукащи звезди, а луната беше кръгла като сребърна монета от една гвинея. „Пълнолуние“ — беше казал баща ѝ, точно преди да я пратят да си легне.

Колко обичаше баща си и майка си! Най-много се радваше, когато са тримата... майка ѝ, баща ѝ и тя. За тази вечер баща ѝ беше поканил леля Лорет и чичо Майк, но Кристи се радваше, че те не можаха да дойдат. Не че не ги обичаше. Напротив. Обичаше всичките си лели и чичовци, както и баба си. И дядо си. Особено дядо си. Много ѝ харесваше мирисът му на кожа и на мъжки крем за коса и евкалиптов пестил, който понякога ѝ даваше скришом. Тогава я слагаше на коляното си и ѝ разказваше за най-чудновати неща. Нямахше нищо против, че белите му къдрави мустаци я гъделичкаха, когато я целуваше, или пък че пушеше лулата си, чийто дим изпълваше кухнята

на баба ѝ и очите ѝ се насълзяха. Той не разрешаваше никои да се докосва до нея, даже и леля Маги, която му беше любимката.

Но най-много обичаше майка си и баща си. Повече от всичко на света. Тя си беше тяхна. Не би искала да има друга майка и друг баща. Нейните бяха най-добрите. Просто си го знаеше.

Момиченцето се сви в леглото, затвори очи и се унесе. Чуваше гласовете им, които се носеха по стълбата... меки, сърдечни, изпълнени с обич... Винаги се чувстваше сигурна, докато ги слушаше...

— Тя е много способно дете, Винсънт — каза Одра, като се настани на дивана във всекидневната.

— Това, което носи в себе си, е повече от ум, даже повече от талант... Изключително надарена е. — Одра спря погледа си над камината, където беше изправена картината за рождения ѝ ден. — Преди чая ти каза, че акварелът направо те е поразил, затова си го занесъл да го сложат в рамка.

— Няма две мнения по въпроса, много силно впечатление ми направи. — Винсънт вдигна очи към картината, която Одра беше нарисувала преди години — „Мястото на спомените“, а после ги обърна към пейзажа на Адриан Кентън. — Нашата Кристина го има от теб и от баща ти, Одра — артистичния талант, искам да кажа.

— Вярно е. Но когато порасне, тя ще стане много по-добра художничка от мен... вероятно и от баща ми. Вече си личи.

— Все още ли се съмняваш тогава кой е истинският ти баща, Одра? — усмихна ѝ се Винсънт.

— Всъщност май че никога не съм имала съмнения. Но не е само генетичната приемственост между него и Кристи. Майка ми не би извършила нищо, с което да нарани баща ми, докато е жив. Просто не би била способна на това. Винаги съм смятала, че връзката между нея и чичо Питър е започнала по-късно, след като е овдовяла.

Винсънт кимна и се пресегна за чашата си с бира.

Известно време помълчаха, всеки потънал в мислите си.

Юнската вечер беше хладна и Винсънт запали огъня, докато Одра слагаше Кристина да спи. Сега тя седеше, взираше се в

пламъците и си мислеше за детето, което спеше горе, за надарената си дъщеря, на която ѝ предстоеше бляскаво бъдеще.

Неочаквано тя се наведе напред и, както се взираше във Винсънт, възкликна:

— Трябва да го направим!

— Какво да направим? — той я погледна с любопитство.

Тя не отговори директно на въпроса, а вместо това продължи:

— Вече няколко години ѝ помагам както мога и ще продължа да го правя. Но аз съм самоука, а има още много познания, които би могла да придобие. Когато навърши шестнайсет години, Кристи трябва да влезе в художествено училище. В Колежа по изкуства в Лийдс няма да я приемат по-рано. А след това ще трябва да отиде в Лондон, за да учи в Слейд, не, по-добре в Кралския колеж по изкуствата.

— А как ще плащаме за всичко това? — запита той и изнервено повиши глас. — Никога няма да имаме възможност да ѝ дадем такова образование, даже и депресията да мине и аз да си намеря постоянна работа. Това ще струва хиляди!

— Знам, но ще го направим — отговори тя твърдо. — Винсънт, трябва! — Гласът ѝ беше настоятелен и възбуден, което отдавна не се бе случвало. — Трябва да дадем на Кристина всички шансове — бързо продължи Одра. — Няма да я изоставя така само поради липса на пари. Тя е талантива и трябва да учи. Ще стане великолепна художничка, Винсънт.

— Просто не знам... — започна той и гласът му затихна.

Одра го погледна пронизително.

— Нима се колебаеш, Винсънт? Трябва да се стремим към тази цел, каквито и жертви да ни струва. На Кристина ѝ се полага тази възможност. Бъди сигурен, че ще направя всичко, каквото е по силите ми, тя да я получи.

ДВАДЕСЕТ И ОСМА ГЛАВА

— Не знам какво да правя с Одра, Майк. Търпението ми вече привършва — изрече Винсънт с разтреперан глас.

Неочаквано скочи и отиде до прозореца, откъдето се загледа навън, примижавайки с очи срещу яркото априлско слънце.

— Виждам колко се тревожиш — младият доктор се намръщи. Той напълно разбираше безпокойството на приятеля си, както и обърканото му душевно състояние от това, че е безработен. Напоследък Винсънт беше изключително нервен. Тази сутрин цялата му стойка подсказваше на Майк колко е напрегнат и обезпокоен.

— Какво мога да направя, за да помогна... — започна Майк, но млъкна, щом вратата на всекидневната се отвори.

Влезе Лорет с поднос в ръцете.

— Съжалявам, че толкова се забавих с кафето — изрече тя весело, — но трябваше да проверя джолана и печените картофи... — Лорет спря смутено, забелязала недоумяващия израз на Майк и сърдития поглед на Винсънт.

— Да не би да ви прекъсвам? Може би е по-добре да ви оставя насаме?

— Не — спря я Винсънт. — Не е нещо, което не можеш да чуеш. — Отпусна се на един стол, извади цигарите си и запали.

Лорет седна и погледна втренчено брат си, очаквайки го да продължи.

Винсънт седеше мрачно загледан в огъня, и замислено пушеше.

Най-накрая, за да го извади от това състояние, Лорет се поинтересува:

— Къде каза, че са отишли днес Одра и Кристина?

— В абатството Фаунтънс — отвърна той, без да вдига очи. — Още един урок из природата, както го нарича Одра. — Най-последно обърна лице към Лорет и добави: — Нали знаеш, че винаги, когато не е на работа в неделя, тя извежда Кристина да рисува.

— Да, и смятам, че е направо възхитително да я кара да рисува места като Темпъл Нюзъм и Хеъруд. Одра дава добра основа на

Кристи, Винсънт. Така ще я подготви максимално за художественото училище.

Винсънт кимна, но не отговори.

— Ти каза, че не знаеш какво да правиш вече с Одра — намеси се Майк. — Хайде да си поговорим за това... Като споделиш с нас, ще се почувстваш по-добре, във всички случаи. Всъщност нали затова си дошъл тази сутрин?

— Прав си, Майк — започна притеснен приятелят му. — Безпокоя се за здравето на Одра. Напоследък се преуморява толкова много, че вече няма накъде. И двамата знаете как минават дните й... Работи на пълни обороти в болницата и винаги, когато има възможност, взима допълнителни дежурства. После се връща вкъщи и започва да действа като фурия — готви, чисти, пере и още какво ли не... В същото време дава и уроци на Кристи. А когато не се занимава с това, сядва на оная пуста шевна машина, която Ирен Бел й даде, преправя и шие дрехи на хората. Като оставим работата настрана, всячески се старае да прави икономии, за да пести всяко пени за образованието на Кристина.

И двамата го слушаха внимателно и съчувствено.

— Това непрекъснато бясно гонене на парите ме безпокои, безсилен съм да го спра. Нищо не мога да направя. — Неочаквано гласът на Винсънт отново потрепери. — Страхувам се да се намеся, даже и дума да кажа. Едно време не беше така, но сега тя ще ме направи на нищо... Майк, защо ти не се опиташ да поговориш с нея? Ти си лекар. Тя теб ще послуша.

— Много се съмнявам, Винс — отвърна Майк замислено. — Разбира се, че ще опитам, но ще е само губене на време. Лорет също би могла, след като е толкова близка с Одра. Но мисля, че няма човек, който би бил в състояние да спре Одра. Тя е прекалено самостоятелна и страшно упорита.

— Знам го много добре — измърмори Винсънт. — Всичко започна още когато Кристина се роди. Още тогава казах на Одра, че тя притежава голяма вътрешна сила. За съжаление съм бил прав. — Прокара ръка през измъченото си лице. — Няма нищо лошо в това човек да е амбициозен, да иска най-доброто за детето си, разбирам го. Но това, което Одра прави през последните две години, е, ако ме питате мен, съвсем ненормално.

— Не смятам, че „ненормално“ е точната дума, Винсънт — обади се Лорет и се поколеба, търсейки правилния израз, за да предаде внезапно хрумналата ѝ мисъл. Бавно и предпазливо продължи: — Свидетели сме как Одра изпълнява твърдото си решение, и то с такава самопожертвователност, че просто... човек може само да ѝ се поклони.

— Да изпитва страхопочитание, искаш да кажеш — рязко отсече Винсънт. Опитвайки се миг след това да омекоти тона си, той продължи: — Слушай ме добре, Лорет. Аз също желая най-доброто на нашата Кристи, разбери ме. Но има някаква граница в това какво могат да направят хора от нашата черга. Одра си е поставила прекалено висока цел за момичето. От друга страна не е честно за самото дете — то няма приятелчета, не изживява никакви детски удоволствия. Обичам Одра... Не искам тя да рухне и да се разболее. Само се опитвам да я предпазя.

— Пак ти казвам — не смятам, че ще обърне внимание на някого от нас, но утре ще поговоря с нея, Винс — обеща Майк. — Ще ходя в болницата, за да видя някои пациенти, така че ще имам възможност да ѝ кажа някоя дума. Ще настоя да си направи основен преглед. Така поне ще си спокоен за здравето ѝ.

— Това вече е нещо. Задължен съм ти, Майк.

Лорет потупа брат си по рамото.

— Опитай да се успокоиш, миличък, всичко ще се оправи.

Винсънт кимна и отново запали цигара.

— Ще останеш ли да обядваш с нас? — попита Лорет. Имаме печено агнешко, пресни картофи и зеле — все неща, които обичаш.

— Благодаря, но обещах на Бил и Джек да изпием по една бира, а след това сигурно ще отидем при мама. Ще хапна там. — Винсънт погледна сестра си и каза предпазливо: — Не искам да казваш нищо на мама, но Бил смята да се запише във флота.

— На нея това няма да ѝ хареса! Особено след като Франк вече е в армията.

— Знам. — Винсънт се обърна към зет си. — Ще има война, Майк. Това е зловещо предзнаменование — нашествието на Хитлер, който през март завзе части от Чехословакия, а сега вече поставя неизпълними условия към Полша...

— Тъкмо за това четох в „Сънди Експрес“ преди ти да дойдеш — прекъсна го Майк. — Той става все по-алчен — териториално,

искам да кажа, като държи град Гданск да бъде прехвърлен към Германия. Изглежда, че в тази нова криза ще сме принудени да подкрепяме Полша, а също и Франция.

— Мисля, че мирът у нас е въпрос на време, Майк. Няма дълго да продължи така... Войната с Германия ще избухне в края на годината, помни ми думите.

— Не говори така! — извика Лорет, гледайки тревожно брат си и съпруга си. — Ако има война вие... вие двамата ще трябва да отидете, нали?

ДВАДЕСЕТ И ДЕВЕТА ГЛАВА

— Каква прекрасна утрин! — възкликна Одра, като застана на прага на дома си и се загледа навън. — На небето няма нито едно облаче, Винсънт.

— Прекрасен ден, наистина — съгласи се Винсънт и се приближи до нея на прага. В дъното на тяхната градина Кристина седеше и скицираше и той се усмихна от удоволствие при вида на дъщеря си. — Много по-хубаво, отколкото да седи вътре... Смятам да дойда с вас следобед, ако ме искате, де.

Одра го изгледа учудено.

— Но в неделя по обяд ти винаги ходиш в „Белия кон“... — Напуши я смях и очите ѝ светнаха. — Ще се радваме, ако дойдеш с нас, скъпи. Няма да ходим далеч — само до Темпъл Нюзъм. Искам Кристи да разгледа картините там, особено старите майстори.

Винсънт я прегърна, стисна рамото ѝ и внимателно я погледна. Зад оживеното ѝ в момента лице забеляза умора и сърцето му се сви. Тя продължаваше да се напруга извън възможностите си — независимо от приятелската лекция на Майк през пролетта. И това много го тревожеше. Одра просто не слушаше никого.

— Слушай, мила — изрече бързо Винсънт. — Хайде да тръгнем за Темпъл Нюзъм сега, след половин-един час. Да прекараме цял ден там. Може да си направим пикник... Така няма да стоиш при горещата печка и да готвиш. Какво ще кажеш?

Одра кимна с благодарност. Той не излизаше често с тях на неделните им екскурзии, посветени на изкуството, и сега това приятно я изненадваше. През рамото му погледна към часовника над камината.

— Вече е единайсет и десет... Но да, защо не! — Като обърна глава към градината и заслони очи с ръка от слънчевата светлина, тя извика: — Кристи, Кристи, влез вътре, моля те! Татко ти ще дойде с нас в Темпъл Нюзъм. Ще си вземем храна и искам да ми помогнеш.

Кристина бързо скочи, въодушевена, че баща ѝ ще отиде с тях.

— Първо да направим сандвичите — предложи Одра, ровейки в килера.

— Да ви помогна ли? — попита Винсънт.

— Няма с какво, ти по-добре пусни радиото. Да послушаме малко музика.

— Готово — каза той и след миг в стаята се разнесе вълшебна музика. — Но това е „На хубавия син Дунав“, Одра! Първият танц, който танцувахме в енорийската зала преди толкова години...

Тя му се усмихна с най-хубавата си усмивка, а когато музиката внезапно спря, се намръщи.

— Само не ми казвай, че радиото пак се развали.

— Прекъсваме програмата, за да предадем важно съобщение от министър-председателя — обяви говорителят на Би Би Си.

Винсънт и Одра обърнаха очи един към друг и се вцепениха. Гласът на Невил Чембърлейн съобщаваше, че Хитлер е нападнал Полша и че Англия вече е обявила война на Германия.

— Нека Господ да ви благослови и дано Той да защити правата идея. — След гласа на министър-председателя — сериозен и мрачен, прозвуча националният химн и познатите думи на „Боже, пази краля“ изпълниха кухнята.

— Днес е пети септември. — Винсънт тревожно погледна Одра. — Очаквах война, но тя дойде по-скоро, отколкото си мислех.

Одра се отпусна на близкия стол, внезапно почувствала слабост в коленете. Едва сега напълно бе осъзнала какво означаваха думите на министър-председателя.

Кристина погледна озадачено първо майка си, после баща си.

— Какво ще стане сега, татко?

— Ще се бием с германците. Но не се тревожи, момичето ми, в края на краищата всичко ще бъде както трябва.

— Тогава какво ще правим с Темпъл Нюзъм? — неочаквано попита Одра. — Може би не би трябвало днес да ходим?

— О, мамо, не казвай такава неща! Особено след като татко обеща да дойде с нас...

Лицето на Кристина посърна съвсем.

— По дяволите, хайде да вървим, Одра! Сигурно дълго време няма да имаме възможност да правим нещо заедно.

— Вярно — нерешително промълви Одра.

Кристина нетърпеливо попита:

— Ще отидем ли, мамо?

— Тичай горе и смени роклята си. Татко ти ще ми помогне да довършим сандвичите.

— Да си сложа ли жълтата памучна рокля на игликите?

— Щом искаш, скъпа.

Когато останаха сами, Винсънт каза:

— Не знам кога ще отворят наборните бюра — може би утре или във вторник. — Направи пауза. — Когато и да е, веднага ще се запиша доброволец.

— Добре — рече тя. — Знаех, че ще го направиш в случай на война.

— Като всеки свестен англичанин. Бог ми е свидетел, че не желая война за никого, ще настане истински ад. Но поне така мога да се проявя като мъж — завърши той с тъжна ирония.

Тя го изгледа слисана.

— В моите очи винаги си бил мъж, Винсънт.

Винсънт Краутър се причисли към Кралската флота и беше изпратен в голямата флотска казарма в Харидж, на базов лагер за обучение.

Къщичката на „Пот Лейн“ изглеждаше замряла без него. След сватбата си двамата се разделяха за пръв път и скоро Одра осъзна колко много ѝ липсва.

В много отношения бракът им беше особен, тя първа го бе признала. Но независимо от дразгите си и различията помежду им, те се обичаха. Освен това имаха блестящата награда в лицето на дъщеря им Кристина и това ги свързваше неотменно.

Непрекъснато — и в болницата, и у дома си, Одра се тревожеше за Винсънт.

Скоро писмата му започнаха да пристигат веднъж седмично. Тя и Кристина ги четяха, говореха за него и с нетърпение изчакваха първата му отпуска.

Поради отсъствието му денем Кристина трябваше сама да се грижи за себе си, когато Одра беше на работа в болницата.

— Няма значение, мамо. Не се безпокой. Мога да се справям, честна дума — казваше ѝ непрекъснато момичето, което си беше и самата истина. Кристина беше необикновено развита за осемте си

години — и поради природната си интелигентност, и понеже досега винаги бе живяла, заобиколена от възрастни.

Кристина беше много близка с леля си Лорет и когато Одра беше нощна смяна, отиваше да спи в къщата ѝ. Майк Лесли се бе записал в медицинския корпус и тъй като беше сама, Лорет бе щастлива, че племенницата ѝ правеше компания от време навреме. След заминаването на Майк Лорет отново започна да работи. Тъй като искаше да бъде полезна по време на войната, тя стана секретарка в една машиностроителна фирма в Армли, която произвеждаше бомби.

Всеки ден, когато майка ѝ бе на работа, Кристина отиваше на обяд при баба си. Впрочем това го бе правила от дете, когато баща ѝ я взеше в количката. Веселата кухня на Елайза с многото рози, винаги изпълнена със смях и радост от шумното ѝ семейство, сега бе необичайно тиха.

Бил се беше включил в търговския флот, Джек се бе присъединил към армията, а Маги се бе записала в Спомагателната териториална служба. Първо я бяха изпратили на едномесечно обучение в тренировъчен център близо до Рединг, а после — в огромен лагер в Шропшир, където ги обучаваха как да използват противовъздушна техника. Хал — съпругът на Олив, беше в Кралските военновъздушни сили, затова само Алфред и Дани — вече шестнайсетгодишен, бяха останали вкъщи.

Изведнъж се установи, че семейство Краутър се състои от жени — с изключение на Алф и най-малкия му син, за когото всички знаеха, че и той би заминал, ако беше достатъчно голям.

Сигналните балони и прожекторите, противовъздушните сирени и сигналът за отбой, затъмняването на прозорците, личните карти, скривалищата и газовите маски — за хората всичко това стана ежедневие. Също купоните за храна, за дрехи и за бензин, както и тренировките на въздушни нападения на участниците в гражданската отбрана. Мистър Тротър — началникът на местната защита от въздушни нападения, се сприятели с Одра и Кристина.

Колкото и тежки да бяха времената, Одра се придържаше към плановете си и настояваше и Кристина да прави същото. Освен че ходеше на училище, Кристина взимаше уроци по рисуване и трябваше да посвещава всеки Божи ден на призванието си.

Но двете си създаваха и удоволствия, по-точно ходеха на кино, за да видят последните американски и британски филми. Често им правеше компания и Лорет. Бяха истински любители и на радиото и слушаха всичко — от новини до комедии и музикални програми. Но киното имаше предимство в живота им.

Един съботен следобед в края на октомври 1939-а Одра, Лорет и Кристина пиеха чай в кухнята, преди да тръгнат за кино. В кварталния салон прожектираха филма на Робърт Донат „Довиждане, мистър Чипс“.

Лорет — истинска любителка на киноизкуството, им разказваше за филма, а също и част от сюжета.

— Лорет, спри, моля те. Иначе няма да ми е интересно — безуспешно настояваше Одра.

— Съжалявам — извини се Лорет и продължи: — Нямам търпение да видя „Отнесени от вихъра“. Четох за него в списание „Кинозрител“. Пишат, че филмът бил чудесен. Вивиан Лий е толкова красива в последния му брой от миналата седмица! А Кларк Гейбъл? Нямам думи за него!

Одра се усмихна.

— Само Майк да не те чуе.

На външната врата се почука.

— Аз ще отида — извика Кристина и се втурна към антрето.

— Добър вечер, мистър Тротър.

— Здравей, мила. Мамчето вкъщи ли е?

— Да. — Кристина отвори вратата по-широко. — Заповядайте, влезте.

Джим Тротър свали металната си каска и пристъпи в стаята.

— Добър вечер, мисис Краутър. Съжалявам, че ви безпокоя тъкмо когато пиете чай, но спрях, за да поговорим за мис Добс от ъгловата къща.

— Какво за мис Добс? — запита Одра, изглеждайки с любопитство възрастния човек.

— Ами, виждате ли, мисис Краутър... Тя никога не идва в скривалищата и нямам представа какво ще стане с нея, когато има истинска бомбардировка. Наистина не знам.

Одра се смръщи.

— Може да дойде в нашето скривалище, в края на градината. Моят свекър го изкопа, обзавела съм го относително удобно и...

— Но тя не иска да влезе в скривалище, мисис Краутър! — възкликна мъжът, като я прекъсна. — Току-що говорих с мис Добс по този въпрос и наистина се изплаших за нея.

Одра го изгледа озадачено.

— Няма да повярвате какво ми каза — продължи мистър Тротър.

— Какво ви каза мис Добс?

— Ами изгледа ме някак си особено — като че ли съм паднал от небето, и извика: „Вървете вие в онази дупка там в градината! Вие стойте под земята! Няма да стане, момче. Когато умра, ще бъда достатъчно дълго в земята. Затова, докато съм жива, ще стоя горе. Ако ме удари бомба, удари ме“.

Одра опита, но не успя да се въздържи и се засмя. Кристина и Лорет я последваха.

Джим Тротър ги изгледа изкосо.

— Работата не е за смях, мисис Краутър.

— Знам, че не е — едва успя да промълви Одра. — Но и аз разсъждавам като нея, като си помисля за дупката в земята.

— Надявам се, че се шегувате, мисис Краутър! — Изведнъж лицето на Джим Тротър придоби тревожно изражение. — Ще ми причините много трудности, ако и двете се държите така.

Одра кимна и прехапа устни, но не можа да проговори. Все още едва сдържаше смеха си.

— Какво да правя с мис Добс? — продължи Тротър. — Искам да кажа, че съм отговорен за всеки човек, който живее в къщите на „Пот Лейн“.

Внезапно осъзнавайки защо е дошъл, Одра успя да каже сериозно:

— Ако има бомбардировка, мистър Тротър, ще направя всичко възможно да накарам мис Добс да дойде в скривалището с нас. Но само ще се опитам, тъй като не мога да принудя някого да направи нещо против желанието си.

— Благодаря за съдействието, мисис Краутър. Лека нощ — малко сухо се сбогува отговорникът и бързо си тръгна.

Щом стъпките му заглъхнаха, Одра тъжно отбеляза:

— Горкият мистър Тротър... Винаги е проявявал симпатия към нас, но май вече няма да е така. Боже...

— Не бъди глупава — обади се Лорет. — Беше права, като му показва, че в тези тежки времена трябва да запазим чувството си за хумор. Ако не го направим, направо ще полудеем.

Англичаните бяха мобилизирани в тази война, но на домашния фронт не се случваше почти нищо.

Всъщност във въздуха и на земята по това време беше много спокойно и хората казваха, че се води „измислена война“.

Не беше така обаче в морето. Там стана напечено още през септември, а през октомври бойният кораб „Кралския дъб“ бе ударен с торпедо, докато бил закотвен в спокойно пристанище по течението Скапа, където се предполагало, че няма да бъде нападнат от германците. До средата на ноември британски кораби с обща водоизместимост 60000 тона бяха потопени от ужасните сеещи смърт мини.

Всеки път, щом Одра вземеше вестник или пуснеше радиото, сърцето ѝ се свиваше от страх. Новините бяха винаги лоши и тя непрекъснато се безпокоеше за Винсънт, тъй като беше разпределен в ескадрен миноносец, намиращ се някъде в морето. Всяка вест, която получаваше от него, а също и писмата до майка му, ѝ носеха някакво облекчение.

Винсънт не получи отпуск за Коледата на 1939-а, но се върна през януари следващата година, за седемдесет и два часа. След патрулиране в Северно море корабът им беше на док в Хъл.

Одра поиска отпуск от болницата, за да може да бъде с него през цялото време и старшата Фокс с радост ѝ го даде. Така този студен и влажен следобед тя го чакаше в къщата, облечена с любимата му синя блуза и тъмносива пола.

В мига, в който той влезе, тя забеляза колко горд изглежда във флотската си униформа. Вървеше стегнато, с изправени рамене. Изглеждаше някак си по-висок. В греещите му зелени очи се четеше самоувереност.

Одра се хвърли към него, той я притисна силно, после се вгледа в очите и я целуна продължително.

— Хубаво е човек да си е вкъщи, скъпа.

— Толкова ни липсваше и на двете!

— И вие на мен.

След няколко минути, като седнаха да пият чай, Одра му разказа за семейство Краутър, за братята му и за Маги, които служеха някъде във войската, за тревогите си по него през тези дълги месеци...

— Чета само за поражения с корабите ни, Винсънт. Няма ли да спечелим и някоя победа?

— През декември постигнахме една, Одра! — възкликна той, като я изгледа гневно. — Не ми казвай, че си забравила как трите британски кръстосвача разрушиха германския боен кораб „Граф Шпее“ по време на битката в реката Плейт!

— Не съм забравила, но си мислех за нещо, което е по-близо до нас...

— Месеци наред „Граф Шпее“ се изплъзваше на британския флот. Нямах си представа когато го потопихме, колко горди се почувствахме... Вероятно това е оказало деморализиращ ефект върху швабите. — Лицето на Винсънт сияеше. — Уинстън е повече от доволен, това го твърдя с положителност.

— Ти да не се обръщаш по име към първия лорд на адмиралтейството? — пошегува се Одра. — Чърчил знае ли, че така му казвате?

Винсънт се захили.

— Обичаме го и затова всички го наричаме Уинстън. Зад гърба му, разбира се. Знаеш ли как адмиралтейството обяви завръщането му през септември, тоест как го обявиха на флота?

— Откъде да знам?

След като дръпна от цигарата си, той обяви:

— Само с думите: „Уинстън се върна!“. Но това беше страхотен комплимент за него, прозвуча му като радостен салют. Чърчил е голям човек. Трябва да го направят министър-председател. Сигурно ще стане, защото никой не е доволен от Чембърлейн.

— В такъв случай няма ли да съжаляваш, че Уинстън няма да управлява флота?

— Вероятно, но предпочитам на щурвала на страната да е той, а не някой друг... — Винсънт млъкна и се обърна, тъй като чу, че вратата се отваря.

— Татко! — Кристина изтърва ученическата си чанта и, както си беше с палтото и шапката, се хвърли в протегнатите му ръце.

— Как си сладурчето ми? — попита Винсънт, като не спираше да я гали по косата.

Раменете на Кристина се разтресоха и тя се разхълца.

— Мислех си, че никога няма вече... да те видя. Толкова се безпокоях, татко! Представях си как корабът ти потъва.

— Глупаво ми малко патенце! — Баща ѝ се подсмихна. — Нищо няма да ми се случи. Хайде, сваляй палтото и бягай на масата да прием чай! По-късно ще излезем и ще отидем да видим баба ти. — Наведе се към нея и с блеснали очи ѝ прошепна. — Утре ще заведе теб и мама на кино. Искаш ли?

Кристина кимна и лицето ѝ засия.

Докато ги наблюдаваше, Одра си помисли, че Винсънт винаги е бил прекрасен баща. Това не можеше да му се отрече.

Отпуската на Винсънт свърши твърде бързо.

В неделя Одра стана в пет часа, за да му направи закуска, докато той се обръсне и облече.

Яйцата бяха голяма рядкост, но Одра успя да намери две. Едното бе сварила предния ден за чая на Кристина, а сега изпържи другото за мъжа си, заедно с домати и парченце бекон, което Елайза ѝ беше дала.

Щом Винсънт видя яйцето в чинията си, му стана неудобно.

— Не биваше — каза смръщено. — Трябваше да го оставиш за себе си. Хайде, вземи половината.

— Не съм гладна. Моля те, изяж го, Винсънт, чака те дълъг път. Каза ми, че войнишките влакове се движат бавно и не знаеш кога ще стигнеш до Хъл.

— Вярно е.

Той изяде яйцето с неохота, като си мислеше, че трябваше да го остави за Кристина, щом Одра не го искаше.

По време на закуската мълчаха. И двамата съзнаваха, че той се връща в ада на войната и никой от тях нямаше представа кога пак ще се видят. Може би щяха да минат месеци, дори години.

Когато часовникът удари шест, Винсънт се изправи.

— По-добре да тръгвам. Влакът е в седем.

Сложи си шинела и моряшката шапка, отнесе войнишката си торба до вратата и каза:

— Целунах Кристи, преди да сляза на закуска... Не искам да се качвам пак, за да не я събудя. Кажй й довиждане от мен.

Одра кимна, тъй като не можеше да говори. Отиде при него на прага, изправи се на пръсти и го целуна. Той също я целуна, след това я прегърна така, като че ли не искаше да я пусне.

— Пази се, Винсънт — успя да промълви тя със стиснато гърло.

— Не се безпокой, скъпа. Често ще ви пиша...

След това си тръгна.

Изведнъж тя остана сама в кухнята. Изтича до прозореца, откряна пердетата и го загледа как бърза по пътеката в бледата светлина на януарското утро.

„Върни се!“ — шепнеше тя в тишината на празната стая. Дълго след като той бе изчезнал от погледа й, Одра стоя там, преглъщайки сълзите си. Любовта й към Винсънт Краутър не беше намаляла. Независимо от всичките им неприятности и проблеми през годините.

ТРИДЕСЕТА ГЛАВА

Пролетта дойде и тя донесе края на „измислената война“.

Докато Кристина подготвяше домашните си, скицираше или рисуваше, вечер Одра се залепваше за радиото. Колкото повече неща чуваше, толкова повече се тревожеше за съпруга си, както и за другите роднини и приятели, които се биеха на фронта.

Събитията следваха толкова бързо едно след друго, че тя се опасяваше да не пропусне нещо. На 9 април Хитлер нахлу в Дания и Норвегия. Дания веднага капитулира, но норвежците се сражаваха героически и се обърнаха с молба към Великобритания да им помогне. Незабавно морски и сухопътни сили бяха изпратени там.

През следващите три седмици Одра като че спеше права, вършейки всичко механично. От новините по радиото разбра, че ескадреният миноносец на Винсът е сред онези кораби, заминали да помогнат на норвежците. Тя примираше от страх. За първи път като че ли оптимизмът я бе напуснал.

С всеки изминал ден новините ставаха все по-мрачни и всеки път, щом Одра разлистваше вестника, сърцето ѝ се свиваше.

Германските военновъздушни сили жестоко разгромиха британците, докато те напразно се опитваха да помогнат на Норвегия. В края на месеца повечето британци бяха евакуирани. Най-накрая корабът на Винсът се намери в британски териториални води. Слава богу, мъжът ѝ беше жив. Загубите бяха огромни и скоро на Одра, пък и на цялата страна стана ясно, че като не бяха изпълнени предупрежденията на Уинстън Чърчил, това се бе оказало пагубно.

— Добре че най-после го направиха министър-председател — сподели Одра с Лорет, когато на 13 май сядаша до радиото.

Сутринта Чърчил изнесе първата си реч пред Камарата на общините. След няколко минути щеше да направи обръщение към нацията.

— Винсът винаги е твърдял, че Чърчил е единственият човек, който би могъл да ни изведе от тази каша, и съм сигурна, че е прав — отбеляза Одра.

— Съгласна съм — кимна Лорет, — но дори и да е така, предстои ни дълга обсада.

— Все пак вече имаме истински водач... — Одра потупа Кристина по рамото, отиде до радиото и сложи пръст на устата си.

Трите стояха съвършено тихо и се напругаха да чуят всяка дума на Уинстън Чърчил. Бяха приковани от изключителния глас и риторичното майсторство на този истински лидер, който посвяваше надежда, кураж и вдъхновение у английския народ.

Докато обаче дните минаваха, Одра разбра, че зълва ѝ е била права. Предстоеше им обсада, която щеше да бъде дълга и тежка.

Първо бе онзи кошмар в Дюнкерк.

Хиляди британци и войски на съюзниците бяха притиснати на френския бряг, жестоко приклекчени в капан между морето и настъпващата германска армия. Англия затаи дъх. Тогава само с примери на отчаян героизъм тези хора бяха спасени. Смесена армада от британски миноносци, кръстосвачи, увеселителни кораби, гребни лодки, траулери, яхти и даже шлепове се притече на помощ. Граждани се отзоваха на молбата на Чърчил към всички, които притежават някакви плавателни съдове, да се отзоват и помогнат на Кралския флот и да избавят войниците на брега. По този начин бе спасен животът на стотици хиляди хора. Тази демонстрирана смелост оказа изключително силно влияние върху цяла Англия и съюзниците ѝ.

Голямата епопея при Дюнкерк оказа вдъхновяващо въздействие върху всеки човек и когато Одра вървеше из отделението за възрастни в болницата, за което вече отговаряше, ѝ направи впечатление високият дух на пациентите. Мъже и жени стискаха ръката ѝ и със сълзи на любов, като споменаваха името на Чърчил.

Самата Одра вярваше изцяло на човека, който само няколко седмици преди това им беше казал: „Няма какво да ви предложи, освен кръв, тежък труд, сълзи и пот“. Тя отлично разбираше това и знаеше, че Дюнкерк е само началото... На 4 юни Чърчил бе предупредил английския народ, че се задава страхотна буря и че не след дълго тя ще ги връхлети. Така и стана.

Франция падна.

Изведнъж Англия се оказа сама.

През август мощта на германското Луфтвафе се хвърли да бомбардира страната. Това щеше да продължи месеци наред.

Битката за Великобритания бе започнала.

В началото бомбардировките бяха съсредоточени над Лондон и южните краища на страната. Скоро обаче разшириха обхвата си над много индустриални центрове и летища във вътрешността и на север.

Един съботен следобед Одра режеше рози в градината си, когато бръмченето на самолети и безмилостният пукот на картечна стрелба наруши тишината на горещия ден.

Вдигна глава и докато примигваше към слънцето, тя стана свидетелка на яростна въздушна битка в синьото лятно небе, точно над тяхната къща и над нейния скъпоценен малък свят.

За Одра този въздушен бой между самолети на Британските кралски военновъздушни сили и Луфтвафе бе ужасяваща и шокираща гледка. Бе изумена, че се случва точно над Англия, и то посред бял ден. Застана като прикована, взираща се в небето. В този миг един от самолетите експлодира и започна да пада, обзет в пламъци.

— Мамо! Мамо! — изкрещя Кристина, хвърли четките си и се втурна по пътеката.

Гласът на момичето като че разбуди Одра. Тя хвана Кристина за ръка и двете хукнаха към скривалището.

— Мисля, че е по-добре да се скрием тук, докато паднат остатъците от самолета — каза Одра и тревожно погледна деветгодишната си дъщеря.

Одра се взря в желязната стена на скривалището, лицето ѝ придоби разсеян израз и тя промълви тъжно: „Всичко е мирно и тихо под английското небе“.

— Това е Рупърт Брук от книгата, която твоята майка ти е дала, нали, мамо?

Одра кимна.

— Да, така е. Когато преди малко гледах прекрасното ни небе, Кристина, и видях тези самолети, спуснали се един към друг, се попитах кога ли отново тук ще настане мир и тишина.

Искрица страх проблесна в очите на Одра и тя добави:

— Горے би могъл и да е Тео... Толкова е млад — едва деветнайсетгодишен. Всъщност всички момчета от Въздушните сили са млади. Моля се той да е жив и здрав, Кристи. Всеки ден се моля за него.

— И аз се моля, мамо. За татко, за леля Маги и чичо Майк, за всичките ми чичовци и за всички, които се сражават за нас.

След този инцидент бомбардировките на германците над Англия зачестиха и въпреки че Лондон беше главната им цел, Лийдс беше един от градовете, който също пострада много.

Одра и Кристина почти всяка нощ спяха в скривалището. Бяха сами. Одра не успя да убеди мис Добс да ходи при тях, а семейството в третата къща бе заминало при приятели.

Ако се случеше Лорет да им е на гости, когато завиеха сирените, Одра настояваше тя да остане през нощта при тях в скривалището. Не би пуснала Лорет да се прибере на „Мурфийлд Роуд“ по време на тревога, макар че от прожекторите небето беше светло.

Скривалището вече беше добре екипирано с легла, одеяла и възглавници, свещи, парафинови лампи, газова печка за отопление и чантичка с превързочни материали. Върху рафтовете бяха подредени консерви с храна. Всеки ден Одра и Кристина носеха и бутилки с прясна вода, за всеки случай.

Независимо от бомбардировките и непрекъснатата тревога за Винсът, за останалите членове от семейството и за приятелите животът някак си продължаваше.

В края на август вестниците бяха пълни с материали за нападенията на германците над Англия, но англичаните като че възприемаха тези вести с обичайната си невъзмутимост.

Отношението на Одра като че сумираше общото усещане. Един ден тя безапелационно заяви на Кристина:

— Нахлуване или не, през септември, когато започне новата учебна година, ти ще учиш в частното девическо училище на мис Мелър. Трябва да получиш образование, независимо дали германците са тук или не. Уинстън Чърчил каза, че ако потрябва, ще се борим с тях в окопите и ще ги унищожим до един.

— Искаш да кажеш, че все пак ще ходя в училището на мис Мелър? — радостно възкликна Кристина.

Двете седяха на горния етаж на трамвая към Лийдс и Одра се обърна към нея.

— Разбира се. Защо се изненадваш толкова?

— Ами напоследък не си споменавала нищо, макар че си взех приемните изпити. Смятах, че си променила решението си.

— Но защо трябва да си го променям, мила?

— Помислих си, че баба нещо ти е казала.

— Баба ти ли?

— Да. Чух я да казва на дядо, че няма нужда да ме пращаш в частно училище и че тукашното е достатъчно добро. Твърдеше, че все си имала големи идеи за мен и че това няма да доведе до добро. Допуснах, че го е казала и на теб и ти си я послушала.

— И таз хубава! — отвърна язвително Одра. — Интересно ми е какво ѝ отговори дядо ти?

— Каза ѝ, че си била достатъчно умна, за да стигнеш и звездите и че той ти се възхищавал за това. И още, че сигурно един ден ще стана голяма художничка.

Одра се усмихна.

— Дядо ти е съвсем прав, Кристи.

Кристина хвана майка си под ръка и се притисна към нея.

— Затова ли отиваме в града, мамо? За да ми купиш униформа за училище ли?

— Да. Ако знаеш колко се вълнувам, че ще учиш при мис Мелър, Кристи! Там имат чудесна програма по изкуствата. Няколко пъти разговарях надълго и нашироко с учителката. Тя е известна за плановете ни и ще те подготви добре за Колежа по изкуствата в Лийдс.

— А след това ще замина в Кралския колеж по изкуствата в Лондон, нали, мамо? — Кристина погледна Одра със светнали очи.

— Разбира се, нали съм ти обещала? Но там няма да те приемат, ако не си навършила двайсет години. Дотогава има още много време.

Кристина и Одра, които винаги бяха силно привързани една към друга, през военните години се сближиха още повече. Тази привързаност между майката и дъщерята се засили и поради липсата на Винсът.

Блестящото бъдеще, което бе планирала за детето си, тотално бе обсебило мислите на Одра. Тя намираще начини всячески да разширява кръгозора на дъщеря си — не само по отношение на изкуството, но и в други области.

Беше военно време и в театъра в Лийдс не гостуваха често трупи. Но когато все пак се играеше нещо, Одра винаги взимаше билети и водеше Кристина на концерти с класическа музика, на опера, на театър. Освен тези удоволствия, книгите — и особено английските класици — също заемаха част от културната програма на Одра за дъщеря ѝ.

Както винаги, филмите бяха главната притегателна точка в забавленията им и двете с голямо удоволствие ходеха в събота вечер в местното кино.

По време на войната рядко даваха отпуски и Винсънт и Майк се върнаха вкъщи само по веднъж през лятото на 1941-ва и през зимата на 1942 година.

Одра и Лорет се безпокояха много за съпрузите си, както и за другите от семейство Краутър, които служеха във войската. Но и двете имаха изключително силни характери. Приучиха се да живеят с непрекъснатите въздушни нападения, с купоните, с трудностите, както и с ужасния страх да не загубят любимите си. Приемаха всичко стоически, без да се оплакват, и винаги се стремяха да гледат към деня, когато Великобритания ще спечели войната и животът ще се нормализира.

През октомври 1944 година Одра получи щастлива новина. Маргарет Ленъкс — тази изключителна жена, която тя бе обожавала още от времето в Рипън, стана старша сестра в болницата в Лийдс. Почти веднага Ленъкс телефонира на Одра в „Сейнт Мери“ и ѝ предложи мястото на главна сестра в хирургическото отделение. Одра прие още по телефона, и то без да се замисля. Заплатата ѝ щеше да бъде по-голяма, а и самата работа обещавахе да бъде интересна. Освен това винаги бе мечтала някога отново да работи със своята стара шефка.

На Одра не ѝ беше трудно да свикне с болницата в Лийдс, макар че там имаше много повече задължения. Но работата я стимулираше и тя се втурна в нея с обичайната си енергия и усърдие. В крайна сметка така и по-малко се страхуваше за Винсънт. Просто не ѝ оставаше време за това.

В началото на 1945-а дойдоха добри новини от съюзническите войски в Европа. Вече никой не се питаше кой ще спечели войната. Беше само въпрос на време.

Оттук нататък Одра вече четеше вестници и слушаше радио по-скоро с нетърпение, а не с лоши предчувствия. През пролетта започна да се изпълва с надежди, както и цяла Великобритания. На 7 май германците безусловно се предадоха в Рен, Франция.

Войната в Европа свърши.

Одра и Кристина се смяха и плакаха едновременно в къщата на „Пот Лейн“.

Два дни преди това Кристина бе отпразнувала четиринайсетия си рожден ден и сега каза на Одра:

— Получих най-хубавия подарък за рождения си ден, мамо — радостта от това, че всичко свърши и че татко е жив.

— Слава богу, миличкото ми — въздъхна Одра и обходи с поглед цялата редица снимки, подредени върху бюфета: Винсънт, брат ѝ Уилям в австралийската войска, Майк, Тео Бел, Маги и братята на Винсънт — Франк, Джек, Бил и Дани, както и съпругът на Олив — Хал. Колко хубави изглеждаха те и колко горди в различните си военни униформи.

— Всички са живи, благодаря ти, Господи! Какъв късмет имаме, Кристи!

ТРИДЕСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА

През следващите няколко години Одра Краутър разви такава дейност, че нямаше време да спре, освен да погледне за малко прекрасната си талантлива дъщеря.

Един ден обаче образът ѝ в огледалото върху тоалетната масичка леко я стресна.

Беше топъл юлски ден на 1951 година и същия следобед Кристина завършваше с отличие Колежа по изкуствата в Лийдс. Това беше изключително важен момент в живота на дъщеря ѝ, а така също в нейния и на Винсът. И нищо чудно, че за тържеството Одра искаше да изглежда добре.

Наведе се към огледалото и започна да изследва лицето си.

Около очите ѝ имаше няколко бръчици, а упоритостта и решителността ѝ, които винаги се четяха върху лицето ѝ, сега бяха поизявени от всякога. Но освен тези малки несъвършенства, ако можеха да се нарекат така, както и няколкото бели косъма около слепоочията ѝ, тя реши, че не изглежда съвсем зле за годините си.

Светлокестенявата ѝ коса, подстригана късо, беше все още гъста и лъскава, тенът ѝ беше все още безупречен, а ясносините ѝ очи не бяха помътнели с годините.

„Запазих си и тънката фигура“, каза си тя, като се пресегна за крема за лице. Обикновено имаше време само да напудри носа си и да си сложи малко червило, преди да се отпрати към болницата в Лийдс, където все още работеше. Но днес спокойно щеше да си обърне повече внимание и по тази причина бе взела гримове на Кристина.

След като положи фон дьо тена, тя напудри лицето си и добави руж, който да подчертае високите ѝ скули. После внимателно почерни миглите си и се начерви.

Доволна от направеното, Одра седна и се погледна. Хареса се. Гримът подчертаваше най-хубавите ѝ черти. Лицето ѝ вече изглеждаше по-свежо. Доволна от постигнатия ефект, тя среса косата си първо с четка, а после я заглади с гребен и най-накрая добави зад ушите си малко парфюм с мирис на гардения.

Одра стана и отиде до гардероба, откъдето извади тъмносинята рокля, която си бе ушила предишната седмица. Тази красива дреха бе същинско копие на една следобедна рокля на Кристиан Диор, която в началото на годината Одра бе видяла в списанието „Vogue“.

След като сложи роклята върху леглото, извади елегантната си официална чанта и белите памучни ръкавици, малката сламена шапка с една-единствена бяла роза и тъмносините обувки, които бе купила предния ден.

Щом облече роклята и обу обувките, Одра отново седна пред тоалетната си масичка и сложи маркаситните обици, които Винсът ѝ бе подарил за Коледа, годежния пръстен на майка си и часовника. После отвори чекмеджето и извади кутията с перленото колие на Лорет. Отвори капака и се взря възхитена в красивото бижу. Перлите бяха с добро качество. Малко след края на войната Майк ги беше купил на Лорет от най-реномирания бижутериен магазин в Лийдс и зълва ѝ много ги обичаше.

Одра въздъхна и изведнъж ѝ се доплака за милата Лорет, която бе починала три години по-рано. Стана неочаквано и Одра още изживяваше загубата ѝ. Близките им също не можеха да свикнат с нейното отсъствие. През пролетта на 1948 година Лорет изглеждаше съвсем добре, но през лятото се разболя и през ноември я погребяха. Беше рак. Одра благодареше на бога, че Лорет си отиде бързо и не страда много. Липсваше ѝ. Без Лорет винаги щеше да чувства някаква празнина около себе си.

Потънала в спомените си, Одра бавно извади перлите и ги закачи на врата си. Отново се погледна в огледалото, попипа колието и се усмихна на себе си. Тъгата ѝ постепенно се разсея. Лорет не би искала приятелката ѝ да скърби за нея в ден като този. Може би защото тя винаги страшно се бе гордяла с Кристина.

Одра се изправи, взе ръкавиците си и чантата и слезе по стълбите. Остави нещата си на масата в антрето до телефона, погледна часовника и се замисли какво ли се е случило на Винсът. Беше ѝ казал, че ще се прибере в един и половина, а вече закъсняваше петнайсет минути.

Извън шока и мъката от смъртта на Лорет, последните няколко години бяха добри за семейство Краутър. Те не живеяха вече на „Пот Лейн“. През 1949-а се преместиха в много по-голяма къща в Тъпър

Армли, недалеч от Чарли Кейк Парк. Разполагаха с три спални, трапезария, всекидневна и голяма кухня, където, както обикновено, се събираха.

Одра обичаше дългия заден двор. Там беше засадила рози и делфиниуми, както и много други цветя. През лятото поляната, която се простираше до сенчестите дървета в дъното, се превръщаше в истински райски кът. На Одра ѝ бе приятно да стои край цветята и зеленчуковата леха, която бе направила край високата ограда.

Веднага след като се демобилизира, Винсънт започна партньорско съдружие с Фред Варли и сина му Хари. След като години наред само бе говорил за това, най-после се записа и във вечерен университет в Лийдс, за да следва архитектура. Вече не работеше на открито по строежите, а въртеше бизнес с Фред, като предимно той правеше плановете. „Варли и Краутър“ беше скромна фирма, но имаше достатъчно работа с местните проекти за строежи. Така че Винсънт печелеше прилично и вече бе в състояние да издържа семейството си. А парите, които Одра получаваше от болницата, отиваха в банката за образованието и дрехите на Кристина.

Войната бе променила Винсънт Краутър.

Бурният характер и неспокойният му темперамент улегнаха след смъртта и разрухата, които бе наблюдавал във флота. Все още обичаше в края на седмицата да ходи в кръчмата и продължаваше да залага на коне, но вече не се занимаваше с романтични любовни флиртове.

Не че отношенията му с Одра се бяха променили, но след двайсет и три години съвместен живот двамата бяха привикнали един с друг. Бракът им се развиваше успешно и нещо реално ги свързваше — огромната любов към дъщеря им.

Докато напълни чайника и го отнесе до масата, Одра си мислеше за Кристина и за дрехите, които трябваше да ѝ ушие. Оставаха само десет дни, докато тръгнат за Лондон и настанят Кристина в малкия апартамент студио. Е, щеше да има време да ѝ ушие поне още една рокля, а останалите дрехи за колежа щеше да ѝ изпрати по пощата.

— Съжалявам, че закъснях — каза Винсънт, втурвайки се през задната врата. — Имаше страхотно движение след Пъдзи, струваше ми се, че никога няма да стигна... — Спря и я огледа внимателно. — Какво си направила със себе си, Одра?

— Нищо не съм направила — леко му се сопна тя, чудейки се защо гласът му прозвуча така, сякаш не я одобряваше.

Той наклони глава на една страна и я загледа замислено.

— Има нещо особено, може би новата ти рокля...

— За бога, от грима е! Сложих си от фон дьо тена и ружа на Кристи.

— Така кажи, скъпа. Определено ми харесва. Много си хубава така. Би трябвало по-често да носиш грим.

Одра се засмя леко и отвърна очи. Под този негов изучаващ поглед ѝ стана неудобно. От години Винсънт не я бе разглеждал така внимателно.

— Сега най-сетне искаш ли чаша чай? Или по-късно, след като смениш ризата и костюма си?

— По-късно. Няма да се бавя.

Одра остана до кухненската маса и се загледа след него, мислейки си колко е хубав.

През годините Винсънт почти не се бе променил, възрастта изобщо не му личеше. Предишния месец бе отпразнувал четирийсет и четвъртия си рожден ден, но изглеждаше с години по-млад. На главата му нямаше нито един бял косъм, а лицето му бе запазило хлапашкия си израз. Гладката кожа на бузите и челото, както и свежият тен подчертаваха младежкия му вид.

Одра седна на един стол, докато той се върне, и се замисли за това дали напоследък бе имал любовни връзки. Преди години предполагаше, че се вижда с други жени, макар че никога около него не е имало клюки, нито пък тя бе разполагала с доказателства. Но понякога отношенията им бяха обтегнати и тогава бе почти сигурна, че той намира утеха в по-приятни прегръдки от нейните.

Въздъхна дълбоко и поклати глава, леко раздражена от себе си. Този ден ѝ идваха странни мисли. Първо — за малко да се разплаче, като се сети за Лорет, а сега започна да разсъждава върху недоказани простъпки на Винсънт. Като че ли всичко това вече имаше някакво значение...

— Идвам за чая, Одра! — извика Винсънт, влизайки в кухнята. — Нямаме време за губене.

Седна срещу нея и се пресегна за чайника.

— Всичко наред ли е с Кристи?

— Да. Излезе по обяд и каза, че трябвало да провери някои неща в галерията на колежа — в изложбата, предполагам. Нали знаеш как трепери над картините си и каква е перфекционистка? При нея всичко трябва да бъде наред.

— Като при майка ѝ — отвърна той и се засмя. — Хайде да си взимаме нещата и да тръгваме. Не бива да изпускате церемонията, ти я чакаш от двайсет години.

— Абсолютно си прав — усмихна се Одра. — Но и ти я чакаш толкова, колкото мен.

По-късно, по пътя към града, Одра неочаквано сложи ръка върху коляното на Винсънт и го стисна.

Той я погледна въпросително с ъгълчето на окото си.

— Сигурна съм, че един ден Кристина ще стане известна като другите двама възпитаници на Колежа по изкуствата в Лийдс — Барбара Хейуърт и Хенри Мур.

Винсънт кимна. Какъв смисъл имаше да спори с нея? Що се отнасяше до дъщеря им, тя винаги беше права.

КРИСТИНА
1951 — 1965

ТРИДЕСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

Кристина обикна малкото си жилище в Лондон.

Беше във висока и тясна сграда на „Честър стрийт“, недалеч от площад „Белгрейв“. Къщата беше на Ирен Бел. Кристина и майка ѝ бяха отседнали в нея по-рано, когато идваха в Лондон, за да разгледат многобройните галерии и музеи там. Така че момичето вече добре я познаваше.

Ирен Бел даде под наем апартамента на Одра за четири лири седмично. Одра сметна, че е много изгодно. И наистина беше така, но на Кристина ѝ беше известно, че мисис Бел с голяма неохота взимаше пари от Одра. Много повече би предпочела да не иска наем. Но, както обясни лично на Кристина, Одра никога не би се съгласила с такова предложение.

— Майка ти е много дръпната — ѝ бе казала Ирен Бел. — Ако наемът не ѝ се стори приемлив, тя ще се изпълни с подозрения. — Кристина се съгласи и двете заедно стигнаха до тази компромисна цифра.

Апартаментът беше на последния етаж на къщата. Всъщност представляваше преустроен таван във всекидневна, спалня, баня и кухня. Имаше отделен вход и бе самостоятелно жилище.

Първоначално Ирен бе направила това студио за дъщерите си, за да го ползват през различни периоди от живота си. За тях това беше временна квартира, както и за Тео, който, докато следваше в Кеймбридж, понякога отиваше в Лондон за уикендите. Русолявият малчуган — вече трийсетгодишен, беше станал адвокат и имаше кантора в Лондонското адвокатско сдружение. Неотдавна се бе оженил и с жена си Анджела живееха в къщата. Понякога Ирен Бел посещаваше сина си и снаха си, но, общо взето, рядко. Вече бе на седемдесет години, бяха минали три години от смъртта на Томас Бел и по тази причина тя рядко се осмеляваше да пътува. Обичаше да си стои в „Калфър Хаус“, а децата и многото ѝ внуци я посещаваха там.

В деня, когато Кристина и Одра пристигнаха от Лийдс, къщата на семейство Бел беше пуста. Тео и Анджела бяха заминали на

почивка във Франция, но мисис Бел бе дала на Одра връзка с ключове и им бе казала да се чувстват като у дома си.

Така и направиха, и сега, в края на първата седмица в Лондон, Кристина се настани в студиото под покрива. Триножникът, платната, боите и четките бяха разопаковани и подредени, както и книгите, останалите ѝ принадлежности и дрехите ѝ.

Те изпълниха големия гардероб в спалнята и всеки път, щом Кристина го отвореше, замираше пред красивите рокли, които нейната майка ѝ беше ушила.

— Аз ще бъда най-добре облеченото момиче в Кралския колеж по изкуствата — каза Кристина на Одра късно в петък следобед, избра измежду дузината дрехи бисерносива копринена рокля и я сложи пред себе си, като се завъртя с нея пред огледалото.

— Надявам се — отвърна Одра и се засмя, наблюдавайки я от прага на спалнята. — Наистина, доста се потрудох.

— Милата ми майчица! Не знам как да ти благодаря за всички тези дрехи, за времето и усилията, които си положила, за да ги ушиеш, както и за парите, които си похарчила. Ти си истинско чудо, мамо!

— Не съм съвсем сигурна — каза Одра, като отклони благодарностите и комплиментата. Но въпреки всичко изглеждаше доволна, когато влезе в стаята и седна на едно от двете широки легла.

Все още с копринената рокля, притисната до гъвкавото ѝ тяло, Кристина попита:

— Какво ще кажеш довечера да дойда на театъра с нея, мамче?

Одра кимна одобрително.

Кристина закачи роклята на вратата на гардероба и каза:

— По-добре тогава да намеря обувките и чантата си към нея. Мисля да сложа черните лачени. И в случай че по-късно стане хладно, може би сивия копринен шал, който баба ми подари за рождения ден.

— Съмнявам се — възрази Одра, — днес беше много горещо. Всъщност смятам, че този уикенд времето ще се запази топло.

— Не говори така, мамо! — Кристина направи глезена муцунка. — Нали в неделя смятаме да отидем до замъка „Уиндзор“. Не примирам от радост, ако трябва да търпим знойна августовска жега, докато разглеждаме всички постройки.

Одра се усмихна и се облегна на възглавниците, наблюдавайки как дъщеря ѝ вади необходимите за вечерта аксесоари. Помисли си

колко е приятно да я гледа човек.

Светлокестенявата коса от детството ѝ още преди години бе придобила наситен цвят на кестен с червеникав оттенък. Приликата с баща ѝ се набиваше на очи. И макар че не беше красива в буквалния смисъл на думата, тя имаше привлекателно лице с ясно и правилно моделирани черти. От Одра бе наследила великолепната кожа. От Лорет — огромните сиви очи, меки и замислени. Кристина бе висока като всички от семейство Краутър — вече беше метър и седемдесет. Одра беше доволна. Винаги бе мразила себе си за това, че е ниска.

С привлекателната си външност и артистичната си дарба Кристина се беше превърнала в изключителна млада жена. Всички бяха съгласни с това. Независимо от предсказанието на баба ѝ, че частното училище и свръхидеите на Одра ще я разгледят, това не се случи. Кристина не стана някое непокорно и своенравно момиче или пък снобка, нито обърна гръб на родителите си, предпочитайки компанията на приятелките си от колежа. Точно обратното. Тя имаше обичлив характер и все още обожаваше Одра и Винсънт. Обичаше да е с тях и ги смяташе за единствени на света.

Одра Краутър добре си бе свършила работата.

Освен че осигури на Кристина всичко, което беше във възможностите ѝ, тя предаде на дъщеря си най-доброто от себе си. Отгледа детето си според нормалните човешки норми и му вдъхна чувство за чест, дълг и цел. Подобно на възпитанието, което самата тя бе получила, Одра я научи да се замисля и за другите. Но може би най-важното от всичко бе това, че тя даде на Кристина нещо с неоченима стойност — чувството за самооценка. Затова Кристина бе напълно сигурна в себе си.

„Тя има качества, си каза Одра, продължавайки да наблюдава дъщеря си как се движи из спалнята. Но, разбира се, в никакъв случай не е свършена. Всъщност има ли такъв човек? Кристи е взела буйния темперамент на Винсънт, вкуса му към скъпи вещи, любовта към дрехите и дребните неща в живота. Но, общо взето, не е разгледана.“ Одра се усмихна. Колко пъти Елайза бе казвала: „Глезите детето, Одра, и ти, и Винсънт. Някой ден и двамата ще съжалявате. Пръчката е произлязла от рая“. Ехото от гласа на свекърва ѝ прозвуча в главата ѝ.

— Изглеждаш тъжна, мамо. Има ли нещо?

Одра се стресна и се изсмя кисело.

— Мислех си за баба ти. Тя винаги твърдеше, че плановете ми за теб били твърде нереални и че много нависоко съм летяла. И така нататък... Това бе любимият ѝ израз, когато ти беше малка.

— Знам това, мамче. Тя е старомодна и здраво свързана с класата си стара жена. Но всъщност мисли за добро, мамо, а мен винаги ме е обичала. — Кристина се усмихна. — Нали съм единственото дете на нейния Буревестник?

— Буревестник ли?

— Да, така е наричала татко, когато се е родил и е бил малък. Не ти ли го е споменавала?

— Не. Имай предвид, че с баба ти никога не сме били близки, никога не сме се разбирали особено, а представите ѝ за мястото на жената в света винаги са противоречали на моите.

— Какво искаш да кажеш?

— Баба ти винаги е смятала, че жените трябва... да се подчиняват на мъжете. Много преди да се родиш, тя се ужаси, когато ѝ казах, че искам да продължа да работя като медицинска сестра. Заяви ми, че мое задължение е да си стоя вкъщи, да имам деца, да кърпя чорапи и да се грижа за баща ти.

— Вярвам, че ти го е казала, мамо. Тя никак не одобрява идването ми в Лондон и това, че ще уча в Кралския колеж. Смята го за прароксване на пари. Когато отидох да се сбогувам с нея и с дядо, тя каза, че това е страшно скъпо, аз трябвало да се откажа от изкуството си, да се омъжа и да имам деца — в момента, когато срещна първия подходящ кандидат.

— Съвсем типично за Елайза... — Одра се замисли, а след малко погледна Кристина открито. — Знаеш ли, Кристи, радвам се, че си амбициозна, че искаш да направиш кариера и да постигнеш много неща в живота. Всичко това може да стане. Всъщност няма нещо, което не би могла да постигнеш, ако не се помъчиш, ако не се отклоняваш от целта си.

Кристина я прекъсна и ѝ се усмихна.

— Точно както ти си ме учила... Спомням си какво каза дядо онзи септември, преди да тръгна в училището на мис Мелър. Тогава баба, както обикновено, мърмореше. Той твърдеше, че си права в желанието си да стигнеш звездите. В това отношение винаги ти се е

възхищавал, мамо. — Телефонът звънна, Кристина се обърна към малката масичка и вдигна слушалката.

— Здравей, татко. Как си? — Последва кратка пауза и тя се заслуша внимателно, после стрелна с поглед Одра, кимна и се усмихна. — Разбирам, татко. — Последва още една пауза. — Да, обядвахме във „Фортнъм“, а следобеда прекарахме в галерията „Тейт“, където са изложени картините на Търнър. — Кристина се засмя на забележката на баща си, а после рече: — Ето, предавам ти мама.

Одра взе слушалката от дъщеря си.

— Привет, Винсънт. Всичко наред ли е?

Усмихната на себе си, Кристина се измъкна. Мина през коридора и отиде в кухнята, свързана с всекидневната. Сложи чайника с вода да се топли на газта, извади от хладилника цикория, маруля и домати и започна да ги мие.

След няколко минути Одра се присъедини към нея.

— Да ти помогна ли?

— Всъщност няма какво толкова да се прави. — Кристина я погледна през рамо и отбеляза: — Честна дума, татко взе да прекалява — непрекъснато се тревожи. Винаги, когато говорим, ми повтаря да внимавам за всяка своя стъпка и все ми натяква: „Мисли, мила, мисли за бъдещето“. Не мога да разбера какво си е втълпил напоследък.

— Тревожи се, че ще живееш сама, предполагам. За него все още си малка. Не забравяй това.

— Хм-м — беше единственият отговор на Кристина, когато започна да бели домата. Изведнъж тя се разсмя и каза: — Когато се прибереш, ще ви изпратя огромна телефонна сметка, мамо. Татко се обажда всеки ден. — Разсмя се и я погледна дяволито. — Да не би отново да е започнал да те ухажва?

— Не ставай смешна! — възкликна Одра.

Вечерта Кристина заведе Одра да види любимите си артисти — Вивиан Лий и Лорънс Оливие. Дватамата участваха в постановките „Цезар и Клеопатра“ на Шоу и „Антоний и Клеопатра“ на Шекспир. Двете представления щяха да бъдат играни в две последователни вечери.

По този начин Кристина направи своеобразен подарък на майка си.

Одра знаеше, че ще ходят на театър, но нямаше представа какво ще гледат и приятно се изненада, когато в автобуса Кристина ѝ каза къде отиват.

— Няма смисъл да се види едната постановка, а другата — не. Затова купих билети и за двете, мамче. Така че утре пак сме на театър. Без право на обжалване!

— Много си разточителна, скъпа, също като баща си — каза Одра, но лицето ѝ грейна от щастие.

— Това са първокласни представления. Заслужават си парите. Предстои ни незабравимо преживяване.

Одра едва сдържаше възбудата си, когато заеха местата си. Пресегна се, стисна ръката на дъщеря си и прошепна:

— Благодаря ти, Кристи... Ще запомня тази вечер.

Нито една от двете не усети кога изтече и втората седмица на Одра в Лондон.

Прекараха чудесно през тези топли августовски дни. Гледаха и други пиеси, ходиха на кино, посетиха музеи и много галерии.

Преди да тръгнат от Лийдс, Винсънт беше дал пари на Одра, заръчвайки ѝ да отидат на ресторант и заради него. Изпълниха молбата му, като обядваха в едно малко бистро — „При Жак“. Имаше и дни, когато просто се разтакаваха из малкия апартамент или излизаха на разходки в Грийн Парк, гледаха витрините на „Бонд стрийт“ и се шляеха из „Хатчърдс“ — любимата книжарница на Одра. Но всяка минута бе скъпоценна за майката и дъщерята и бе пълноценно изживяна.

— Престоят ми в Лондон беше изключителен — въздъхна Одра в таксито, което ги отнасяше към гарата Кингс Крос.

— За мен също, мамо — отвърна Кристина и замлъкна натъжена. Изведнъж осъзна колко много щеше да ѝ липсва майка ѝ и че от този ден нататък тя щеше да бъде сама.

И двете бяха малко умърлушени, докато вървяха по перона към влака за Лийдс. Преди Одра да се качи, Кристина я прегърна и изрече с разтреперан глас:

— Никога няма да мога да ти се отблагодаря за всичко, което направи за мен, мамо. Имам най-прекрасната майка на света.

Изненадана, Одра се взря в Кристина.

— Но аз изпълних само задължението си.

Одра беше предупредила Винсънт да не я чака на гарата в Лийдс и, пестелива както винаги, тя взе трамвая за Тъпър Армли.

От мига, в който влезе в къщата, тя осъзна колко е тихо и това я потресе. Свали шапката си в антрето и почувства как сълзите, които сподавяше през целия ден, напълниха очите ѝ. „Цялата светлина от живота ми изчезна...“

Винсънт също усети отсъствието на Кристина, когато вечерта се прибра от работа и седна на масата до жена си. Но не сподели с Одра, за да не я натъжава допълнително. Заля я с потоци от думи, за да я разсее. За известно време успя.

Но след вечеря, докато пиеха чай пред огъня, тя изцяло потъна в себе си. Той също. Чуваше се единствено пукането на съчките в камината.

Изведнъж Винсънт почувства, че трябва да поговорят.

— Нали е странно, че Кристи я няма? Толкова е тихо, Одра.

— Да.

— Е, момичето ми, тя вече си отиде — Винсънт леко въздъхна.
— И надали някога ще дойде отново да живее тук...

Одра го изгледа намръщена.

— Аз не искам да идва, Винсънт. Ако го направи, за какво беше всичко досега?

— И ти си права. Когато тя дойде на бял свят, ти каза, че ще ѝ дадеш всичко, каквото можеш. И го изпълни, скъпа.

Винсънт извади пакета с цигарите. Подържа го няколко минути, а после го остави на масата и се взря в очите ѝ.

— Преживяхме много трудности, Одра.

— Да. Вярно е. — И тя го погледна в очите. — Мисля, че за нас това беше изпитание.

Той я изгледа напрегнато.

— Но се справихме добре. Нали, Винсънт?

Мъжът ѝ кимна в съгласие.

— Смятам другия уикенд да заминем... Сега, след като сме сами няма какво да ни задържа тук, ти как мислиш?

— Къде да заминем? — учуди се Одра.

— В залива Робин Худ.

— Но защо? Какво ще правим там?

— Там прекарахме медения си месец... Все още не е късно за нас, нали, Одра? Нали можем да започнем отново и да си представим, че това е началото?

— Да опитаме...

ТРИДЕСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА

Въпреки че родителите ѝ липсваха и често си мислеше за дома, Кристина скоро свикна с това и започна новия си самостоятелен живот.

Макар че се въодушевяваше от всичко привлекателно, което Лондон предлагаше, тя си даваше сметка за огромните усилия, които Одра бе положила, за да може тя да стигне дотук. Затова бе прилежна студентка.

Кристина нямаше намерение да изостави учението си и да разочарова майка си. Освен това по характер бе амбициозна и готова да работи денонощно, ако трябва.

Още от първия ден, когато започнаха занятията в колежа, тя се хвърли с ентузиазъм в новото си занимание.

По онова време — в началото на петдесетте, колежът бе известен като Меката в света на изкуството. Бе препълнен с надарени хора — преподаватели и студенти, и то от всички области на художественото изкуство — от графика до живопис, от скулптура до текстил, от костюми до сценография.

От деня, в който Кристина кандидатства за колежа, до момента, когато бе приета в него, тя очарова преподавателите си с необикновената си дарба да рисува пейзажи. Още от детството си Кристина виждаше всичко през призмата на светлината. Картините ѝ като че бяха пропити със златистата светлина на слънчевия летен ден или със студените отблясъци на йоркширското море в зимна буря. Поради таланта и амбициозността си скоро Кристина стана любимка на всички преподаватели, които виждаха в нейно лице идеалната студентка.

Тъй като беше общителна и дружелюбна, състудентите ѝ също я обичаха и след първите няколко седмици в колежа тя вече имаше няколко приятели — момчета и момичета. Но любимка ѝ беше Джейн Седжуик — момиче на нейната възраст.

Джейн беше ентузиазирана, добросърдечна и с лек характер. Със светлоруса коса и очи с цвета на теменужки, тя беше едно от най-привлекателните момичета, които Кристина бе срещала.

Двете рисуваха заедно в голямо студио един следобед през септември, когато Джейн напълно спечели обичта на Кристина.

Неочаквано тя бе започнала да прибира нещата си и, заемайки трагедийна поза, бе извикала драматично:

— Ако се сравни с твоята, моята картина прилича на дяволска каша. Уви, горко ми, злочеста аз! — После се бе ударила с юмрук по гърдите и бе обърнала очи към тавана: — За мен няма друг изход, освен да се самоубия. Но преди да сложа край на прекрасния си млад живот, изпълни последното ми желание, о, жрицо на изкуството!

— Разбира се, какво е то? — се запитала Кристина, искрено развеселена от театралните способности на това момиче.

— Придружи ме да прием кафе след часовете.

Усмехната, Кристина бе приела поканата. Малко по-късно двете тръгнаха покрай Музея на Виктория и Албърт и се разприказваха оживено по пътя към близкото кафене. Нито една от тях не знаеше, че това бе началото на едно изключително приятелство, което щеше да продължи цял живот.

Седнали една срещу друга в уютното заведение, те научиха повече подробности една за друга. След като Кристина разказа нещо за себе си, дойде нейният ред да послуша и тя го направи с внимание. С изненада откри, че Джейн беше най-голямата дъщеря на Дълси Манвил и Ралф Седжуик — известни артисти, подобно на Лорънс Оливие и Вивиан Лий. Тогава си помисли, че това обяснява театралните заложи на Джейн.

През четирийсетте години двамата Седжуик бяха играли в много филми, произведени от компанията „Гейнсбъро“, и Кристина и Одра ги бяха гледали всичките в Армли.

— Майка ми ще се развълнува, като разбере, че се познавам с теб — каза тя на Джейн. — Тя е страстна почитателка на родителите ти, както впрочем и аз. Когато тя бе тук през август, ги гледахме в „Любовен квартет“. Умряхме от смях. Това беше най-хубавата комедия, която съм гледала от години насам.

— Искаш ли да се запознаеш с твоите идоли? — попита я Джейн. — Имаш една-единствена възможност — да прекараме заедно уикенда.

— Сигурна ли си, че няма да преча? — попита Кристина с леко неудобство. — Каниш ме в последната минута, днес е четвъртък,

Джейн.

— Няма никакви проблеми. Живеем в прекрасна стара къща. Хайде, кажи да! Ще се посмееш, а наоколо е толкова хубаво! Ще можеш и да рисуваш, ако искаш. Всъщност — излъгах те. Има един проблем... — Джейн се нацупи. — Малките чудовища — братята и сестрите ми, наистина са отвратителни. Но ти няма да им обръщаш внимание. Ще дойдеш ли?

— Добре, много ти благодаря.

Следващия следобед Кристина и Джейн пътуваха до Кент с раздрънканата спортна кола MG, боядисана в яркожълт цвят.

Къщата на семейство Седжуик, наречена „Хедли Корт“, се намиреше в китното селце Олдингтън. Малко след като оставиха селото зад себе си, Джейн намали по нанадолницето и посочи красива постройка от времето на Тюдорите, която едва се забелязваше от пътя — ниска и продълговата, разположена зад големи железни порти.

— Това е „Голдънхърст“, къщата на чичо Ноел — обясни Джейн. — Той е кръстникът ми — много мил човек. В неделя сутрин ходим при него, пийваме по нещо и оставаме на обяд. Съвсем ще се побъркаш, разбира се. Той винаги кани най-различни екстравагантни и непоносими типове. Но поне ще се посмеем и поне за малко ще избягаме от отвратителните чудовища.

Кристина я изгледа озадачена.

— Какво им е на братята и сестрите ти?

— Малки животинчета. След малко ще ги видиш.

— Кога се връщат родителите ти?

— След съботното вечерно представление. Тръгват от театъра както са с грима си, карат шеметно и пристигат около полунощ. Тогава ще се запознаеш с тях, ако още не си заспала. Ще нагъваш сандвичи и ще пиеш кафе с тях по никое време.

Джейн зави с колата по дълга лъкатушеща алея и Кристина се влюби в къщата в мига, в който я видя. Всъщност архитектурата ѝ напомняше на „Хай Клъф“, която майка ѝ й бе показала, още докато беше дете. Тогава си бяха направили пикник на склона, близо до Мястото на спомените. И майка ѝ й бе разказала за къщата, където бе

израсла. По-късно Кристина бе ходила сама на склона над река Юър, за да нарисува „Хай Клъф“ като подарък за Одра.

„Хедли Корт“ беше несиметрично построена къща със стаи в странни форми, с огромни камини и със собствен характер. Землището наоколо беше пасторално и романтично с плачещите си върби, с езерото с водни лилии. Всичко това караше човек да се чувства като в миналия век. По-късно, когато Кристина се разходи из градината, ръцете я засърбяха да пренесе приглушената зелена красота и меката южна светлина на Кент върху платното, което носеше със себе си.

Както Джейн ѝ бе обещала, краят на седмицата беше много весел.

Но за Кристина имаше няколко изненади и благодарение на тях тя скоро откри, че новата ѝ приятелка има склонност към преувеличаване.

„Отвратителните чудовища“ съвсем не бяха отвратителни, нито пък чудовища. Единайсетгодишните близнаци Хедли и Линдън имаха руси рошави коси, кръгли луничави лица и бяха добре възпитани. Сестра им — деветгодишната Попи Луиз, беше чаровница с огромни виолетови очи и с ярка златисточервена коса. С усмивката си и детското си бърборене тя светкавично плени Кристина.

Дълси и Ралф Седжуик се отнесоха приятелски с Кристина и веднага я накараха да се почувства като член от семейството им. Съвсем не бяха такива, каквито тя си ги представяше, не театралничеха и не позираха. Бяха културни, остроумни и забавни. Кристина реши, че в крайна сметка Джейн е най-претенциозната от цялото семейство.

Оказа се, че чичо Ноел е Ноел Кауърд. В неделята, когато влязоха в „Голдънхърст“ и бяха представени на Лорънс Оливие и Вивиан Лий, дъхът на Кристина секна.

Щом най-после успя да отмъкне Джейн в един ъгъл, Кристина ѝ прошепна:

— Какво искаше да кажеш с „екстравагантни и непоносими типове“! Поне можеше да ме предупредиш!

Джейн се изкикоти и обърна очи.

— Нямаше да бъде весело, ако знаеше, че Лари и Вив ще дойдат.
— Лицето ѝ придоби сериозен израз, тя хвана Кристина за рамото и

напрегнато се взря в очите ѝ. — Нали не ми се сърдиш? Господи, недей!

— В никакъв случай, Джейни, но ти си невъзможна...

След този пръв уикенд Кристина стана редовна гостенка в „Хедли Корт“ и постоянна посетителка в апартамента на семейство Седжуик в Лондон. На Дълси Седжуик Кристина ѝ допадна и тя смяташе, че момичето има добро въздействие върху изключително разсеяната ѝ дъщеря.

Тъй като беше единствено дете, Кристина се наслаждаваше на голямото и весело семейство Седжуик и на компанията на изтъкнати личности, които им идваха на гости — хора от шоубизнеса, журналисти и политици.

Все пак този вълнуващ и блестящ свят, колкото и привлекателен да бе, не заслепи Кристина — тя стоеше здраво на земята, посветила се изцяло на рисуването.

Както винаги, бе предана на родителите си и особено на Одра. През следващите девет месеца Одра гостува два пъти в малкия апартамент на „Честър стрийт“, а често през уикендите Кристина ходеше в Йоркшир и прекарваше там всички ваканции.

Кристина знаеше, че майка ѝ живее за тези минути и часове, когато са заедно и че изпитваше огромно удоволствие от нейните разкази за семейство Седжуик и за приятелите им, за партитата и елегантните вечери, на които бе присъствала.

Одра се гордееше безгранично с дъщеря си. Бележките на Кристина в колежа бяха блестящи. Но и успехите ѝ в обществото бяха задоволителни, което представляваше още един повод за радост. Одра беше доволна, че е спазила обещанието, което си беше дала преди години: беше осигурила на дъщеря си много по-добър живот, отколкото тя самата познаваше.

Първите две години на Кристина в Лондон бяха изпълнени с различни предизвикателства и с набиране на нов опит. Те се оказаха и много продуктивни. Само едно-единствено нещо засенчваше щастието ѝ — това, че майка ѝ все още работи.

Макар че Винсънт беше бизнеспартньор във „Върли и Краутър“ и му плащаха добре, той все още не печелеше толкова, че да поеме

всички финансови тежести на семейството. Одра продължаваше да работи в болницата главно за да издържа Кристина в Лондон. Тя плащаше за обучението на Кристина, наема, даваше ѝ пари, за да живее, купуваше ѝ платове и дрехи. Всъщност Кристина много добре знаеше, че ако нямаше това задължение, майка ѝ би могла да прекъсне дългогодишната си работа и да живее много по-леко.

Поради това в края на втората си година в колежа Кристина тактично спомена, че е добре да започне работа на непълен работен ден, за да си помага. Одра не даде и дума да се изрече по този въпрос, тъй като смяташе, че това би разсейвало Кристина и би ѝ пречило да учи. Но тя не бе взела предвид упоритостта на дъщеря си. Кристина имаше толкова силна воля, колкото и Одра, и тя твърдо реши да намали притока на пари от Лийдс към Лондон.

Не посмя да се хване на работа, но започна да живее по-икономично, като отиде да живее при Джейн. От дълго време най-добрата ѝ приятелка ѝ предлагаше да живее в апартамента ѝ на „Уолтън стрийт“ и тъй като той бе на лелята на Джейн — Елспет, която беше в Монте Карло, наемът бе символичен.

— Давай ми по една лира на седмица — каза Джейн, когато Кристина я попита колко би трябвало да плаща.

Кристина реши също, че тя сама трябва да започне да си шие дрехите. Макар че с тази стъпка не би могла да спести пари, то поне би облекчила работата на Одра. Джейн също насърчаваше приятелката си, защото виждаше, че много ѝ се удава дизайнерската работа. Всъщност Кристина генетично бе наследила уменията на Одра да работи с ножица и игла, освен това години наред бе наблюдавала майка си как изработва красивите дрехи за тях двете, както и за други хора, и бе усвоила техниката на шиенето. За нула време преработи някои от старите си дрехи и те станаха като нови.

Одра най-накрая трябваше да признае, че шиенето не пречеше на заниманията на дъщеря ѝ в Кралския колеж по изкуствата. Бе принудена да се съгласи, че рисуваните от нея рокли и сака и забележително добре ушитите костюми бяха елегантни и оригинални.

Кристина намери време да ушие дори блуза за майка си и през есента на 1953 година, когато отиде в Лийдс, за да прекара там зимната си ваканция, тя я взе със себе си.

Когато на Коледа отвори кутията, Одра засия пред прекрасното съчетание на сини делфиниуми върху фона на по-бледосиня коприна.

— Не трябваше — сгълча тя меко. — Това шиене ти отнема от времето за занимания.

— Не е вярно. — Кристина се засмя и я прегърна. — Искях да имаш нещо красиво, нещо, което аз съм нарисувала и ушила за теб, мамо.

Този декември беше щастлив за семейство Краутър. Прекараха заедно Коледата и през януари Кристина се върна в Лондон за новия семестър.

През последните месеци в колежа Кристина положи максимални усилия, за да завърши блестящо. Искаше да се представи добре не само за да задоволи собствената си амбиция, а и заради майка си.

ТРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Винсънт зърна дъщеря си, преди тя да го забележи.

Кристина слезе от лондонския влак на края на перона и той я видя как си проправя път между другите пътници.

Колко млада и красива изглеждаше с палтото от камилска вълна и с елегантните си обувки с високи токове! Крачеше бързо, изправена, с високо вдигната глава и самоуверен вид.

Следващия месец неговото момиче щеше да навърши двайсет и три години. Да не повярва човек! Като че ли вчера я взеше с количката. Израсна добра и разумна и Винсънт изпитваше безкрайна вяра в нея. Когато в началото отиде да живее в Лондон, се безпокоеше, че тя няма още зряла преценка за ситуации и хора, и особено за мъжете. Но един ден се замисли: „По дяволите! За какво толкова се тревожа? С Одра я възпитахме както трябва, тя знае разликата между добро и зло“. В същия миг престана да я мисли. Да, тяхната дъщеря им правеше чест.

Изведнъж Кристина го забеляза, махна му и забърза още повече, като цялата грейна в непресторено щастие.

Винсънт почти се затича срещу нея.

Застанаха един срещу друг.

— Здравей, татко! — извика тя и остави куфара си на земята.

— Как си, малката ми? — сияещ, той протегна ръце към нея.

Беше следобедът на Велики петък, не се бяха виждали от Коледа и, както след всяко дълго отсъствие, се огледаха критично.

„Като че ли малко е уморен и поостарял“, помисли си изненадана Кристина. Досега Винсънт въобще не бе изглеждал на годините си.

„Тя цъфти!“, каза си той и сърцето му леко се сви. Сигурен бе, че дъщеря му ще се разтревожи и посърне, когато ѝ каже за Одра. Чудеше се кога да ѝ го съобщи. Във всеки случай, преди да се приберат вкъщи.

— Хайде, мила — вдигна куфара ѝ, хвана я за ръка и тръгна бързо по перона редом до нея. — Майка ти те чака и се притеснява, както винаги.

— И аз нямам търпение да я видя. Къде си паркирал, татко?

— Пред гарата. Направо си отиваме у дома.

Докато Винсънт караше към Ъпър Армли, Кристина му разказваше плановете си за великденската ваканция.

— Смятам да прекарам уикенда с теб и мама и ако всичко е наред, да замина някъде да рисувам.

— Хубаво, Кристи. Къде мислиш да отидеш?

— Първо бях решила край езерата, но трябва да рисувам море и си мисля за Източния бряг... Уитби, Скарбъро, Фламбъро Хед — някъде по тези места. Ти на какво мнение си?

— Все твоите детски мечти. Много по-добре би било да отидеш до Рейвънскар. От скалите там се откриват невероятни гледки, а наблизо има и хубав хотел. Бихме искали да имаш удобства.

— Вие и двамата ме глезите — каза тя и се засмя. — Много ми се иска мама да вземе няколко дни отпуск от болницата и да дойде с мен. Добре ще ѝ се отрази, нали, татко?

Винсънт отби колата към банката, спря, изключи и се обърна към дъщеря си.

— Има нещо, което трябва да ти кажа...

— Какво има? — почти изкрещя тя, разбрала по тона му и по загрижените очи, че нещо не е наред. — Нещо с мама ли?

— Страхувам се, че е така.

Тя се пресегна, стисна ръката му и се вгледа преbledняла в лицето му с тревога.

— Каж ми.

— Майка ти беше сериозно болна, Кристи. Преди три седмици я повали вирусна пневмония. Лежа повече от две седмици в болницата... В началото имаше усложнения и докторите се безпокояха за дробовете ѝ. Не се плаши толкова, скъпа. Сега тя е добре и се възстановява вкъщи.

За миг Кристина застина, а после възкликна сърдито:

— Защо не ми съобщихте? Колко е нечестно от твоя страна, татко, да ме държиш в неведение. Трябваше да бъда до нея, и особено миналата седмица, когато се е прибрала у дома. Трябваше да ми кажеш!

— Не смея да противореча на майка ти, Кристи — тихо изрече Винсънт. — Не исках да я безпокоя, а това неминуемо би станало, ако ти дойдеше. Тя не желаше да те тревожа.

— Въобще не те разбирам! — извика Кристина, клатейки объркано глава. — Не мога да проумея защо си я послушал. Както и да е, кой се грижи за мама, след като се разболя?

— Аз. — Винсънт запали колата и потеглиха отново. — Взех си една седмица. В момента нямаме много работа, а имах и да взимам отпуск.

— Можех да дойда миналата седмица — сопна се Кристина, без да крие раздражението си. — Точно тогава не бях ангажирана с нищо.

Винсънт прецени, че е по-добре да замълчи. При сходните им характери можеха лесно да се скарат, а в този ден това бе последното, което желаше. Натисна газта и се съсредоточи в карането.

Бяха стигнали вече средата на „Ридж Роуд“, когато я стрелна с угълчето на окото си и изрече кротко, но твърдо:

— Надявам се, че се успокои, Кристи. Не вярвам, че ще се втурнеш в къщата войнствено и ще разстроиш майка си.

— За бога, татко! Как можеш да си помислиш такова нещо?

Очите на Одра изглеждаха още по-големи и по-сини върху измъченото ѝ лице. Тя светна при вида на Кристина, застанала на вратата.

— Здравей, скъпа — каза Одра със слаб глас, повдигайки се на лакти.

— Мамо, миличка! — Кристина коленичи и нежно прегърна Одра. — Трябваше да позволиш на татко да ме извика — прошепна тя до косата ѝ. — Наистина трябваше. Дръпна се назад и я изгледа внимателно, тъй като искаше да прецени действителното ѝ състояние.

Одра вдигна ръка и докосна лицето на дъщеря си.

— Ти имаше занимания, а точно сега те са по-важни от всичко друго.

Макар че Кристина не беше съгласна, тъй като смяташе, че здравето на майка ѝ е на първо място, тя кимна. Донесе си стол и седна близо до Одра.

Винсънт влезе и се повъртя край леглото.

— Как се чувстваш, Одра? Добре ли си? Удобно ли ти е?

— Да, Винсънт, благодаря.

— Ще отида да запаря чай.

След като баща ѝ излезе от стаята, Кристина се наведе напред и изрече весело:

— Както и да е. Сега съм тук, мамо, и първата седмица ще се грижа за теб. Ще те гледам и ще те глезя, защото го заслужаваш.

Одра се смръщи.

— На Коледа ми каза, че ще отидеш да рисуваш край езерата. Надявам се да не си променила решението си заради мен.

— Не, не е заради тебе — бързо отвърна Кристина. — Учителят ми смята, че имам достатъчно завършени картини.

— Хубаво ще бъде да постоиш тук цяла седмица — измърмори Одра, облягайки се на възглавниците с доволно изражение на лицето. — Как е Джейн?

— Сладка както винаги, мамо. Изпраща ти много поздрави.

— Радвам се, че имаш такава приятелка, че се разбирате и живеете добре в апартамента на „Уолтън стрийт“. Там е толкова приятно и уютно. — Изтънялото лице на Одра отново се озари от усмивка. — Разкажи ми какво си правила... Нали знаеш колко обичам да слушам за вълнуващия ти живот в Лондон.

— Непременно, но първо ще сляза да помогна на татко. Не искаш ли и да хапнеш нещо?

— Не, не съм гладна. Но ти слез при него.

Кристина се спусна надолу по стълбите, за да предупреди баща си, че е променила плановете си, преди той да е изтърсил нещо пред майка ѝ.

Завари го в кухнята да разтваря пакет с масло. Когато тя влезе, той вдигна очи.

— А, ето те, скъпа. Днес купих кифли. Мислех да намажа една за майка ти.

— Тя каза, че не е гладна, татко.

— Тя ще я изяде — уверено изрече той. — Винаги на Великден обича да си похапва от тези кифли. При нея като че е традиция. Още от детството ѝ в „Хай Клъф“... Нека изяде една на Велики петък. — Разряза кифлата наполовина и започна да я маже с масло. — Може би ти се струва, че майка ти изглежда изтощена, но сега тя е много по-добре, Кристи.

Кристина кимна.

— Слушай, само исках да те предупредя да не й казваш нищо за пътуването ми до Източния бряг. Цялата седмица ще остана тук.

— Но тя няма да е доволна, ще видиш...

— Аз вече я предупредих, татко! — твърдо го прекъсна Кристина. — Така че, моля ти се, не ме издавай. Преподавателят ми смята, че не е необходимо да рисувам — така й казах.

— Много добре тогава. — Винсънт погледна с любов към единственото си дете. — Ти си голямо момиче, Кристи, и майка ти наистина ще се съвземе по-бързо, ако постоиш при нея известно време. Това ще е по-добро от всякакво лекарство.

Седмицата беше тежка за Кристина. Тя изцяло пое къщата, чистеше, пазаруваше, готвеше и гледаше майка си предано.

След великденските празници настоя баща й да се върне на работа. Той се подчини. Една сутрин, когато Кристина минаваше покрай спалнята им, го чу да казва на майка й:

— Винаги съм те предупреждавал, че има характер на армейски генерал. Сега разбирам, че съм бил прав. Тя вече ми го доказа. Ще ти доверя и още нещо — не бих искал дъщеря ми да ми е шеф.

Кристина се усмихна и продължи работата си. Тя много добре знаеше от кого е наследила тази властна натура.

Продължаваше да се грижи за майка си и всичко това й доставяше голямо удовлетворение. Но към края на седмицата забеляза, че майка й полага свръхусилия, за да изглежда весела и жизнена пред нея.

В края на седмицата Одра отпадна съвсем и Кристина силно се обезпокои.

— Мамо, ядеш като врабче! Как ще си тръгна оттук при това положение?

— Не бъди глупава, Кристи. В момента не съм гладна, това е всичко. Не забравяй, че бях много болна. Апетитът ми ще се възвърне, щом отново се раздвижа.

— Смятам, че ще е по-добре, ако остана още една седмица.

— В никакъв случай! Първо трябва да мислиш за учението си. Това е последният ти семестър.

Кристина въздъхна и постави подноса върху близкия скрин. Върна се до леглото, седна и нежно хвана ръката на майка си.

— Ще се опиташ ли да изядеш прасковата, ако ти я обеля?

— О, не ме насилвай, Кристи. — Одра притисна ръката ѝ. — Прекрасно е, че беше тук, но трябва да се върнеш към живота си в Лондон и колежа, при приятелите си.

Ярката слънчева светлина на априлското утро огряваше лицето на Одра и за пръв път от години наред Кристина успя да я разгледа съвсем ясно. Очите ѝ останаха приковани към изпитото източено лице.

Помисли си изумена: „Колко е остаряла през последните три години. Още няма четирийсет и седем, а вече изглежда като възрастна жена“.

Животът на майка ѝ, изпълнен с жертви и непрестанна борба, проблесна в съзнанието ѝ съвсем ясно. Изведнъж дълбока тъга обхвана Кристина. Сърцето ѝ се сви от нежност и състрадание към тази дребна крехка жена.

Нещо стегна гърлото на Кристина, тя се наведе и прегърна майка си.

Докато се притискаше към Одра, на Кристина ѝ стана ясно, че не може да ѝ позволи да продължава живота си по този начин. „Не мога, просто не мога, каза си. Трябва да се сложи край на целия този кошмар, изтъкан от работа и жертви, в името на моя милост. Самата аз трябва да го направя.“

ТРИДЕСЕТ И ПЕТА ГЛАВА

По-късно, докато пътуваше за Лондон, образът на измъченото любимо лице не излизаше от съзнанието на Кристина. Нещо повече — знаеше, че дълго време няма да го забрави.

Взирайки се мрачно през прозореца на влака, тя се питаше какво да направи. Едно беше сигурно... не можеше да позволи на майка си да продължава да я издържа, след като през лятото завърши колежа.

Кристина въздъхна и долепи глава до стъклото. Нужни й бяха години, докато се наложи като пейзажистка, докато си създаде име и започне да продава творбите си, за да започне да печели. Много ясно го съзнаваше. Просто това беше пътят на всеки млад художник.

Одра също го разбираше. Самата тя непрекъснато й беше казвала през последните години: „Не се притеснявай, дете. Ти продължавай да рисуваш и ме остави аз да се грижа за парите“.

Студена тръпка мина по гърба на Кристина. Точно това беше сърцевината на проблема: майка й беше решила да я издържа, докато тя стане известна и картините й започнат да се търсят.

Отново потръпна и дори кожата на ръцете й настръхна. Трябваше ли майка й до старост да работи в болницата в Лийдс, за да й плаща наема, да й купува дрехите и въобще да се нагърбва с всичко, от каквото имаше нужда?

„Не, промърмори си Кристина тихичко. Не! Няма повече да я оставя да се трепе. Няма да го позволя. Тази сутрин се зарекох да сложа край на всичко това. Какво обаче трябва да направя?“ Сви се в ъгъла на седалката и затвори очи, а въпросът просто чукаше в съзнанието й, безмилостно се въртеше с ритъма на колелата. Когато влакът навлезе в гарата Кингс Крос, вече имаше силно главоболие и се почувства отпаднала. Дали не се разболяваше?

„Вали“, тъжно си помисли Кристина, докато се взираше през стъклото. Щом влакът спря, свали куфара си от мрежата над главата си и след няколко секунди крачеше бързо по платформата. Реши да се прибере с такси, макар че най-голямата й грижа сега беше да пести. Абсолютно задължително бе да се прибере бързо вкъщи. Имаше нужда

от тишината и спокойствието на жилището. Предстоеше ѝ да мисли доста и да направи труден избор.

По-рано, когато се връщаше от Йоркшир след ваканциите, Кристина оставаше разочарована, ако Джейн не се бе прибрала и не я чакаше. Но тази вечер беше доволна, че приятелката ѝ щеше да си дойде от „Хедли Корт“ едва в неделя вечер.

Кристина трябваше на спокойствие да обмисли проблемите и да им намери някакво разрешение. Преди да седне, позвъни на баща си в Лийдс, за да му каже, че се е прибрала жива и здрава.

— Не тревожи мама — каза, след като поговори малко с него. — Прегърни я силно и я целуни от мен.

После отвори куфара си и извади всичко от него. Най-накрая влезе в банята.

Потопи се в топлата вода във ваната и постоя така около петнайсет минути, като успя да изгони всички мисли от главата си. Опита се да се отпусне и щом усети, че част от напрежението изчезва от вдървените ѝ мускули, излезе от ваната и се изсуши добре.

По-късно, загърната с хавлия, тя се сви върху леглото си, изпи чаша нескафе с мляко и захар и бавно завъртя очи из стаята... На всяка стена имаше по една нейна картина. Кристина съсредоточи погледа си върху последната, която бе нарекла „Лилия в Хедли“. Беше маслено платно на езерото с лилиите в „Хедли Корт“. Преобладаваха зелените тонове... тъмнозелената вода в езерцето, по-светлото и по-меко зелено на мъха по краищата му, лъскавите зелени плуващи листа на лилиите. Единственият друг цвят беше снежнобялото на една-единствена лилия с красиво очертани листенца, върху които блестяха капчици кристална роса и тесен сноп лъчи се процеждаше през гъстата като джунгла зеленина. В цветовата палитра само бе загатнато жълтото, образувало се от докосването на слънчевите искри с водата, които се разпукваха като пръски и се сливаха със самата лилия.

Кристина притисна лице във възглавницата. Не можеше повече да гледа картината. Цялата радост от изкуството ѝ изведнъж секна, прекъсната от огромната болка.

Твърде висока цена бе платена за него.

Годините на упорит за Одра труд, тежката работа... влошеното ѝ здраве, никакви минимални удобства и луксове, които си бе позволила: от време навреме пътуване и по някоя дреха.

Гърлото на Кристина се стегна. Колко години майка ѝ ходеше с едно и също тъмносиньо палто? Зима след зима, години наред. Сълзи напълниха очите ѝ и тя заплака заради всичките загубени години от живота на Одра, докато тя работеше робски, само и само да ѝ даде бъдеще. Плака, докато не останаха сълзи в очите ѝ. Най-накрая задряма.

Кристина имаше усещането, че пропада... Рязко отвори очи и за миг се зачуди къде е, загубила напълно ориентировка. После се сети, че лежи на леглото на „Уолтън стрийт“. Погледна будилника. Показваше почти един часа сутринта. Беше прекарала часове в изтощителен сън.

Изгаси лампата, отпусна се върху възглавниците и затвори очи. Мислите ѝ отново я зачовъркаха. Хрумна ѝ, че няма да е трудно да си намери работа, за да се издържа, но не в това беше въпросът. Имаше дълг към майка си.

Това внезапно откритие като че я просветли и тя отново седна в леглото. Докато се взираше в тъмнината на стаята, проумя онова, което я тревожеше от часове: трябваше да се отплати на майка си.

„Ако не го направя, ще ми тежи на съвестта цял живот.“

ТРИДЕСЕТ И ШЕСТА ГЛАВА

— Слушай, Краутър, сигурна съм, че нещо те тревожи седмици наред и тази вечер смятам да поговорим — обяви настъпателно Джейн още с влизането си в апартамента. После хвана Кристина за ръка и я въведе във всекидневната.

След като бутна леко приятелката си върху дивана, Джейн се настани на срещуположния стол.

— Права ли съм? Нещо не е наред, нали?

— Да — призна Кристина. — Мъча се да разреша един проблем, всъщност няколко, и исках да поговоря с теб... — Спря, поклати глава и се загледа надалеч през прозореца.

Джейн седеше и изчакваше търпеливо, осъзнавайки, че Кристина най-после ще ѝ се довери. През последните два месеца приятелката ѝ като че ли не беше на себе си — всъщност още откакто се върна от Йоркшир след великденската ваканция. Беше разсеяна, раздразнителна и мрачна и всеки път, когато Джейн се опиташе да я притисне, отричаше, че ѝ има нещо.

— Първо трябва да ти се извиня, Джейн — разпука тишината Кристина. — Знам, че не е лесно да се живее с мен и че понякога съм невъзможна. Съжалявам... Прощаваш ли ми?

— Няма какво да ти прощавам. Но ако това ще те накара да се почувстваш по-добре, да, прощавам ти.

Кристина слабо се усмихна.

— Трябва да стигна до някакво решение — продължи тя. — Не исках да говоря с теб, докато не съм измислила нещо.

Джейн изгледа Кристина замислено, но не продума.

— Реших да се откажа от изкуството — с мъка изрече Кристина.

— Какви ги дрънкаш? — Джейн подскочи от стола.

— Говоря ти съвсем сериозно.

— Няма да ти позволя такава нещo!

Кристина енергично поклати глава.

— Не можеш да ме спреш. Както и да е, чуй ме сега. Преди шест месеца ти ми каза, че ще се откажеш от изкуството и ще станеш

дизайнерка. Много добре си спомням как ми съобщи, че нямаш намерение да гладуваш в някоя мансарда със слабата надежда, че ще дойде ден, когато някой ще купи твоя картина. Нещо повече, тогава добави, че онези, които имат пари, купуват картини само на утвърдени художници като Реноар, Ван Гог, Моне, Пикасо.

— Но ти си по-добра художничка от мен!

Кристина не обърна внимание на забележката ѝ.

— Няколко наши състудентки — Джейми Ангърс, Даниел Форбс и Патриша Смит, се прехвърлят в други области — текстил, вътрешна архитектура, костюми и сценография, като теб.

— Но ти си по-добра от нас — продължи да настоява Джейн и посочи с жест към две от картините на Кристина, които висяха на стените. — Погледни! Само погледни! Как можеш да се откажеш!?

— Много лесно — отвърна Кристина, а гласът ѝ едва се чуваше. — След като това може да отнеме живота на една жена...

— Животът на кого? — извика Джейн.

— На майка ми.

Кристина не даде възможност на Джейн да отговори. Бавно и с премерени думи тя ѝ обясни всичко за саможертвата на Одра. Когато най-после свърши, Джейн я гледаше просълзена.

— Разбираш ли, Джейн, не вярвам, че ще мога да я склоня да престане да работи, дори и да завърша през лятото — продължи Кристина. — Тя ще настоява да ме издържа, докато картините ми започнат да се продават. Упорита е, дори бих казала, че е инат. Бих могла да си намеря някаква работа, в същото време да рисувам и да ѝ връщам парите, които ми изпраща. Предполагам, че в края на краищата ще я убедя, че мога сама да се справям, и тя най-после ще престане да работи. Но това не ме устройва, Джейни.

— Май не те разбирам, Кристи.

— Не мога просто да ѝ кажа: „Благодаря ти, аз мога сама да се грижа за себе си, мамо“. Изпитвам ужасна нужда някак си да я облекча. Искам да ѝ дам възможност да вкуси от някои луксове, които тя не познава. А такива неща струват пари... много пари. Като художничка, която иска да се наложи, ще са ми нужни години, докато започна да печеля достатъчно. Нямам време, бих искала тези пари да ги имам сега, колкото е възможно по-скоро, докато майка ми може да им се порадва.

— Но как ще спечелиш толкова много пари? — Джейн я гледаше озадачено.

— Ще започна бизнес — там са парите... Искам да кажа — бизнес с главно Б. Ще стана моден дизайнер.

— Но как ще започнеш?

— С твоя помощ.

— С моя помощ?

— Всъщност с помощта на майка ти, ако ми позволиш да говоря с нея за намеренията ми.

— Разбира се, че можеш да говориш с нея. Но как би могла мама да ти помогне?

Кристина поверително се наведе напред и очите ѝ се изпълниха с ентузиазъм.

— Тя непрекъснато ме кара да ѝ ушия една от моите рисувани на ръка копринени рокли и само преди няколко седмици ми подметна, че би могла да ги продава като топъл хляб на приятелките си. Смееше се, когато ми го спомена, за приятелките си, искам да кажа. Но, обзалагам се, че някои от тях ще се заинтересуват да ги купят. Помниш ли — на онова парти, което майка ти даде на американската си агентка, и двете се възхищаваха на рисуваните ми копринени жакети. И двете искаха да разберат откъде съм го купила. Не разбираш ли, Джейни? Ръчно рисуваните вечерни облекла са много оригинални! Но това е мой собствен стил и аз ще положа началото. По-късно бих могла да започна да правя костюми... Всички толкова ги харесват...

— Права си! — възкликна Джейн. — Непременно трябва да говориш с майка ми, да ѝ вземеш мерките и да ѝ ушиеш роклята. Сигурна съм, че няма да има нищо против да се обърне и към приятелките си.

— Радвам се, че се съгласи! Обаче има един малък проблем. — Кристина погледна тревожно Джейн. — Смяташ ли, че майка ти би могла да ми даде половината пари предварително? Разбираш ли — половината от цената на роклята, още когато я поръчва? И приятелките ѝ да платят с капаро? Ако го направят, това неимоверно ще ме улесни. С парите ще мога да купя платовете и боята, които ще са ми необходими.

— Разбира се, че мама ще ти даде пари предварително и ще накара и приятелките ѝ да направят същото. — Джейн вече гледаше

уверено, но после изви устни замислено. — Но това не е истинското разрешение, Кристи. Ако искаш да влезеш в модния бизнес и желанието ти е да го развиеш, ще ти трябва начален капитал.

Кристина се засмя глухо.

— Знам го много добре... Обаче се страхувам, че нямам никакви средства.

— Но аз имам! — обяви весело Джейн. — Имам пет хиляди лири, които баба Манвил ми остави. Те си стоят в банката „Лойд“ и печелят някаква лихва. Ще ти дам моите пет хиляди лири!

— Джейн, това наистина е прекрасен жест, но не бих могла да заема пари от теб.

— Ще ги вземеш... Насила ще те накарам да ги вземеш. Ако имаш някакъв приличен капитал зад гърба си, бизнесът ти ще потръгне много по-бързо и по-добре. Би могла да си намериш една или две шивачки и може би някакво помещение.

— Всъщност и аз планирах същото. — Кристина отиде до камината и сложи ръка пред устата си, замислена за миг. — Разбира се, имах намерение да го направя едва догодина, когато посъбера малко пари. Ако обаче ми дадеш на заем твоите пет хиляди лири, бих могла да го постигна по-бързо. Така че, благодаря, приемам предложението ти. Действително съм ти много признателна, мила Джейни.

Джейн скочи отривисто на крака и притисна Кристина до себе си. После протегна ръка.

— Дай ръка, партньор! Още утре сутринта ще изтегля парите и влизаш в бизнеса!

Бяха застанали в центъра на стаята и широко се усмихваха една на друга.

— Ще ти помагам с каквото мога, докато потръгне бизнесът. Но... — Джейн млъкна и лицето ѝ се помрачи.

— Какво има? — попита Кристина.

— Как ще съобщиш това на майка си? Направо ще бъде сразена, когато разбере, че се отказваш от рисуването. Господи, Кристи, мислила ли си за това?

— От седмици наред. Дойдох до заключението, че е по-добре сега-засега да не ѝ казвам нищо. Щом се дипломирам през август, ще я оставя да мисли, че рисувам някъде, а четири или пет месеца по-късно,

да кажем около Коледа, ще ѝ съобщя, че съм продала някоя моя картина и че започвам сама да се издържам.

— Смяташ ли, че ще ти повярва? — попита Джейн.

— Надявам се, Джейн, надявам се.

ТРИДЕСЕТ И СЕДМА ГЛАВА

Артистичният талант не беше единственото, което Кристина бе наследила от Одра. Тя притежаваше и способността на майка си да работи много, физическата ѝ издръжливост, упоритостта и решителността да успява в начинанията си.

Всички тези качества ѝ свършиха работа през първите шест месеца, докато навлезе в бизнеса, и те бяха основни за изключителния ѝ успех за сравнително кратък период от време.

Кристина с удоволствие откри, че бизнесът ѝ се удава. Досега не ѝ бе известно, че е притежавала такава склонност, а това бе нещо, което изигра голяма роля в издигането ѝ до върха на световната мода.

Силата ѝ се състоеше и в това, че тя имаше дарбата да превръща изкуството в мода. Нейните изключително добре ушити вечерни рокли, манта и жакети щяха да останат отличителният ѝ белег и през цялата ѝ кариера щяха да се търсят.

Един следобед Джейн ѝ каза:

— Форчъни стана известна с плисираните си рокли, Шанел — с костюмите, Диор — с авангардния вид на дрехите, а Баленсиага — с перфектната кройка. Ти ще се прочуеш с пренасянето на изкуството в модата, с невероятните си рисунки върху коприна. Тези рокли скоро ще станат класически — също като вечерните рокли с мъниста на Поаре. Кристи, момичето ми, хората ще пазят дрехите ти години наред!

Кристина прие комплиментата от страна на приятелката и партньорката си, знаейки, че думите ѝ са от сърце. После възкликна и я допълни:

— Ще ме запомнят и със способността ми да работя по осемнайсет часа на ден, седмици и месеци наред.

— Да, вярно е — съгласи се Джейн усмихната. — Тези няколко месеца ти работи като истински роб, но, да си признаем, усилията ти не отидоха напразно. Затрупани сме с поръчки... — Джейн погледна Кристина развеселено. — Слушай, като стана дума за поръчки, не трябва ли да намерим още една шивачка?

Кристина кимна.

— Работи се по въпроса, мила приятелко. Елиз и Жермен вече разпитват сред приятелките си — францужойки. Сигурна съм, че скоро ще намерят необходимия човек.

— Надявам се, иначе ще трябва ние да седнем зад шевната машина, да не говорим за ръчната работа. Само това ни липсва, след като рисуваме платовете!

Кристина ѝ отвърна:

— Още не съм ти благодарила, че ми помогна с онези широки японски ръкави на двете блузи от шифон за мисис Болтън. — Изглежда развеселено приятелката си. — Намазала си си целия нос с розова боя, но нарисува най-красивите пеперуди в града.

Джейн се изкикоти и попипа носа си.

— Радвам се, че мога да помогна. Но бих искала да поема по-голяма част от бизнеса вместо теб. Повечето време се чувствам някак си безполезна...

— Не изглупявай, Джейн! Ти си неоценима. Ти движиш сметките, всъщност правиш от всичко по нещо. А освен това без теб не би имало бизнес. Да не забравяме петте ти хиляди лири.

— Това е добро капиталовложение, Краутър. Нали някой трябва да те поддържа? — Джейн дяволито обърна очи, а после влезе в малката кухничка до офиса.

Кристина скочи на крака и отиде до прозореца. Застана пред него, загледана в задния двор зад „фабриката“, както наричаше работилницата им. Откри я през август, малко след като завърши художествения отдел към Колежа по изкуствата. Бивш зеленчуков магазин плюс жилище, сградата се намираще в далечния край на „Кингс Роуд“. Освен че ѝ искаха съвсем приличен наем, тя бе идеална за нуждите на Кристина по няколко причини.

През прозорците навлизаше достатъчно естествена светлина, което бе основно изискване за рисуването на платовете и ушиването на дрехите. Освен това пространството позволяваше разширения, тъй като жилищната част предлагаше стаи за допълнителна работна ръка, когато ставаше нужда.

Магазинната част, където до неотдавна се продаваха зеленчуци, беше превърната в малка приемна. Тук клиентките можеха да почакаат да им се вземе мярка или да им се направи проба. Цялата вътрешна

част Кристина и Джейн бяха боядисали в бяло, с изключение на приемната, която бяха боядисали с бледосива перлена боя, а зад витрината бяха пуснали завеса от сива коприна. Така чакащите клиентки можеха да разчитат на уединение. Дълси им беше дала персийски килим, няколко стола, маса и лампа, останали от мебелировката на „Хедли Корт“, както и саксии с цветя. Момичетата бяха окачили свои картини по стените и по този начин приятният ефект се бе подсиллил.

Всекидневната зад магазина бе превърната в общ офис, едната спалня беше пробна, а третата и най-голямата бе студиото, където Кристина работеше. Тъкмо там тя рисуваше платовете за вечерни рокли, а Джейн и няколко от състудентките им понякога ѝ помагаша за ръкавите. Кристина не разрешаваше никой да ѝ се бърка в дизайна на роклите и палтата.

Сега, докато се взираше през прозореца в сивия мартенски следобед на 1955-а, тя си мислеше за орнаментите на платовете. Обърна глава към Джейн и каза:

— Добре печелим с вечерните рокли, но смятам, че трябва да измисля и други видове облекло, да разширя асортимента.

— Очаквах да го кажеш... рисуването отнема много време, Кристи. Все пак ти трябва да продължиш с ръчно рисуваните рокли, те са твоят символ, но може би е необходимо да понамалиш бройката.

— Да, ще започна да правя костюми и рокли, каквито майка ти много харесва. Тя е добър критик и ще ни подсказва какво ще се продава.

— Вярно е, но като стана дума за мама, по-добре да те оставя — каза Джейн, като се изправи. — Много ще се ядоса, ако закъснея за срещата с нея и Грегъри Джонсън. Първо трябва да прескоча до вкъщи и да се преоблека. Краутър, няма ли да ми пожелаеш успех?

— Разбира се, но съм сигурна, че той ще хареса дизайна на костюмите ти... Те са фантастични.

Джейн ѝ намигна хитро и грабна чантата и палтото си.

— Хубаво е, че този прочут човек ги харесва, нали? Слава на бога и на майка ми, която така поддържа членовете на семейството. — Джейн спря на вратата и добави: — И не стой до късно, партньорке, съвсем ще капнеш.

— Не се притеснявай за мен. Ще се видим по-късно.

Кристина се качи на горния етаж и запали мощните лампи, инсталирани в голямото студио, за да може да работи и вечер. Огледа плата, който бе рисувала сутринта, и остана доволна от свършеното.

Рисунката представляваше бели лилии върху черен шифон. Бе започнала да работи върху плата, преди да реши как ще изглежда роклята. Това смяташе да направи на другия ден. Тогава щеше да измисли и да скрои дрехата според нарисувания мотив. Често се случваше да го прави, а в други случаи измисляше роклята или палтото, скрояваше предницата и гърба и след това рисуваше цветята върху тях. Никога не си налагаше ограничения и оставяше изкуството да продиктува стила на дрехата. По тази причина всичките ѝ рисувани рокли бяха различни.

Кристина погледна още няколко плата, после се върна в офиса на долния етаж и започна писмо до родителите си. Винаги им пишеше веднъж на седмица и им се обаждаше по телефона всяка неделя, без изключение.

Въздъхна и започна да изпълва страниците с лъжи: за картините, които продава, за живота си в обществото... лъжи за живота си изобщо. Налагаше ѝ се да ги изсмуква от пръстите си, тъй като в момента нямаше никакъв личен живот. Последната ѝ романтична история с неин състудент бе приключила безславно, както и останалите през последните няколко години.

Като подпря глава на ръката си, Кристина започна да се мъчи да измисли нещо вълнуващо, което да разкаже на майка си. Одра обичаше да слуша за блестящия ѝ живот с Джейн и семейство Седжуик и за близостта ѝ с други известни хора, с които се срещаше по партита.

Облегна се на стола, остави писалката и се замисли за Дълси Манвил, която се бе отнесла изключително гостоприемно с родителите ѝ, дошли в Лондон по случай завършването. За няколко дни Джейн бе отишла да спи в апартамента на семейството си, за да могат Винсънт и Одра да останат при Кристина на „Уолтън стрийт“.

Семейство Седжуик организираха грандиозно парти за двете с Джейн по случай дипломирането им. Дълси беше изумена, когато видя баща ѝ и Кристина още си спомняше реакцията ѝ:

— Можеше да ме предупредиш, Кристи, че баща ти толкова много прилича на Робърт Тейлър. Боже мой, ако беше актьор, лицето му щеше да му донесе цяло състояние! — По-късно същата вечер,

когато повтори думите ѝ пред родителите си, баща ѝ се смя от сърце, а майка ѝ май се подразни. Тя винаги ужасно бе ревнувала.

„Когато съм с тях двамата, помисли си Кристина, винаги съм се чувствала като на увеселително влакче. Или се хващат за гушите, или се прегръщат.“ Обля я вълна от обич към родителите ѝ. Винаги се бе опитвала да се държи добре с тях и в известен смисъл да балансира, като се стремеше да не взема страна, за да не обиди когото и да е от тях!

Беше девет часът, когато Кристина най-после приключи с писмото си, излезе от „фабриката“ и тръгна по „Кингс Роуд“ по посока на апартамента си. Докато вървеше с бързи крачки, продължи да мисли за майка си. Беше успяла да убеди Одра да не ѝ изпраща пари повече и твърдо настоя пред нея, че работите ѝ вече се продават добре. Но все още се тревожеше, понеже Одра не бе престанала да работи в болницата в Лийдс.

— Не ме слуша, момичето ми — беше се оплакал баща ѝ, когато през коледната ваканция тя го обвини, че не може да ѝ надделее. — Майка ти винаги е била своенравна и аз съм последният, който би могъл да я промени.

Одра не бе послушала и нея, така че най-накрая Кристина се принуди да остави въпроса на този етап.

„Е, поне съм доволна, че запазва парите, които печели, за себе си“, помисли си тя, докато пускаше писмото в пощата. За нея все пак бе някакво облекчение да знае, че майка ѝ не работи вече само за да я издържа.

Откакто Кристина се отказа от пейзажите си, тя не разсъждаваше вече върху тази си стъпка. Смяташе, че решението ѝ е неотменимо и не съжаляваше, че го е взела. Да си пробие път в света на висшата мода и да застане на върха ѝ — това бе най-стимулиращата сила в живота ѝ. Кристина смяташе, че само като спечели пари, и то много, би могла да заплати огромния дълг, който имаше към майка си, обграждайки я с удобства и лукс. Надяваше се скоро да го постигне.

Сега, докато бързаше по „Слоун стрийт“, настръхнала от мартенския вятър, Кристина си мислеше за голямата поръчка, която бе получила от актрисата Миранда Фаулър. След три месеца звездата щеше да пътува за Ню Йорк, за да играе в постановка на Бродуей, и

беше поискала от Кристина да ѝ ушие колкото се може повече вечерни рокли.

„Как ще ги свърша навреме?“, недоумяваше Кристина, докато влизаше в апартамента на „Уолтън стрийт“. Направи си сандвич, сипа си чаша мляко и започна да нахвърля първите скици.

През следващата седмица вдъхновението като че се изливаше от ръцете ѝ.

Скоро скицникът ѝ се изпълни с първите модели от бъдещия гардероб на Миранда Фаулър. Идеите ѝ идваха без никакво усилие. Богатото ѝ въображение просто бълваше форми, стилове, цветове, цветя, материи, бродерии... След десет дни избра най-добрите от първоначалните си идеи и скици, завърши рисунките и започна да подбира платовете, които щеше да използва.

Различни видове шифони, сатени, брокати, крепове и жоржети се въртяха в главата ѝ и от тях ѝ се виеше свят. В крайна сметка се спря на коприна, шифон и жоржет за официалните рокли, тежък сатен за вечерните костюми и брокат за двата жакета, които актрисата щеше да носи върху копринени панталони.

Преди Миранда Фаулър да дойде, за да ѝ вземат мерки, тя одобри моделите и материите. Кристина ѝ обясни, че ако ще трябва да ѝ подготви пълен гардероб от вечерни дрехи, не е необходимо всички да са рисувани. Новата клиентка намери, че това е приемливо.

Кристина работеше непрекъснато, докато двете шивачки францужойки шиеха неуморно, за да завършат гардероба на известната музикална комедийна актриса. Няколко седмици, след като започна работата върху дрехите, Кристина нае още една францужойка — приятелка на Жермен, на име Люси Джеймс. Люси дойде с високи препоръки. Освен че отлично шиеше на ръка, тя се славеше и като сръчна кройчка, тъй като преди войната и преди да се омъжи за англичанин през 1938 година, бе работила в салона на Баленсиага. По-рано Люси бе прекарала известно време и при мистър Майкъл — моделиер, който имаше салон на „Карлос Плейс“. Не след дълго Кристина разбра, че Люси е истинска находка. Тя щеше да поеме кроенето на част от дрехите и така Кристина би могла да се посвети изцяло на рисуването.

Всички полагаха огромни усилия, за да приготвят дрехите за определената от Миранда дата. Приключиха дори малко по-рано. Една топла вечер към края на май Кристина заведе Джейн на горния етаж, за да хвърли поглед на готовите тоалети.

След като включи прожекторите и студиото се изпълни със светлина, тя дръпна завесата пред закачалките и извика:

— Откривам... тра-та-та-та! Преди да ти покажа всяка една от тези елегантни и изключителни дрехи, искам да ти заявя следното: когато Миранда Фаулър ми плати, най-накрая ще мога да ти върна петте хиляди лири. Какво ще кажеш, Джейни?

— Това е чудесно, но няма защо да бързаш — отвърна Джейн и миг след това се захласна в красивите дрехи — истински творения на изкуството.

Когато двете момичета се върнаха в студиото, Кристина каза:

— Тази вечер имам намерение да изведа на вечеря моите прекрасни три работнички, тъй като специално искам да ги почерпя за всичко, което изработиха на ръка. Защо не дойдеш с нас, Джейни? Ти си част от семейството.

— Много мило от твоя страна, но съм адски изтощена. Много работа имах върху онези костюми за пиесата, а все още ми виси на главата проблемът с тези проклетни къдрици. Отпускат се, а ако се колосат, ще протъркат вратовете на актьорите. О, боже, защо майка ми иска да играе Елизабет Тюдор?

Кристина се разсмя на нейната емоционалност.

— Може би ако дойдеш с нас, това ще ти подейства по-добре — няма да мислиш за къдриците.

Джейн поклати глава.

— Абсурд. Ще поработя, ще си направя сандвич с пържени яйца и ще си легна рано. — Погледна намусено Кристина и сбърчи нос в гримаса на недоволство. — Много романтичен живот водим напоследък, какво ще кажеш?

— Когато забогатеем и станем известни, ще наваксаме.

— Щом казваш... — захили се Джейн. — И, чуй ме, Краутър, моля те не тропай и не тракай, като се върнеш довечера. Наистина имам намерение да си легна рано.

— Утре ще можеш да се напиш — събота е.

— Няма начин. — Джейн взе куфарчето си. — Приятно прекарване, мила.

Малко след единайсет часа същата вечер Кристина се връщаше по „Уолтън стрийт“, след като бе вечеряла с трите си шивачки.

Изведнъж се почувства страшно уморена.

През последните месеци работи много и за пръв път от дълго време се бе отпуснала. Хубавата храна в ресторанта „Волът на покрива“ и червеното вино бяха оказали успокоителен ефект върху нервите ѝ. Нямахше търпение да се съблече и да си легне.

Джейн ѝ бе казала, че има намерение да си легне рано и Кристина не можа да разбере защо всички лампи във всекидневната светят. Когато спря пред къщата, тя вдигна очи нагоре и се намръщи.

„Сигурно е забравила да изгаси“, каза си, отключи външната врата и започна да катери стръмните стъпала.

Застанала на входа, Кристина търсеше ключа си, когато внезапно вратата се отвори.

Изненадана, тя подскочи и изгледа втрещено Джейн.

— Честна дума, стресна ме... — започна и спря, тъй като Джейн я хвана за ръката.

— Родителите ти са тук. Майка ти е направо бясна... Не отделя очи от картините ти по стените.

— О, Господи! Колко съм загубена...

ТРИДЕСЕТ И ОСМА ГЛАВА

Режещата студенина в сините очи на майка ѝ я прободеше като с нож.

Постоя нерешително на прага, съвсем омаломощена и разтреперана.

Родителите ѝ бяха седнали на дивана. И двамата изглеждаха като изсечени от гранит. Нито един от тях не проговори.

— Някъде отзад в антрето Джейн нервно се разхождаше.

Кристина не можеше да помръдне и сантиметър. Стоеше вкаменена, като родителите си.

Най-накрая събра сили и изрече:

— Здравейте, мамо, татко... Каква изненада...

— Очевидно — отрязва Одра с леден тон.

Кристина преглътна. Винсънт седеше и гледаше втренчено в една точка.

Внезапно Одра скочи и започна бързо да крачи из стаята. Като спираше за кратко пред всяка картина на Кристина, тя прочиташе заглавието с рязък и хладен тон:

— „Брястове през зимата“. „Небето над Гънърсайд“. „Холи Бек“. „Делфиниумите на Едит“. А през отворената врата на спалнята ти виждам „Лилия в Хедли“. Каза ми, че си продала тези картини. Излъгала си ме, Кристина. Защо? От какво живееш? Как си плащаш сметките? Има нещо, което не е наред. Незабавно искам да ми обясниш какво става! Веднага, чуваш ли!

Кристина тръгна напред, отрезвена от гневните думи на майка си, като знаеше, че трябва да свърши с това веднъж завинаги.

Спря до Одра и пое дълбоко дъх.

— Мамо, искам да ти кажа нещо, което отдавна трябваше да споделя с теб... — Погледна майка си — колкото крехка, толкова непоколебима, и се спря. Не можа да продължи. Нервите ѝ не издържаха.

Яносините очи на Одра я пронизваха.

— Чакам, Кристина.

Много бързо Кристина изрече:

— Отказах се от рисуването. Ставам модна дизайнерка. Реших, че не мога да бъда художничка. Разбираш ли, искам да печеля пари. Дрехите, които правя, са прекрасни, наистина са прекрасни. Знам, че ще ти харесат...

— Отказала си се от изкуството си, за да станеш шивачка!? — зяпна я и се облеци срещу нея Одра. Цветът изчезна от лицето ѝ. — Отказала си се от изкуството си!? — повтори невярващо. — Изоставила си големия си талант да създаваш красота, за да... станеш търговка? Не мога да повярвам! Съвсем не мога!

Одра поклати глава с намерението сякаш да отхвърли тази мисъл.

— След всичко, което извърших за теб! — извика ненадейно. — След всичко, което направих, за да ти дам това изкуство! О, боже, само като си помисля за годините, през които се трепах, години на жертви, спестявания и лишения, само и само да ти предоставя тази възможност! Като си помисля за всичко, което ти дадох от себе си, докато не ми остана нищо за даване! Винаги теб съм слагала на първо място, преди баща ти, пренебрегнах го непростимо...

Одра не можа да продължи и рязко се завъртя към мъжа си. Лицето ѝ изразяваше безкрайна болка, а очите ѝ, потъмнели от обида, се изпълниха със сълзи.

— О, Винсънт... — Без да вижда, тя протегна ръка към него.

За част от секундата той се намери до нея. Притисна я към себе си и с едната си ръка я потупа по рамото. Погледна надолу към нея, въздъхна леко и вдигна глава. Погледна дъщеря си в очите. Взираше се в нея, сякаш я виждаше за пръв път.

Кристина примигна под твърдия студен поглед и устните ѝ се разтрепериха.

Винсънт я гледаше с нескрито презрение, а очите му бяха стоманено зелени и непреклонни.

— Ти току-що разби сърцето на майка си — изрече с разтреперан глас.

Без да каже нищо повече, той обърна гръб на дъщеря си и изведе Одра от стаята.

Кристина се загледа безмълвно след родителите си. След миг се втурна и ги настигна в антрето.

— Татко, почакай... — извика и го хвана за ръкава.

Той се отърси от ръката ѝ с рязко движение и я изгледа през рамо.

— Не ме наричай татко. За една вечер ми беше достатъчно. Никога не съм мислил, че ще дойде ден, когато ще засегнеш майка си толкова дълбоко.

При думите му Кристина се дръпна и застана като закована на прага. Двата започнаха да слизат заедно по стълбите.

Зад гърба ѝ Джейн направо се беше снишила.

— Боже, Кристи, беше ужасно. Добре ли си?

Кристина не отговори. Джейн я прегърна през раменете и я дръпна вътре. Затвори външната врата, премина заедно с приятелката си през антрето и всекидневната и я сложи да седне на дивана.

Кристина се разтресе и погледна безпомощно Джейн.

— Трябва да ги настигна — изрече и избухна в ридания.

— Недей, мила — прошепна Джейн успокоително и взе ръката на Кристина. — Не можеш да тръгнеш след тях, няма да постигнеш нищо, поне тази вечер. — Джейн стисна пръстите ѝ и стана. След малко се върна с голяма носна кърпа.

— Хайде, избърши се. Да пийнем по нещо. Мисля, че и на двете ни е нужен по един коняк.

След като изтри очите си и издуха носа си, Кристина пое чашата с коняк и отпи голяма глътка.

— Може би ще е по-добре, ако им позвъня след малко. Сигурно са в студиото на Тео — там могат да отседат, когато си искат.

— Не, в хотел са — прекъсна я Джейн и направи гримаса. — Боже, каква съм идиотка, как не попитах баща ти в кой хотел...

— О, Джейн... — Кристина се свлече на дивана. — Смятах, че са в къщата на „Честър стрийт“, а сега никога няма да ги намеря.

— Може би ще ти позвънят утре — предположи Джейн и лицето ѝ светна при тази мисъл. — Сигурна съм, че така ще стане.

— Съмнявам се. Мама просто е съсипана, а баща ми е бесен. — Кристина потърка уморените си очи и помоли: — Кажи ми какво стана.

— Пристигнаха около десет и петнайсет. Легнах си рано, но телефонът непрекъснато звънеше. Първо се обади Грегори да ми съобщи, че един от костюмите ми за мама не се връзвал с една

възглавница на сцената — такъв глупак! После тя се обади, защото се безпокояла за къдрите. Тъкмо затворих, телефонира Хари Мандървил, за да ни покани на някакъв тъп бал следващия месец. Направо се отчях и най-накрая откачих слушалката на телефона и си легнах. Следващото, което си спомням, е, че звънецът звънесе с всичка сила. Беше баща ти, звънесе отдолу. Естествено, поканих ги да се качат — какво друго можех да направя? Освен това бях сънена и въобще не се сетих за картините.

— О, Джейн, не те обвинявам в нищо! — възкликна Кристина. — Разбира се, че е трябвало да ги поканиш горе. Казаха ли защо са в Лондон? Те никога не идват просто така.

— На баща ти му хрумнала великата идея да доведе майка ти, за да те видят. Искали да те изненадат, затова не те предупредили, че идват.

— Само ако се бяха обадили... Щяхме да свалим картините и да ги отнесем във „фабриката“, и те никога нямаше да разберат.

— Така си е — съгласи се тъжно Джейн. — Трябва да ти призная, че се чувствам малко гузна. Ако не бях оставила слушалката отворена, щяха да се свържат с мен... Те са се опитвали да позвънят. Тъй като им давало непрекъснато заето, решили направо да дойдат, след като от „Повреди“ им казали, че линията е в изправност. По дяволите! Ако бях говорила с тях, щях да ги уверя, че всичко е наред, щях да им попреча да дойдат тук днес и сигурно щях да откача картините.

— Джейн, не обвинявай себе си, моля те. Ако не бях извела жените на вечеря, самата аз щях да бъда тук. Животът е пълен с „ако“ и „може би“. Много добре го знаеш.

Кристина огледа стаята и отбеляза:

— Предполагам, че мама веднага е забелязала картините.

— Искан ли питане! Нали знаеш, че нищо не й убягва от окото? Но и кой не би ги видял? Толкова са големи. Веднага установих какви глупачки сме били и се втурнах към кухнята, за да сложа чай... Буквално ми прилоша. Единственото, за което си мислех, бе да им направя чай. Беше страшно напрегнато, докато стояха тук и те чакахме да се прибереш.

— Попитаха ли те с какво се занимавам?

— Нито тя, нито баща ти.

Кристина отчаяно погледна часовника си.

— Все си казвам, че ще се обадят, но май само ми се иска така.

— Утре ще позвънят, ще видиш.

Кристина кимна, като знаеше, че Джейн се опитва да я успокои.

Кристина не можа да спи.

Даже и не се опита. Лежа в тъмното, мислеше за майка си и чакаше да дойде утрото.

В седем часа светна лампата, взе телефонния указател и намери номера на Майк Лесли. Беше ѝ хрумнало, че ако някой знае къде са родителите ѝ, това бе чичо ѝ Майк. Бързо набра Лийдс, вече бе удобно да му се обади.

— Доктор Лесли на телефона — обади се той веднага, а гласът му звучеше съвсем бодро.

— Здравей, чичо Майк. Кристи е.

— Разбрах. Добро утро, скъпа.

— Съжалявам, че те безпокоя толкова рано, но си помислих, че знаеш в кой хотел са отседнали мама и татко. Снощи малко се поскарахме и...

— Баща ти ми разказа преди малко.

— Значи знаеш къде са?

— Да, в хотел „Браун“, Кристи. Но баща ти ми позвъни преди около половин час и каза, че тръгват обратно за Йоркшир. Вече няма да можеш да се свържеш с тях.

— По дяволите! Надявах се да ги видя сутринта и да им обясня... — Разочарована, тя се задави и усети как мълчанието натежа по жицата.

— Вероятно вече са тръгнали, Кристи. Смятам, че ще е много по-добре, ако поговориш с майка си по-нататък. След няколко седмици, когато се успокои.

— Не мисля така, чичо Майк. Трябва да говоря с нея утре или вдругиден. Снощи тя много се разстрои и се обиди. Татко обясни ли ти всичко?

— Да, Кристи.

— Значи знаеш, че съм се отказала от рисуването и съм станала дизайнерка?

— Вече знам.

— Ти също ли не го одобряваш?

— Това е твоят живот, Кристина, и ти трябва да го изживееш така, както желаш... Освен това съм сигурен, че си имала причини да го направиш.

— Естествено, чичо Майк. Трябва да убедя мама. Разбираш ли, сърце не ми дава тя да продължава да ме издържа. Наистина. От сега нататък трябва сама да се грижа за себе си. Не мога да понеса факта, че тя все още се трепе в болницата, за да ми помага. Аз наистина имам талант за дизайнерка и в това видях възможност да постигна успех и да печеля. Искам да имам пари не само за себе си, но и заради мама. Мечтая си да ѝ се отплатя за всичко, което е направила за мен.

— О, Кристи... — Майк замълча от другата страна и тежко въздъхна. — Майка ти не го прави, за да търси отплата. Нейната отплата е гордостта от теб.

— Това може да е достатъчно за мама, но не и за мен. Бих искала тя да има много неща — най-доброто, което е в състояние да се купи с пари. И няма да спра, докато не го постигна.

— В това съм сигурен. Ти изцяло приличаш на Одра. Но се чудя дали тя някога ще успее да разбере, че всъщност вървиш по нейните стъпки.

— Какво искаш да кажеш? — попита Кристина, като стисна поздраво слушалката. — Не те разбирам, чичо Майк.

Майк Лесли не ѝ отговори направо.

— Преди години баща ти дойде да говори с мен за майка ти. Тревожеше се за здравето ѝ, разбираш ли? Безпокоеше се, че много работи и се напруга до изнемога. Беше пролетта на 1939-а. Годината си спомням много добре, тъй като войната избухна през септември. Така или иначе, баща ти сподели с мен, че майка ти го прави, за да ти осигури блестящо бъдеще, и че това е ненормално. Лорет каза, че не смята думата „ненормално“ за точна. Тогава тя обясни на нас с баща ти, че пред нас е класически пример за твърдо решение. Именно. Толкова силно мотивирано и самопожертвователно решение, че е страшно да си го помислиш.

Сълзи изпълниха очите на Кристина, тя примигна и ги избърса с пръсти.

— Точно така ли се случи? — попита.

— Да, мила. Сега ти проявяваш твоето твърдо решение и майка ти няма да е в състояние да те спре. Точно както баща ти не може да спре нея.

— Тогава защо казваш, че тя няма да разбере, чичо Майк?

— Защото тя никога няма да приеме факта, че си се отказала от изкуството си, за да ѝ се отплатиш. Ще го сметне за абсолютно безсмислено. Ако ѝ кажеш, че по тази причина си се захванала с бизнес, отговорът ѝ ще бъде много прост, Кристи. Ще настояи отново да започнеш да рисуваш, тъй като не желае най-доброто, което може да се купи с пари.

Кристина не отрони нито една дума.

— Вероятно си прав — обади се след известна пауза. — Но аз съм длъжна да направя онова, което смятам за необходимо.

Сега той замълча, после дълбоко въздъхна от другата страна на линията.

— Така да бъде — изрече той най-накрая. — Бог да те благослови, Кристи.

ТРИДЕСЕТ И ДЕВЕТА ГЛАВА

— Искам да се прочуя, наистина го желая — изрече Кристина. — Веднага! Още сега!

Стресната, Джейн се взря в нея, извади няколко карфички от устата си и направи с тях жест към Кристина.

— Бих предпочела да не правиш важни изявления, когато карфиците са между зъбите ми. За малко да ги глътна.

— Съжалявам.

Джейн се засмя.

— Добре, значи искаш да се прочуеш. Хайде, разкажи ми по-подробно, Краутър.

— След минутка — отвърна Кристина и отиде в ъгъла на студиото, където Джейн работеше върху костюма за Дълси.

Беше задушен юлски следобед. Поради горещината Джейн беше завързала розовата си памучна блуза под бюста и кръстът ѝ бе гол. Вместо пола бе обула бели къси панталонки, хвърлила бе обувките и чорапите си и беше вдигнала високо светлорусата си коса.

Кристина си помисли колко хубава изглежда приятелката ѝ, независимо че косата ѝ бе разрошена, гримът ѝ се беше размазал и бе изяла червилото си. Какъв късмет бе извадила с такава приятелка като Джейн Седжуик!

— Искаш ли чаша лимонада? — попита Кристина, като остави подноса, който носеше, върху масата и отвори бутилката. — Сигурно устата ти е пресъхнала, Джейн. Тук е много задушно.

— Май че трябва да купим още един вентилатор. Благодаря, ще си пийна. — Джейн отстъпи от манекена, облечен с театралния костюм от епохата на Тюдорите, върху който работеше, после се завъртя, седна на един стол наблизко и пое чашата с лимонада от Кристина.

— Хайде, продължавай. Разкажи ми плановете си. Доколкото те познавам, сигурно всичко вече си измислила.

— Нещо такова — призна Кристина и се облегна на ръба на масата. — В бизнеса сме вече десет месеца и се справяме изключително добре. Но бихме могли да продаваме и два пъти повече

дрехи, ако можем да ги произведеме. Смятам, че трябва да се разраснем, да станем голяма фирма, както ти казах.

— Как?

— Като привлечем още кройчи и шивачки, по-голям персонал и наемем магазин в Уест Енд.

— Това ще струва пари. Даже и да не ми връщаш петте хиляди лири, а да ги оставиш в бизнеса, и то няма да е достатъчно, Кристи.

— Знам. Всъщност имам нужда от около петдесет хиляди.

Джейн подсвирна.

— Толкова много! По дяволите! Но сигурно е така, щом ти го казваш.

— Знам, че съм права — увери я Кристина. — Всичко съм пресметнала. Освен заплатите, трябва да имаме много материали на склад — платове и други неща, а освен това включи и наема за магазина. Миналата седмица проверих няколко и всички са скъпи, особено онези в Мейфеър. А аз бих искала да бъде тъкмо там.

— Когато казваш да се разраснем, само това ли имаш предвид?

— Да. А за петдесетте хиляди лири, Джейн, смятам, че бихме могли да получим заем от банката. Майка ти би могла да ни стане гарант за заема, ако ни го дадат.

Джейн смръщи вежди и прехапа устна.

— Мисля, че тази идея не е добра — да искаме пари от банката. По-скоро аз мога да заема парите от мама. Тя би могла да ни даде поне половината. Сигурна съм, че леля Елспет ще додаде останалото, защото тя веднъж ме попита дали имаш нужда от пари за бизнеса. Така че ще се съгласи. Тя е и голяма твоя почитателка.

— О, Джейн, ако това стане, ще бъде великолепно... Наистина ли смяташ, че ще рискуват заради мен?

— Сто процента. Освен това, ако те подкрепят, те няма да рискуват чак толкова, на всички ни е известно.

— Предпочитам да взема сумата на заем, който ще изплатим с лихвите, разбира се.

— Не че мама или леля Елспет биха се бъркали, но все пак и аз мисля като теб — да ни дадат парите на заем. — Джейн подскочи от стола. — Хайде да отидем до офиса и да се обадим на мама — извика, пълна с ентузиазъм за последния план на Кристина. — Знам, че си е вкъщи и учи ролята си. После ще позвъним на леля Елспет в Монте

Карло. Кристи, много е вълнуващо! Сигурна съм, че те направо ще се шашнат. Ще видиш, следващата седмица всичко ще се завърти. На едро, точно както ти искаш. Ще се издигнем много и адски бързо!

Джейн започна да танцува из студиото буен шотландски танц. Така стигна до вратата, а по стълбите се спусна, ревейки с цяло гърло:

— Тръгнаха сме напред, напред!

Кристина я следваше по-спокойно, но се смееше с глас на нейния жизнерадостен характер. Стискайки палци, тя се молеше Джейн да се окаже права.

Джейн беше права.

Дълси Манвил и сестра ѝ Елспет осигуриха допълнителния работен капитал, от който се нуждаеше Кристина, за да разшири модния си бизнес и да наеме магазин в Уест Енд.

Четири дни по-късно Елспет долетя от Франция, след като разговаря по телефона с Джейн. Проведоха се няколко необходими срещи между двете момичета, Дълси и Елспет, и адвокатите им. По време на разговорите Дълси и Елспет решиха, че Кристина се нуждае от повече средства в случай на непредвидени случайности. Затова увеличиха заема на сто хиляди лири, като двете дадоха по петдесет.

След като нужните документи бяха подготвени и надлежно подписани, още преди края на юли Кристина депозира сумата в банката.

В известен смисъл трудното започна след това.

Кристина трябваше да се разкъсва на две.

Денем беше бизнесдама. Срещаше се с кандидатки, които желаеха да започнат работа при нея — шивачки, кроячки, бродирачки, гладачки и, както винаги, нае най-добрите в бранша. Люси Джеймс, издигнала се вече като шефка на работилницата, ѝ даваше полезни съвети. Люси имаше много приятелки сред френската общност в Лондон. Именно тя доведе при Кристина Жизел Ру и предложи да я наемат като завеждаща магазина. Жизел, също като Люси, беше омъжена за англичанин и живееше в Лондон от 1952 година. Елегантна и изискана трийсет и няколко годишна жена, тя беше работила като продавачка в салона на Пиер Балмен в Париж и имаше опит. Кристина натовари Жизел с наемането на продавачките, тъй като напълно се

доверяваше на избора ѝ. Когато не провеждаше разговори и не наемаше персонал, Кристина обикаляше магазините, кръстосваше Лондон и все повече се обезкуражаваше.

Тъкмо когато се отказа от всякакви надежди, че ще намери сграда, каквато иска, видя малка елегантна къща на „Болтън стрийт“ в Мейфеър.

Една задушна августовска сутрин агентът по недвижими имоти я разведе из къщата и Кристина веднага забеляза колко просторни са стаите, особено на горния етаж.

Незабавно нае къщата, тъй като бе идеална за целите ѝ. Нуждаеше се само от неголям ремонт.

Място имаше предостатъчно — сградата беше на шест етажа — за офиси, работилници, студио за нея, плюс две големи приемни, отварящи се към обща зала, която би могла да се използва за магазин.

На втория етаж стаите бяха просторни и с високи тавани. Имаха камини, френски прозорци и малки балкончета. Докато крачеше из двете облени в светлина помещения, Кристина си представи колко очарователни и елегантни ще изглеждат, като се подредят в любимите ѝ тонове — меко сиво и бяло, и като се сложат дебели килими и блестящи кристални полилеи.

Вечер тя се отърсваше от ролята на бизнесдама и се превръщаше в творческа личност. Късно, след като всички напуснеха фабриката на „Кинг Роуд“, Кристина оставаше да работи върху моделите за първата си колекция, която щеше да носи марката „Кристина“. Бяха летни облекла и тя планираше да ги представи на публиката и пресата в началото на 1956-а. Оставаха ѝ само пет месеца за шейсет и петте рокли, които искаше да покаже. Знаеше, че няма много време. Това щеше да е първата ѝ истинска колекция, тъй като през последните десет месеца тя просто бе показвала скици на клиентките и мостри от платовете, а после бе ушила дрехите по техни мерки.

Сътворяването на модели, обединени от обща тема, беше огромно предизвикателство за Кристина. Тя бе изпълнена с въодушевление и истинска възбуда. Освен че определяше моделите за дрехите, тя трябваше да измисли и да избере аксесоарите към тях. За Кристина всички рокли, костюми и палта оставаха незавършени, ако не бяха с подходящи допълнения, до последната подробност.

Макар че Кристина изпитваше огромно творческо удовлетворение от работата си едно засенчваше щастието ѝ — охладняването на отношенията ѝ с нейните родители.

След ужасната неприятност през май тя им се обаждаше често по телефона, пишеше им редовно, ходи до Йоркшир, за да ги види. Баща ѝ малко бе омекнал, но майка ѝ си оставаше студена и космически далечна. В края на краищата Кристина не им разкри истинската причина за отказа си от живота на художничка.

Кристина вярваше, че тя и майка ѝ ще се сдобрят. Тя знаеше много добре, че Одра я обича твърде силно, за да ѝ се сърди дълго. Надяваше се и че баща ѝ би могъл да ѝ съдейства.

Междувременно щеше да направи всичко, което бе по силите ѝ, за да накара най-близките ѝ хора да се гордеят с нея.

ЧЕТИРИДЕСЕТА ГЛАВА

Кристина стоеше във фоайето, което свързваше двете приемни. Погледна надясно, после наляво.

Двете стаи бяха съвършено еднакви — с гълъбовосиви стени и подобни килими, бели камини, френски кристални полилеи, аплици и старинни венециански огледала.

Стаите красиво се преливаха една в друга, точно както тя бе желала. Харесваше ѝ хладното спокойно усещане, което се получаваше от светлосивия цвят в съчетание с бялото. Основната гама нарочно не бе нарушавана от друг цвят. Кристина не желаше нещо да отклонява вниманието от дрехите ѝ или да им пречи. В тези две стаи даже нямаше цветя — те бяха сложени само в антрето на къщата на „Брутън стрийт“.

Като се обърна, Кристина погледна белите цветя, красящи специална масичка стил Луи XVI в антрето. На това място те чудесно допълваха общия интериор.

Влезе първо в по-голямата от двете стаи и се огледа за кой ли път, за да провери всяка подробност.

Една пътека разделяше стаята на две и от двете ѝ страни бяха подредени позлатени столове. Кристина усети нарастващото си възмущение, чувството на възбуда. След по-малко от час нейната първа колекция от висшата мода щеше да бъде представена на света.

— Мадмоазел...

Завеждащата магазина бе застанала на вратата, водеща към съблекалните в дъното, където манекенките се подготвяха за шоуто.

— Жизел?

— Дойдох да ви пожелаем бон шанс, мадмоазел — каза францужойката, сърдечно усмихната.

— Благодаря, Жизел — отвърна Кристина и се вгледа напрегнато в нея. — Всичко в колекцията е наред, нали?

Жената сложи пръсти върху устните си и ги целуна, а после духна целувката във въздуха.

— Не наред, мадмоазел, а върховно, направо върховно! Навремето винаги казвах на мосю Балмен, че когато в работилницата цари въодушевление, ще има гръм сред публиката... — Тя направи пауза, махна с ръка към редовете със столове и добави убедено: — И при Кристина има въодушевление в шивачниците, така че бъдете сигурна, ще получите аплодисменти.

Една млада помощничка при обличането подаде глава през вратата в дъното на стаята.

— Съжалявам, че ви прекъсвам, мис Кристина, но викат мадам Ру.

— Извинете ме, мадмоазел.

Кристина отиде до камината и застана с гръб към нея. Огледа цялата стая от антрето до съседната стая, очите ѝ проследиха едната пътека, после другата. Представи си как манекенките вървят, завъртат се, спират, позират, представяйки дрехите в най-добрата им светлина. Тя обичаше всички дрехи, измислени от нея, и горещо се молеше и другите да ги харесат. Зададе си въпроса как е смогнала да завърши колекцията си за толкова кратък срок, но не можа да намери обяснение. „Тежък труд, пот и сълзи“, си каза тихичко, като си спомни знаменателните думи на Уинстън Чърчил, изречени по време на войната, когато тя все още беше дете.

Завъртя се и се огледа във венецианското огледало над камината. Мислеше, че изглежда уморена и затова си бе сложила повече руж от обикновено. Но той като че бе попил в кожата ѝ. Пак беше бледа. Сигурно се дължеше на черния костюм, който като че ли бе дръпнал цвета от лицето ѝ. Винаги ѝ трябваше повече грим, когато носеше черно.

Кристина отстъпи, леко килна глава настрани и огледа костюма: прекрасно скроен и ушит, семпъл и елегантен. Единственото му украшение беше бяла гардения, закачена към рамото ѝ — тя бе избрала бялата гардения за своя търговска марка.

Кристина вдигна ръка и поглади косата си.

В този миг видя отраженията им в огледалото. Бяха застанали на прага и се оглеждаха нерешително.

За част от секундата си помисли, че е игра на въображението ѝ. Но не беше. Обърна се бавно и отвори уста, за да каже нещо. Не можа. Просто стоеше и гледаше, без да мръдне.

Майка ѝ направи няколко крачки напред и после изведнъж спря.

— Дойдохме, защото не можехме да останем настрана... Не и в ден като днешния.

— Мамо...

— Кристи, скъпа...

Двете жени едновременно тръгнаха една към друга. Срецнаха се по средата на пътеката.

Одра погледна Кристина и яносините ѝ очи се изпълниха със сълзи.

— Толкова ми липсваше...

Кристина протегна ръце и притисна майка си така, сякаш нямаше намерение да я пусне.

— Мамо, толкова ми липсваше! Никога няма да разбереш колко много ми липсваше...

Винсънт отиде при тях, прегърна ги и двете и така тримата малко си поплакаха, после се разсмяха.

— Толкова се радвам, че дойдохте! За мен това, че сте тук, означава изключително много. — Думите ѝ заглъхнаха, тя се взря в лицето на Одра и попита умоляващо: — Прости ли ми, мамо?

— Няма какво да ти прощавам, Кристи — отвърна нежно Одра. — Бях ти много сърдита, бях разтревожена и безкрайно обидена. Но сега разбирам, че не съм била права да те откъсвам от пътя, който си избрала. Чичо ти Майк неотдавна ни каза на нас с баща ти, че е трябвало да направиш онова, което си решила. — Може би съм успяла да ти предоставя по-добри условия, но животът си е твой. Щом го осъзнах, разбрах, че трябва да се помирим, милото ми момиче.

Кристина се наведе и целуна Одра по бузата.

— Днес ще бъде най-хубавият ден за мен, щом вие с татко сте тук.

Като се обърна към Винсънт, тя хвана ръката му, притисна я и целуна и него.

— Щастлива съм, че я доведе, татко, а също, че дойде и ти. И двамата ви обичам много.

— Ние също те обичаме, Кристи, а когато поканата ти пристигна с писмото, казах на майка ти, че не бива да пропускаме този важен ден в живота ти.

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА

Звездата на Кристина Краутър изгря за една вечер.

Успехът ѝ бе толкова неочакван, поръчките така заваляха, че през първите двацет и четири часа тя разбра: ще ѝ трябват допълнителни помещения, още работна ръка, стотици тонове платове — и то всичко изведнъж. Нямаше време за губене.

Елиз, Жермен и Люси поеха всички тези задачи и ги изпълниха светкавично, докато Жизел Ру и помощничките ѝ се справяха с клиентките, които се тълпяха пред къщата на „Брутън стрийт“.

Колекцията на Кристина се изкупуваше и от частната ѝ клиентела, и от безбройни нови купувачки. Появиха се и огромни поръчки от магазини, което смая не само Кристина, но и опитната Жизел.

Представителката на Бергдорф Гудман от Ню Йорк до такава степен беше изумена от дрехите, че закупи почти цялата колекция, както и тази на Салона за висша мода в магазина „Харт“ в района Найтсбридж. Тъкмо тя обяви на всеослушание, че Кристина е откритието на десетилетието в областта на модата и изтъкна, че не е имало такъв сензационен успех от времето, когато през 1947-а Кристиан Диор бе отворил салона си и бе представил вече наложилия се ню лук. Жизел бе на същото мнение.

— Точно така е, мадмоазел.

Тези поръчки означаваха стотици хиляди лири. Прекрачвайки от бившия зеленчуков магазин на „Кинг Роуд“ до елегантната къща в квартала Мейфеър, Кристина се озова в големия бизнес. Това бе не крачка, а гигантски скок.

Кристина бе нарекла колекцията си Цветната линия. И наистина темата на цветята минаваше през всички дрехи.

Вечерните облекла бяха изящни и необикновени, изпъстрени с най-различни цветя — от екзотичната орхидея до най-обикновената маргаритка. Когато месеци преди този момент Кристина замисляше първата си голяма колекция, още тогава тя осъзнаваше, че не би могла да рисува всяка рокля лично. Отнемаше ѝ твърде много време. Затова

бе наела няколко художнички, които да копират рисунките ѝ, като настояваше за пълна идентичност с оригиналите.

Вечерните рокли от прозрачен шифон и жоржет, както и тези за коктейли, изработени с нейните щампи, щяха да намерят огромен пазар и да останат вечно модерни, а през годините щяха да ѝ спечелят милиони лири и долари.

Други вечерни рокли — от по-тежка коприна, бяха украсени с по едно-единствено цвете. Но това единствено цвете беше обшито с камъни и всъщност имаше ефекта на орнамент. Тези рокли също бяха разграбени на часа и никой не питаше за цената.

Всички вечерни дрехи на Кристина от Цветната линия бяха невероятно романтични и женствени. Цветовете им бяха бяло, яркочервено, жълто, сапфирено и черно, което Кристина винаги препоръчваше.

Цветната гама се повтаряше и в дневните облекла.

Костюмите и роклите бяха с тесни поли, но от кръста нагоре бяха малко по-обемни, с широки и закръглени рамене. Линията на всичките ѝ дрехи напомняше на цвете върху крехко стъбло.

От днешните облекла имаше някои модели, издържани в строга линия, което навяваше мисли за архитектура и неизменен шик.

Материалите бяха леки — коприна, памук, лен и вълнен креп. Цветовете бяха ясни, даже ярки. Преобладаваха розовите, бежовите и сините, а зелените варираха от изумрудено до ябълково зелено. Всяка дреха — независимо дневна или вечерна, притежаваше съответните аксесоари.

Освен че бе приета от публиката, Кристина стана любимка и на пресата. Журналистите я обожаваха. Редакторките от „Вог“, „Харпърс Базар“ и „Куин“ бяха изискани жени, видели какво ли не. Човек не можеше да излъже нито една от тях — лесно откриваха както фалшификата, така и истинския талант. Те веднага схванаха, че Кристина не беше краткотрайно явление и че щеше да се извява все по-добре.

Що се отнася до вестниците, за тях Кристина бе идеалният случай: млада, напориста, страшно талантлива, добре изглеждаща, а и от обикновено провинциално семейство. Всичко това привличаше читателите, когато се идентифицираха с тази млада жена.

Кристина се радваше на успеха си, но продължаваше да стои здраво на земята и дълбоко в сърцето си разбираше, че най-доброто от всичко беше гордостта, която изпитваха родителите ѝ от нея. Никога нямаше да забрави израженията на лицата им, докато наблюдаваха как изящните манекенки пристъпват по пътеката, под звука от оглушителните ръкопляскания и под ослепителната светлина.

Както Джейн бе казала по-късно, след като тримата Краутър бяха вечеряли с тримата Седжуик:

— Бяха извън себе си от щастие и гордост, Кристи. Останах с впечатлението, че по време на ревюто щяха да се пукнат по шевовете.

Кристина помнеше и други едни думи на признание, които продължаваха да звучат в ушите ѝ. По време на коктейла, докато пиеха шампанско, Одра се бе приближила до нея и с извинителна усмивка бе признала:

— Това е много повече от шивачество, Кристи. Това е изкуство.

Въпреки че Кристина бе обещала да отиде с Джейн във френските Алпи през февруари, в края на краищата тя успя да прекара само един дълъг уикенд в този курорт. В модната къща имаше твърде много работа и тя не можеше да изостави процъфтяващия си бизнес.

Но четирите дни, които прекара в алпийското селище Дюез заедно с Джейн, я отмориха достатъчно. Двете момичета бяха заобиколени от дузина обожатели, които вечер ги водеха по коктейли, на вечери, а понякога и на танци в някой бар.

Кристина не караше ски, но с удоволствие наблюдаваше как атлетичната Джейн хвърчеше по склоновете. Приятелката ѝ беше първокласна скиорка и кънкьорка. В неделя следобед, докато Кристина седеше на откритата пързалка, тя с възхищение следеше Джейн как се носи по леда и прави пируети.

Тъкмо тогава на Кристина ѝ хрумна, че жените имат нужда от широки и свободни дрехи, които улесняват движенията им и са по-удобни. Така няколко нови идеи за зимната колекция започнаха да се оформят в главата ѝ. Способността ѝ да прогнозира бъдещите тенденции щеше да се окаже още една тайна към нейния успех. Именно въображението на Кристина Краутър я издигна над обикновените талантиливи дизайнери, в стратосферата на звездите.

Идеите, които ѝ хрумнаха на ледената пързалка в Алпите, незабавно бяха претворени в рисунки в студиото ѝ, когато се върна в Лондон. На Кристина ѝ беше известно, че зимната ѝ колекция трябваше да започне да се работи през май и да бъде готова за септември същата година. Затова през февруари и март залегна упорито. Същото направи и Джейн. Кариерата ѝ като дизайнер по театрални костюми процъфтяваше. Дрехите, които сътвори за майка си за пиесата „Кралица Елизабет“, бяха високо оценени. После подготви костюмите и за друга постановка в „Уест Енд“. През пролетта на 1956-а Джейн се зае с цялостния гардероб за един филм, който скоро щеше да се снима в студиото „Елстре“. Щом ги свършеше, планираше да отиде в Ню Йорк за няколко месеца. Неотдавна бе подписала договор за костюмите в постановка на Бродуей. Естествено, тя смяташе това за голямо предизвикателство и очакваше с нетърпение пътуването си отвъд Атлантическия океан.

Независимо от голямата си заетост, двете приятелки успяваха да водят активен обществен живот.

В началото на май Ралф Седжуик ги покани да отидат във вилата, която той и Дълси бяха наели в Южна Франция.

— Хайде да се разходим дотам — настоя Джейн. — И двете имаме нужда от почивка, а в Болийо сюр мер е направо вълшебно. След като си починем няколко дни и се посъвземем, може да наемем кола и да отидем до Грас, където ще разгледаш Долината на парфюмите.

— Защо не? — възкликна Кристина. — С удоволствие ще дойда, Джейни. Утре ще се обадя на баща ти, за да му благодаря и ще му кажа, че приемаме.

През следващите няколко седмици Кристина се занимаваше с парфюма, който искаше да пусне на пазара с марката „Кристина“. Името ѝ вече бе придобило известност от двете страни на океана и идеята за парфюм я вдъхновяваше.

— Непременно трябва да има парфюм на ваше име, мадамозел — ѝ каза Жизел Ру. — Такава е традицията с големите творци на висшата мода: Диор, Шанел, Балмен, Баленсиага, Живанши.

— Но какво е необходимо да направя? — бе я попитала Кристина, която вече се бе хванала за идеята с възторг.

— Първо, мадмоазел, трябва да изберете уханието... Такова, каквото ви харесва... специалния аромат на цветя. Може би роза, момина сълза или жасмин. Затова трябва да отидете до Грас. Там е центърът на френската парфюмерийна индустрия и там ще ви създадат специалния парфюм „Кристина“.

Кристина обеща да си помисли. Докато работеше върху зимната си колекция, беше твърде заета, за да мисли по този въпрос. Но все пак го бе сложила на първо място в списъка си на бъдещите си задачи.

Преди да тръгнат за Южна Франция през юни, Кристина помоли Жизел да ѝ уреди необходимите срещи с хората, които създават парфюмите и работят в Грас. Завеждащата магазина веднага писа до свои познати в Париж.

— Гардения! — съобщи Кристина на Джейн в края на юни, когато двете седнаха в наетата под наем кола по пътя към Грас. — Трябва да бъде гардения. Това е единственият аромат, за който си мисля. Много е наситен... Когато бях дете, майка ми винаги ползваше парфюм с този аромат. Ирен Бел ѝ го купуваше като подарък за различните празници.

— Аз също харесвам мириса на това цвете — отвърна Джейн, — но трябва да измислиш име на парфюма си. Не можеш просто да го наречеш „Гардения“. Твърде шаблонно е.

— „Синя гардения“ — подхвърли Кристина.

— Не, имаше един филм със същото име...

— Казваше се „Синята далия“ — веднага ѝ отвърна Кристина и се засмя. — Слушай, Джейни, на мен ми харесва „Синя гардения“. А и очите на майка ми са сини.

Джейн се усмихна.

— Тогава да бъде „Синя гардения“. Защо пък не? Всъщност и на мен ми харесва, особено щом го посвещава на майка си. — Джейн започна да души въздуха, който навлизаше през отворените прозорци на колата. — Боже, вече усещам мириса на цветята. Сигурно приближаваме.

— Да, навлизаме в Грас — възкликна Кристина. — По-добре да огледам къде е хотелът, който Жизел ни препоръча — „Льо Режант“.

Кристина и Джейн прекараха три дни в очарователното старинно градче, разположено в средиземноморската част на Алпите. Отвсякъде бе обградено от поля, извисяващи се над градините с великолепни рози. Френският художник Фрагонар е бил роден тук. На негово име имаше музей, който, естествено, момичетата посетиха. Не пропуснаха и великолепната готическа катедрала.

Най-много внимание отделиха на различните парфюмерийни фабрики, където се срещнаха и разговаряха с химици. Кристина се спря на два аромата, които щяха да бъдат създадени специално за нея и щяха да бъдат пуснати на пазара през следващата година. В основата на единия беше гарденията и този парфюм щеше да се казва „Синя гардения“. Другият щеше да носи името „Кристина“ и щеше да ухае на рози.

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

— Май че никога не съм виждала „Хедли Корт“ да изглежда толкова красив както тази вечер — обърна се Кристина към бащата на Джейн. — Цветята и свещите имат невероятен ефект. Изглеждат като неземни на светлината, която идва от къщата.

Известният артист — висок, слаб, с вид на професор, проследи погледа ѝ през поляната до къщата му.

— И аз съм забелязал, че градините изглеждат по друг начин, когато ги погледнеш от терасата... Тази вечер са като тъмно покривало на сцената, твърде съвършени, за да са истински. Не знам да има нещо по-прекрасно от лятна вечер в Англия след един хубав слънчев ден — каза Ралф и мелодичният му глас сякаш раздвижи топлия въздух.

Той имаше един от най-известните гласове на английска сцена и Кристина винаги го слушаше с удоволствие.

Ралф продължи.

— Ти каза „вълшебна“, Кристи. Смятам, че цялата вечер е вълшебна. И тук, на терасата, е вълшебно в това безветрие, тишина и уханье на рози. Да, Джейни извади късмет за партито си.

Като се обърна към Кристина, Ралф Седжуик директно я попита:

— Забавлява ли се, мила?

— Да, истински, благодаря. Вечерта беше великолепна. Малко ми е тъжно, че Джейн заминава за Ню Йорк за четири или пет месеца. Ще ми липсва. Боже, колко егоистично звучи! Знам, че на вас с Дълси също ще липсва.

— И още как — съгласи се той. — Но се надявам да имаме късмета да играем на Бродуей, докато тя е там. Дейвид Мерик ни иска в новата си комедия, така ни каза американският ни агент. А ти, Кристи, не планираше ли да ходиш в Щатите през октомври? Май че Дълси ми спомена нещо такова. Или пак греша?

Кристина за малко да се разсмее. Разсеяността на Ралф непрекъснато бе повод за шеги в семейство Седжуик. Джейн винаги казваше, че баща ѝ помни ролята си единствено в пиесата, която играе в момента.

— Ралф, аз наистина се надявам тогава да отида в Щатите — отвърна Кристи. — В Ню Йорк дрехите ми се продават добре и Бергдорф Гудман ме покани да представя зимната си колекция. След като я покажа тук, разбира се.

— Поздравявам те, Кристи! Да ти призная, чувствам се много горд и с теб, и с малката ми Джейни... И двете се издигнахте, след като завършихте Кралския колеж и...

— Ето ви и вас!

Джейн току-що бе излязла през един от френските прозорци на терасата. Краката ѝ едва докосваха земята, а самата тя изглеждаше великолепно. Роклята ѝ с марка „Кристина“ беше изработена от тюл и дантела, и се носеше около нея като розов облак.

— Само какви сте ми важни, застанали тук с чаши в ръка... И клюкарствате, не се и съмнявам — каза Джейн. — Нещо да пропускам? Няма нужда да ми казвате. И двамата трябваше да сте вътре и да танцувате.

Захили им се и улови баща си под ръка.

— Татко, оркестърът, който си наел, е направо фантастичен! Разигра кръвта на всички ни. Хайде да влезем и да се поразкършим малко — довърши весело, а от очите ѝ струеше момичешки смях.

Ралф я изгледа снизходително.

— Страхувам се, че съм малко старичък за подобно нещо — възрази той. — Освен това вътре е много горещо и тъкмо затова двамата с Кристина се спасихме тук, на свеж въздух.

Той отново се обърна към градината, остави чашата си с коняк върху каменната ограда на терасата и извади златна табакера от джоба на сакото си.

Запали цигара и попита:

— Между другото, къде е майка ти? Само не ми казвай, че е заподскачала като луда... Не и на този ритъм, надявам се, при нейната възраст.

Джейн се изсмя.

— Златен мой, какви ги приказваш? Само на петдесет и една е, за бога! Но, за твое успокоение тя не танцува. Говори с Майлс, който пристигна преди малко. Както винаги — сам... — Джейн зае драматична поза и обърна очи.

— Майлс тук ли е? — извика Ралф изненадан.

— Целият — развеселен мъжки глас се обади откъм френските прозорци.

— Стари приятелю! Успя да дойдеш все пак! — Ралф тръгна бързо напред с протегнатата ръка.

Двамата мъже сърдечно се ръкуваха и се засмяха. Неотдавна се бяха запознали и сприятелили.

— Много съжалявам, че не успях да дойда за вечерята, Ралф — започна да се оправдава Майлс. — Хванаха ме в града... Знаеш как е, човек в моето положение... — Гласът му заглъхна, сякаш искаше да каже, че е бил задържан по важни държавни дела, които не биваше да обсъжда. Държавна тайна.

Сега той погледна Джейн, която вече бе поздравил вътре, и отново ѝ кимна.

— Сигурен ли си, че не искаш да хапнеш? Все още може да се намери нещо за теб, Майлс. Но непременно ще ти домъкна пиене. Някакви предпочитания? — Ралф млъкна, тъй като осъзна, че вниманието на Майлс е приковано от нещо зад гърба му.

Ралф се обърна и се притесни.

— Колко невъзпитано от моя страна. Кристина, скъпа! Не стой там, отзад. Ела да те запозная с Майлс.

— Да, трябва да се запознаете с Майлс — обади се Майлс и пристъпи към средата на терасата.

— Извинете ме, аз отивам да си наляя шампанско — каза Джейн.

Кристина бавно тръгна напред, привлечена от синьото сияние на две очи, които напрегнато я гледаха. Изведнъж сърцето ѝ се сви.

Докато я наблюдаваше как приближава, Майлс Съдърланд си помисли, че никога не е виждал толкова красива млада жена. Кестенявата ѝ коса беше вдигната високо на главата. Малко необичайна прическа, напомняща му 40-те години, но ѝ отиваше. Беше облечена със семпла светлосива рокля от шифон в гръцки стил — едното ѝ рамо беше голо. Беше с гердан и обеци от сиви камъни. Същите като огромните ѝ лъчисти очи, които като че заемаха цялото ѝ лице. Дали са опали? Или лунни камъни? Не беше сигурен. Но ѝ отиваха.

Ралф преглътна.

— Кристина, да ти представя Майлс Съдърланд — един от най-способните ни политици. Сигурен съм, че си чувала за него. Майлс,

това е Кристина Краутър — най-близката приятелка и съквартирантка на Джейн, която смятаме за член на нашето семейство.

— Как сте? — изрече Кристина.

Майлс пое хладната ѝ тънка ръка в своята и бавно я притисна с пръсти, сякаш не искаше да я пусне. „Трябва да я имам!“

— Много се радвам да се запознаем — изрече Майлс и, неохотно пускайки ръката ѝ, добави: — Чувал съм много за вас от сестра ми. Тя се облича с ваши дрехи.

— Сестра ви ли? — повтори тя и се почувства като глупачка, тъй като не знаеше коя е сестра му.

— Да, Сюзън Радли — отговори той.

— Лейди Радли? — запита тя още по-глупаво.

Той се усмихна, като че развеселен.

— Същата. — Погледна Ралф и каза: — Нямам нищо против да пийна нещо, стари приятелю. Ако ми покажеш къде е барът, аз ще...

— Не, остани тук, Майлс. Какво ще искаш?

— Уиски с малко сода, благодаря.

Ралф Седжуик погледна Кристина.

— Ти не си докоснала коняка си, мила. Да не би да предпочиташ нещо друго?

— Ами... може чаша шампанско. — Изведнъж ѝ се прииска Ралф да не си тръгва и да не я оставя сама с този мъж, който продължаваше да се взира в нея така, сякаш искаше да я хипнотизира.

Останаха сами на терасата.

Майлс се усмихна бавно и я изгледа така, като че си отговаряше на някакъв въпрос, който се въртеше в ума му. После извади пакет цигари и мълчаливо ѝ ги поднесе. Тя отказа, поклащайки глава.

Драсна клечка кибрит, запали и каза със същия бодър и леко високомерен тон:

— Снимките във вестниците не ви правят реклама, знаете ли... На тях изглеждате доста по-възрастна... Как успявате да се справите с пресата? Намирам, че понякога журналистите са малко досадни.

Кристина не обърна внимание на неочаквания комплимент, който той ѝ направи, и изрече предпазливо:

— Смятам, че пресата е съвсем на ниво. Журналистите се отнасят лоялно към мен. Все пак аз не съм блестящият политик, който им съобщава и коментира горещи новини.

— Върнахте ми го. — Засмян той я приближи и се облегна на каменния парапет. — Герданът, който носите... Това лунни камъни ли са?

— Не, обикновени сиви стъкълца, но ми харесват и затова ги купих.

— Носите ли опали?

— Не.

Той се взря в нея замислено и с одобрение.

Тя му отвърна със същия поглед, без да мигне.

Най-после той ѝ каза бързо и шепнешком:

— А би трябвало. Опали биха стояли прекрасно на тази великолепна кожа... на тези красиви очи...

Кристина се замая и онемя. Трябваше да се подпре някъде. Седна на парапета.

Майлс Съдърланд не можеше да откъсне поглед от нея. Чувстваше се така, както от години не му се беше случвало. Нещо у него се раздвижи. Испита силно и непреодолимо физическо желание към младата жена.

За огромно облекчение на Кристина, Ралф излезе на терасата с чашите им.

Тя седеше и пийваше от шампанското, докато слушаше гласовете им, които обсъждаха британската политика. В действителност обаче не чуваше нищо. Тайно изучаваше Майлс Съдърланд и се чудеше какво има у този мъж, което така ѝ действа? Налагащото му се присъствие ли? Силната му личност? Или изключителната му привлекателност? Не беше сигурна. Не беше най-красивият мъж, когото беше срещала, но имаше очарователно лице, бе слаб, интелигентен и уравновесен. Косата му беше тъмноруса, леко посребрена по слепоочията. Не беше много по-висок от нея, всъщност само около два пръста.

Всъщност беше хипнотизирана най-вече от очите му — ясносини, напомнящи английско небе в летен ден.

Двамата мъже поговориха още малко, а тя слушаше, попиваше неговия глас и се мъчеше да го запомни. Това беше глас с много нюанси. Представи си го как говори пред Камарата на общините.

Ненадейно Майлс изникна пред нея и ѝ пожела лека нощ.

— За мен беше удоволствие — изрече с безразличен тон.

Кристина слезе от парапета и се ръкува с него.

— Радвам се, че се запознахме — каза и насила се усмихна.

По-късно, когато лежеше в тъмното, се чудеше защо ли бе почувствала такава празнота, когато той си тръгна.

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА

Джейн възкликна:

— Какво си мисли той! Да идва тук и да се опитва да те съблазнява?

— Той не е идвал — поправи я Кристина, — обади се по телефона на „Брутън стрийт“. Освен това не се опитва да ме съблазнява.

— Напротив.

— Не се излагай, Джейни... Само ме покани на обяд. — Кристина се разсмя.

Джейн прехапа устна.

— Боже мой, мама ще припадне! Направо ще полудее, ако узнае. Нали се запозна с него чрез нас в Хедли.

— Нима ще й кажеш? — попита ужасена Кристина.

— Разбира се, че няма. — Джейн я погледна накриво. — Боже, понякога изглупяваш, Краутър... Ще бъдеш истинска глупачка, ако започнеш да излизаш с Майлс Съдърланд.

— Защо?

— Защото е опасен. Емоционално. Познавам го много добре.

— Дрънкаш небивалици и преувеличаваш. Как въобще би могъл да бъде опасен за мен? — запита Кристина.

— На първо място е женен.

— Разделен е с жена си. Всички го знаят. Преди години още го писаха във вестниците.

— Но не е разведен, Кристи.

— Просто не мога да разбера защо ми говориш така, Джейн? Майлс изглежда приличен човек, сигурна съм и че е почтен и благороден.

Джейн се изкикоти.

— Обзалагам се, че е невъзпитан, когато трябва...

Кристина я зяпна.

— Не мога да разбера какво ти става днес, че правиш такива широкомащабни умозаклучения.

— Добре, хайде да разгледаме някои факти. Майлс Съдърланд изглежда добре, очарователен е и прави изключително впечатление на партита. Признавам го. Но нека не забравяме, че е в Камарата на общините, че е изтъкнат и амбициозен политик.

— Не мога да разбера защо ми ги говориш такива, Джейни.

— За бога, Кристина, не бъди толкова тъпа! В живота му вече има жена, която се нарича Кандида Съдърланд, която е негова съпруга и която е майка на трите му деца. Случайно е дъщеря, и то единствена, на един от най-известните британски индустриалци. Тя има купища, купища пари и ако...

— Знам.

— И трябва да бъдеш съвсем сигурна, скъпа моя, че Майлс си знае много добре интересите. О, да. Когато човек е член на парламента и един от водачите на лейбъристката партия, когото го очаква бляскава кариера, по някое време парите на жена му се оказват много полезни. Мислиш ли, че той ще се раздели с всичко това?

— Джейн, моля те, спри! — изкрещя Кристина. — Аргументите ти абсолютно издишат! Така, както говориш, всеки би си помислил, че вече сме завъртели страхотна връзка, но...

— Обзалагам се, че той го иска! Майлс Съдърланд ми изглежда много похотлив.

— ... аз едва го познавам. Само ме покани на обяд.

Джейн присви виолетовите си очи.

— Когато един мъж като Майлс Съдърланд кани жена като теб на обяд, той има само едно-единствено нещо предвид, и то не е да ти предложи изискана храна.

— Ще обядвам с него, Джейн, независимо от всичко, с което ми пълниш главата — заяви твърдо Кристина.

— Бих те посъветвала да не го правиш. Просто няма да можеш да устоиш.

— На какво?

— На проклетото му очарование, мазни приказки и всякакви такива глупости. Не забравяй, че той е политик, а те имат дарбата да дрънкат много, така казва мама.

— Мога да се пазя, Джейн.

— Не можеш.

— Навремето майка ми имаше една приятелка — започна Кристина замислено — Гуен. Когато бях малка, я наричах леля Гуен. Като млади — и двете медицински сестри в болницата в Рипън, били много близки. Но Гуен не харесала татко и, естествено, разсърдила мама, а Гуен пък се омъжила за някакъв простак на име Джофри Фримантъл. Джофри също застанал между тях...

Кристина спря и въздъхна.

— Просто не искам това да се случи и с нас, Джейни. Дай да се споразумеем. Нека мъжете никога не застават между нас. Да се опитаме да се издигнем над тези неща. Какво мислиш?

— Кристи, скъпа, разбира се, че съм напълно съгласна с теб! Не бива да позволяваме на мъжете, с които ходим, да развалят приятелството ни.

Същата вечер Кристина и Джейн отидоха да вечерят в „Льо Матло“.

И двете харесваха малкото бистро заради непринудената му атмосфера. Напомняше им Южна Франция, където бяха ходили предишния месец.

Докато пиеха бяло вино и очакваха ордъовъра, Джейн попита:

— А какво стана с нея?

— С кого? — озадачи се Кристина.

— С приятелката на майка ти — Гуен.

— О, Джейни, историята е много тъжна. Животът ѝ не бил много весел с този Джофри. Например той я биел.

— Господи! — възкликна Джейн с ужасен вид.

— Точно така. — Кристина се облегна върху масата и продължи: — Когато съм била малка, мама започнала да подозира, че с нея става нещо странно. Разбираш ли — на горката леля Гуен винаги ѝ се случвали такива неприятности — ще падне по стълбите на мазето или пък нещо подобно... И майка ми започнала да се тревожи. Първо си помислила, че Гуен е тежко болна — например от тумор в мозъка или нещо такова, докато най-накрая се сетила. Изказала подозренията си пред Гуен, а тя, естествено, отрекла. И всъщност оттогава престанали да се виждат.

— И какво станало с Гуен по-нататък? — поинтересува се Джейни.

— През войната дойде да ни види. Най-неочаквано. Спомням си много добре, че ми донесе герданче от хубави стъклени мъниста. Тогава трябва да съм била около единайсетгодишна. Както и да е, дойде на чай, остана и вечерта, и след като съм си легнала, очевидно тя каза всичко на майка ми. Сигурно тогава е била на края на силите си. Най-накрая мама я убедила да се върне при родителите си.

— Продължавай — настоя Джейн. — Ще те убия, ако не довършиш разказа!

— После майка ми говорила с брата на Гуен, Чарли — продължи Кристина. — Той, естествено, казал на оня тип да не посмее повече да се приближи до Гуен. Джофри така и направил.

— И се развели?

— Не. Джофри бил убит по време на войната, но не на фронта. Дошъл в Лондон по някаква работа, май че това е станало през 1944-а, и бил убит по време на бомбардировка.

— Къде е Гуен сега? Какво стана с нея?

— Все пак историята има хубав край, Джейни. През 1952-а се ожени за чичо Майк, който вече беше вдовец и беше много самотен. Майка ми ги поканила на вечеря заедно с Гуен. Преди години те много сериозно ходили. Бих казала, че започнали оттам, откъдето били прекъснали.

— Едва ли — Джейни скептично се усмихна. — Радвам се, че все пак ѝ е провървяло... на бедната жена. — Замълча за малко и рече: — Кристи, относно Майлс...

— Какво пак за него?

— Кога ще обядвате заедно?

— В петък, вдругиден.

Джейн се облегна на стола си и изгледа приятелката си с тревога.

— Точно тогава тръгвам за Ню Йорк и тъй като полетът ми е в десет, обади ми се по-късно през деня и ми кажи какво е станало. Ще чакам с нетърпение.

Кристина избухна в смях.

— Джейн, ти си невъзможна! Нищо няма да стане... Но все пак ще ти позвъня, за да се уверя, че си добре и че си пристигнала без проблеми в добрия стар Манхатън.

— Толкова неустоим ли е Майлс за теб, Кристи? Искам да кажа много ли го харесваш?

— Е, не може да му се отрече, че е привлекателен — измънка Кристина, като се стараяше да се държи равнодушно. Тя не смееше да довери на Джейн истинските си чувства.

Той отложи обяда в последната минута.

— Страшно много съжалявам — каза с извинителен тон, когато ѝ телефонира в петъчната сутрин, — но няма да можем да се срещнем днес, както се бяхме уговорили. При мен изникнаха непредвидени неща. Извини ме, Кристина. Може би друг ден?

— О! — успя само да каже тя и се отпусна върху най-близкия стол в студиото си.

— Виж какво, хрумна ми много по-добра идея! Защо не вечеряме заедно следващата седмица? В програмата си виждам, че имам много обеда... Но не би ли могла да вечеряш с мен във вторник?

— С удоволствие, Майлс, но тогава няма да съм тук — отвърна Кристина с искрено съжаление. — В понеделник заминавам за Париж.

Той се изсмя с недоверие.

— В Париж през юли? Ще видиш, че парижаните ги няма. По това време там щъкат само американски туристи.

— Отивам по работа — обясни тя меко, а разочарованието от отменения обяд сви гърлото ѝ.

— По работа или за удоволствие? Обичам този град. Кога се връщаш?

— След десетина дни.

— Тогава ще ти се обадя в... да кажем, след две седмици. Добре ли е?

— Чудесно, Майлс.

След като затвори, тя дълго се взира в телефонния апарат. Този обаятелен мъж бе събудил прекалено силни чувства у нея и това я безпокоеше.

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Въпреки че вече не рисуваше пейзажи, Кристина все още виждаше всичко, пречупено през светлината.

През първата седмица, докато беше в Париж, ѝ се струваше, че всеки ден бе изпълнен с прекрасно сияние. Когато излизаше от хотел „Риц“, където бе отседнала, и се отправяше към деловите си срещи, тя вдигаше очи нагоре и се възхищаваше на ослепителното небе, което се извисяваше като купол от бледосиня коприна над един от най-красивите градове на света.

Времето бе меко и слънчево. Нямахме го задуха, от който Лондон беше станал толкова непоносим, преди тя да тръгне. Въпреки радостта си от сияйното небе и от светлината, която се процеждаше през зелените корони на дърветата и хвърляше златисти отблясъци по широките булеварди и старите сгради, Кристина нямаше желание да пренесе онова, което виждаха очите ѝ, върху платното.

В деня, в който се отказа от рисуването, тя се закле никога да не съжالياва за него. И наистина изпълни вътрешното си обещание.

В известно отношение си отдъхна, че няма да се стреми към върховните постижения на световните майстори, нещо, в което кой знае защо майка ѝ винаги бе вярвала. Невъзможно е да достигнеш Търнър — най-великия английски пейзажист на деветнадесети век. Или пък Ван Гог, Реноар или Моне.

Кристина обичаше работата си като дизайнер на дрехи. За нея тя представляваше непрекъснато предизвикателство. Освен това вкусваше и от бизнеса, в който влагаше и творчески усилия. Естествено, въодушевеният прием, който получаваше, ѝ доставяше истинска радост, а парите, които печелеше, бяха смайващи. До края на годината щеше да успее да изплати дълговете си към Дълси и Елспет. Но най-важното от всичко бе, че майка ѝ най-после се пенсионира и се съгласи да приема чековете ѝ всеки месец. Разбира се, не се мина без борба. В края на краищата я спечели тя, благодарение до известна степен на баща си, който работеше в нейна полза. Най-после беше разбрал, че това означаваше много за Кристина.

Тази седмица, след срещите си с производителите на парфюми и с управата на фабрики за платове, тя успя да купи подаръци за родителите си: за майка си — меки ръкавици от шевро, копринен шал и няколко блузи, а за баща си — копринени вратовръзки, фини ризи и елегантна запалка. Джейн също не беше забравена. За нея Кристина откри в един бутик ефектен копринен вечерен шал в пастелно розови тонове, каквито приятелката ѝ обожаваше.

Тази ранна петъчна вечер в края на първата ѝ седмица в Париж, докато пресичаше бавно площад „Вандом“ към хотел „Риц“, Кристина се замисли за Джейн. Беше заминала за Ню Йорк едва миналия петък, но вече много ѝ липсваше, тъй като през последните пет години двете бяха неразделни. Джейн бе най-добрата приятелка, която е имала, всъщност единствената ѝ приятелка. Докато растеше, майка ѝ я караше непрекъснато да рисува и тя нямаше време за нищо друго. Уроците по рисуване и екскурзиите по музеите и галериите я тъпчеха с изкуство и само с изкуство. Сега, като обърна поглед назад, Кристина осъзна, че е прекарала годините на юношеството си плътно до Одра, чак до влизането си в колежа.

Докато минаваше през вратите на „Риц“ Кристина си спомни малкия хотел „На двата континента“, където с Джейн бяха нощували няколко пъти по време на следването им. Той беше много далеч от елегантната сграда, където едно време често е отсядал Хемингвей. Искаше ѝ се Джейн да е тук, с нея, точно този път... Щяха да си прекарат весело.

Нейният апартамент беше от другата страна на „Риц“, откъм „Рю Камбон“, така че трябваше да мине покрай още много магазини, за да стигне до по-малкото фоайе. Този път Кристина не се спираше пред витрините както друг път. Нямаше търпение да се прибере, да изуе обувките си и да си поръча каничка с чай. Прекара един уморителен ден. Бе ѝ се наложило да върви много, тъй като срещите ѝ бяха една след друга.

Дежурният на администрацията ѝ се усмихна, докато ѝ подаваше ключа от апартамента. „Не, няма съобщения за вас, мисис Краутър.“ Тя му благодари, обърна се и направи една крачка към асансьора.

Тогава го забеляза.

Закова се на място и се взря в него.

Той я оглеждаше, разположен удобно в един фотьойл. Тръгна към нея с лека непринудена походка.

Бе заслепена от синьото сияние на очите му.

— Здравей, Кристина.

— Майлс? — След кратка пауза успя да изрече: — Какво правиш насам?

Слабата, леко насмешлива усмивка, която помнеше толкова добре, заигра в тъглчетата на устата му.

— Отседнал съм тук. Когато съм в Париж, винаги отсядам в „Риц“.

— А!

Той леко прихвана лакътя ѝ и я поведе към асансьора. Мълчаха, докато стигнаха нейния етаж и апартамента ѝ. Притеснена, Кристина изпусна ключа.

Той го вдигна, отключи и отвори вратата. Изчака я да мине преди него със слабото си гъвкаво тяло. „Какви великолепни крака!“ Защо не ги бе забелязал по-рано? Но как би могъл? В Хедли тя беше облечена с дългата сива гръцка рокля. Майлс отново усети възбуда, както вечерта, когато я видя за пръв път. Всъщност затова бе тук, нали?

След като минаха през антрето към всекидневната, той се облегна на касата на вратата и я заразглежда очарован. Не можеше да дочака да я вземе в прегръдките си, да я люби. Искаше я сега, в този миг. Знаеше, разбира се, че никога не би могъл да направи подобно нещо. Беше джентълмен и не искаше да я плаши, като се нахвърли върху нея. Изглеждаше му толкова наивна и неопитна, поне по отношение на мъжете. Извън всичко това обаче му се искаше и да я опознае малко по-добре, да предвкуси и да се наслади на превземането ѝ.

Кристина остави чантата и куфарчето с документите на един стол и внезапно се обърна към него.

— Не е съвпадение, нали?

— Не е, Кристина.

Той прекрачи в стаята, спря до нея, взе ръката ѝ в своята и я стисна. Доближи лицето си до нейното и я погледна в очите.

— Реших, че няма защо да чакам две седмици, за да вечерям с теб. Затова съм тук. Довечера свободна ли си?

— Да. — Тя смръщи вежди. — Работа ли имаш тук? Искам да кажа, че може би не си долетял от Лондон до Париж само за да вечеряш с мен?

— Точно това направих.

Тя почувства, че се изчервява и че сърцето ѝ отново се свива. Искаше да отмести очи от него, но не можеше. Той я гледаше хипнотизиращо — както в „Хедли Корт“.

Майлс леко се усмихна и пусна ръката ѝ. Отиде до прозореца, разтвори завесите и погледна долу градините. Обърна лице към нея и рече:

— Ако не беше юли и туристически сезон, бих те завел в „Максим“, но и не нося официално вечерно сако, което там е задължително в петък. Така че искаш ли да вечеряме в градината на хотела?

— Нямам нищо против, Майлс.

— Тогава ще се срещнем в Американския бар в... — Погледна часовника си. — В осем? Добре ли е за теб? Имаш на разположение един час да се преоблечеш.

— Времето ще ми стигне, благодаря.

Той жадно се вгледа в лицето ѝ, за втори път от няколко минути. Хвана ръката ѝ, целуна връхчетата на пръстите ѝ и каза:

— Дойдох в Париж единствено заради теб. Повярвай ми. Знаеш ли, откакто се срещнахме в „Хедли“, непрекъснато си в главата ми.

Тръгна си, преди тя да му отговори каквото и да било. Мина през салона, през антрето и излезе. Не се обърна назад. Вратата леко се затвори след него.

Тя остана сама наред стаята.

Все още не можеше да асимилира всичко, което се случи за... колко? Петнайсет минути най-много? Щом е могъл да я последва в Париж... да я чака във фойето... Естествено, че има други намерения, не само да я почерпи с хубаво ядене, както Джейн сполучливо се беше изразила.

Разочарованието ѝ от отменения обяд бе останало да я гложди. Докато вървеше към спалнята и разкопчаваше черната си ленена рокля, Кристина не спря да мисли за Майлс.

Той не приличаше на мъжете, които бе срещала. Беше истински мъж. Не като неколцината студенти, с които бе имала връзки през

последните няколко години.

Майлс Съдърланд беше светски мъж. Леко настръхна и пак почувства тръпка, като си спомни колко напрегнато и страстно я гледаше, как държеше ръката ѝ и после целуна пръстите ѝ. За миг ѝ се стори, че той се канеше да я вземе в обятията си, и ѝ прималя от желание. Възбудата от очакването на вечерта се усилваше. Тогава обърна внимание на дрехите, които висяха пред нея, и се запита какво да облече.

Спря се на рокля за коктейли, направена от шифон, в лилави и бежови тонове, които се сливаха и преминаваха в много светло сиво. Дрехата беше без ръкави, с дълбоко остро деколте отпред и на гърба и със силно набрана пола.

Знаеше колко очарователна изглежда в нея. Искаше ѝ се да бъде за Майлс толкова неустоима, колкото бе той за нея.

След няколко минути прибра косата си, влезе във ваната и се огледа в огледалото на банята. В съзнанието си видя неговото лице толкова ясно и усети присъствието му толкова силно, като че ли седеше зад нея.

— Майлс — изрече на глас, — и аз не мога да спра да мисля за теб.

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ПЕТА ГЛАВА

Сърцето му се разтуптя, щом я видя.

Беше застанала на входа на бара, облечена в рокля с лилавите тонове на пролетта. Герданът с млечносивите стъклени мъниста бе на врата ѝ, а косата ѝ беше вдигната високо на главата, както вечерта, когато я бе видял за първи път.

Веднага скочи на крака и премина половината разстояние от помещението на бара, докато тя го забележи. Усмихна му се и забърза към него, а когато се доближиха един до друг, той усети лекия дъх на парфюма ѝ — свеж, ухаещ на зеленина, на напечени от слънце летни поляни.

Нито един от двамата не проговори. Просто стояха и се гледаха в очите.

Той я хвана за ръката и я отведе към маса в отдалечен ъгъл, където бутилка Дом Периньон беше поставена в кофичка с лед, а цигарата му димеше в пепелник до чаша с качествено уиски.

Седнаха един срещу друг, той загаси цигарата си, вдигна глава и ѝ се усмихна, а тя му отвърна със същото.

В известен смисъл той беше доволен, че масата е между тях. Тя служеше като бариера и не му даваше възможност да извърши нещо глупаво, като това да я вземе в прегръдките си, да я нацелува и да се изложи пред хората. Освен това искаше да я гледа, да изучава лицето ѝ, да допълни образа, който живееше в съзнанието му от няколко седмици насам.

— В „Хедли“ пиеше шампанско, затова поръчах една бутилка — каза той. Докато говореше, усети колко е стегнато гърлото му и се удиви на себе си. Чувстваше се напрегнат още преди да реши да тръгне за Париж. А последният час, докато я чакаше да се преоблече и да слезе при него, направо бе непоносим. — Нямах нищо против, нали? — продължи, опита се да се отпусне и направи знак на келнера да отвори бутилката.

— Благодаря, Майлс, изборът ти е добър — изрече тя. — Пия само бяло вино или шампанско, никога твърди напитки. Освен това

шампанското е за празнични случаи, а днес все пак случаят е специален.

— Така ли?

— Абсолютно.

— Защо? — попита озадачен и леко се наклони над масата.

— Защото не излизам често на вечеря с известни английски политици... и то такива, които са прелетели над Ламанша, за да го направят.

Очите ѝ гледаха закачливо, смехът просто извираше от тях и Майлс изведнъж се разсмя, като разбра, че тя се шегува, и си помисли: „Слава богу, има чувство за хумор“.

— Полетът си заслужаваше — отвърна Майлс и я изгледа одобрително — само заради гледката оттук, откъдето седя. Наистина е прекрасна.

— Благодаря.

Келнерът наля от шампанското. Майлс го опита и кимна, тогава келнерът напълни чашите. Майлс вдигна своята, чукна я леко о нейната и вдигна тост:

— За първата ни вечер заедно.

— Да... и за вечерята. Вероятно друга вечеря не ти е излизала по-скъпо, като прибавиш самолетния билет и стаята в хотела. Освен ако не го правиш често. В такъв случай за теб не е нещо необичайно.

Той я изгледа внимателно, питайки се дали не намеква за жени, но изразът ѝ бе съвсем невинен.

В този миг смехът ѝ затрептя помежду им, лек и весел.

Майлс се взря в танцуващите ѝ сиви очи и също избухна в смях. Така градусът на напрежението спадна, макар и малко. Желаше я от две седмици, толкова пъти си бе представял как се люби с нея, че вече почти бе останал без сили. Сега, когато най-накрая бяха заедно, тялото му се стегна от копнежа да я притежава. Имаше чувството, че ако веднага не се хвърлят в леглото, ще се пръсне, преди да е дошло утрото.

Кристина отпи от шампанското си, погледна го озадачено и попита:

— Майлс, какво щеше да направиш, ако тази вечер бях заета?

Той се облегна назад, извади цигара и запали, а ъгълчетата на яркосините му очи все още бяха свити от смеха.

— Трябва да ти призная, че съм мислил и за тази възможност.
Наведе се над масата и обясни:

— Щях да те поканя за утре или в неделя, а ако имаше ангажименти и за тези дни, щях да те поканя на обяд или пък в някой от тези дни да пийнем по нещо. В края на краищата сигурно щяхме да се срещнем на чай, на закуска или пък щяхме да се разходим с корабче или на... каквото и да е там. Разбираш ли, искам да те опозная по-добре, Кристина, а аз мога да бъда много упорит.

— Знам.

— Така ли? Откъде?

— От онова, което през последните години съм чела по вестниците за теб. Струва ми се, че се славиш с упоритост и решителност... Не оставяш торите на мира и непрекъснато ги държиш нащрек.

Майлс се облегна на стола си и огледа внимателно лицето ѝ.

— Онова, което ти казах в „Хедли“ е съвсем вярно — снимките, които съм виждал по вестниците и списанията, определено не те представят в правилна светлина. На тях изглеждаш много по-възрастна. На колко години си, Кристина?

— През май ще навърша двацет и пет.

Той се изненада. Представяше си, че е двацет и седем-осем годишна. Не че така изглеждаше, но като вземеше човек предвид огромния ѝ успех в света на висшата мода, сдържаните ѝ маниери и предпазливостта ѝ, всички тези неща предполагаха зрялост. Двацет и пет. Съвсем млада — почти момиче.

— Аз съм много по-голям от теб — на трийсет и осем.

— Четирийсет.

Кристина се взря в него с дяволит поглед, а той отметна глава и избухна в смях.

— Пример за малко мъжка суета, нали? Всъщност откъде знаеш истинската ми възраст? Не си спомням да са писали по вестниците.

Тя беше ходила в библиотеката и бе намерила името му в справочник за политически личности. Но нямаше никакво намерение да му съобщава това и да гъделичка самолюбието му.

— Сигурно Джейн ми е казала — излъга.

— Но да, разбира се. Сестра ми е много близка с Дълси. Трябва да го знаеш, след като Дълси е запознала Сюзън с теб и ѝ е показала

великолепните ти дрехи. — Сипа още вино в чашите. — Ти направи блестяща кариера като моден дизайнер и стана твърде известна, при това за изключително кратък срок. Възхищавам се от умни жени, които знаят какво искат... Искам да науча всичко за теб и как постигаш нещата в живота си, Кристина. Ще ми разкажеш ли?

— Ако наистина те интересува.

— Бъди сигурна в това.

Тя му разказа накратко за детството си в Йоркшир, за запознанството си с Джейн в Колежа по изкуствата, а също и за решението си да стане моделиерка. Но не му разкри истинската причина за бягството си от рисуването. Остави го с впечатлението, че дизайнерството е било голямата ѝ мечта.

След петнайсетина минути приключи.

— Е, това е всичко, с две думи. — Вдигна чашата си и отпи голяма глътка шампанско.

— Наистина си изгряла като метеорит. — В погледа му се четеше искрено възхищение. Приятно му бе да слуша нейния мелодичен глас. Изведнъж се почувства по-спокоен. Вероятно защото знаеше, че е негова пленница за следващите няколко часа, а през това време биха могли да се случат много неща.

Кристина настоятелно го подкани:

— Сега е твой ред да ми разкажеш за себе си. — Онова, което бе прочела в справочника, бе твърде малко, а тя искаше да знае колкото се може повече за него.

— Няма нищо вълнуващо за разказване — започна Майлс и сви рамене. — От Лондон съм. Израснах там и в Съфък. Завърших право в „Итън“, Оксфорд, после известно време практикувах като адвокат. Но предпочетох политиката. Спечелих първите избори на двацет и седем годишна възраст. Станах член на парламента и успях да запазя избирателите си в Манчестър. Родителите ми още са живи. Слава богу, имам една сестра. Нямам хобита, всъщност нищо не ме интересува особено много, освен политиката. Обичам я и тя всъщност е моят живот. — Загаси цигарата си и вдигна чашата. — Това е биографията ми накратко. Доста прозаично звучи, нали?

Той като че прочете мислите ѝ, приближи глава до нейната и прибави още един щрих към краткия си разказ:

— Между другото — разделен съм с жена си.

— Известно ми е.

— Джейн ли ти каза?

— Не, прочетох го в колоната на Уилям Хикъри в „Дейли Експрес“.

— Но това беше преди две години. — Изглежда я учудено. — Не е ли странно? И двамата сме чели много един за друг и сме го запомнили. — Спря и устните му се извиха в шеговита усмивка. — Смяташ ли, че това означава нещо?

— Определено — и двамата имаме отлична памет за глупостите, които четем в клюкарските колонки.

Майлс се захла. С тази категорична констатация тя му хареса още повече. Пресегна се и нежно обхвана ръката ѝ в шепите си:

— Смятам, че е нещо повече от това.

— Какво искаш да кажеш?

— Ще ти обясня по-късно. — Направи знак на келнера и бръкна във вътрешния си джоб за портфейла си. — Може би е време да излезем в градината. Нямам намерение да изгубим масата си.

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ШЕСТА ГЛАВА

Напрежението, което усети в бара, отново го обхвана по време на вечерята.

Стана толкова неочаквано, че той се стресна и установи, че ръката му ще се разтрепери. Затова остави вилицата, облегна се на стола и се загледа в Кристина.

На масата помежду им имаше фенер. В примигващата светлина на свещта лицето ѝ бе придобило тайнствено изражение и след като тя мръдна неволно, една сянка закри устата ѝ. Той искаше да целува тези устни, да я вземе, да я люби с цялата страст, на която бе способен. Зачуди се защо ли губят времето си в ресторанта.

Кристина отпи и се взря в Майлс над ръба на чашата си. С цялото си тяло почувства присъствието му. Освен че беше очарователен, той беше облечен елегантно и това ѝ харесваше. Огледа го критично и си помисли колко добре изглежда в раирания си сив костюм и бледосиня риза, чийто тон подчертаваше цвета на очите му.

Изведнъж забеляза, че хипнотичните му очи се променят, потъмняват, сякаш нещо го тревожи. Тясното му интелигентно лице придоби неспокоен вид и той стисна устни.

Какво ставаше? Дали не съжалява, че е дошъл в Париж? Стомахът ѝ се сви. А ако накрая каже едно учтиво „Лека нощ“ и остави нещата такива, каквито са? Май че беше доловила това му изражение и в „Хедли Корт“, а също и тази вечер, в бара. Може би само на нея така ѝ се струваше, но не искаше той да я оставя сама след вечеря. Копнееше да бъде с него. Желаше го.

— Случило ли се е нещо, Майлс?

Като се отърси от еротичните си мисли, той дойде на себе си. Отпи от чашата си и отвърна на въпроса с въпрос:

— Какво те кара да мислиш, че има нещо?

— Изглеждаш обезпокоен... — изрече колебливо и спря, забелязала как лицето му се разведри.

— Така ли? — Майлс остави чашата си и извади пакета с цигари от джоба си. — Ще имаш ли нещо против, ако запуша? — Погледна я

въпросително и, срещайки одобрителния ѝ поглед, продължи: — Май не съм много гладен.

— Аз също.

— Забелязвам — измърмори той, като погледна чинията ѝ. Тя само бе побутнала медальоните, както и той, и едва ги беше опитала.

Майлс вдигна глава. Очите му се спряха върху нейните. В тях зърна нещо ново, в което имаше и сексуално желание. Господи, тя също се интересуваше от него. В „Хедли Корт“ беше забелязал любопитството ѝ, примесено с преценка. Но дали тя чувстваше същото, каквото и той? Възможно ли е тя да го желае толкова, колкото и той нея?

Майлс се наведе напред и, неочаквано за себе си, заяви директно:

— Когато ме опознаеш по-добре, ще разбереш, че съм открит до болка. Винаги всичко ще ти е ясно с мен. Сега искам да бъда откровен и да ти кажа: Хайде да не си играем повече на деца. Големи хора сме и ти много добре знаеш, както и аз, защо съм дошъл в Париж. — Пресегна се през масата и здраво хвана ръката ѝ. — Искам да бъда с теб, Кристи, да те прегръщам, да те любя. Искаш ли да го направим?

— Да, Майлс, искам...

— Тогава да не се измъчваме повече. Уреждам сметката и се махаме оттук.

В мига, в който влязоха в апартамента ѝ, той я прегърна и затвори вратата с крак.

Привлече я силно и я целуна страстно, като разтвори устните ѝ и пъхна езика си в устата ѝ. После, получил страхотна ерекция, я притисна още по-силно към себе си, погали раменете, гърба ѝ и ръцете му обхванаха задните ѝ части.

Нейните ръце бяха обвити около врата му и тя пламенно отвръщаше на целувките му, с език, галещ неговия.

На Кристина ѝ се струваше, че се разтапя в ръцете на Майлс. Коленете ѝ се подгънаха и тя се хвана здраво за него. Неочаквано той се откъсна от нея, вдигна я на ръце и я отнесе в спалнята.

Белите чаршафи върху леглото блестяха на светлината, която идваше от всекидневната. Постави я върху тях, трескаво свали самото си и го хвърли на някакъв стол, изрита обувките си.

Пристъпи към леглото, а тя протегна с копнеж ръце към него. Сърцето му подскочи от очакване и възбуда.

Свали сандалите ѝ, хвърли ги на пода и легна до нея, като я притисна силно към гърдите си.

— Кристи, Кристи... — облъхна врата ѝ с горещия си дъх, — толкова много те желая! Желая те още откакто те видях на терасата на Ралф.

— О, Майлс. И аз копнея за теб...

Той се повдигна на лакът, взря се в лицето ѝ и леко докосна бузата ѝ. Гледа я дълго, жадно, обсебващо.

После отново я целуна. Беше дълга, бавна, разтапяща целувка. Той изсмука целия ѝ език и чак със стомаха си усети екстаза. Всичките му сетива бяха изострени до крайност.

С една ръка погали лицето и врата ѝ, после плъзна пръсти надолу, към гърдите ѝ, и откри, че не носи сутиен.

Наведен над нея, Майлс разтвори деколтето ѝ, пъхна ръката си под гърдата ѝ, извади я от роклята и нежно засмука втвърдената ѝ пъпка. Вдигна полата ѝ от шифон, сложи ръка върху бедрото ѝ и почувства неописуемо еротично усещане от допира с чорапа ѝ. Когато стигна до голата кадифена плът на бедрото, Майлс въздъхна дълбоко и допря нежно устните си до нейните. Най-накрая пръстите му се плъзнаха под копринените ѝ пликчета и, усетил влагата ѝ, той разбра, че тя копнее за него толкова страстно, колкото и той за нея. С горещ шепот промълви до ухото ѝ:

— Свали роклята си, скъпа.

Веднага се изправи и започна да хвърля своите дрехи.

Кристина направи същото, като не чувстваше никакво стеснение от него. Тя се съблече, първа легна на леглото и го загледа как се приближава към нея. Майлс имаше слабо мускулесто тяло, без нито един излишен грам. Тя усети атлетичната му твърдост, силата му, докато я взимаше в прегръдките си и я обгръщаше с дългите си крака.

Той вдигна ръце към главата ѝ, извади фибите и щом косата ѝ се спусна свободно около лицето ѝ, той зарови ръце в нея и започна да целува лицето, врата и устните ѝ.

Изведнъж спря и изрече с нисък, дрезгав от желание глас:

— Кристина, не издържам повече.

Вдигна се на ръце върху нея, загледан в лицето ѝ. То отразяваше кристално ясно обзелите я чувства — нарастващо желание, трудно овладявана страст.

Кристина вплете ръце в косата му, после плъзна пръсти по бузата му и го изпи с пронизващ поглед.

— Майлс — въздъхна. — Майлс.

Той се сниши над бледото ѝ разголено тяло, пъкна ръце под задните ѝ части и с рязък тласък я привлече към себе си. Навлезе в нея с разгорещеност, която бе обзела цялото му тяло, сърцето и съзнанието му, проникна дълбоко, бързо и опитно, а тя пое веднага неговия ритъм. Той си помисли тържествуващо: „Сигурен бях, че с нея ще бъде идеално. Ние сме създадени един за друг, ние сме като едно цяло“.

„Никога не съм си представяла, че може да бъде така — задъхваше се Кристина. — Искам го целия, всяка частица от него. Вече не мога без прегръдките му. Вече му принадлежа. Тази вечер той ме направи своя. Изцяло.“

... Пламъкът от кибритената клечка проблесна в полумрака на стаята. Той запали цигара, вдъхна дълбоко и се обърна към нея:

— Съжалявам, че свърших толкова бързо. Следващия път ще е по-сполучливо.

— Просиш си комплименти, Майлс... Беше чудесно.

— Преувеличаваш, любов моя.

— Е, може би, но това, което казах, е вярно.

Майлс ѝ се усмихна нежно в отговор. Главата ѝ лежеше уморено върху рамото му.

— Майлс, какво искаше да кажеш с това, че като сме чели разни неща един за друг във вестниците и ги помним, това означавало нещо специално?

— Преди, в бара, ми се стори, че може би несъзнателно сме се привличали един друг, преди да се срещнем на партито на Джейн.

Тя се усмихна.

— За себе си смятам, че е така. Когато те видях да излизаш на терасата, сърцето ми се сви ужасно и изведнъж краката ми се подкосиха.

Майлс се засмя. „Толкова е открита и безхитростна...“ Някои жени бяха му казвали нещо подобно в най-ранния стадий на отношенията им. Но той беше доволен, че тя го направи. Това

потвърди мнението му, че се е запазила пряма и чиста, независимо от прекалено изискания ѝ и донякъде снобски приятелски кръг.

— Ако това ще те накара да се почувстваш по-добре, Кристи, ти също ми направи много силно впечатление. Още тогава разбрах, че трябва отново да те видя. — Дръпна от цигарата. — И също бях много ядосан, когато се наложи в последната минута да отменя обяда.

— Майлс, ти кога реши да тръгнеш за Париж?

— В началото на седмицата. В петък в Камарата обикновено е спокойно, тъй като тогава се разглеждат въпроси, които не предизвикват противоречия. Затова си запазих място...

— Явно си позвънил на „Брутън стрийт“, за да попиташ къде съм отседнала.

— Е, ти вече напълно ме разкри.

— Изненадвам се, че секретарката не ми предаде.

— Казах, че се обаждам от името на Сюзън Радли, понеже искала да ти изпрати цветя и ѝ било нужно името на хотела ти в Париж. Обясних ѝ, че ти не бива да знаеш, тъй като цветята ще бъдат изненада. Хрумна ми да кажа, че се обажда цветарят.

Кристина се засмя.

— Много си хитър. А защо държеше да не знам, че пристигаш в Париж?

— Бях намислил да те изненадам.

— А убеден ли си, че не се срещам с някого тук? Може да имам любовник.

— Молах се да нямаш. — Като загаси цигарата си, Майлс се наведе, целуна я по челото и прошепна:

— Доволна ли си, че реших да отскоча?

— О, Майлс, не ми ли личи? — Тя го прегърна и сложи ръце върху голите му гърди, погледна го и леко го отблъсна. — Ще останеш ли и утре?

— Ще остана целия уикенд. Тръгвам си едва в понеделник сутрин, сладката ми. — Сладна усмивка се разля по устните му, той я хвана за раменете и я повали върху възглавницата. Коленичейки над нея, започна да гали гърдите ѝ, после корема ѝ и каза: — Отпусни се. Искам да правим любов по много специален начин...

В полунощ се облякоха и излязоха.

Майлс обичаше джаз и я заведе в любимия си клуб „Марс“, малко встрани от „Шанз Елизе“. Вътре беше тъмно и задимено. Атмосферата предразполагаше към интимност. Двамата седнаха един до друг на червена плюшена пейка, хванати за ръце. Той пи уиски, а тя — студено бяло вино. Между парчетата Майлс ѝ говореше за джаз. Разказа ѝ за Бикс Бейдербърк и Чарли Паркър, за Фетс Уолър, Джанго Рейнхард и за Луис Армстронг. От време навреме неочаквано я целуваше по бузата, притискаше коляното ѝ и се усмихваше в очите ѝ.

Кристина все повече се влюбваше в този мъж.

После отидоха край Халите — едновременния пазар, седнаха в едно кафене и опитаха известната лучена супа. Лакомо отхапваха от препечената френска франзела с меко сирене. Той ѝ разказваше за детството си в Съфък, където семейството му живеело от векове. Тя го слушаше внимателно, поглъщайки всяка дума за младежките му години, за майка му и баща му. Едва в шест сутринта се прибраха в „Риц“, хванати за ръце и кикотейки се. Все още не им се спеше.

Майлс отвори вратата на апартамента ѝ и я последва вътре.

— Нали няма да ме изхвърлиш? — я попита той в крачка, като сваляше самото, разхлабваше възела на вратовръзката си и изуваше обувките си. — Мога да спя тук с теб, нали? Моля те, не ме изхвърляй.

Тя му отговори с усмивка, в която проблясваше желание, и протегна ръка към него. Той я пое и двамата тръгнаха към спалнята.

Майлс затвори вратата и я заключи. Шепнейки непрекъснато името ѝ, той вдигна на ръце Кристина и я отнесе до леглото. Отново се любиха, малко поспаха, после пак потънаха в бездната на страстта. И така прекараха остатъка от уикенда.

ЧЕТИРИДЕСЕТ И СЕДМА ГЛАВА

— Няма две мнения — каза Майлс на Кристина в неделя вечерта.
— Чака ме ужасна седмица.

Вечеряха в „Куполът“ на левия бряг на Сена. Тя го изгледа и остави вилицата си. През уикенда въобще не бяха говорили сериозно. Сега той започна.

— Какво искаш да кажеш? — го попита и надигна чашата си с вино.

Майлс се наведе към нея.

— Хю Гейтскел ще се противопостави на Антъни Идън поради неприятностите с Насър и Суецкия канал. Наистина ще трябва да се преборя с опозицията, особено след като Хю ме протезира. Но предполагам, че целият кабинет в сянка ще се опълчи срещу мен. Ужасна каша.

— Смяташ ли, че в Близкия изток ще има война?

Майлс кимна и изразът му се помрачи.

— Страхувам се, че ще има поради проблемите с Канала. Но хайде да приключим с тази тема. Кога се връщаш в Лондон, Кристи?

— Преди събота няма да мога. Моят адвокат тук каза, че има нужда от мен, за да приключи с всичко около производството на парфюма.

Майлс взе ръката ѝ и я изгледа дяволито.

— Да се върна ли следващия уикенд, за да бъдем заедно?...

— Наистина ли ще можеш, Майлс? — Тя се изчерви, а очите ѝ светнаха. — Би било чудесно.

— Така ли? — пошегува се той и се засмя.

След вечеря се разходиха, после наеха едно старо раздрънкано такси — единственото, което успяха да намерят — и се прибраха в хотела.

— Обзалагам се, че е пиян-залян — пошушна Майлс в ухото ѝ, докато шофьорът лавираше по улиците на Париж.

По-късно, докато я прегръщаше в леглото, изрече тихо и разгорещено:

— Страх ме е, че твърде много се обвързвам с теб, Кристи.

— И аз с теб, Майлс.

— Знам, че не би трябвало, но просто не мога да се спра.

— Защо да не се обвързваме? — попита Кристи и се примъкна към него, прехвърли крак върху тялото му и го притисна по-близо към себе си.

Майлс изпусна дълбока въздишка, преди да й отговори.

— Няма какво да ти предложи... Тя никога няма да ми даде развод.

— Това не ме интересува.

— Някой ден ще те заинтересува, Кристина.

— А защо не ти дава развод?

— Всъщност не мога да си обясня. Разбираш ли, не ме иска, но не дава и друга жена да ме има.

— Аз имам ли една малка частица от теб?

Той се усмихна. Сега беше неин ред да го разпитва. Целият уикенд той го правеше по най-различни начини, чувствайки се като влюбен ученик.

— Да... едно малко парченце, един сантиметър. — Наведе се над нея и я целуна по косата. — Много си ми скъпа, за да си играя с теб, Кристи. Искам да сме заедно, желая те. Може да звучи егоистично, но е така. Ако това обаче наистина стане, то не бива да бъде явно. А не е честно спрямо теб. Кандида разбере ли, ще направи невероятен скандал. Аз не мога да си го позволя... Политическата ми кариера направо ще се сгромоляса.

— Аз също искам това между нас да продължи, Майлс. Слушай, ще бъдем внимателни. Няма да излизаме заедно... пред хората. Нямам нищо против да се виждаме тайно.

— Един ден ще имаш, Кристи.

— Не, Майлс, не ме познаваш.

Той не й отговори. Притисна я в обятията си и най-накрая потънаха в дълбок сън.

На следващата сутрин Майлс замина за Лондон.

През следващата седмица, по пътя от дома си в района Найтсбридж до Камарата на общините, той мислеше дълго за

последния им разговор. Отново и отново се питаше дали не би трябвало да поеме нещата в свои ръце и просто да прекъсне отношенията си с нея. Майлс Съдърланд беше човек на отговорностите и нямаше нищо общо с нехайния мъж, какъвто го виждаше Джейн Седжуик в младежкото си въображение. Бе човек на честта, на дадената дума. Копнееше да се освободи от невротичната си жена, не го интересуваха нито нейните пари, нито тези на баща ѝ, тъй като самият той беше богат.

„Сложи край още сега, докато можеш“, непрекъснато си повтаряше, а след това вечер се обаждаше по телефона на Кристи в „Риц“ и звукът на гласа ѝ прогонваше от главата му всички мисли за разумни действия. Желаше тази жена както никога по-рано. Беше безнадеждно свързан с нея, независимо дали тя го искаше или не. Не бе в състояние да промени чувствата си.

В петък следобед отлетя отново за Париж.

В мига, в който Майлс влезе в хотелския апартамент, като че ли сърцето му спря, душата му се отвори и той осъзна, че никога няма да сложи кръст на тази любов. За него тя беше като въздуха, светлината и слънцето.

Кристина като че бе предугадила желанията му. Преди да има възможност да ѝ каже, че не му се иска да вечерят навън, тя му съобщи, че е поръчала пушена съомга, сирене, франзела и плодове и че ще вечерят в апартамента.

— В леглото — каза весело и му подаде чаша уиски с лед и съвсем малко сода, както той обичаше.

След като изпиха питиетата си, Майлс извади от джоба си малка кутийка, облечена с червена кожа.

— За теб са, Кристи. Опали. Помниш ли вечерта, когато се запознахме? Тогава ти казах, че винаги трябва да носиш опали.

— О, Майлс, красиви са! — възкликна тя. Погледна го с лъчистите си очи. — Никога не съм виждала нещо подобно...

— Ще ти стоят великолепно. Ела да видя.

Застанала пред огледалото, тя сложи обиците и кокетно завъртя глава. Наистина изглеждаше възхитително. После изтича в спалнята и се върна с пакетче.

— А това е за теб.

— Господи, не трябваше! — Поклати глава, като видя златна табакера Картие в ръката си. — Момичето ми...

С целувка тя го накара да млъкне.

Много по-късно, когато се любиха, на Майлс се стори, че никога по-рано не я е докосвал. Всяка частица от тялото ѝ беше свежа и нова за него, по-красива отпреди.

Любовта им бе изпълнена с възторг.

Бяха напълно завладени един от друг. И не беше важно кой кого обича повече. Бяха свързани във всяко едно отношение. За нея това беше първата истинска любов, а Майлс, който беше светски мъж и бе имал много други връзки, си даде сметка, че за първи път действително е влюбен.

По едно време през уикенда на Майлс му хрумна идеята всеки петък да пътуват до Париж. Тук той се чувстваше по-свободен, далеч от любопитни очи.

И така до август двамата редовно ходеха до Париж.

— Мисля, че трябва да сменим хотела — предложи Кристи в края на месеца. — Не можем да идваме все в „Риц“... Така ни възприемат като двойка и започват да ни забелязват.

Отсядаха в „Джордж V“, в „Галският принц“, в „Ланкастър“ и в „Рафаел“. После Майлс реши, че е по-добре да спрат да летят до Париж и обратно, защото това също би започнало да прави впечатление.

— Ще трябва да си намерим някое малко скривалище, някъде в Англия — заяви на Кристи при последното им пътуване до Париж. — Защо другата седмица да не го направим, скъпа?

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ОСМА ГЛАВА

Валеше като из ведро. Беше леденостуден ноемврийски ден.

Силният вятър блъскаше дъжда право в прозорците, като че стотици пирони чаткаха по стъклото.

Но в библиотеката на малката провинциална къща в Котсуолдс беше топло и приглушената светлина навяваше спокойствие.

Кристина се беше опънала върху дивана и слушаше дъжда. Той ѝ действаше успокоително и тя се радваше на свободния неделен следобед.

Крадешком хвърли поглед към Майлс. Обичаше го много повече, отколкото беше си представяла, че някога ще обича мъж. Кариерата ѝ имаше своето място в живота ѝ и тя работеше много усърдно. Но този мъж изпълваше съществуването ѝ.

Тя живееше за уикендите. Това бяха най-хубавите ѝ дни... Заедно, сами, в тази очарователна усамотена къща, която тя бе открила случайно в началото на октомври. Даваха я под наем за шест месеца и тъй като беше мебелирана, с Майлс нямаше какво да правят, освен да си купуват продукти и да пътуват дотам.

Бяха свързани с изключително тайна връзка, но това не дразнеше Кристина. Тя нямаше нужда от други хора, а само от Майлс. През седмицата бяха заедно винаги, когато той беше свободен, но тъй като не можеха да излизат, оставаха в апартамента на „Уолтън стрийт“. А тъй като той бе много зает в Камарата на общините, през уикендите си почиваше. Не правеха почти нищо — четяха и разговаряха, разхождаха се, тя обичаше да му готви и да се грижи за него, да го слуша какво мисли, какво чувства, да споделя изключителната му страст и силната му сексуалност. И нежност. Той бе смесица от всичко това.

Майлс седеше срещу нея на стола до огъня, зачетен в „Обзървър“ Останалите неделни вестници бяха пръснати по пода, след като старателно ги бе прочел. От време навреме мърмореше и ругаеше тихичко, понякога се изсмиваше високо или възкликваше: „По дяволите!“. После ѝ се усмихваше и започваше да ѝ обяснява. Винаги ѝ говореше за всичко.

В момента изразът му беше напрегнат. Тя знаеше, че се тревожи за положението в Близкия изток. Отношенията с Египет бяха обтегнати, защото Насър бе национализирал Суецкия канал. Великобритания, Франция и Израел бяха бомбардирани Кайро, а Майлс все още фучеше, когато бе насаме с нея.

Той като че ли усети погледа ѝ върху себе си, погледна я над вестника и попита:

— Какво има, Кристи?

— Просто ти се възхищавах, скъпи.

— Аха... Щом ми се възхищаваш толкова, да се качим по стълбите и да полегнем в този неделен следобед? Какво по-хубаво от това да се любим, докато навън вали?

— Честна дума, Майлс, невъзможен си!

— Но снощи в леглото твърдеше друго...

В отговор тя отиде до него, измъкна вестника от ръцете му и седна върху коляното му.

— Снощи беше страхотен.

Майлс ѝ се усмихна развеселено, свали очилата си с рогови рамки и потърка очи.

— Мисля, че с достатъчно новини се нагълтах за днес... Имам нужда от малко въздух. Искаш ли да излезем? Ти си единственият човек, когото познавам, освен себе си, и със сигурност си кралицата, която обича да се разхожда в дъжда...

— Хайде тогава навън, в дъжда!

Майлс я държеше в прегръдките си и наблюдаваше играта на светлината върху лицето ѝ.

Кристина отвори очи и се загледа в него.

— Толкова често ме любиш, Майлс. Разглезваш ме... — Докосна бузата му.

— М-м-м, съвсем вярно — каза той и я отпусна върху леглото. — Превръщам се в алтруистичен глупак, нали?

Наведе се над устните ѝ и я целуна бавно, докато се възбуди. Сърцето му се разтупа от обхваналата го страст. Усети ръцете ѝ на тила си, които галеха и раменете му. Желаше я, как само я желаше! Като че с всеки ден това чувство се усилваше. Любовните им игри вече не му стигаха.

С нисък и дрезгав от възбудата глас той почти изохка:

— Целуни ме, Кристи...

Тя коленичи над него и напрегнато се взря в лицето му. Обикнала бе дълбоко това лице. То я караше да забрави всичко останало, то изпълваше съзнанието ѝ.

Погали го по гърдите, плъзна ръцете си надолу по стегнатия му твърд корем. Кожата му беше гладка като излъскан мрамор и блестеше златисто тук-там, където слабата светлина огряваше меките му руси косми. Коленичи между краката му и почувства как тръпка премина по неговото тяло, когато сложи ръце от вътрешната страна на бедрата му.

Кристина погледна Майлс и видя, че се е втренчил в нея. Очите му отразяваха нейните, пълни с желание и любов. Сърцето ѝ заби силно. Тя се наведе над него и с уста потърси центъра на страстта му, точно както той го бе потърсил преди малко.

Когато се докосна до възбудения му penis, той изохка.

— Кристи, какво правиш с мен?

Устата ѝ се изпълни цялата с неговата мъжественост, а устните ѝ се раздвижиха с обич.

Сега Майлс наистина бе неин, беззащитен в своята голота, неподвижен и бездиханен, предлагащ ѝ се като дар на любовта. Тя притежаваше сърцевината му, основната част от живота му, духа му. В този миг принадлежеше единствено на нея.

Той прокара пръсти в гъстата ѝ разрошена коса, погали раменете ѝ, а после ръцете му се сплетоха нежно с нейните върху корема му. Той стисна пръсти около нейните. Стенание от болка излезе от гърлото му.

Кристина вдигна глава и видя как яркосините му очи потъмняха.

Изведнъж Майлс се раздвижи, обгърна с шепите си лицето ѝ и го издигна към себе си. Целуна я и нежно я дръпна да легне до него.

— Кристи, искам да съм в тебе. Искам да ме обгърне прекрасната ти топлина...

След миг беше отгоре ѝ, а тя потъна в тъмносините му очи. Почти грубо влезе в нея и тя изохка, когато почувства твърдината му. Непрекъснато запалвайки се един от друг, те се движеха в усилващ се ритъм. Страстта им като че ли щеше да ги взриви.

Майлс отвори очи, погледна я и извика:

— Ти! О... — разтвори устните ѝ и започна да ги смуче заедно с езика ѝ.

— Искам те цялата — прошепна във вдлъбнатината на врата ѝ.
— Цялата, всеки твой дъх, цялата!

Кристина почувства как той сякаш стигна до сърцето ѝ. И тогава чу собствения си глас, сякаш някъде отдалеч, да зове името му:

— Майлс! Майлс! Обичам те!

Двамата се притиснаха отчаяно един към друг. Устните на Майлс отново потърсиха нейните и той отново се втурна към сърцевината ѝ, викайки:

— Обичам те! Обичам те, Кристи! Не мога да живея без теб, не ме оставяй. Никога!

Той лежеше неподвижно, облегнал глава на рамото ѝ.

Кристина беше като замаяна. Погледна прозрачното му лице и сълзите ѝ бликнаха. Какво имаше в него, което толкова я вълнуваше? Сякаш докосваше някаква пружинка в съзнанието ѝ, и то така, че това понякога я разплакваше.

Майлс отвори очи.

— Какво става с нас, когато сме заедно така?

— Не знам. Струва ми се, че летя. Не си ли го забелязал, Майлс?

— Не зная точно какво чувстваш, но където и да си, аз съм с теб, Кристи.

— Някога случвало ли ти се е същото? С друга жена?

— Не. — Той преглътна, а после меко продължи: — Мисля, че знам какво става с нас, скъпа. — Когато актът е толкова съвършен, както това става при нас, тогава комбинацията от невероятното физическо удоволствие и екстаз заедно със силната емоционална връзка го прави свръхестествен.

Погали косата ѝ, обърна лицето ѝ към себе си и прошепна:

— „Положи ме като печат на сърцето си, като пръстен на ръката си, защото любовта е силна като смърт...“ — Спря и се смръщи. — Сега се провалих, защото не мога да си го спомня по-нататък.

— „Ревността — люта като преизподня...“ — подхвърли Кристина.

— Точно така. А по-нататък?

— И аз не мога да си спомня, но знам следващия стих: „Големи води не могат угаси любовта и реки не ще я залеят“. Виждаш ли,

донякъде познавам Библията.

— Да... — Майлс като че се поколеба, а после изрече: — Кристи, има нещо, което не съм ти казал... Докато беше в Ню Йорк за ревюто преди няколко седмици, направих нещо...

Гласът му беше толкова сериозен, че тя бързо седна и уплашено се втрени в него.

— Какво си направил?

Майлс се пресегна за цигара от нощната масичка и я запали. Дръпна дълбоко, погледна я и започна предпазливо:

— Извърших нещо, за което се заклях никога повече да не го правя. Отидох при Кандида и я помолих за развод.

— И?

— Отговорът, естествено, беше отрицателен. Нападна ме като хиена и ме заплаши, че ще вдигне страхотен скандал, ако отново се обърна към нея. Направих този опит, защото искам да се ожения за теб, Кристи. Не искам да се крием по ъглите. Искам да мога да те изведа след хората. Искам да бъдеш моя съпруга. — Тъжно поклати глава. — Излиза, че не ни е съдено.

— За мен няма значение! — извика тя. — Нищо няма значение, Майлс, стига да сме заедно.

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ДЕВЕТА ГЛАВА

— Какво има, скъпа? — попита Майлс, докато крачеше из всекидневната в апартамента на „Уолтън стрийт“. — Колието не ти ли харесва? — Изглежда я внимателно, опитвайки се да разбере защо е разстроена.

Кристина вдигна ръка към врата си и докосна дантелената плетеница от верижки, обсипани с диаманти и опали.

— Майлс, това е най-красивият подарък, който някога съм получавала. Как бих могла да не го харесам?

— Тогава защо си толкова тъжна, Кристи? — Наведе се към дивана и взе тънката ѝ трепереща ръка в своята. — Защото не мога да прекарам Коледа с теб ли? Ако е така, ще се опитам да съкратя ваканцията. Имам идея. Бъдни вечер ще прекарам с теб — каза, като бързо започна да импровизира. — Вечерта ще отида с колата в Съфък и ще вечерям с момчетата и родителите ми. Другия ден ще прекарам с тях, ще се върна на втория ден на Коледа, за да бъда с теб и...

— Не, Майлс, няма да ти разреша да се разкъсваш на две или да променяш плановете си толкова късно. Освен това самата аз няма да мога да променя моите. Родителите ми ще страдат, ако не отида в Йоркшир. Чакат ме, а аз отдавна не съм ги виждала, знаеш много добре.

— Кандида няма да бъде там, ако това си мислиш. Тя наистина ще замине с Моника за Шотландия. Ще бъдат в ловджийската хижа на баща ѝ. — Майлс поклати глава озадачен. — Отначало не можах да разбера защо изведнъж ми заяви, че мога да взема момчетата.

Кристина седеше, втрепенена в огнището.

— Това е самата истина, скъпа. Кандида няма да бъде в Броксли Хол. — Тъй като тя продължаваше да мълчи, той възкликна: — Господи, не ми ли вярваш, Кристи?

Тя с разбиране стисна ръката му.

— Майлс, много добре знам, че никога не би ме излъгал, не си такъв човек.

Майлс се взря в лицето ѝ. Онова, което изживяваше, винаги си личеше по погледа ѝ. Очите ѝ винаги му казваха всичко. Забеляза, че още е разстроена, но реши в момента да не я разпитва повече. Нямаше да се виждат цяла седмица. През последните шест месеца не се бяха разделяли за толкова дълго време. А той нямаше намерение да разваля вечерта им.

Все едно че ѝ бе внушил мислите си. Кристина се усмихна широко и скочи на крака.

— Скъпи, хвърли няколко дървета в огнището, отвори шампанското и да започнем хубавата вечер. Ще ти дам подаръците... Все пак за нас тази вечер е Коледа.

— Точно така. — Той я дръпна и лекичко целуна вдлъбнатината на врата ѝ. — Много те обичам.

Тя се отскубна и изтича в спалнята, а на вратата се обърна и му изпрати въздушна целувка.

Майлс бе зает с отварянето на бутилката шампанско, когато тя се върна в стаята с много пакетчета в ръце.

— Всичките ли са за мен?

Със загадъчен вид Кристина ги отнесе към камината.

— Още едно отиване — и толкоз.

С препълнено от любов сърце той си помисли, че на този свят няма друга жена като неговата Кристи.

— Винаги си жадувал за това. — Тя помъкна към него голям пакет, обвит в кафява хартия. — Бих искала именно ти да я притежаваш. С цялата ми любов, скъпи.

Той пое пакета, разбрал вече, че държи една от нейните картини. Тъй като се възхищаваше на всичките, нямаше представа коя му е избрала.

— Благодаря ти, Кристи. Май че ей сега ще се сдобия с някой от твоите пейзажи. С кой ли?...

— Отвори и ще видиш. — Тя застана с гръб към огъня, наблюдавайки го как отнася пакета до дивана и разкъсва хартията. Щом тя изникна пред очите му, той я вдигна високо и възкликна:

— Но това е „Лилия в Хедли“! О, Кристи, колко щедро от твоя страна, че ми подаряваш любимата си картина! — Облегна платното на дивана, приближи се и силно я прегърна.

— Обикнах тази картина, след като се запознахме в „Хедли Корт“. Затова бих искала ти да я имаш, за да ти напомня винаги за мен. Лицето му помръкна и той се намръщи.

— Да не би да отиваш някъде?

— Не, глупчо. Защо питаш?

— Защото каза: да ми напомня за теб. Има ли нужда нещо да ми напомня за теб, след като ти винаги ще бъдеш с мен?

— Разбира се, Майлс. А сега искаш ли чаша шампанско, преди да си отворил останалите подаръци?

— Получих коледна картичка от Ралф и Дълси — каза той, докато наливаше в чашите. Заминавали в Ню Йорк да снимат филма за Холивуд и да играят в постановката на Бродуей. Напоследък чула ли си се с Джейн?

— Когато вчера ми се обади в офиса, беше ядосана, че „малките чудовища“ за Коледа отиват в Ню Йорк. Иначе няма много новини. Ще прави костюмите за новата пиеса на Хал Принс и затова ще остане още шест месеца.

— Браво на Джейн! Талантливо момиче е. — Майлс донесе чашите и се чукнаха. — Щастлива Коледа, сладката ми.

— Да бъде, Майлс.

Седнали пред огъня, пиеха бавно шампанското Дом Периньон, а Майлс отваряше един след друг подаръците си — книги, плочи с джазова музика, копринен халат, сапфирени копчета за ръкавели.

— Изключителни са. Но това е твърде разточително от твоя страна, Криси.

Тя коленичи до стола му, гледайки го с обожание.

— Наистина ли тези копчета ти харесват? Смятам, че отиват на очите ти.

Той ѝ се усмихна, бръкна в джоба си и извади малка кутийка.

— А това е още един коледен подарък от мен.

Беше голям пръстен с опал, заобиколен от диаманти.

Той вървеше с колието, което ѝ бе дал малко по-рано. Наистина беше красив.

— Трогваш ме, Майлс. Прекрасен е! — Тя сложи пръстена на десния си безименен пръст, отдалечи ръката си и му се полюбува.

— Не на тази ръка, скъпа — каза Майлс. Свали пръстена и го постави на лявата ѝ ръка. — Да кажем, че просто предпочитам да го

виждам там. — Спря и се взря в нея. — Кристи, какво има?

Тя преглътна и избърса очите си.

— Майлс...

— Да, скъпа. Нещо случило ли се е?

— Бременна съм.

Внезапната искра от щастие и гордост в очите му само след миг помръкна и лицето му стана тъжно и някак си празно.

— Кристи — изрече и бавно поклати глава. — Кристи...

Не ѝ убягнаха мрачният тон, неудобството в погледа му, тревогата, която го обземаше. Познаваше го твърде добре.

— Но преди секунда ти се зарадва! — извика тя, хващайки го за ръка.

— Разбира се, но... — Майлс не може да продължи. Никога не бе я обичал толкова много, колкото в този миг.

— Нямахте да ти го съобщя точно тази вечер — каза тя, — ако не беше преместил пръстена от дясната ми ръка на лявата. Нямахте.

— Радвам се, че ми каза. Това засяга и двама ни. Не може да носиш такъв товар самичка, Кристи.

— Не исках да те тревожа, особено пред прага на Коледа. Не исках да ти развалям празника... Ти и така рядко виждаш момчетата.

Той докосна бузата ѝ.

— Винаги си толкова досетлива, прекрасна моя. — Облегна се на стола си и каза: — Е, това ни изправя пред нов проблем, нали?

Тя кимна.

— Майлс, не искам да правя аборт. Просто не мога да убия нашето дете. Знам, че ще ти е трудно, но мислех...

— Кристи, едно бебе само ще ми донесе неприятности. От друга страна не искам да абортираш. — Смръщи се още повече. — Точно в този момент не знам какво е разрешението.

— Защо да не оставя бебето, Майлс? Кой ще знае, че е твое? Само ти и аз... Имам финансовата възможност да се грижа за него...

— Не съм сигурен, че така би трябвало да постъпиш — веднага я прекъсна той. — А ако някога истината излезе на бял свят? Политическата ми кариера...

— Да, има много неща, с които трябва да се съобразяваме.

— Кога разбра?

— Преди четири дни.

— Защо не ми каза по-рано? Мога да си представя колко си била разстроена, Кристи. Трябваше да ми се довериш.

— Не исках да те тревожа преди Коледа.

— Откога си бременна?

— От шест седмици.

Той я притисна силно до себе си и я погали по главата.

— Ще измислим най-доброто разрешение. Опитай се да не се безпокоиш. След празниците ще се справим с всичко.

ПЕТДЕСЕТА ГЛАВА

Въпреки че Майлс ѝ беше казал да не се разстройва, през следващите двайсет и четири часа, докато се подготвяше да замине при родителите си в Йоркшир, Кристина само за това мислеше.

Тревожеше се за Майлс, за себе си и за детето. Чудеше се какво да прави с бебето.

Кристина знаеше, че Майлс Съдърланд я обича с цялото си сърце и че не би искал тя да абортира. Дълбоко в себе си беше сигурна, че той искаше бебето. Но самата тя беше твърде зряла и прагматична, за да е наясно, че над всичко стоеше политическата му кариера.

Веднъж ѝ беше споменал — не в пламъка на страстта, а по време на една от тихите им разходки сред природата:

— Ти си моят живот, Кристи.

Но това не беше точно. Политическата му кариера беше неговият живот. И тя никога не би поискала да се откаже от тази кариера.

Ако го помолеше, той би размислил, даже би могъл и да го направи. Но един ден щеше да съжалява, а тя — още повече. Да поиска от човека, когото обича толкова много, да се откаже от любимата работа, би означавало, че въобще не го обича.

Политиката и Майлс Съдърланд бяха така свързани, че не можеха да бъдат разделени. Майлс би повехнал без избирателите си, без политическите си приятели, без Камарата на общините, без живота на арената на борбите. Веднъж Уинстън Чърчил беше казал за себе си, че е дете на Камарата на общините. Същото важеше и за Майлс Съдърланд.

„Всъщност аз съм неговата дилема“, помисли си Кристина следващата вечер, когато се прибираше от модната къща. Сутринта Майлс бе тръгнал за Съфък, любящ и загрижен, както когато му съобщи новината. Тя бе привършила покупките си за Коледа и бе отишла в офиса си, за да разпише някои чекове, да раздаде подаръци и да присъства на коледното парти, което Жизел бе организираща за персонала.

Сега нямаше какво да прави, освен да се тревожи до сутринта, докато потегли за Лийдс. След като закачи палтото си и запали огъня, който мисис Грийн — прислужницата, бе подготвила по-рано, отиде в кухнята. Не беше особено гладна, но знаеше, че трябваше да хапне нещо, затова отвори кутия с доматиена супа. Докато чакаше да се загрее на газта, си направи сандвич с пушената съомга, останала от предишната вечер.

След десет минути Кристина отнесе вечерята си във всекидневната и я изяде пред вече разгорелия се огън. В главата ѝ се въртяха най-различни варианти. Можеше да остави бебето и да рискува да изгуби Майлс. Но би могла и да абортира. Или да изчезне в друга страна, да роди и да живее в чужбина до края на живота си. Понякога Майлс би могъл да ѝ идва на гости.

Стана и започна да се разхожда из стаята. Нито една от тези възможности не можеше да бъде изпълнена. Имаше само едно решение — Майлс да принуди Кандида да му даде развод, за да могат да се оженят. Разбира се! Защо предишната вечер тя и Майлс не се сетиха за това? Само защото и двамата се бяха примирили, че тя никога няма да му даде развод. Но все пак нещо би могло да се постигне. Кристина се върна до стола край камината и малко се успокои за първи път от няколко дни насам.

Сложила ръце на корема си, тя се замисли за бебето. За тяхното бебе. С възторг си представи как част от Майлс сега растеше в нея. Щеше да роди бебето. Ще се омъжи за Майлс. Трябваше да стане. Това беше решението.

Пронизителният звън на телефона я накара да подскочи от изненада.

— Кристи, любима, как си?

— Майлс, чудесно се чувствам. Току-що ми дойде блестяща идея.

От другия край на жицата долетя смехът му.

— И на мен. Но първо кажи своята.

— Трябва да отидеш — знаеш при кого — и да я накараш да ти върне свободата.

— Винаги съм знаел, че те обичам за нещо, и очевидно е заради ума ти! Изглежда великите мозъци мислят еднакво. Тази вечер и аз стигнах до същото решение и едва изчаках да мине вечерята, за да ти

позвъня. Отново ще се видя с Кандида, веднага, щом тя се върне от Шотландия. Ще го уредим, ще видиш. Всичко ще е тип-топ.

— Изведнъж се почувствах много по-добре. Все пак Коледата няма да бъде толкова лоша.

— Защото съвсем скоро, другата седмица, ще бъдем заедно. Сигурна ли си, че не искаш да ти се обадя в Лийдс?

— По-добре недей. Не бих искала да им обяснявам кой си. Знаеш какви са родителите.

— Обичам те, Кристи.

— Весела Коледа, Майлс.

— Накъде, мис? — попита шофьорът на таксито, след като сложи куфара ѝ в багажника.

— Към гарата, моля.

— Готово, мис.

Кристина се настани удобно, оправи полите на палтото си и се загледа през прозореца. Беше започнало да вали сняг. Дали валеше и в Йоркшир?

Погледна часовника си. Имаше достатъчно време, за да хване в десет и трийсет влака, който пътува за Донкастър, Лийдс и Харогит. Най-добрият сутрешен влак на север, който продължаваше до Единбург. „Шотландия“, спомни си тя и мислите ѝ отново се върнаха към Кандида. Един ден Майлс щеше да бъде свободен. Щяха да се оженят. Тя ще роди детето им. Плъзна ръка върху корема си. Беше плосък. Още нищо не си личеше. Но след няколко месеца щеше да е наедряла. Трябва да започне да си измисля дрехи за бременна...

Нито шофьорът на таксито, нито Кристина забелязаха как огромният камион се подхлъзна по заснежения път. Той удари колата откъм вратата на пътника, завъртя я и я запрати към един стълб.

Кристина излетя от седалката, удари главата си в стъклото, което я отделяше от шофьора, и се строполи на пода като купчинка.

Беше в безсъзнание, когато я извадиха от смачканата кола и я натовариха в линейка, за да я откарат в най-близката болница. Като по чудо раните ѝ бяха леки, по-скоро охлузвания и натъртвания. Но един час, след като я приеха в спешното отделение, тя загуби бебето си.

ПЕТДЕСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА

Седмици наред след нещастieto Кристина се чувстваше празна и опустошена. Майлс също бе разстроен. Проявяваше внимание и грижи, но на нея ѝ бе необходимо дълго време, за да се възстанови.

Бавно започна да събира парчетата от живота си и тъгата ѝ от спонтанния аборт премина. Работата ѝ изяждаше времето и ѝ помагаше да живее. Не само загубата на бебето разстройваше Кристина в първите месеци на 1959-а. Тя за сетен път се убеди, че на тях с Майлс винаги щеше да им пречи съпругата му, която не искаше и да чуе за развод. При нормални обстоятелства двамата биха могли просто да се съберат заедно, но в живота на един политик нещата стояха другояче.

През февруари Майлс отново отиде при Кандида и поиска развод. Тя още веднъж му отказа. Той се върна на „Уолтън стрийт“, отново победен и унижен. Тази вечер сърцето на Кристина се скъса заради него.

Докато пиеше уискито си със сода, той каза:

— На колене я молих. Тази жена е направена от камък.

В края на същия месец падна бомбата: неговата сестра му съобщи, че двамата с Кристина са били видени заедно в Котсуолдс. Даже къщата, където прекарваха уикендите, която им действаше така успокоително и ги сближаваше, изведнъж се превърна в затвор. Отношенията им още повече потънаха в тайнственост.

За пръв път, откакто се влюбиха един в друг, тя и Майлс започнаха да се карат. Малки, незначителни разправии, но все пак те рушаха хармонията и спокойствието, на които по-рано се радваха.

През април Кристина се увери в три неща: че Майлс никога няма да се отърве от Кандида, освен ако случайно тя не умре; че за него политическата му кариера стоеше на първо място; и че тя повече не можеше да живее по този начин. Животът ѝ изцяло се въртеше около Майлс, около нуждите му, около условията на работата му, около старите му привички. Тя обаче не можеше вечно да продължава така.

През юли същата година на Кристина ѝ стана ясно, че има само един изход от затрудненото ѝ положение: трябваше да напусне Англия и да замине за Съединените щати. Само разстоянието между нея и Майлс би могло да ги откъсне един от друг. Обичаше го изключително много и знаеше, че ако остане в Лондон, никога не би имала сила да се откаже от него. Но за да спаси собствения си живот, трябваше да се откъсне от Майлс. Болката, която изпитваше сега, беше твърде висока цена за откраднатите мигове с него. Освен това тя искаше всичко, което той винаги казваше, че ще ѝ липсва един ден: нормално съществуване, съпруг, деца... и достойнство. Не можеше повече да се спотайва по ъглите с Майлс. Това, че се налагаше да се крие в провинцията с него, беше повече от унижително.

Тя не го уведоми за плановете си, защото беше сигурна, че той никога нямаше да я пусне. Всичко трябваше да бъде готово, когато му го съобщи. Първата ѝ стъпка беше за една година временно да направи Жизел Ру завеждаща Къщата на Кристина. Даде на родителите си ключовете от апартамента на „Уолтън стрийт“ и им поръча да ходят там веднъж месечно. На секретарката си Лиз осигури друг комплект с ключове, за да се справя с пощата и с други ежедневни неща, тъй като нито Кристина искаше да се отказва от апартамента, нито пък Джейн. Пусна плана си в действие и започна процедурата по откриване на нюйоркския клон на своята фирма. Разполагаше с достатъчно средства, за да финансира проекта, както и с дълъг списък постоянни американски клиентки. Освен това най-близката ѝ приятелка с нетърпение я очакваше в Ню Йорк. Кристина отдавна беше доверила на Джейн отношенията си с Майлс и когато реши да скъса с него, тя ѝ съобщи за намеренията си.

Последният, който научи, бе Майлс.

— Тази вечер си много красива, Кристи — каза Майлс, поемайки от ръката ѝ чашата с бяло вино.

Тя изтича в кухнята под предлог, че трябва да донесе лед. Отново я бе обзела вълната от любов към него. Тази вечер той бе облечен със светлобежов костюм. Светлите тонове винаги му отиваха. Докато пълнеше кофичката с лед, Кристина си даде сметка, че не би могла да

прекара вечерта с него така, както бе планирала. Трябваше веднага да му каже. На момента.

Когато се върна във всекидневната, той я попита:

— Кристи, защо не си сложила моите опали с тази рокля? Отдавна не съм ги виждал. Вече не ти ли харесват?

— Много ги обичам, Майлс. Но те са изключително ценни и затова ги държа заключени в сейф. — Тя преглътна, седна на края на стола и го погледна. Събра сили и успя да изрече твърдо: — Майлс, има нещо, което трябва да ти кажа.

По сериозния ѝ тон той разбра, че нещо никак не е наред.

— Заминавам, Майлс. Не мога повече да живея в Англия — заяви Кристина. Той се опита да я прекъсне, но тя вдигна ръка. — Не, Майлс, остави ме да довърша. Ти не можеш да заминеш, тъй като си член на парламента, но аз мога. И затова отивам в Ню Йорк, поне за година. Тръгвам утре.

— Но защо? За бога, защо? — запита той ядосан, с побледняло лице и изумен поглед.

— Защото животът ни не може да продължава така, Майлс. Обичам те. Много те обичам, скъпи. Но не мога да продължавам така. Трябва да съм на разстояние от теб, за да започна нов живот. Не можеш ли да разбереш?

— Ще отида и отново ще моля Кандида!

— Няма да стане, Майлс. Знаеш го много добре, както и аз. Тя никога няма да ти даде развод. Време е да спасявам собствения си живот.

Той прекоси стаята, вдигна я от стола и трескаво я прегърна.

— Кристи, ти си моят живот. Моля те, не ме напускай.

— Аз не съм целият ти живот, Майлс, а само част от него. Имаш си своята политическа кариера, имаш децата си. Над всичко обаче стои кариерата ти. Няма да ти е лесно, но ще се справиш... — Не ѝ стигнаха силите да продължи. Изплъзна се от прегръдката му и тръгна към камината.

Той се втренчи в нея. Стори му се, че е дошъл краят на света. На неговия свят.

— Майлс, ако ме обичаш — каза Кристина, — ще ме пуснеш... — Очите ѝ се напълниха със сълзи. Не можеше повече да се контролира. — Ако ме обичаш толкова, колкото казваш, ще ми дадеш

тази възможност: никога повече да не се виждаме. Остави ме на спокойствие.

— Кристи! — извика отчаяно той. — Умолявам те! Ще намерим някакъв начин, ще намерим разрешение.

Тя поклати глава.

— За нас сега има само един път, Майлс. Трябва да се разделим. Трябва да ме пуснеш да замина.

Главата му пламна от мисли. В съзнанието му изникнаха неща, които никога не ѝ беше доверявал, думи на обич, които не ѝ беше казал... Би могъл да ѝ даде още толкова много от себе си! Обичаше я с всяка клетка на тялото си. И точно затова трябваше да ѝ даде възможността, за която тя го молеше. Твърде късно беше да се променят нещата. За нея беше твърде късно.

Майлс направи една несигурна крачка към нея и спря. Не можеше да отиде и да я целуне. Не смееше.

— Сбогом, любов моя — каза и излезе от стаята. Докато тичаше надолу по стълбите, очите му се напълниха със сълзи и той разбра, че никога повече нямаше така да обича жена.

По целия път над Атлантическия океан тя плака.

Джейн я посрещна на летището, хвърли ѝ един поглед и без никакви въпроси я настани в чакащата лимузина.

— Слава богу, че са изобретили тъмните очила — каза Кристи, опитвайки се да разговаря весело и нормално, и веднага избухна в сълзи.

Джейн я прегърна, потупа я по гърба и я посъветва да поплаче. Кристина хълца по целия път до Манхатън, а приятелката ѝ я успокояваше.

В близките дни Кристина някак си успяваше да се справи с бизнеса си и да работи до самозабрава. Тъкмо работата, която тя обичаше, ѝ помагаше да не скърби денем. Но по цели ноци страдеше и плачеше за Майлс. Разбра, че някъде дълбоко в сърцето си винаги щеше да скърби за него. Той беше първата ѝ истинска любов.

Седмиците преминаваха в месеци и Кристина започна да се контролира по-успешно. Една вечер заспа, без да пролее нито една сълза.

Следващата сутрин на закуска каза на Джейн:

— Смятам, че оздравявам. Снощи не плаках, преди да заспя.

— Радвам се за теб, мила — отвърна Джейн. От самото начало бе разбрала, че сърцето на Кристи е смазано. Затова беше добра с нея и нито веднъж не каза лоша дума срещу Майлс. Но сега промърмори: — Достатъчно време мина.

— Какво искаш да кажеш?

— Вече сме първата седмица на декември, а ти пристигна през юли. Шест месеца сълзи! Господи! Това е като някакъв своеобразен рекорд.

Кристина се разсмя.

Също и Джейн, която съвсем делово отбеляза:

— Сега вече наистина знам, че се оправяш, Краутър. Може би ще ми помогнеш да организирам коледното парти, нашето коледно парти.

— Ще го правим ли?

— Да... Искам да се срещнеш с този артист — Саймън, да видим дали ще го одобриш. Надявам се, защото имам намерение да се омъжа за него.

— Откога продължава това? — извика Кристина. — Виждала ли съм го някъде тук?

— Не, той е нов... и е страхотен.

— Артистите не са добри съпрузи, Джейни.

— Да не би да искаш да кажеш нещо против баща ми? — Джейн се накокошини. — На мама това не би й харесало.

— Ралф е по-различен — заяви Кристина.

— Също и Алекс Нюман.

— Не спомена ли, че името му е Саймън?

— Кристи, Алекс Нюман е за теб. Изненада.

Кристина вдигна ръка.

— А, не... Още не съм готова за мъже.

Не беше сложила в сметката Алекс Нюман. Още в мига, в който го видя, тя установи, че той наистина е различен. Притежаваше нещо, което го отличаваше от другите, и то нямаше нищо общо с хубавата му външност и с чара му.

Джейн го доведе, за да ѝ го представи. Докато се ръкуваха, Кристина нямаше никаква представа, че той вече бе решил да се ожени за нея, още щом я бе зърнал в другия ъгъл на стаята.

Цяла вечер той се държа изключително кавалерски. Няколко пъти я разсмя с остроумието си и тя откри, че той я привлича. Но когато я покани да излязат следващата вечер, тя отказа.

— Благодаря много, но мисля, че няма да стане.

— Още ли не сте готова?

Тя леко се отдръпна, шокирана от директния му въпрос.

— Не ви разбирам? — Зачуди се дали Джейн не му е говорила за проблемите ѝ, но веднага си каза, че приятелката ѝ никога не би направила нещо толкова подло.

— Не бива да изглеждате като обидена — каза Алекс и се усмихна. — Инстинктивно почувствах, че изживявате нещо много лично. Помислих си, че това вероятно обяснява неохотата ви да приемете поканата ми за вечеря. — Усмихна ѝ се момчешки. — А може би и не ме харесвате.

— Харесвам ви, Алекс, и то много. И за да ви го докажа, утре ще изляза с вас.

Той се усмихна, отиде да вземе по едно питие и после дълго стояха край огъня, разговаряха за безброй неща и откриха, че имат сходни интереси.

— От Джейн разбрах, че Къщата на Кристина е готова и ще бъде открита в началото на следващата година — каза Алекс. — Сигурно ще останете да живеете тук постоянно.

— Засега нямам такива намерения. Лондонската къща също има нужда от мен и вероятно ще пътувам дотам и обратно. Определила съм си една година, докато работата ми потръгне тук.

— Разбирам. Но в Америка бизнесът ви бързо ще се разрасне. Навярно в Ню Йорк продажбите ви ще бъдат двойно повече, отколкото в Лондон.

Кристина го изгледа с интерес, понеже знаеше, че е banker. През останалата част от вечерта разговаряха за бизнес. По-късно, след като всички си отидоха и тя помагаше на Джейн да приберат чашите и чиниите, откри, че мисли за Алекс Нюман и за смелите му идеи за маркетинга.

Докато тя и приятелката ѝ миеха кристалните чаши, неочаквано Кристина ѝ каза:

— Алекс ми хареса. Ти беше права — чудесен мъж е и не е като останалите.

— Освен това е и богат — нехайно вметна Джейн. — Не че това има някакво значение за теб.

— Оставаше и да има. И не ми втъпявай някои неща, Джейни Седжуик! Той ме интересува само като приятел. Идеите му за бизнеса ми допаднаха. Освен това твърди, че ще е щастлив да ми помогне по всяко време.

— Не се и съмнявам — Джейн патетично извърна очи нагоре. — Освен че е очарователен, хубав, богат и интелигентен, няма жена.

— Звучи като мистър Съвършен — отбеляза Кристина. — А защо не е женен?

— Мисля, че е разведен.

Кристина поклати глава, обърна се и се върна във всекидневната. Джейн веднага изтича след нея.

— Кристи, много съжалявам. Не исках да те разстройвам.

— Не си ме разстроила, Джейн. Просто още не мисля за други мъже.

— Все пак излез утре с Алекс. Той е толкова приятен, а знам и че те харесва. Хайде, направи го заради мен.

На другата вечер Кристина вечеря с Алекс Нюман. Тогава тя още не знаеше, че той щеше да излекува раните ѝ и отново щеше да направи от нея цялостно човешко същество.

ПЕТДЕСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

— Мамо, защо не ми кажеш какво ще подарим на баба за рождения ден? Искам да знам.

Кристина погледна шестгодишната си дъщеря и каза:

— Ш-ш-т, Кайл, не викай на улицата.

— Но защо не ми кажеш, мамо? — хленчеше момиченцето.

— Защото не можеш да пазиш тайна, а подаръкът е специален. Страх ни е, че ще се изпуснеш пред баба и няма да можем да я изненадаме.

— Но, мамо — високомерно заяви Кайл, — аз не съм бебе като Клариса на леля Джейни.

Като стисна здраво ръката на детето, Кристина я поведе към „Саут Одли стрийт“. Беше ясен юнски ден на 1965-а и тази седмица Одра щеше да навърши петдесет и осем години. Кристина и Алекс даваха същата вечер малка вечеря в нейна чест, а Кайл от няколко дни ги измъчваше с въпросите си за подаръка.

— Моля те, мамо, кажи ми.

— Хайде да се споразумеем, Кайл — изрече Кристина, сдържайки раздражението си. — Ако не ми го повториш още веднъж на улицата, когато се приберем, ще го разбереш. Съгласна ли си?

— Да.

Майката и дъщерята продължаваха да вървят мълчаливо. Кристина беше заета с мисли за бизнеса си и се чудеше дали да не се отбие за няколко минути на „Брутън стрийт“, за да поговори с Алекс и Жизел относно зимната колекция. Реши да не го прави. Родителите ѝ, Джейни, съпругът ѝ Саймън и семейство Седжуик щяха да дойдат около шест и половина, а вече беше четири. Май беше по-добре да се прибере на „Итън скуеър“.

Мислеше коя рокля да облече вечерта, когато го видя да слиза от една кола.

За част от секундата той намали крачка, но тя продължи да върви бавно заради Кайл.

Той обърна глава и погледна улицата в нейната посока. Моментално я забеляза. Спря като закован по средата на тротоара и тя помисли, че я изчаква.

В следващия момент тръгна полека към нея, а очите му бяха приковани върху лицето ѝ.

„За осем години не се е променил“, помисли си Кристина. Около слепоочията косата му бе посивяла повече, но изглеждаше съвсем същият. Сега беше известен. Лейбъристката партия бе спечелила последните избори през 1964 година. Той бе станал министър и много важна фигура в британското правителство. Някои твърдяха, че ще се издигне още повече и един ден ще стане министър-председател. Кандида се беше развела с него преди шест години, за да се омъжи за обеднял французин с гръмка титла. От време навреме в клюкарските колони срещаше името му, свързано с различни жени. Но той не се бе оженил повторно.

Когато приближиха, сърцето на Кристина заби силно, а устата ѝ пресъхна.

— Здравей, Кристина — изрече той меко, когато застанаха един срещу друг.

— Майлс... — За миг не можеше да изрече нищо друго. Беше заслепена от синьото сияние на очите му, бушуващите чувства в гърдите ѝ я задушаваша. Най-накрая успя да каже: — Радвам се да те видя след толкова години.

— Да... осем години, Кристи, много дълго.

— Поздравления, Майлс... за всичките ти успехи и за това, че си станал министър.

— И на теб, Кристина. Където и да се обърна, виждам твоето име — парфюм, дрехи, очила за слънце, бельо, шапки... — Майлс стоеше като вцепенен. Държеше се прекалено сдържано, страхувайки се, че би могъл да я хване за ръката и да я завлече някъде. Където и да е, само да са сами, само да може да я прегърне и да ѝ каже колко много я обича все още.

Нито един от двамата не можеше да мръдне и да откъсне очите си от другия. Времето като че бе престанало да тече.

В съзнанието ѝ изплуваха хиляди случки и докато го гледаше, разбра, че и той си спомня.

— Мамо?

Гласът на детето прекъсна магията.

Майлс сведе очи.

— Аз съм Майлс. Ти как се казваш? — попита той с топлия си глас и ѝ подаде ръка.

Тя я пое, усмихна му се и на бузките ѝ се появиха трапчинки.

— Кайл.

— На колко години си, Кайл?

— На шест.

Той вдигна глава.

— О, Кристи...

Жегнаха я болката в очите му и внезапният блясък от сълзи. Върху слабото му интелигентно лице прочете дълбок копнеж и тогава разбра, че той все още я обича и че си спомни за детето им, което тя загуби. В този миг Кристина разбра, че не се е оженил повторно заради нея.

— Майлс, Майлс... — Ридание заседна на гърлото ѝ.

— Недей. — Той сложи ръка на рамото ѝ. — Недей, Кристи. Пази се... Довиждане, Кайл.

Той се извърна, забърза към къщата, където колата му беше паркирана, и изтича по стъпалата. Тя изчака, докато вратата се затвори след него, и тогава тръгна отново.

— Защо плачеш, мамо?

— Не плача.

— Плачеш.

— От вятъра е.

— Но няма вятър, мамо.

— Аз съм по-висока от теб и нагоре има вятър.

— А-а.

— Хайде да вземем такси — извика Кристина, избърсвайки мокрите си страни, и избута дъщеря си напред.

— Преди да се приберем, обеща да ми кажеш какъв ще е подаръкът на баба — заяви Кайл веднага, щом влязоха в апартамента на „Итън скуеър“.

Кристина я погледна и кимна.

— Спомням си, Кайл, точно така казах. Само че не уточних кога ще ти го кажа. Ще узнаеш заедно с баба си — по-късно вечерта.

— Не е честно!

В този миг бавачката Фрейзър — приятна шотландка, която се грижеше за Кайл, се появи в антрето и я отведе в детската стая.

Кристина изтича направо в спалнята си, остави чантата си на леглото и влезе в банята. Заклучи вратата, пусна водата да тече в мивката, взе една хавлиена кърпа и зарови лице в нея. Облегна се на стената и рида, докато сълзите ѝ пресъхнаха. Плака за детето, което загуби, за любовта, която загуби. Плака за Майлс и за самотата му, за трагичните обстоятелства в живота му и за всичко, което му липсваше.

Щом се успокои, тя изми лицето си и отиде в спалнята, за да се гримира отново и да се облече за вечерята в чест на рождения ден на майка ѝ. По-рано през деня бе избрала бледоморава копринена рокля и подобни копринени обувки, както и опалите, които Майлс ѝ беше подарил. Сега, докато ги държеше в ръце, ѝ се стори странно, че бе решила да ги сложи именно тази вечер.

Когато се облече, Кристина излезе от стаята и бързо тръгна към салона, за да огледа всичко, преди гостите да са пристигнали. В антрето дочу пискливия глас на Кайл откъм кабинета на Алекс. Тръгна натам и се спря на прага. Тъкмо тогава Кайл казваше:

— И той като си тръгна, мама се разплака.

Алекс вдигна очи и се усмихна на Кристина, виждайки я да стои изправена в рамката на вратата.

— Здравей, моя Крис-Крис. Тази вечер си красива, много красива.

Тя протегна ръце към него и се взря с любов в лицето му. Беше щастлива, че се омъжи за този човек.

Той я целуна по бузата и се обърна към детето си.

— Хайде, малка кукличке, няма ли да отидеш да се преоблечеш? Дядо и баба ще пристигнат всеки момент.

Щом останаха сами, Алекс я прегърна и промълви над ухаещата ѝ коса:

— Значи след толкова години най-накрая си се видяла с Майлс Съдърланд.

Тя кимна и след кратко мълчание обясни:

— Толкова ми стана болно за него, Алекс... Затова се разплаках, когато си тръгна, нямаше други причини.

— Разбирам, Кристи. Предполагам, че е самотен, независимо от цялата си слава и власт.

— Да — прошепна тя. — Наистина това бе единствената причина.

Алекс я отдалечи от себе си, усмихна се и поклати глава.

— Мислиш ли, че след седемгодишен брак не знам каква е истината?

— Майлс ли беше? — попита Джейн и я изгледа напрегнато. — Мъжът, с когото си се срещнала следобед?

Кристина кимна и се намуси.

— Значи и на теб ти е казала, малката маймунка... Май че го е съобщила и на родителите ти.

Джейн стисна ръката ѝ.

— Не се дразни от нея, Кристи. Знаеш какви са децата, освен това никой не ѝ обърна внимание.

Кристина се засмя тъжно.

— Искаш ли да се обзаложим? — Дръпна Джейн до прозореца и я изтика на терасата. — Преди малко дойде майка ми и ме попита с кой мъж съм се видяла следобеда. Даже има нахалството да ме попита дали съм щастлива с Алекс.

— А ти си, нали? — изведнъж Джейн се обезпокои. — Вече не копнееш за Майлс, нали?

— За бога, Джейни, как можеш тъкмо ти да ми задаваш такъв въпрос! Знаеш, че обожавам Алекс. Имам невероятен брак — най-щастливия на света. — Кристина отпи от шампанското, огледа Джейн внимателно и каза: — Сега е мой ред да ти задам един въпрос, което се каня да направя от години... Едно време какво имаше против Майлс? Винаги толкова осъдително си се отнасяла към него...

Джейн я погледна засрамено.

— Харесваше ми и се ядосвах, понеже никога не ми обръщаше внимание. А когато започна да преследва теб, се разтревожих, Кристи. Наистина предчувствах, че ще те нарани. — Джейн млъкна. — Както и стана.

— Но не непоправимо.

— Слава богу. — Джейн тръгна към края на терасата, погледна зелената градина пред къщата и се обърна. — Между Саймън и мен вече всичко е наред. Миналата седмица се разрази буря в чаша вода... Е, ти винаги си ме предупреждавала да не се омъжвам за артист.

Кристина се усмихна, хвана я за ръката и пак я дръпна към френските прозорци.

— Знаех си, че всичко ще бъде наред. Сега мисля, че е по-добре да влизаме. Знаем, че Алекс ме чака да съобщя, каквото имам, на мама и да ѝ дадем подаръка.

Алекс се прокашля дипломатично и обяви:

— Може ли малко тишина, моля? Кристи иска да каже нещо.

Разговорите спряха и Кристина излезе в центъра на стаята, хванала Кайл за ръка. Детето беше облечено с една от най-хубавите си рокли и носеше подаръка, обвит в хартия.

Кристина се усмихна на гостите и очите ѝ се спряха върху Одра.

— Миналата година, мамо, имах една идея и я споделих с Алекс — започна тя. — На него толкова му хареса, колкото и на мен. Тя се отнасяше за подаръка ти за тазгодишния ти рожден ден... от нас тримата. Даваме ти го с цялата си любов и се надяваме да му се радваш толкова, колкото и ние, когато го купувахме за теб преди няколко месеца.

Кайл вдигна очи към майка си и Кристина ѝ кимна.

— Да, Кайл, иди и дай подаръка на баба си.

— Заповядай, бабо — каза детето, подаде на Одра кутията и я целуна по бузата. Облегна се на баба си и изрече: — Моля те, побързай да го отвориш, бабо, защото те не ми казаха какво е... Мама твърди, че не мога да пазя тайни.

Всички се засмяха.

Със зачервено от щастие лице Одра развърза синята панделка, дръпна шумящата сребриста хартия и вдигна капака. Втренчи се в кутията и се намръщи.

— Какво е това? — попита, озадачено поглеждайки Алекс и дъщеря си, докато вадеше стария железен ключ. Стрелна с очи и Винсънт, седнал до нея. — Известно ли ти е откъде е този ключ?

Винсънт поклати глава, макар че знаеше много добре. Още от самото начало беше посветен в тайната.

Кристина се обади:

— Това е ключът от твоята нова къща, мамо... твоята и на татко. Алекс и аз купихме „Хай Клъф“ за теб. Това е подаръкът за рождения ти ден... Къщата, в която си отрасла.

Одра занемя. Погледна ключа в ръката си, после Винсънт и несигурно се изправи от дивана. Беше пребледняла силно, когато се отпрати към дъщеря си и зет си. Сякаш невярваща на очите си, отново погледна ключа.

— Никога не съм смятала, че пак ще държа този ключ в ръката си... Благодаря ви, мили мои, че ми връщате тази къща. — Облегна се на рамото на Кристина и сълзите бликнаха от очите ѝ. — Скъпа, благодаря ти много.

Тогава Одра се засмя и лицето ѝ грееше през цялата вечер.

Кристина облегна глава върху голите гърди на Алекс, заслуша се в лекото му дишане и погали ръката му.

— Смяташ ли, че на мама ѝ хареса вечерта? Май много се развълнува, че „Хай Клъф“ е отново неин.

— „Да“ — и на двата въпроса. Всъщност „развълнувана“ не е точната дума... Може би възхитена или изумена.

Кристина се засмя и се сгуши в него.

— Беше великолепна вечер, Алекс. Благодаря ти, че беше до мен, че ми помогна да я изпълним.

Той не каза нищо, погали косата ѝ и притисна главата ѝ към рамото си. Много обичаше жена си. Обикнал я беше още от първия миг, когато я бе зърнал в Ню Йорк на партито на Джейни. Още тогава си бе обещал, че ще се ожени за нея. Изведнъж му се прииска детето да не му беше докладвало за срещата следобед. Предпочиташе да не знае, че Кристина се е сблъскала с Майлс Съдърланд. Всичко това е отдавна отминало, но мразеше самата мисъл, че отново го е видяла. Този мъж ѝ бе причинил достатъчно страдания. Кристи никога не му бе говорила много за Майлс, но по време на медения им месец в Париж Алекс се бе научил, че е имал голямо влияние върху нея и че тя го е обичала.

Самият Алекс беше обичал друга жена преди Кристи. Всеки от тях си имаше своето минало. Той не смяташе, че Кристи ще му каже нещо повече за британския политик. Но тя беше тайнствена единствено по отношение на Майлс. За всекиго и за всичко друго му доверяваше мислите и чувствата си. Те си споделяха — това бе една от причините, че имаха толкова удачен брак, това беше и причината да работят толкова добре и в бизнеса. Двамата бяха изключителен тим. Той беше купил Къщата на Кристина и я бе завъртял в международния бизнес, който носеше милиони печалба. Тя пък имаше своя талант на художник.

— Щастлив ли си с мен? — стресна го гласът ѝ в тъмнината.

— Щастлив съм с теб, Крис-Крис.

— Съжالياваш ли, че не мога да имам повече деца? Не би ли искал друго дете, Алекс?

— Не. Кайл ми е достатъчна — отвърна и изохка шеговито от ужас. — Представи си две като нея!

— Сериозно ти говоря.

— И така е добре, скъпа. Стига ти да си щастлива, Кристи. А ти си щастлива, нали?

— Щастлива съм. Съжالياваш ли, че нямаме син? Нали знаеш, синът е и наследник...

— Имаме дъщеря и наследница, и това ми стига. — Усети усмивката ѝ, наведе се над нея, леко мръдна главата ѝ и наведе лице към нейното.

Откри устните ѝ със своите, целуна я внимателно и плъзна езика си към нейния. Бавно и нежно започна да я люби, галейки гърдите ѝ и тялото ѝ, като по най-различни начини ѝ показваше колко много я обича.

Деликатно и опитно я отведе до нови висоти на страстта и я направи своя. Не само за вечерта, а завинаги.

ЕПИЛОГ

КАЙЛ, ОДРА И КРИСТИНА

1978

— Не искам да правя рокли като нея, искам да рисувам картини — заяви Кайл на баба си.

При тези думи Одра примигна. „Няма нищо по-добро от това да се стигне до същината на нещата, си помисли, но колко са брутални младите.“

— Знам, че през последните години имаш желание да рисуваш и да станеш художничка, скъпа Кайл. Но не съм сигурна дали постъпваш правилно — с родителите си, искам да кажа.

— Не е заради татко. Той не се интересува дали ще се занимавам с глупавия бизнес или не. Само заради нея е.

— Слушай, Кайл, няма да ти разреша да говориш за майка си с този тон! Несправедлива си към нея.

Кайл изгледа Одра почти извинително, но нацупи устни.

— Всъщност нямам представа защо защитавам татко, когато той винаги е на нейна страна. Откакто се помня, и двамата са срещу мен... Дори и като малка се чувствах някак си изолирана. Те бяха „най-добрият отбор“. Винаги така са казвали. Винаги са били само двамата, бабо, а мен ме изключваха.

Одра изумено изгледа Кайл и тежко въздъхна. Идеше ѝ да разтърси момичето и, ако не се намираха в ресторанта на хотел „Карлайл“, където пиеха кафе след обяда си, би го направила.

— Твърде си млада, Кайл, за да бъдеш толкова самонадеяна. Много добре си спомням как, когато дойде в Англия през 1965-а, ти вървеше и пееше: „Ние сме най-добрият тим, най-добрият — мама, татко и аз“. Спомням си го много добре, защото тази година родителите ти купиха „Хай Клъф“ за мен. Тогава ти беше на шест години. Родителите ти никога не са те изключвали. Никога. Винаги и във всичко си участвала.

— Те се обичат повече, отколкото обичат мен.

— Не говори глупости! — срязва я Одра. — Разбира се, че се обичат, винаги са били влюбени един в друг. А ти можеш само да

благодариш на съдбата, че това е така, Кайл. Какво искаш да бъдеш? Дете на разведени родители ли?

— Не исках да кажа това — бързо отвърна Кайл с израз на раздразнение. — Просто съм адски разтревожена, бабо. Мразя модния бизнес и всичко, свързано с него. Не искам да измислям рокли и да работя зад бюро, да правя превзети ревюта, да се занимавам със смахнати манекенки, които се контят и трупат шепа гадни мазила по лицата си. Искам да рисувам онова, което виждам.

Изведнъж младото ѝ лице изгуби киселия си израз, просветля, стана живо и цялото ѝ бунтарство изчезна. Тъмните ѝ очи блеснаха.

— Искам да рисувам пейзажи, морски картини, както миналото лято, когато бях в Йоркшир при теб, бабо. В „Хай Клъф“ беше прекрасно, и в залива Робин Худ, и в Дейлс, като си седях тихо пред триножника и пренасях красотата върху платното, както аз я виждам... Много бях щастлива при теб, бабо. По-щастлива от всякога. А после трябваше да се върна тук, в Ню Йорк, и да тръгна по пътя на мама. Глупави, тъпи ревюта. Мразя ги! Ненавиждам Института по модата.

Одра се пресегна и хвана ръката на момичето.

— Знам, че напоследък ти е трудно, скъпа.

— Стигна се дотам, че вече не мога да постъпвам нормално. Объркана съм и съм нещастна. — Кайл дълбоко пое въздух. — Единственото, на което бих се радвала, е да отида в Кралския колеж по изкуствата в Лондон, да уча там няколко години и след това да стана пейзажистка. Но тя никога няма да го разбере. Интересува се само от печелене на пари.

Очите на Одра се изпълниха със сълзи.

— Това не е вярно — изрече и спря. Взе чантата си, отвори я и започна да търси кърпичката си.

Кайл се натъжи и стисна ръката на баба си.

— Съжалявам, бабо, не исках да прозвучи толкова грубо. Нямах намерение да те обиждам, нали тя ти е дъщеря.

— И твоя майка, Кайл, и то най-добрата майка на света — прибави Одра. — Помни ми думата. Тя ти желае само най-доброто. Първо — дала ти е живот. Винаги съм била на твоя страна, но като се държиш като разглежено дете и говориш за майка си така неуважително, вече ще престана да го правя. — Одра прониза Кайл със сините си очи. — Ясно ли ти е?

— Да, бабо — прошепна Кайл. Винаги изпитваше известен страх от Одра.

— Много добре. Сега ме слушай, и то внимателно... Когато приключа, ще разбереш, че майка ти си има причини да постъпва така. Ще разбереш и защо толкова обича бизнеса си. Ще ми дадеш ли възможност да говоря?

Кайл кимна.

— Майка ти беше пейзажистка и жертва изкуството си заради бизнеса. Едно време тя имаше онова, което толкова искаш и ти. Беше блестяща, Кайл. Но се отказа от всичко заради мен... За да спечели пари и да ми предостави удобствата и лукса, за които смяташе, че ми се полагат. — Одра хвана ръката на Кайл и я стисна. — Ще ти обясня... Кристи е трябвало да го направи, но не е, и затова сега аз ще ти го разкажа.

Кайл заслуша баба си с внимание и докато Одра говореше, голяма част от яда и раздразнението към майка ѝ, които се бяха натрупали през последната година, изчезнаха. Щом Одра свърши, Кайл едва сдържаше треперенето на брадичката си.

— Колко благородно е постъпила мама към теб, бабо. Трябвало е да ми каже. — Кайл прехапа устни. — Мислиш ли, че рисуването ѝ липсва? Дали затова в апартамента в Ню Йорк и в къщата в Кънектикът няма много нейни картини? Повечето са в „Хай Клъф“, при леля Джейни също има няколко. Сигурно не иска често да ѝ напомнят от какво се е отказала.

Одра трепна. Прямотата на Кайл понякога я нервираше.

— Сигурно ѝ липсва, не знам. Никога не приказваме на тази тема, още от едно време. Но тогава аз направих грешка, Кайл. Трябвало е да говорим. — Одра се облегна на седалката със замислен вид. „Винаги съм се страхувала, да не би да кажа нещо, което не трябва, и да я разстроя. Да, сгрехих, и то в няколко неща.“

— Не знам какво да правя, бабо — измънка Кайл. — Чувствам се ужасно. Месеци наред бях лоша към мама. Сигурно ужасно съм я обидила.

Одра я потупа по ръката.

— С майка си няма да имаш никакви проблеми. Познавам дъщеря си. Тя много те обича. Ще приеме извинението ти и веднага ще ти прости.

— Така ли мислиш?

— Сигурна съм. — Одра се усмихна за пръв път от няколко дни.

— Смятам, че стигнах до компромисно решение и за двете ви. Седмици наред се измъчвах, но вече го открих, мило дете.

— Слава богу, бабо. Какво е то?

— Когато се върнем, отново ще говоря с майка ти. Ако все още настоява да отидеш в бизнеса, ще я убедя да ти даде няколко години отсрочка. Имай предвид, Кайл, трябва да ѝ обещаеш, че по-късно ще порботиш три години в бизнеса, ако сега тя ти даде три години и ти разреши да дойдеш в Лондон заедно с мен другата седмица. Веднага ще те запишем в Кралския колеж, а докато те приемат, ще живееш при мен в „Хай Клъф“ и ще рисуваш, колкото ти сърце иска. Какво ще кажеш?

— Бабо, ти си чудесна!

— Съгласна ли си да изпълниш своята част от споразумението?

— Готова съм! — лицето на Кайл засия.

Когато излязоха от хотел „Карлайл“, те повървяха малко пеша.

Беше хубав съботен следобед в края на май и прекрасното време бе изкарало много хора навън да разгледат елегантните бутици и художествените галерии.

— Мисля да взема такси до апартамента — заяви Одра и хвана Кайл под ръка. — Сега вече има много хора.

— Добре ли си? — Кайл погледна загрижено баба си.

— Изведнъж се почувствах уморена.

Кайл спря едно такси и помогна на Одра да влезе, а след десет минути то ги свали пред сградата на „Сътън Плейс“, където живееше семейство Нютън.

— Остави ме аз да говоря — настоя Одра, когато влизаха в асансьора. — Веднъж поне си дръж приказливия език зад зъбите. Щом свърша каквото имам да казвам, можеш да се извиниш на майка си за досегашното си поведение. Трябва да го направиш, Кайл. Разбираш ли?

— Да.

Огромният апартамент беше съвсем тих и като че ли в него нямаше жива душа. Одра знаеше, че Алекс има ангажимент на обяд, но очакваше дъщеря ѝ да си е у дома. В този момент чу стъпки по мраморния под на коридора.

Изведнъж Кристина се появи пред тях, свежа, изглеждаща много млада с джинсите и бялата си копринена блуза. Тревогата, безпокойството и ядът, които бяха изписани по лицето ѝ през последната седмица, бяха напълно изчезнали. Беше съвсем различна. Или, по-скоро, изглеждаше на себе си.

— Здравейте — лъчезарно ги поздрави тя. — Добре ли мина обядът? Поговорихте ли си?

— Да, Кристи. — Одра изгледа внимателно дъщеря си, за да разбере на какво се дължи промяната в нея.

— Много беше хубаво, мамо.

— Бих искала да поговорим — обяви Одра.

— Тогава да отидем в моя кабинет. — Кристина тръгна по дългия коридор, към своето убежище.

Кайл изгледа въпросително баба си. В отговор Одра сви рамене. И двете бяха озадачени от рязката промяна в Кристина и забързаха след нея, изпълнени с любопитство.

Тя застана в средата на кабинета и ги изчака.

— За какво искаш да говорим, мамо? — попита.

Кайл се хвана за облегалката на дивана, а Одра седна на един фотьойл.

— Кристи, мисля, че стигнах до разрешение за Кайл... — започна.

— Почакай малко — прекъсна я Кристина, като вдигна ръка. — Преди теб аз искам да ви съобщя плановете си относно рождения ти ден другата седмица, мамо. Твоят седемдесет и първи рожден ден...

— Кристи — прекъсна я сърдито Одра, — не ме интересува рожденият ми ден. Цял следобед се пека на огън. Кайл е много по-важна от...

— Настоявам да обсъдим първо това, мамо — отсече Кристина. — Искам да ти направя два подаръка днес.

Одра се ядоса и сви устни, но разбра, че е по-добре да замълчи.

Кайл също се разгневи, но успя да се овладее. Каквото и да ѝ казваше баба ѝ, майка ѝ беше непоносима.

Кристина отиде до камината и застана там, хванала се с една ръка за полицата. Започна да говори бавно:

— Първият ми подарък, мамо, е нещо, което знам, че дълбоко в сърцето си желаш... Внучката ти да живее в Англия и да учи в

Кралския колеж.

Одра и Кайл зягнаха Кристина, а после се спогледаха изумени.

— През последните дни много мислих и разбрах колко погрешно съм се отнесла към Кайл... — Кристина погледна дъщеря си и ѝ се усмихна. — Кайл трябва да използва възможността си и да следва пътеводната си звезда. Както си ми казвала преди години, мамо, и ми го повтори онзи ден, детето ти се дава само за определен срок. Затова искам Кайл да направи с живота си онова, което тя желае. Все пак това е неин живот.

Одра мълчаливо гледаше дъщеря си.

— Мамо! Наистина ли? — Кайл скочи от дивана, втурна се към Кристина и хвана ръката ѝ.

— Да, момичето ми. Не трябваше да те карам да се занимаваш с бизнес против волята ти.

— Мамо, бях груба, жестока и невъзможна. Ще можеш ли да ми простиш?

— Няма какво да ти прощавам, Кайл. Просто отново искам да бъдем приятелки и да постъпваш така, че да си щастлива.

Кайл до задушаване притисна майка си. После се отдръпна от нея, загледа я с обожание и двете избухнаха в смях.

Докато ги наблюдаваше, Одра си помисли: „Слава богу! Значи всичко вече ще бъде наред“.

— А сега — вторият подарък за рождения ти ден, мамо — напомни Кристина. — Просто ще отида и ще го доведа.

— Защо мислиш, че е променила решението си, бабо? — попита веднага Кайл, щом останаха сами. Беше зачервена и възбудена и едва се сдържаше.

— Нямам представа. Но майка ти винаги е проявявала разум и сигурно най-накрая е разбрала, както аз едно време, че човек сам трябва да избере какво да прави с живота си, за да...

— Здравей, Одра, скъпа.

Одра рязко обърна глава при звука на познатия глас и се изправи на крака.

— Винсънт, боже мой! Как дойде дотук?

— С Конкорд — отвърна той и обърна красивата си посребрена глава към Алекс, който стоеше щастлив зад него. — Нашият зет организира всичко. Рано сутринта ме посрещна на летището, вкара ме

тук, докато ти още спеше, а после ме изведе на обяд, след като излязохте с Кайл. — Винсънт ѝ се усмихна. — Алекс и Кристи искаха да те изненадат. Дойдох за рождения ти ден, скъпа.

— Ето това е изненада! — възкликна Одра, изправи се на пръсти и го целуна по бузата. — Колко е хубаво, че си тук. Миналата седмица толкова ми липсваше, Винсънт...

— И на мене не ми беше добре без тебе, Одра. — Винсънт се обърна към Кайл. — Е, момичето ми, няма ли да целунеш дядо си?

Тя се хвърли към него. Хванати за ръце, двамата отидоха до дивана и седнаха. Винаги се бяха разбирали и бяха прекарвали много време заедно, още от детските ѝ години, когато тя им гостуваше в Англия.

Одра се обърна към Алекс.

— Не зная как да ти благодаря Алекс, че докара Винсънт тук. Сега, като си помисля, без него празникът нямаше да е истински. Точно петдесет години сме били заедно на този ден.

Алекс прегърна Одра с едната си ръка, а Кристина — с другата.

— Беше идея на Кристи.

— Не, твоя беше — възрази му Кристина, а сияйните ѝ очи светеха от любов.

Алекс се наведе, целуна Кристина по челото и рече:

— Всъщност, щом като всички са щастливи, няма значение кой се е сетил.

— Така е — съгласи се Одра.

Обърна очи към Винсънт и Кайл, седнали на дивана, и задържа поглед върху внучката си. Тогава каза на Кристина:

— Кайл осъществява целта на моя и на твоя живот. Тя жъне облагите от всичко онова, което ние пожертвахме една за друга. Не е толкова лошо, нали?

— Мамо, това направо е прекрасно!

Одра взе ръката на Кристина в своята, а яркосините ѝ очи сияеха от щастие, когато добави:

— Като се съгласи да я пуснеш, ти я спечели завинаги.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.